

ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ

ಡಾ. ಷಹಸೀನಾ ಬೇಗಂ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ

ಡಾ. ಷಹಸೀನಾ ಬೇಗಂ, ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಪಂಪ ಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು - 560 018.

KARNATAKA MUSLIM JANAPADA : A study of Muslim Folklore in Karnataka. by Dr. Shahasina Begum ; Published by the Administrative Officer, Kannada Pustaka Pradhikara (Kannada Book Authority), Pampa Mahakavi Road, Chamarajpet, Bangalore - 560 018.

Pages : viii + 220

Illustrations : 27

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ಡಿಸೆಂಬರ್ 2000

© ಗ್ರಂಥ ಸ್ವಾಮ್ಯ : ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ISBN No. : 81-7713-048-X

ಬೆಲೆ : ರೂ.60=00

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಶ್ರೀ. ನಾ. ದೇಶಪಾಂಡೆ

ಮುದ್ರಕರು :
ಎಮ್ ಎಮ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್
ನಂ. 76, ಓಂಕಾರನಗರ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ರಸ್ತೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 076.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪುಸ್ತಕೋದ್ಯಮದ ಅಭಿವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ಸಂಸ್ಥೆ. ಲೇಖಕ-ಪ್ರಕಾಶಕ-ಮಾರಾಟಗಾರ ಮತ್ತು ಓದುಗರ ನಡುವೆ ಮಧುರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಓದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವರ್ಷ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು.

ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಹಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಜನಪ್ರಿಯ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆ, ಮೂಲಭೂತ ಶಿಕ್ಷಣಮಾಲೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ದೀಪಮಾಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮಾಲಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೂರಾರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ಅವು ಜನಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಾನಪದ ಮಾಲೆ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವೂ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ಆಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವ ಜಾನಪದದ ಗಮನವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಅದರ ಚಿಂತನೆಗೆ ವಿಶಾಲ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ಮಾಲೆಯ ಮೂಲಕ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಡಾ. ಷಹಾಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೃತಿ "ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ" ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹರ್ಷದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಸುದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡದ್ದು. ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮತ್ತು ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಈ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪಗಳು ತೀವ್ರ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಆದರೂ ದೃಢವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನದ ದಟ್ಟವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ, ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಹುಮುಖತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಮೂಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮೌಲಿಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ ಸ್ತೂಲಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಧರ್ಮಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಶೋಧಿಸಿ, ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧರ್ಮ ಕಾಲೂರಿ, ರಾಜಕೀಯ,

ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹರಡುತ್ತಾ ಬಂದತ್ತೆಲ್ಲಾ ಅದು ಸ್ಥಳೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಡನೆ ಮುಖಾ-ಮುಖಿಯಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಿಸಿ, ಅನಂತರ ಪರಸ್ಪರ ದಟ್ಟವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ ಮತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಳ ಮತ್ತು ಹೊರ ಪದರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆದ ಈ ಸುಪ್ತ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯುಳ್ಳ ಸಂಶೋಧಕರೂ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಈ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರಾದರೂ ಅನ್ಯ ದೇಶೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅದರಲ್ಲೂ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಳವಾದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಪಡೆಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಡಿದಿಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅರಿವು ಆಳವಾಗಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಹ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅವರ ಮೇಲೂ ತೀವ್ರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಲೇಖಕರು ಈ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಅನಾವರಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಡಾ. ಷಹಾಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ “ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ” ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರ ಜೀವನವಿಧಾನ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ಉಪ ಪಂಗಡಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಧಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡೇತರ ನೆಲದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ, ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಜಾನಪದವನ್ನು ಅರಿಯಲು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಷಹಾಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಅಧ್ಯಯನದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ನೈಪುಣ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯ ಮಿತ್ರರೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಹಮತಿಸಿದ್ದಾರೆ ; ಎಂ ಎಂ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ನಮನಗಳು.

ಡಾ. ಎಚ್.ಜಿ. ಲಕ್ಷಪ್ಪಗೌಡ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸ್ಥಳ : ಬೆಂಗಳೂರು

ದಿನಾಂಕ : ೪-೧೨-೨೦೦೦

ಲೇಖಕಿಯ ಅರಿಕೆ

ಜೀವನದಷ್ಟೇ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾನಪದವು ಬದುಕಿನ ಸರ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕಯುಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದುದ್ದಕ್ಕೂ ನೆಲೆಯೂರಿ ನಿಂತ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಮ್ಮ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಇವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳು ನೆಲದವರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಜಾನಪದೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತುಂಬಾ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿರಳವೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಪದರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ, ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯು “ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ” ಎಂಬ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ರೀತಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಂಗಡ, ಉಪ ಪಂಗಡಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆ, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತೌಲನಿಕವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಆಕ್ರಮಣಕಾರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವ್ಯಾಪಾರೀಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು, ನೆಲದವರೊಂದಿಗೆ ಬದುಕಿದ ರೀತಿ ನೀತಿ ಅಪರೂಪದ್ದು. ಇವರಾಡುವ ಉರ್ದುಭಾಷೆಯ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಕುರಿತು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದು ನನ್ನ ಈ ಸಂಶೋಧನಾಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನೂ, ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ತಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರೂ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ, ಸ್ವತಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಆದ ಪ್ರೊ|| ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ಈ ಕೃತಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಗುಣಗ್ರಾಹ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಮುನಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಹೆಸರಾಂತ ಲೇಖಕರೂ ಆದ ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್‌ರವರು ನನ್ನ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾಸನದ ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಡಗುಳ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಾಪಕಿಯಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಹಿರಿಯ ಅಕ್ಕ ಷಹಜಬೀನ್ ಬೇಗಂ ಅವರು ಮಾತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ತೋರಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಅನನ್ಯವಾದುದು. ಈ ನನ್ನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗೌರವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ ಯವರಿಗೂ, ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗರಾಜರವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಕಳಕಳಿಯ ಕಾಳಜಿ ತೋರಿದ ನನ್ನ ಸಹೋದರ ಷ-ಆದಿಲ್ ಪಾಷಾ, ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಷಹವಾರ್ ಬೇಗಂ, ಷಹನಾಬತೂಲ್, ಷಹಜರೀನ್ ಬೇಗಂ, ಭಾವ ಸೈಯದ್ ಅಮ್ಮದ್ - ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ನೆನಪುಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

೧೫-೮-೨೦೦೦

ಹಾಸನ

ಷಹಸೀನಾ ಬೇಗಂ

ಪರಿವಿಡಿ

	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
ಅಧ್ಯಾಯ ೧ : ಜಾನಪದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರಗಳು - ಕಥೆ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ; ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಬಗೆ	1-28
ಅಧ್ಯಾಯ ೨ : ತೊಟ್ಟಲು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸತ್‌ವಾಸ (ಸೀಮಂತ), ನಾಮಕರಣ, ಛಟ್ಟಿ, ಛಿಲ್ಲಾ	29-48
ಅಧ್ಯಾಯ ೩ : ಬಾಲ್ಯದ ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಮಗುವಿಗೆ ಊಟಮಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ; ಮಗು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದಾಗ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಡೆಯಾದಾಗ (ಹೊರಳಿದಾಗ) ; ಮಕ್‌ತಬ್, ಹಖೀಖಾ, ರೋಜ್‌ಜರಖೀ, ಖಿತ್ನಾ, ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಋತುಮತಿ ; ಕ್ರೀಡೆಗಳು - ಬಾಲ್ಯದ ಆಟಗಳು, ಜೂಟಾಟ, ಅಂಖ್ಯಾಮುಂಚಾನಿ, ಗೋಲಿ ಆಟ, ಮುರ್ಮೀಬನ್ನೇಕ ಖೇಲ್, ಚಿಯಾಂಪಿಯಾ ಆಟ, ಶಾದೀಕಾ ಖೇಲ್, ಬುದ್ದೋಲಿ, ಬಾಗ್ ತಮಾಷ	49-69
ಅಧ್ಯಾಯ ೪ : ವಿವಾಹದ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ, ವೀಳ್ಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಪೌಮೇಜ್‌ಕಾ ರಸಂ, ಅರಿಶಿನ ಕುಟ್ಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಚಕ್ಕೀಸವಾರ್ತೇಕಾ ರಸಂ, ಚಪ್ಪರದ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಕ್‌ದಾರೋಂಕೇ ಫಾತೇಹ, ಅರಿಶಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೆಹೇಂದಿ, ಮದುವೆಯ ಆಹ್ವಾನ ; ಶುಕ್ರಾನಾ - ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಲ್‌ಸರ್ ಹಾಕುವುದು, ಮಿಸ್ಸೀಕಾ ರಸಂ, ಇಸ್‌ಬನ್, ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಟ್ಟಿ, ಮೆಹೇಂದಿಕಾ ರಸಂ, ಸುಯ್ಯಾಲಿ ಹಸೆ, ಚಂಗೇರಿಕಾ ರಸಂ ; ನಿಖಾ - ಸಹೇರೇಕಾ ರಸಂ ; ಖಿಂದಾರ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಾಹದ ಆಚರಣೆ ; ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಬೆಳಗಾಂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹದ ಆಚರಣೆ ; ವೀಳ್ಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಯಾದೀಪೇ ಶಾದಿ, ಕಂಬ ಹಾಕುವುದು, ನಾಮ್ ಲೇನೇಕಾ ರಸಂ (ಹೆಸರು ಕೂಗುವ ಶಾಸ್ತ್ರ) ; ಹಲ್‌ದೀಕಾ ರಸಂ - ಪಹೇಲಿ ಹಲ್ವಿ, ಎರಡನೇ ಹಲ್ವಿ, ಮೂರನೇ ಹಲ್ವಿ, ನಾಲ್ಕನೇ ಹಲ್ವಿ, ಐದನೇ ಹಲ್ವಿ, ಬಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ನೀರೆರೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ; ಜಲ್ಲಾ	70-130

- ಕಾಚೇಕಾ ಬಾಸಂ, ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ,
ಜಡೆಬಿಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಡಿಕೆ ಇಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಕ್ಕಿ ಅಳೆಯುವ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ; ವಿವಾಹ
ವಿಚ್ಛೇದನ-ತಲ್ಲಾಖ್, ಖುಲಾ, ತಫ್ ರೀಖ್, ಇದ್ದತ್,
ಪುನರ್ ವಿವಾಹ, ಅನುಚಿತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ ೫	: ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಗಳು ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆಗಳು - ರಿಯಾರತ್, ಸಾತ್ ರೋಜ್ ಕೇ ಫಾತೇಹ, ನೌರೋಜ್ ಕೇ ಫಾತೇಹ, ಬೀಸ್ವಾಂ, ಚಹೇಲಂ	131-138
ಅಧ್ಯಾಯ ೬	: ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಹರಕೆಗಳು ಮೊಹರಂ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್, ಶಹಬಾನ್, ಈದ್-ಮಿಲಾದುನ್ನಬಿ, ಈದೇಸೂರಿ ಅಥವಾ ಆಖರೀಚಾಶುಂಬ ; ಹರಕೆಗಳು-ಗ್ಯಾರ್‌ಎಲೀ, ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ, ಸಿರಾರೋಟಕೆ ಫಾತೇಹ ಅಥವಾ ಕಂದೋರಿ, ಪೂರೈ ಫಾತೇಹ, ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವುದು, ಸದ್‌ಖಾ, ಉಪವಾಸ, ಕಥೆ ಕೇಳಿಸುವುದು	139-191
ಅಧ್ಯಾಯ ೭	: ಹಿಂದೂ ಜಾನಪದದ ಪ್ರಭಾವ ಉತ್ಸವ (ಉರುಸ್), ತೊಟ್ಟಿಲು ಆಚರಣೆ - ಜೋಗುಳ ; ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿ - ಬಿಡ್ವೀಳ್ ಎತ್ತುವುದು, ಬಾಲಗ್ರಹ, ಕರಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವುದು, ದೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗ, ದಡಾರ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳು, ಆಹಾರ	192-208
ಕೊನೆಯ ಮಾತು		209
ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು		210-215
ಗ್ರಂಥ ಋಣ		216
ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಪ್ರಮುಖ ವಕ್ಯಗಳು		217-220

ಜಾನಪದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆ

ಆದಿಮಾನವನು ತನ್ನ ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದೆಡೆ ಬದುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಬದುಕಲು ಅವನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯದೊಂದಿಗೆ ಬೇಟೆ, ಪಶುಪಾಲನೆ, ಲೋಹದ ಬಳಕೆ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಮ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಕಲೆಗಳ ಕಡೆ ಕೂಡ ಗಮನ ಹರಿಸಿದ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ನಂಬಿಕೆ, ಆರಾಧನೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹಾಡು, ಕುಣಿತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಕೆತ್ತನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತು, ವೃದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣನಾದ. ಅನಂತರ ತಾನು ಕಲಿತು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಹರಡಿದ. ಹೀಗೆ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜಾನಪದ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಜಾನಪದವು ಆದಿಮಾನವನಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದದ್ದು ಇತ್ತೀಚಿಗಷ್ಟೆ.

ಇಂದು ನಗರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳು ನಗರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರ ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜಾನಪದ ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡು ಸತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬಿರುಸು ಅತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಒಗಟು, ಗಾದೆ, ಕಥೆ, ಗೀತೆ, ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳು, ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ, ಆಟ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ

ರವಾನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹೊಸ ಜಾನಪದ ಅಂಶಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು -

1. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ
2. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ
3. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ
4. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ
5. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ

ಎಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಮೇಲಿನಂತೆ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾನಪದವು ಸುತ್ತಲಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬೇರೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡ ವಿಲೀನಗೊಂಡು ತನ್ನದೆಂಬಂತೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜಾನಪದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜಾನಪದದ ವಿವೇಚನೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಆಚರಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದವರಾದರೂ ಈ ನೆಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರ ಉಡುಗೆ, ತೊಡಿಗೆ, ಆಹಾರ, ವಿವಾಹ, ಹಬ್ಬಗಳು, ದುಡಿಮೆ, ವ್ಯವಹಾರ, ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ಕಟ್ಟಾ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರು ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಚಾತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಗಾಢವಾಗಿದ್ದು ಇವರ ರೂಢಿಗತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಜಾನಪದದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡುತ್ತವೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪವಿತ್ರ 'ಖುರಾನ್' ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಭೂತ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ -

ಅವತಾರ ಕಲ್ಪನೆ :

ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಉಂಟಾದಾಗ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಒಂದೊಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವತಾರ ಎತ್ತುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾಹನು ತನ್ನ ಸಂದೇಶವಾಹಕರನ್ನಾಗಿ 'ಪೈಗಂಬರ್'ರವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು ಬಂದು ಹೋದರೆಂದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಹಜರತ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ರಸೂಲಲ್ಲರವರು ಕೊನೆಯ ಪ್ರವಾದಿಯೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಏಕೇಶ್ವರನ ಆರಾಧನೆ :

ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುದೇವತಾರಾಧನೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಏಕದೈವಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾರನ್ನೂ ಪೂಜ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಡದೆಂದು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ನಿಲುವು. ಆದರೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಸಾಧು ಸಂತರ ಗೋರಿಗಳ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದು, ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು :

ಅಲ್ಲಾಹನು ಆದಂ (ಪುರುಷ) ಹವ್ವಾ (ಸ್ತ್ರೀ) ಎಂಬ ಮೊದಲ ಮಾನವರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನೆಂದೂ, ಈ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾನವ ಸಂತತಿ ಬೆಳೆಯಿತೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿದೆ. ಇದೇ ಕಲ್ಪನೆ ಕ್ರೈಸ್ತರಲ್ಲೂ ಇದೆ.

ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿ :

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಪರದಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ನೇರ ರಕ್ತಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು 'ಬುರಖಾ' ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು :

ಮಾತಾಪಿತರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎರಡು ಭಾಗ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂಬ ಹಕ್ಕಿನ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಉಪವಾಸ, ಕಲ್ಯಾ, ನಮಾಜ್, ಝಕಾತ್, ಹಜ್ ಐದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ

ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಮೂಲತಃ ಇವರು ತಮ್ಮ ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಈ ನೆಲದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಬದುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮನೆಮಾತು 'ಉರ್ದು'. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲವೂ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಒಂದು

ಜನವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೇವಲ ಒಂದು ಜನಗುಂಪಿನಿಂದ ಉಗಮಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಜನಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಈ ಭಾಷೆ ಉಗಮಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಟರ್ಕಿಯರು, ಆಫಘಾನಿಯರು, ಪರ್ಷಿಯನ್ನರು, ಅರಬ್ಬರು, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿಂಧ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕಹಬೀರ್‌ಪಾಸ್‌ದಿಂದ ಕೆಲವರು ಪಂಜಾಬಿಗೆ ಬಂದರು. ಇವರುಗಳು ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಜನಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಇವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾಪದಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ದೆಹಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಪದಗಳು ಸೇರಿದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷಾಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾರ್ಸಿ, ಆಫಘಾನಿ, ಅರಬ್ಬಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವಾಯಿತು. ದಿನಕಳೆದಂತೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಆಡು ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಭಾಷೆ ಕಾಲಾನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತಗೊಂಡಿತು. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರು 'ರಿಖ್ತಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದರು.

ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರಿದ್ದು ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಭಾಷಾಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಫಿ-ಸಂತರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು, ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಆಯಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 14ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಾವಧಿಯಲ್ಲಿ

'ತೊಗಲಕ್ ಮತ್ತು ಖಿಲ್ಜಿ' ಸಂತತಿಯ ಅವನತಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹಸನ್‌ಗಂಗೂ ಬಹಮನ್ ಷಾ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಈತನು ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಕವಿಗಳಿಗೂ, ಕಾವ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣನಾದನು. ಆಗ ಹೊಸದಾದ ಭಾಷೆಗೆ ಹಿಂದ್ವಿ, ಹಿಂದ್, ದೆಹಲ್ವಿ ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೊಗಲ್ ಸಂತತಿಯ ಕೊನೆಯ ದೊರೆ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷ-ಜಫರ್‌ನು ಆ ಹೊಸ ಭಾಷೆಗೆ 'ಉರ್ದುಯೇಮೊವಲ್ಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆದುದಲ್ಲದೆ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದನು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು 'ಉರ್ದುಯೇಮೊವಲ್ಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗೊಳಿಸಿ 'ಉರ್ದು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. 'ಉರ್ದು' ಎಂದರೆ ಸೈನ್ಯ ಅಥವಾ ದಂಡು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸೈನಿಕರ ಹಾಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಉಗಮಗೊಂಡ ಈ ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸರದ ಸುತ್ತ ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಈ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ದಕ್ಷಿಣಿ' ಅಥವಾ 'ದಕ್ಷಿ' ಉರ್ದು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಪ್ರಜೆಗಳು ರಾಜನ ಗೌರವಾದರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾತು ಉರ್ದುವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಉರ್ದುಭಾಷೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದು ಜನ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮನೆಯ ಮಾತು ಉರ್ದುವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಈಗಲೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಬಹುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮನೆ ಮಾತು ಮಲೆಯಾಳಂ ಆಗಿದ್ದು, ಅವರು ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನತೆಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭಾಷಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾದ ಪ್ರಭಾವವಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಓದು-ಬರಹ ಬಾರದೆ ಇರುವ ಎಷ್ಟೋ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅನಂತವೂ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವೂ ಆದ ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಬೇಲೋಟಕ್ಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ದಟ್ಟಣೆ

ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಜಾನಪದೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೇನೂ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಕಥೆಗಳು :

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಕಾರ. ಕಥನ ಕಲೆ ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲೇ ಪುರಾತನವಾದುದು. ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿರುವಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳು ಎಲ್ಲ ದೇಶ-ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮನರಂಜಿಸುತ್ತ, ತನ್ನ ಕಡೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಬೇಸರಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಸಾಧನವಾಗಿವೆ. ಕೆಲಸದ ಆಯಾಸವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಇವು ಬೇಸರಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧಾಪಧದಂತೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಸಹ ಕಥೆ ಕೇಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಡವ-ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಕಥೆ ಕೇಳಿ ತೃಪ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಥೆಗಳು ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತುವ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಮೋಹನ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ನವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತವೆ.

ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುಪ ಪಾತ್ರ, ವಸ್ತು, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಘಟನೆಗಳು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದ್ದು, ಹೀಗಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ! ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟಾದರೂ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾರೂ ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಜನಪದ ಕಥೆಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸತ್ವ.

ಜನಪದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಶಯವೇ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಆಶಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಥೆಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಮಾಡಿದರೂ ಒಂದು ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದರಿಗೆ ಆಶಯ, ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಿಂತ ರಂಜನೆ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಬೋಧೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ "Flock-tale" ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಜನಪದ ಕಥೆ'ಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಜನಪದ ಕಥೆಯನ್ನು 'ಅಜ್ಜೀ ಕಥೆ' ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿರಬಹುದು.

ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ 'ಕಹಾನಿ' ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೇಳುವ ಜನಪದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರಂಜಕತೆ, ಗ್ರಾಮ್ಯದ ಸೊಗಡು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಚಾರ - ವಿಚಾರ, ನಂಬಿಕೆ, ನಡವಳಿಕೆ. ಮಾಯಾ-ಮಂತ್ರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದನಂತೆ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಅನಂತರ ಆಕಾಶ್ವಗ್ನ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ, ಊರಗ್ನಾ ಹಸೆ ಬರೆದು ಎಂದು ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಕಥೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು

ಘಟನೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗದೆ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗದೆ, ನಿಲುಗಡೆಯ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ರಾಕ್ಷಸಮ್ಮನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾಯಕನಾದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಹಾಯಕಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳಿಗೂ ಮಾತೃಹೃದಯ, ಮಮತೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕುಂಟುಕುದುರೆ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಿಕೆ, ದೇವಗನ್ನಿಕೆಯರು, ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಸಾಕುಮಗಳು, ಅಜ್ಜಿ, ಮುತ್ತಿನಶೆಟ್ಟಿ ಇವರೆಲ್ಲ ಕಥೆಯ ಮುನ್ನಡೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಕುಂಟುಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಲ್ಲೆ ಕಿವಿ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಮೇಲೆ ಹಾರುತ್ತೇ ಎಂದು, ಎಡೆ ಕಿವಿ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತೇ ಎಂದು, ನಾಯಕ ಏಳಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಕೀಳಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಸಮುದ್ರದ ತಳದಲ್ಲಿ ಅರಮನೆ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ದೇವಗನ್ನಿಕೆ-ಅಚ್ಚಗನ್ನಿಕೆಯರು ವಾಸವಾಗಿರುವುದು, ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುಟಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುಟಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು, ಸಿಡ್ಲು ಬಡ್ಡಾಂಗೆ ಬಂದ್ಬೀಡ್ಡಾದೆ ಎನ್ನುವ ಚಿತ್ರ. ಹೂವಿನ ತೋಟ ಮಾಡುವಾಗ ರಾಕ್ಷಸಿಯ ಒಂದೊಂದು ಬೆರಳಿನ ಉಗುರು ಗುದ್ದಿ, ಹಾರೆ, ಪಿಣ್ಣಿಯಂತಿರುವುದು, ದೇವಲೋಕದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಂದು ಮೂರೇ ಮೂರು ದಿನದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ತೋಟ ಮಾಡುವುದು, ನಾಯಕನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾರದ ಮುಗ್ಧನಿಗೂ ಬಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಶಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ನಮ್ಮ ಜನಪದರ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತವಾದುದು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮಹಿಳೆ ಹೇಳಿರುವ ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಚ್ಚಗನ್ನಿಕೆಯರು, ದೇವಗನ್ನಿಕೆಯರು, ಭೀಮ, ನಕುಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಸಮಾನ ಗುಣಗಳು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಜಲೀಲು, ಅಹ್ಮದು ; ಅಚ್ಚಗನ್ನಿಕೆ, ದೇವಗನ್ನಿಕೆಯರ ಬದಲಾಗಿ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಸೂಚಿಸಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದರ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಜಾನಪದ ಎಂಬುದು ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸಂಕೇತಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ.

'ಮರ್ಬುಗ್ಗಿ' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯ ಗಾತ್ರ, ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಥೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿನೋದವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅತಿಮಾನುಷ ಸಂಗತಿಗಳು ಬಂದರೂ ಅದೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಗೊಂಬೆಗಳು ರಾಕ್ಷಸರಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿ ಇಡೀ ಊರನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಅತಿಮಾನುಷ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಇವೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿ ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಬಿಟ್ಟು

ಓಡುವುದು, ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಬದುಕುವುದು, ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಏಳು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ತಂಗಿಗೆ ಏಳು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಕಿರಿಯವ ಏಳನೆಯವನು ತನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಕೊನೆಯ ಮಗಳು ಏಳನೆಯವಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಇವಳು 'ಮರ್ದುಗ್ಗಿ' ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪ ಮರೆಮಾಚುವಳು. ಈ ಮೂಲಕ ಗಂಡನನ್ನು ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವಳು. ಕೊನೆಗೆ 'ಮರ್ದುಗ್ಗಿ' ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವವಳು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. "ಎಂತಹ ರೂಪವತಿ ಕನ್ಯಾ ನೀನು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಏಕೆ ಹೀಗಿದ್ದೆ", ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ "ಸುಮ್ಮನೆ ತಮಾಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳುವಳು. ಅನಂತರ ಆಕಾಶ್ಲಗ್ಲಾ ಚಪ್ಪರಹಾಕಿ, ಊರಗ್ಲಾ ಹಸೆ ಬರೆದು, ಬಹಳ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದರು, ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಕಥೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸುಖಾಂತ್ಯವಾಗಿ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಶಯವು ಬಹುಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಕಥೆಯ ವಸ್ತುವೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಕಿರಿಯವ ಅಥವಾ ಕಿರಿಯವಳು ಕಥೆಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾನಪದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ತಂಗಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು, ತಂಗಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಆಶಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ತಂಗಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನನ್ನು ಕೊಂದು ಅವನ ಎಲ್ಲ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯ 'ತಾಜುಬಹೇನ್' ಎಂಬ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೊರದೇಶದಿಂದ ಅಧಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ತರುವಾಗ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ತಂಗಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ತಾಜು ತಂಗಿಯ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅಣ್ಣನು ತಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೋಡಿ, ತಂಗಿಗೆ ಕರುಬುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನನ್ನೇ ಕೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮಣ್ಣುಮಾಡಿ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಸಾರಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈಕೆಯ ಹೃದಯ ಹೆಣ್ಣು ಹೃದಯವಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳು ನೀತಿ ಬೋಧೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. 'ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳನ' ಕಥೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಯ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಕಥೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಕಥೆಗಾರ್ತಿಯ ನಿರೂಪಣ ವೈಖರಿ, ಭಾಷೆಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳ ತನ್ನ ಸತ್ಯದಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಸನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಳ್ಳ ತನ್ನ ಹಿತೈಷಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಗಳು "ಯೇನಪ್ಪಾ, ಯೇನ್ಬಂದೆ" ಅಂತ ಕೇಳಾರೆ. "ನಾನು ಏನೇನು ಗುರುಗಳೇ, ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಚೂರೂ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಇವರೆಲ್ಲ ದೀಕ್ಷೆ ತಕ್ಕೋ ಅಂತ ಹೇಳಾರೆ." ಆಮೇಲೆ "ಒಳ್ಳೇದಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಏನೇನುಭ್ಯಾಸ ಐತೆ ಯೇಳು," "ನೋಡಿ, ನಾನು ಕುಡೀತೀನಿ, ನಾನು

ಕಳ್ಳ. ನಾನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದೆ, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಿತೈತೆ. ಒಂದಲ್ಲ ನಾಲ್ಕಾರು ಕಸುಬೈತೆ. ಒಂದೂ ಒಳ್ಳೇ ಕಸುಬಲ್ಲ." "ಆಗ್ಲಿ ಏನ್ನಸ್ತುಬೇಕಾದ್ರೆ, ಮಾಡು. ಸುಳ್ಳು ಮಾತ್ರ ಯೇಳ್ಳೇಡ" ಅಂತ ಯೇಳಿ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟೇಡ್ತಾರೆ ಅವುನೆ.

ಹೀಗೆ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವಂತಹ ಕಥೆಗಾತಿಯ ನಿರೂಪಣ ಶೈಲಿ, ನಾಟಕೀಯತೆ, ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯೆಲ್ಲವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಥೆಯು ಜನಪದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಹಸುವಿಗೆ ಕೊಂಬಿದೆ. ಕುದುರೆಗೆ ಕೊಂಬಿಲ್ಲ ಏಕೆ ? ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮೊದಲು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಣಬೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವೇನು ? ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ -

ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಯರಿದ್ದರು. ಅತ್ತೆ ಸೊಸೆಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದಿನ ಅತ್ತೆ ಎಲ್ಲೋಹೋಗಿದ್ದು. ಸೊಸೆಗೆ ಕೋಳಿ ಸಾರು ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ತಿನ್ನೋ ಆಸೆಯಾಯ್ತು. ಕೋಳಿ ಹಿಡ್ತು, ತಾನೇ ಕೊಯ್ದು, ಬೇಗ ಬೇಗ ಸಾರ್ಕಾಡಿ ಇನ್ನೇನು ಊಟಮಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ನುವಾಗ ಅತ್ತೆ ಬಂದ್ಬಿಟ್ಟು. ಅವಳು ಏನಂಪ ಮಾಡ್ಕೋ ಎಂದು ಸೊಸೆ ಹೆದರಿ, ಸಾರ್ಕೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕುಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿ ಬಂದಳು. ಮಾರ್ಕೆ ದಿನ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ತಾಳೆ ಭತ್ತಿಯಾಕಾರದ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅಣಬೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪೂರ್ವ ಕಥೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಸಹ ಅಣಬೆ ಸಾರು ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ತಿಂದ್ರೆ, ಕೋಳಿ ಸಾರಷ್ಟೇ ರುಚಿಯಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿಯರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ, ಇರುವೆ, ರೊಟ್ಟಿ, ಹೂವು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂಶವಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೂದಲು, ತಂಗಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂದಲು ಇರುತ್ತದೆ. ತಂಗಿ ತನ್ನ ವಿನಯ ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಆನೆ, ಇರುವೆ, ರೊಟ್ಟಿ, ಹೂವು ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವುಗಳು ಸಹ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಇವಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಇರುವ ಎರಡು ಕೂದಲನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ, ಎಂಬಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದ್ದರೂ ಆನೆ, ಇರುವೆ, ರೊಟ್ಟಿ, ಹೂವು-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾತಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಆಶಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಆರೋಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕಥೆಗಳಿಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವೊಂದಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಥೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಂತೆ, ಆ

ನುಡಿಯನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಕೇಳುಗೆ ಬೇಸತ್ತು ನಿನ್ನ ಕಥೆ ಮನೆ ಹಾಳಾಗ ಎಂದು ಬೈದು ಎದ್ದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಕಥೆಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಕಥೆ ಕೇಳುವ ಹುಚ್ಚು ದೇಶದ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರು ಬಂದು ರಾಜನ ಮುಂದೆ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಥೆ ಹೇಳುವವರು ಬೇಸತ್ತರು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅರಸ ಯಾರು ತನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ತನ್ನ ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಡಂಗೂರ ಸಾರಿಸಿದ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಬಡವ, ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವ ಡಂಗೂರದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು, ರಾಜನ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತು ತಾನು ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದ.

ಓಹೋ ! ನೀನೊಬ್ಬ ಕಮ್ಮಿಯಿದ್ದೆ. ಬಾ ಹೇಳ್ವಾ ಎಂದ ರಾಜ. ಇವನು ಕಥೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅರಸನಿದ್ದ ಅವನು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಸಿದನಂತೆ. ಫಸಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಗದ್ದೆ ಕೊಯ್ದು ಭತ್ತ ಬಡಿದು ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಿಂಡಿತ್ತು. ಒಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಂತು, ಭತ್ತದ ಕಾಳು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಪುರ್ ಎಂದು ಹಾರಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಂತು, ಮಗದೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಕಥೆ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ರಾಜನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಕಥೆ ಮುಂದುವರಿಸು, ಅದೆಷ್ಟು ಸರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ ಎಂದಾಗ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು ಮಹಾರಾಜರೇ ಭತ್ತದ ರಾಶಿ ಇನ್ನೂ ಇದೆ ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಹಕ್ಕಿ ಬಂತು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಾಕಪ್ಪ ಸಾಕು ನಿನ್ನ ಕಥೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮಾತಿನಂತೆ ರಾಜ ನಡೆದುಕೊಂಡ.

ಹೀಗೆ ಜಾನಪದ ಕಥಾಕ್ಷೇತ್ರ ಭೂಮಂಡಲದಷ್ಟೇ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಣು, ರೇಣುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳೂ ಸಹ ತನ್ನ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಕಥೆಗಳು ಮಾನವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿ, ಭಾವ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ಕಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿದ್ದು ಮಾನವ ಮನೋಧರ್ಮ ಒಂದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧ, ದಯೆ, ಪ್ರೀತಿ, ಅನುಕಂಪ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಗಾದೆಗಳು :

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಪ್ರಕಾರವೆಂದರೆ ಗಾದೆ. ಸಕಲ ಜೀವನಾನುಭವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಸಗಟ್ಟಿಗಳಿವು. ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ

ಎನ್ನುವಂತೆ ಗಾದೆ ಬಾರದ ಮನುಷ್ಯರಾಗಲಿ, ಭಾಷೆಯಾಗಲಿ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಗ ತನಗೆ ತಾನೇ ಗಾದೆಗಳು ನೆನಪಾಗಿ ಮಾತಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಅಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಣಯ ನೀಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಈ ಗಾದೆಗಳಿಗಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ 'Proverb' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಗಾಥಾ' ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಕೃತದ 'ಗಾಹೇ' ಎಂಬ ಪದಗಳಿವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಾದೆಯನ್ನು ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ನಾಣ್ಣಡಿ' ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು 'ಗಾದೆ' ಶಬ್ದದ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ನಾಣ್ಣಡಿ ಶಬ್ದ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಗಾದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ "ಜಬಲ್ ಮಿಸಲ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಆಡುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಗಾದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟು ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳಿಗೂ 'ಮಸ್ಲಾ' ಅಥವಾ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಕಹಾವತ್' ಎನ್ನುವುದುಂಟು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಭವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವ ಗಾದೆಗಳು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಒದಗಿಬಂದಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವರಿಸದೆ, ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡದೆ, ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಒಂದೇ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ "ಗಾದೆ"ಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾದೆಗಳು ಜೀವನಾನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಸೂಕ್ತಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿತವಚನ, ವಿಡಂಬನೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಕಟಕಿ, ಉಪದೇಶ, ಸಲಹೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ 'ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವಂತೆ, ಗಾದೆಯು ಹೇಳದೆ ಇರುವ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಗಾದೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೇಳುವುದು ರೂಢಿ. ಗಾದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಗಾದೆಗಳು ಬಾರದೇ ಇದ್ದಾಗ 'ಅದೇನೋ ಗಾದೆ ಇದ್ದಲ್ಲ ಹಾಗೆ' ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕಿ ಮಾತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಗಾದೆಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಗುಣವನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿವೆ.

ಮಾ ಜ್ಯು ಬೇಟ, ಆಟಿ ಜ್ಯು ರೋಟ | ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗು, ಓಟ್ಟನಂತೆ ರೊಟ್ಟಿ

“ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳು ನೂಲಿನಂತೆ ಸೀರೆ” ಎಂಬಂತೆ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಇದೆ. ತಾಯಿಯ ಗುಣ, ಲಕ್ಷಣ, ನಡತೆಯೆಲ್ಲವೂ ಮಗಳಿಗೆ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ತಾಯಿ ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಮಗಳು ಸಹ ಆಕೆಯ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೂ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಕೈ ಕರೀ ವೈಸೀ ಹಿ ಭರೀ | ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ.

“ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಈ ಗಾದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಬಡವರ, ಅಮಾಯಕರ, ಮುಗ್ಧರ ಹೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಬದುಕುತ್ತಿರುವವನು ಸ್ವತಃ ತಾನೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಮೋಸ ಹೋಗಿ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪಾನಿ ಕೆ ಊಪರ್‌ಕಾ ಬುಲ್ ಬುಲಾ | ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ

ಮಾನವನ ಬದುಕು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹದ್ದೇ ಆದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ತಾನು ಶಾಶ್ವತನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತಾಗಲೋ ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ಮೋಸಹೋದಾಗಲೋ ತನ್ನ ಮನಃತೃಪ್ತಿಗಾದರೂ “ಯಾರ ಬದುಕು ಯಾರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ, ನೀರಿನ ಮೇಲಿನ ಗುಳ್ಳೆಯಂತೆ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದುಂಟು.

ನಾಚ್‌ನೇ ನೈ ಆನೇ ವಾಲಿಕೋ ಅಂಗನ್ ಬಿಂಗಾ | ಕುಣಲಾರೊಳ್ಳೆ ನೆಲ ಡೊಂಕು

ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬದುಕಲು ಬಾರದವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಜನಪದರು ಹಾಸ್ಯತ್ಮಕವಾಗಿ, ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಾ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯ ಗಾದೆ ಹೇಳುವರು.

ಚೋರ್‌ಕೆ ದಾಡಿಮೇ ತಿನ್ಕಾ | ಕಳ್ಳನ ಗಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಅಗಳು

“ಕಳ್ಳನ ಮನಸ್ಸು ಹುಳ್ಳುಳ್ಳೆ” ಎಂಬಂತೆ ಕಳ್ಳನ ಹಾವ-ಭಾವದಿಂದ ಆತನು ಕಳ್ಳನೆಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಅಗಾಧ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದಿಂದ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಕುಂಬ್ಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದ್ರೆ ಹೆಗ್ಗು ಮುಟ್ಟೋಡ್ಕೊಂಡ” ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ರೀ ಮೇ ಬಸ್ಕೋ ದೇಕ್

ಸೋನೇಕು ಘಸ್ಕೋ ದೇಕ್

ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದು ನೋಡು

ಚಿನ್ನವನ್ನು ಉಜ್ಜಿ ನೋಡು

“ಸೋತು ಸಂಗಾತಿ ಗುಣ ನೋಡು, ಹೇತು ಹೆಂಡ್ತಿ ಗುಣ ನೋಡು” ಎಂಬ

ಗಾದೆಯಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಚಾತನ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಾಗ ಅವರೇನು ಎಂಬ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಖೇನ ಅವರ ಸಹಜ ಗುಣಗಳು ಸಹ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಣ, ಸಂಪತ್ತು ಇದ್ದಾಗಲೇ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಆಪ್ತರು. ಯಾವಾಗ ತನ್ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೋ ಎಲ್ಲರೂ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೂರವಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇದರಿಂದ ಜನರ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿನ್ನ ಉಜ್ಜಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದು ಅಪ್ಪಟ ಅಪರಂಜಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆಗಳು ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗಾದೆಗಳು ಹಾಸ್ಯ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಟೀಕೆ, ಕಟಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಮನೈ ಮನೈ ಖೀರಾ ಖೈ

ಎಷ್ಟು ಪೂಸಿ ಹೊಡೆದರೂ ಪಾಯಸ ತಿನ್ನಲು
ಬರಲಿಲ್ಲ

ಆದಿ ರಾತ್ನೋ ಉಟ್ಟೋ ಖೀರಾನ್ ಖೈ

ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತಳಹಿಡಿದಿದ್ದು
ತಿಂದಳಂತೆ

ಮುನಿದುಕೊಂಡ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡು ಎಂದು ಗಂಡನು ಎಷ್ಟು ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹೇಳಿದರೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹಠ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಳು. ಹಸಿವು ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಬಿಡುತ್ತದೆ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಚುರುಗುಟ್ಟಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಎಲ್ಲಾ ತಳಹಿಡಿದು ಹೋಗಿದೆ. ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಅದನ್ನೇ ತಿಂದಳಂತೆ ಎಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಳೇ ಗಂಡನ ಪಾದವೇ ಗತಿಯೆಂಬಂತೆ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ಪಂಚಾಮೃತ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜಾಣತನ ಅಡಗಿದೆ.

ಬೀವಿ ಘರೈ ಕಲ್ಲಾ ಬಜಾರೈ | ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳ ಧ್ವನಿ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ

ಮನೆಯ ಗೃಹಿಣಿ ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆದು ಗುರುಹಿರಿಯರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮನೆತನದ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದು ಅವಳ ಧರ್ಮ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲ ಒಳಗೆ ಇದ್ದರೆ ಗೌರವ, ಆದರೆ ಮನೆ ಮಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಗಳ ಮಾಡಿ ಇವಳ ಧ್ವನಿ ಇಡೀ ಊರು ಕೇಳುವಂತಾದರೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಅಗಾಧ ಅನುಭವದಿಂದ ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬೈಲೈ ಸಾಮ್ನೇ ಖುದ್ದಾ ಪಡೇಸರ್ಯಾ | ಎತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಬೋಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ

“ಕೋಣನ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಿದ ಹಾಗೆ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಕೆಲವರ

ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟ, ಸುಖ ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. “ಸುಂಕದವನ ಮುಂದೆ ಸುಖ ದುಃಖ” ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ, ನಗಿಸುವಂತಹ ಗಾದೆಗಳು ಜನಪದರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ.

ಕಾಮ್ ನೈಸೋ ಹಜಾಮ್		ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಹಾಜಾಮ
ಬಿಲ್ಲಿಕಾ ಸಿರ್ ಮುಂಡ್ಯಾ ಕತೇ		ಬೆಕ್ಕಿನ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿದನಂತೆ

“ಕೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದ ಕುಂಬಾರ ಮಗುವಿನ ತಿಕ ತಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಸೋಮಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡ ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಅವರನ್ನು ಸಹ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಡಿದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಬಿರುಸು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ಎಚ್ಚರಿಸುವಂತೆ ಗಾದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಂಪ್ ಕರ್ಕೋ ಪರ್ದೇಸಿಹು ಜಗಾದೇನೇಮೇ		ಪಾಪ ಅಂತ ಪರ್ದೇಸಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡೋ ಹೊತ್ಗೆ
ಆದಿರಾತ್ಕು ಉಟ್ಕೋ ತೂಚ್ ಮೇರಿ ಜೋರು		ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನೀನೇ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ
ಕೀಯಾ ಕತೆ		ಎಂದನಂತೆ

“ಮದುವೆ ಆಗೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಂದ್ರೆ ನೀನೇ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ” ಅಂದನಂತೆ ಎಂಬ ಗಾದೆಗಳು ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯವನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಕೇವಲ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಜನರನ್ನೇ ಕಾಣುವಂತಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ “ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟ ಕೊಡೋ ಹೊತ್ಗೆ ಹಿತ್ತಿಗೊಣ್ಣಿಗೆ ಮಳ ಹಾಕಿದನಂತೆ” ಎಂಬಂತೆ ಗಾದೆಗಳು ತಟ್ಟಿ ಎಬ್ಬಿಸುವ ವಿವೇಕದ ಒರೆಗಲ್ಲಾಗಿವೆ.

ಸುನ್ನೇಕಿ ಸೂಂಯ್ ಕರ್ಕೋ		ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿ ಅಂತ
ಅಂಖೀಮೆ ಚು ಬೋಲೆನೆ ಹೊತಾಕ್ಯಾ		ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ

ಕುತ್ತೇಕು ಪಾಲ್ಕೀ ಪೋ ಬಿಠಾಯೇತೋ		ನಾಯಿಯನ್ನು ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದ್ರೂ
ಗೂ ಖಾನಾ ಛೋಡ್ಯಾಕ್ಯಾ		ಹೇಲು ತಿನ್ನುವುದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ

“ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ ನಾಯಿ ಬಾಲ ಡೊಂಕು” ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆ ಇದೆ. ಖಿಯೇಸೋ ಘರ್ದೇ ಭಾಂಸೇ ಗಿಂದ್ನಾ | ಉಂಡವರ ಮನೆಯ ಗಳು ಎಣಿಸುವುದು

“ಉಂಡವರ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯುವುದು” ಎಂಬಂತೆ.

ಮಾ ಮರಿತೋ ಬಾಪ್ ಚಿಚ್ಚಾ		ಅವ್ವ ಸತ್ತರೆ ಅಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ
----------------------	--	---------------------------

ಬಾಪ್ಪು ಬಾಪ್ ಕೈನೀ ಮಂಜೇ		ನನಗಂತೂ ಅಪ್ಪ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ
ಕಂಹಾ ಚಿಚ್ಚಾ ಕತ್ಯೆ ತುಮ್ಮು		ನಿನಗೆಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅನ್ನಾಳೆ

ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಗಾದೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ :

ಅಲ್ತಾ ಮಹೇರುಬಾನ್ ಕತೋ		ದೇವರ ದಯೆ ಒಂದಿದ್ದರೆ
ಗಧಾಭೀ ಪೈಲ್ವಾನ್		ಕತ್ತೆಯೂ ಪೈಲ್ವಾನನಾಗುವುದು

ಮಾಡ್ಲೆ ವಾಲೆಡೇ ಜಿಲಾನಾ ವಾಲಾ ಬಡಾ | ಕೊಲ್ಲುವವನಿಗಿಂತ ಉಳಿಸುವವನೇ ದೊಡ್ಡವನು

ದಿಲ್ ಮೇ ಖತ್‌ರಾ		ನಿಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಕಿದ್ದರೆ
ಜೋಲಿಮೇ ಫತ್‌ರಾ		ಜೋಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬೀಳುತ್ತದೆ

ಉಡುಕ್ಕೋ ಆಯಿಸೋ ಡಲ್ಲಿ ಹಲಾಲ್ | ಅದಾಗಿ ಬಂದ ತುಂಡು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ

ಹೀಗೆ ಗಾದೆಗಳಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಾನುಭವ, ಆಚಾರ, ಆಶಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಮಗೆ ಸರಿ ತಪ್ಪು ಎನಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಈ ಜನಪದದ ಮಾತು ಒರಟಾಗಿದ್ದರೂ ನೀತಿ, ವಿವೇಚನೆ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಗಾದೆಗಳು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು, ಕಿವಿ ಹಿಂಡಿ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ.

ಒಗಟುಗಳು :

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಅವರ ಬದುಕನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಇವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಒಗಟನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಆಚಾರ - ವಿಚಾರ, ನಡೆ - ನುಡಿ, ನಂಬಿಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಣ, ಪಕ್ಷಿ, ಗಿಡ, ಮರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅನುಭವದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನಾ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಒಗಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಒಗಟು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ 'ಪಹೇಲಿ' ಅಥವಾ 'ಮಸ್ಲಾ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. 'ಪಹೇಲಿ' ಎಂದರೆ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡದ್ದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಗಟು ರಹಸ್ಯವಾದುದನ್ನು ಭೇದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಉಪಮಾನ, ಉಪಮೇಯ ಮತ್ತು ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಒಗಟುಗಳು ಗಾದೆಯಷ್ಟು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲ ದೇಶ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂಯಮ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಒಗಟುಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಸಹ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಒಗಟುಗಳಿಗೂ ಅದೇ ಗತಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ರೂಪಕಗಳ ಮೂಲಕ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಇತ್ತಿಸೀ ಹಲ್ಲೀ ಸಾರೇ ಘರ್ಮೇ ಮಲ್ಲೀ

'ಹಿಡಿದ್ರೆ ಹಿಡಿ, ಬಿಟ್ಟೆ ಬಯಲು' ಎಂಬ ಒಗಟಿನಂತೆ ದೀಪವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುವ ಒಗಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. 'ಹಿಡಿ ಅರಿಶಿಣ ಇಡೀ ಮನೆಗೆ ಲೇಪಿಸುವುದು' ಎಂಬ ಸೂಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಒಗಟಿನ ಉತ್ತರ 'ದೀಪ' ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದೆ.

ಬಾಪ್ ದಾತ್ರ ಮಾ ರ್ಪೀತ್ರಿ

ಬಚ್ಚಿ ಚಾಂದ್ಲೇ ತುಕ್ಲೇ

ಉತ್ತರ : ಹಲಸಿನಕಾಯಿ

ಉಜ್‌ಲೇ ತಪ್ ತರೀಮೇ

ಕಾಲೇ ಅಂಗೂರ್

ಉತ್ತರ : ಕಣ್ಣು

ಖಟೋರೆಮೇ ಖಟೋರಾ

ಬಾಪ್ಲೇ ಬೇಟಾ ಗೋರಾ

ಉತ್ತರ : ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

ಅಪ್ಪ ಹಲ್ಕುರ್ಕ ಅಮ್ಮ ಜತಾಧಾರಿ

ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಚಂದ್ರನ ತುಂಡುಗಳು

ಬಿಳಿಯಾದ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

ಕಪ್ಪಾದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ

ಚೌರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಚೌರಿಗೆ

ತಂದೆಗಿಂತ ಮಗ ಬೆಳ್ಳಗೆ

ಹೀಗೆ ಹೋಲಿಕೆಗಳ ಸೂಚನೆ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರ ಮತ್ತು ಏನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮೆದುಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಒಗಟಿಗಿದೆ.

ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಒಗಟುಗಳು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ವರ್ಣನೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಜಾಕೀ ಬೇಟೆ ತಖ್ತೆಪೋ ಲೇಟೆ | ರಾಜನ ಮಗಳು ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಪವಡಿಸಿದಳು
ಭರಿ ನದ್ದೀಮೇ ತೀರ್ದೀಚಲೀ | ತುಂಬಿದ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಈಜಿದಳು

ಉತ್ತರ : ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ

ಹರಿಯ ಮಹಾಲ್ ಹಜಾರ್ ಖಾನೇ | ಹಸುರು ಅರಮನೆ ಸಾವಿರ ಮೂಲೆಗಳು
ಉಸ್ತೇ ಬೈತೇ ಕಾಲೇ ದಿವಾನೇ | ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಕಪ್ಪು ಮರುಳರು

ಉತ್ತರ : ಕಲ್ಲಂಗಡೀ ಹಣ್ಣು

ಬೂಬೂ ಚೌಡೀ ದೇಖೋ | ಅತ್ತೆ ಅತ್ತೆ ಬಾವಿ ನೋಡು
ಚೌಡಿಮೇ ಪಾನೀ ದೇಖೋ | ಬಾವಿ ಒಳಗೆ ನೀರು ನೋಡು
ಪಾನೀಮೇ ಬೇಲ್ ದೇಖೋ | ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಿ ನೋಡು
ಬೇಲ್ ಮೇ ಫೂಲ್ ದೇಖೋ | ಬಳ್ಳಿಮೇಲೆ ಹೂವು ನೋಡು

ಉತ್ತರ : ದೀಪ

ಏಕ್ ಡುಬ್ ತಾ, ಏಕ್ ತೀರ್ತಾ | ಒಂದು ಮುಳುಗುತ್ತೇ, ಒಂದು ತೇಲುತ್ತೇ
ಏಕ್ ಪಿಗಲ್ ತಾ | ಒಂದು ಕರಗುತ್ತೇ

ಉತ್ತರ : ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ, ಸುಣ್ಣ

ಮಾಕೇ ಘರ್ಮ ಜಾನಾತೋ | ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ
ಜಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯೇ | ಬೇಗ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ
ಸಾಸ್ಕೇ ಘರ್ಮ ಆನಾತೋ | ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ
ರೋ ರೋ ಕೋ ಆತ್ಯೇ | ಅಳು ಅಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಾಳೆ

ಉತ್ತರ : ನೀರು ಸೇರುವುದು

ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಜಾಣ್ಮೆ ಗಮನಿಸುವಂತಹದ್ದು. ನೀರು ಸೇರುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತವರಿನ ಆಪ್ತ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನೋದಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಒಗಟುಗಳು ಹೇಳುವಾಗ ಅಶ್ಲೀಲವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿದಾಗ ಅಶ್ಲೀಲತೆ ಹೋಗಿ ಹಾಸ್ಯವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಾಲ್ ಫೂಲ್ ದಿಲ್ ಖುಷ್ | ಕಿಂಪಾದ ಹೂವು ಮನದಾನಂದ
ಟಾಂಗ್ ಉತಾಕೋ ಅಂದರ್ ಘಾಸ್ | ಕಾಲೆತ್ತಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗು

ಉತ್ತರ : ಶೂ ಅಥವಾ ಚಪ್ಪಲಿ

ನಾನೀಕೆ ಲಂಗೇಮೆ

ಅಜ್ಜಿಯ ಲಂಗದ ಒಳಗೆ

ನಾನಾಕಾ ಹಾತ್

ಅಜ್ಜನ ಕೈ

ಉತ್ತರ : ಕೊಡೆ (ಭತ್ತಿ)

ಝಡೀ ಪಡ್ಡೀಡಿ ತುತ್ತೂರಿ ಬಜ್‌ತೀಡಿ

ಸೋನೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು ತುತ್ತೂರಿ ಊದುತ್ತಿತ್ತು

ರಾಜಾಸಾಬ್ ಡೂಲ್ ಡೂಲೇಕೋ ಆತೇಫೇ

ರಾಜಾಸಾಬ್ ತೂಗುತ್ತ ತೂಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು

ಉತ್ತರ : ಮಲವಿಸರ್ಜನಾ ಕ್ರಿಯೆ

ಸಾಡೀ ಖೋಲೆ ಸರ್ಕಾ

ಸೀರೆ ಬಿಚ್ಚೋ ಹಾಗೆ

ಖುಲ್‌ತಿ ಹೈ

ಬಿಚ್ಚೋಳುತ್ತೆ

ಉತ್ತರ : ಈರುಳ್ಳಿ

ಈ ಮೇಲಿನ ಒಗಟುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅಶ್ಲೀಲತೆ ಗೌಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಶ್ಲೀಲತೆಯು ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಒಗಟುಗಳು ಅವರವರ ವಯೋಮಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ, ಅನುಭವ, ಮನೋಭಾವದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.

ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಸಂಖ್ಯಾತ್ಮಕ ಒಗಟುಗಳು ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವಾಗ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಜೂಜಿನ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಏಕ್ ಝಾಡ್‌ಪೋ ಸೌ ಚುಡಿಯಾ

ಒಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ನೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳು

ಏಕೇಲಾ ಏಕ್ ಚುಡಿಕೂ ಮಾರ್ಯಾ ;

ಒಬ್ಬ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಡೆದ ;

ಬಚೇಸೋ ಕೆತ್ತೇ

ಉಳಿದವು ಎಷ್ಟು

ಉತ್ತರ : ಎಲ್ಲವೂ ಹಾರಿಹೋದವು, ಒಂದೂ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ಒಗಟುಗಳು ಮೆದುಳಿಗೆ ಕಸರತ್ತನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ಲಟ್ ಪಟ್ ಸಟ್‌ಗಾಂವ್

ಲಟ್ ಪಟ್ ಸಟ್ ಊರು

ತೀನ್ ಮುಂಡ್ಯ ದಸ್ ಪೌಂವ್

ಮೂರು ತಲೆ ಹತ್ತು ಕಾಲುಗಳು

ಮೇಲಿನ ಒಗಟು ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಉತ್ತರ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳ ಎರಡು ತಲೆ ಮತ್ತು ಗಾಡಿ ಓಡಿಸುವವನ ಒಂದು ತಲೆ ಸೇರಿ ಮೂರು ತಲೆ. ಎತ್ತುಗಳ ಎಂಟು ಕಾಲು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎರಡು ಕಾಲು ಒಟ್ಟು ಹತ್ತು ಕಾಲು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕುವ ವಿಧಾನ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಒಗಟುಗಳಿದ್ದು ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದು ಆದಿ, ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಪರಿಸರದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನಂಬಿಕೆಗಳು :

ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮಾನವರ ಬದುಕನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಧೈಯ-ಧೋರಣೆಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯ ಆಶಯಗಳು ಹಾಗೂ ನಂಬುವ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದರೆ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ನಂಬಿಕೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಜಾನಪದದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸ ಆರ್.ಎಸ್. ಬಾಗ್ಸ್ ಎಂಬುವನು ಜಾನಪದವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಬಗೆ, ಭಾಷಿಕ ಬಗೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬಗೆ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಬಗೆ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ನಗರವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ದೇಶವಾಗಲಿ, ಜನರಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಬಾಳಿಗೊಂದು ನಂಬಿಕೆ ಅಗತ್ಯ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನಂಬಿಕೆಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

1. ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು - ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಮೇಯ ಹಾಗೂ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಂಬಲಾಗುವುದು.

2. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು - ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನಂಬಿಕೆಗಳು
ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು :

ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಲು ಹೊರಡುವಾಗ ವಿಧವೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಕೊತ್ತಿ (ಬೆಕ್ಕು) ಅಡ್ಡಬರಬಾರದು. ಗುದ್ದಲಿ, ಹಿಡ್ಲು, ಬಾಂಡಲಿ, ಖಾಲಿ ಬಿಂದಿಗೆ ಮೊದಲಾದವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೋಗುವ ಕಾರ್ಯಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೆಟ್ಟ ಶಕುನವೆಂದೂ ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಂಬಿಕೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ದಾರುಣ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಸೊಸೆ ಬಂದ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಅನಾಹುತವಾದರೆ ಅಥವಾ ಯಾರಾದರೂ ಸತ್ತರೆ ಸೊಸೆಯ ಕಾಲುಗುಣ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆಕೆಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಗು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅನಂತರ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅನಾಹುತವಾದರೆ ಅಥವಾ ಸತ್ತರೆ, ಹುಟ್ಟಿರುವ ಅಥವಾ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಕಾಲುಗುಣ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘‘ಹುಟ್ಟುಟ್ಟುತ್ತ ಮಕ್ಕಳ ಪುಣ್ಯ, ಬರ್ರಾ ಬರ್ರಾ ಸೊಸೆ ಪುಣ್ಯ’’ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೋ, ಸುಳ್ಳೋ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದರೆ ಎತ್ತಿಗೆ ಬರೆ ಎಳೆಯುವಂತೆ ಏನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನಶ್ಶಾಂತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಧವೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಯಾವ ಶುಭಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅಮಂಗಳ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಸ್ವಸ್ಥನಾದಾಗ ಆತನಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದರ ಬದಲು ದೆವ್ವ, ಭೂತ. ಗಾಳಿಸೋಂಕು ಇತ್ಯಾದಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಭಾದೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರವಾದಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಯಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ; ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಬೇಯಿಸಿಹಾಕುವುದು ; ಚಪ್ಪೆಲಿ, ಪೊರಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದು ; ಮೈಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆಯುವುದು ; ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ನಿವಾಳಿಸಿ ಹೂಂಕಾರ ಮಾಡುವುದು ; ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವುದು ; ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ; ಗೋರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ‘ತವ್ವಾಘ್’ ಬರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹ ಪೀಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಯಾರು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ನೆಲಸಿದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಮುತ್ಯೆದೆಯರು ಕೈಗೆ ಬಳೆ, ಕಾಲಿಗೆ ಕಾಲುಂಗರ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕರಿಮಣಿ ಸರ (ಲಚ್ಚೆ) ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಮುತ್ಯೆದೆಯರ ಲಕ್ಷಣ. ಇವು

ಮುತ್ತೈದೆಯರು ತೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಮಂಗಳ, ಅಪಶಕುನವೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೂದಲಿನ ನೀರು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹನಿಯಬಾರದು, ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಒಂಟಿಕಾಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಾರದು, ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಏನೂ ತಿನ್ನಬಾರದು, ಸೀನಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಗೆ ದರಿದ್ರ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಿಗೆ ಹಾನಿಯೆಂದೂ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೇಡ ಬಲೆ ಕಟ್ಟಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಯ ಸಾಲ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನೆ ಶುಚಿಯಾಗಿಡಲು ಈ ರೀತಿಯ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು.

ಕೆಲ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಮಗು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಮುದ್ದಾಡಬಾರದು ; ಮಗುವಿಗೆ ನಿದ್ರಾಭಂಗವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು. ಧೂಳಿ ಹೊತ್ಲಲ್ಲಿ ಕಸ ಹೊರಹಾಕಬಾರದು, ಮನೆ ಗುಡಿಸಬಾರದು, ಇತ್ಯಾದಿ ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಕಸದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ವಸ್ತುಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಸ ಹೊರಹಾಕಿದರೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು :

ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಅಂಶದಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ನಂಬಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ, ಯಾವುದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ಗೆರೆ ಎಳೆದು ತೋರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಗುರು ಕಡಿಯಬಾರದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಉಗುರು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಅಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ನಂಬಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉಗುರು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಹಾಕಬಾರದು ಅಥವಾ ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು, ಇದರಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಡತನ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಥೆಯು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಧನಿಕನ ಮನೆಗೆ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಲು ಹೋದನಂತೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಅವನ ಉಗುರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತು. ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಬೆಳಗಾಯಿತು ಉಗುರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದನಂತೆ. ಧನಿಕನು ಅವನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ನನ್ನ ಉಗುರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಉಗುರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ದರಿದ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಧನಿಕರಾಗಿ ಉಳಿದರೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕಳ್ಳತನ

ಮಾಡಬಹುದು. ಬಡತನ ಬಂದರೆ ಪುನಃ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎಂದನಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಧನಿಕ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದನಂತೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೋ ಸುಳ್ಳೋ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಉಗುರು ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಕಥೆ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು.

ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಬಾಣಂತಿಯರು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬರು ಮೆಟ್ಟಿದ ಚಪ್ಪಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮೆಟ್ಟಿಬಾರದು ; ಒಬ್ಬರು ಧರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಧರಿಸಬಾರದು ; ಚರ್ಮರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಇವು ನಂಬಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಾನೇಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ; ಹರಕೆ ತೀರಿಸದಿದ್ದರೆ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಪುನಃ ಎದುರಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬುವುದು ; ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆಯಾದವರು ಬರಬಾರದೆನ್ನುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿ ವಿಮುಖವಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧಕಾರ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ ಕಾಲು ಚಾಚಿ ಮಲಗಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೆಕ್ಕಾನಗರದಲ್ಲಿರುವ 'ಕಾಬಾ' ಎಂಬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಕಡೆ ಕಾಲು ಚಾಚಬಾರದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಧರಿಸಬಾರದು. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಚಿನ್ನಾಭರಣ ಧರಿಸುವುದು ನಿಷೇಧವಾದುದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ನಾಯಿಯನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಮಾಜಿನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದೇವದೂತರು (ಮಲಾಯಂಕ) ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಇವರು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರದೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರಂತೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡತನ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಬಾರದು, ಮನುಷ್ಯರ ಎಡ, ಬಲ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ದೇವದೂತರು

(ಕಿರಾಮನ್, ಕಾತಬೀನ್, ಯಾರಾಹಮನ್, ಮಾತಾಫಲುನ್) ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದು ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರಂತೆ, ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ನರಕದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಐಶಾರಾಮವಿದೆಯೆಂದು, ನರಕದಲ್ಲಿ ಯಾತನಾಮಯ ಹಿಂಸೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಪುರುಷರು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟರೆ ಪುನಃ ಬೋಳಿಸಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರವನ್ನು 'ಝಕಾತ್' ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು. 'ಜುಬಾ' ಮಾಡಿದ 'ಹಲಾಲ್' ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಮೈಲಿಗೆ ಯಾದವರು, ಮುಟ್ಟಾದವರು ನಮಾಜ್ ಹಾಗೂ ಉಪವಾಸ ಇರುವುದಾಗಲಿ, 'ಖುರಾನ್' ಗ್ರಂಥ ಸ್ಮರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ವಿಧೇಯರಾಗಿರಬೇಕು ; ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು "ಬುರಖಾ" ಧರಿಸಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ನಂಬಿಕೆಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ನಂಬಿಕೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ತಾನು ನಂಬಿರುವುದೇ ಸತ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಾಂಗ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆ :

ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ 'ಇಸ್ಲಾಮ್' ಧರ್ಮವು ಒಂದಾಗಿದೆ. 'ಇಸ್ಲಾಮ್' ಎಂದರೆ ದೈವ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರವರು ಬೋಧಿಸಿದ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ವಿಧಿನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು 'ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮ' ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಧರ್ಮದ ಮೂಲಭೂತ ಭಾವನೆಗಳು ಎರಡು :

- (1) ಈಮಾನ್ - ಧರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ
- (2) ದೀನ್ - ಧರ್ಮ

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮನು 'ಷರಿಯತ್' ಅಥವಾ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು. ಮಲಾಯಂಕದ (ದೇವದೂತರು) ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು 'ಇಸ್ಲಾಮ್' ಧರ್ಮ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವದೂತರು ಅಲ್ತಾ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ (1) ಜಿಬ್ರಿಯಲ್ (2) ಇಸ್ರಾಫಿಲ್ (3) ಮೈಕಾಯಿಲ್ (4) ಇಜ್ರಾಯಿಲ್ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು, ಇವರಲ್ಲದೆ ದಾನವಾಂಶವುಳ್ಳ "ಇಜ್ಜಿಷ್" ಎಂಬುವನಿದ್ದಾನೆ. ಇವನನ್ನು "ಸೈತಾನ್" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವನು 'ಆದಮ್' (ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಪುರುಷ)ನಿಗೆ ಗೌರವಾದರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದ ಕಾರಣ ಈತನನ್ನು 'ಅಲ್ತಾ' ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದ.

ಅಲ್ತಾನ ಹೊರತು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಅಂತ್ಯವಿದೆ. ಆದಮ್, ನೋಹ್, ಇಬ್ರಾಹೀಂ, ಮೂಸ, ಈಸ ಹಾಗೂ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರರೆಂಬ ಮೊದಲಾದ ಸುಮಾರು

ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪ್ರವಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಪಾನ ಸಂದೇಶ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ನೂರನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚನೆಗೊಂಡವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಬ್ಬೂರ್, ತೋರಿಯತ್, ಇಂಜಿಲ್ ಫುರುಖಾನ್ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡವು. ಈ ಫುರುಖಾನ್ ಗ್ರಂಥವೇ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರವರ ಮೇಲೆ ಅವತ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡ 'ಖುರಾನ್' ಗ್ರಂಥವಾಗಿದೆ. ಪೈಗಂಬರವರ ಅನಂತರ 'ಕಲೀಫ'ರು ಯಾರಾಗಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲೂ ಮತ - ಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ (1) ಸುನ್ನತೆ ಜಮಾತ್ (2) ಷಿಯಾ (3) ವಹಾಬಿಗಳು.

“ಸುನ್ನಿ” ಎಂದರೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರವರು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಸುನ್ನತೆ ಜಮಾತ್‌ಗೆ ಸೇರಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದರಷ್ಟಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅನಂತರ ಸುನ್ನತೆ ಜಮಾತ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

(1) ಹನ್ನಿ (2) ಷಾಫಿ (3) ಮಾಲೀಕಿ (4) ಹಂಬಲಿ

ಹನ್ನಿ :

ಇರಾನಿನ 'ಅಬೂಹನೀಫ'ರ ಹೆಸರು ಈ ಶಾಖೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಶಾಖೆಯವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತರ್ಕದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಇವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಖೆಯ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಸಿರಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಟರ್ಕಿ, ಅರೇಬಿಯಾ, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ್, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಷಾಫಿ :

'ಇಮಾಮ್ ಷಾ ಫಯ್'ರವರ ಹೆಸರು ಈ ಶಾಖೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವರು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತುಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅರೇಬಿಯಾ, ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕ, ಸಿಂಹಳ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ, ಜಾವ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ಮಲಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಲೀಕಿ :

ಮದೀನದ 'ಮಲಿಕ್ ಇಬ್ನ್ ಅನಸ್'ರವರು ಈ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇವರು 'ಮುವತ್' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಖೆಯವರು 'ಖುರಾನ್' ಮತ್ತು 'ಮದೀನ'ದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಆಫ್ರಿಕ, ಸೂಡಾನ್, ಪರ್ಷಿಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಂಬಲಿ :

'ಅಬು ಅಬ್ದುಲ್ ಹನ್‌ಬಾಲ'ರವರು ಈ ಶಾಖೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ 'ಹನ್‌ಬಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದೆಂಬ ಧೋರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಶಾಖೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇವರು ಪರ್ಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಯಾದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಶಾಖೆಯಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಾರದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಶಾಖೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ದಾವೂದ್-ಇಜ್ಜಿ-ಅಲಿಯರುಹಿರಿ' ಶಾಖೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಕಟ್ಟಾವಾದಿಗಳಾದ 'ವಹಾಬಿ' ಅಥವಾ 'ಆಹಲೇಹದಿ' ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆ ಇಮಾಮ್ 'ಮೆಹೇದ್‌ವೀ'ಯವರನ್ನು ಇವರು ಪೈಗಂಬರೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಷಿಯಾ :

ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ರಲ್ಲಿ ಷಿಯಾ ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಂಗಡ. ಈ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿ 'ಹನ್ನೆರಡು ಇಮಾಮಿ'ಗಳು ಮತ್ತು 'ಏಳು ಇಮಾಮಿ'ಗಳೆಂಬ ಒಳ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಈ ಪಂಗಡದವರು ಪರ್ಷಿಯ, ಭಾರತ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಲೆಬನಾನಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಪೈಗಂಬರವರ ಮಗಳು ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಹಜರತ್ ಆಲಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ಇಮಾಮ್ ಹಸ್ಸೇನ್, ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಇವರನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

"ಬೊಹೊರಿ" ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಖೆ ಇದೆ. ಇಮಾಮ್ ಹಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಮಗ ಜೈನಾಲ್ಲಬುದ್ದೀನ್‌ರವರ ವಂಶಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನುದ್ದೀನ್‌ರವರು ಮೊದಲನೆಯ ದಾಯಿ (ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರು). ಇವರ ನಂತರ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತೊಂದು ದಾಯಿಗಳು ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾನುದ್ದೀನ್ ಇವರ ಹೆಸರಿನ ಬೊಹೊರಿ ಶಾಖೆ, ಇವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮಿಯರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಸೈನಿಕ, ಸಾಮಾನ್ಯ, ಗುಲಾಮ ಎಂಬ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲ.

ಮಿರಾನಿನಲ್ಲಿ ಭ್ರಾತೃತ್ವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಣ್ಣ, ಭಾಷೆ, ವೃತ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೇಲು-ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾನತೆ, ಭ್ರಾತೃತ್ವ ಕೇವಲ ಮಾತಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪಂಗಡಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು

ಪುರೋಹಿತ, ಸೈನಿಕ, ವ್ಯಾಪಾರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರು. ಇದು ಅವರವರ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇಂತಹ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು 'ಅಶ್ ರಫ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. 'ಅಶ್ ರಫ್' ಎಂದರೆ 'ಶ್ರೇಷ್ಠ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

'ಅಶ್ ರಫ್'ಗಳಲ್ಲಿ ಸೈಯದ್, ಶೇಖ್, ಮೊಗಲ್, ಪಠಾಣ್ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ವರಿದ್ದಾರೆ. ಸೈಯದ್, ಶೇಖ್‌ಗಳು - ಧಾರ್ಮಿಕ, ಪುರೋಹಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೈಯದ್‌ರವರನ್ನು ಪೈಗಂಬರವರ ಅಥವಾ ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾರವರ ವಂಶಸ್ಥರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. "ಮೊಗಲ್", "ಪಠಾಣ್", ಪಂಗಡದವರು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ನೆಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು 'ಅಜ್ ಲಫ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರಾದ ಗುಲಾಮಿ ಸಂತತಿಯ ಸುಲ್ತಾನರು, ಖಿಲ್ಜಿಗಳು, ತೊಘಲಕರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲೂ, ಬಹಮನಿ ಅರಸರು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹನಫಿಗಳೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಗಲರು ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಷಿಯಾ ಗುಂಪು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಷಾಫಿ ಗುಂಪು ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹನಫಿ ಶಾಖೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಷಾಫಿ ಗುಂಪುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 86.46 ಹಿಂದೂಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರು 10.63 ಅಂದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಂಟನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

* ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಹಂಚಿಕೆ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಧರ್ಮ	ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಂಚಿಕೆ	ಶೇಕಡಾವಾರು
1.	ಕರ್ನಾಟಕ	29,299,014	-	-
2.	ಹಿಂದೂ	25,332,338	86.40	82.72
3.	ಮುಸ್ಲಿಮ್	3,113,298	10.63	11.21

* ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ: Muslim religious minority in an urban society a social analysis of muslim in Mysore city - By Dr. Sathyanarayana (Thesis not published)

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ವೃತ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಲದಾಫ್ (ಪಿಂಜಾರ) ಖಸಾಂಬ ಎಂಬ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಖಿಂದಾರ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಖಿಂದಾರ್ ಜನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಲದಾಫ್ - ಹಾಸಿಗೆ ಹೊಲೆಯುವವರು (ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ)

ಖಸಾಂಬ - ಮಾಂಸ ಮಾರುವವರು

ಖಿಂದಾರ - ಅಲೆಮಾರಿಗಳು (ಇರಾನಿನಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ)

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅರಬ್ ದೇಶದಿಂದ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನವೈತೆ, ಜಮೈತೆ ಎಂಬ ಗುಂಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿವೆ.

ನವೈತೆ - ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಜನರ ಗುಂಪು ವಿಶೇಷವಾಗಿತ್ತು. 'ಒಂಭತ್ತು' ಎಂದರೆ 'ನೌ', 'ಆಯೇ' ಎಂದರೆ 'ಬಂದರು' ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

'ನೌ ಆಯೇ' ಎಂಬ ಪದ ಜನರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ 'ನವೈತೆ'ಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ 'ನೌ' ಎಂದರೆ 'ಹಡಗು', 'ಆಯೇ' ಎಂದರೆ 'ಬಂದವರು'. ಹೀಗೆ ಹಡಗಿನಿಂದ ಬಂದವರು 'ನೌ ಆಯೇ' ನವೈತೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಜಮೈತೆ - ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದವರು. ಜಮ್‌ಕೋ+ಆಯೇ, ಜಮ್‌ಕೋ ಆಯೇ = ಜಮೈತೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಲಾಲ್ ಡೋರಿ, ಪಟ್‌ವೇಗಿರ್ ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳಿದ್ದವಂತೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್‌ವೇಗಿರ್ ಎಂಬ ಗುಂಪು ಒಂದು. ಒಮ್ಮೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪಿನವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಹೀಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಪಟ್‌ವೇಗಿರ್ ತಂಡದವರು ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ಮಾಂಸದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕೆಂಪುದಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಪೋಣಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾಂಸದ ತುಂಡುಗಳು ಸಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು

ಹೋಗದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ತುಂಡುಗಳು ತಮಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಜಾಣತನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರ ಜಿಪುಣತನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಇವರನ್ನು “ಲಾಲ್ ಡೋರಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಈ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರದೆ ಇರುವವರು ಜಿಪುಣತನ ಮಾಡಿದರೆ ‘ಅದ್ಯಾಕೆ ? ಪಟ್‌ವೇಗಿರ್, ಲಾಲ್ ಡೋರಿ ಆಡ್ಡೆಗೆ ಆಡ್ತಿಯಾ’ ಎಂದು ಗೇಲಿ ಮಾಡಿ ನಗಿಸುವ ಲೋಕರೂಢಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಪಂಗಡ ಉಪಪಂಗಡಗಳಿದ್ದು, ಶೂದ್ರತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳೂ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಜಾನಪದೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ವಿವೇಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತೊಟ್ಟಲು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಪದರಲ್ಲೂ ಗೋಚರವಾಗುವಂತಹ ಜಾನಪದ ರೂಪಗಳು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದು ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಪರಿಸರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಜನತೆಯ ಮನೋಧರ್ಮಕ್ಕನುಸಾರ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ.

ಸತ್‌ವಾಸ (ಸೀಮಂತ) :

ಚೊಚ್ಚಲು ಹೆರಿಗೆ ತವರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅನೇಕ ಆತಂಕಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅಳಿವು ಉಳಿವಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಸಹ ಅವಳನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ತೆ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೂ ಮುಜುಗರ, ಸಂಕೋಚ, ಏನೆಂದುಕೊಂಡಾರೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ. ಆದರೆ ತನ್ನ ತವರಿನಲ್ಲಿ ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ತನ್ನ ಮನದ ಬಯಕೆ ಹೇಳಿ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಕೋಚವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆತಂಕ, ಭೀತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವದ ಘಟ್ಟ. ಅವಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಶೋಭೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲ ಬಾಣಂತನಕ್ಕಾಗಿ ತವರಿಗೆ ಕರೆತರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಲ್ಲ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಬಾಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ದಿನನಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ

ಆಗು-ಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರ ಪ್ರಭಾವವೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸೀಮಂತ ಎಂಬ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಗಳನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕರೆತರುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಆಕೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವವರೆಗಿನ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ರಿವಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳು ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಚೊಚ್ಚಲು ಹೆರಿಗೆ ತವರಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಸುರಿಯನ್ನು ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳಿಗೆ ತವರುಮನೆಗೆ ಕರೆತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕರೆತರುವಾಗ ಮಗಳ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಬಸುರಿಯ ಬಯಕೆ ಪೂರೈಸದಿದರೆ ಪ್ರಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವಿನ ಕಿವಿ ಸೋರಬಹುದು. ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಕಾಲು ಊದಬಹುದು ಎಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವ ಪದಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಮೀನು, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಹುಳಿಯನ್ನ, ಮೊಸರನ್ನ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಹೂವು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ, ಹೊಸಬಟ್ಟೆ, ಹಸುರು ಬಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಕೆಲವರು ಅಡುಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸುವರು.

ಬಾಣಂತನಕ್ಕಾಗಿ ಸೊಸೆಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಾಗ “ಸೀಮಂತ” ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಬಸುರಿಗೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತ್ರ-ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಕೆ ಬಯಸುವ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಸಹ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ತವರಿನಿಂದ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಸರ್ವಶೃಂಗಾರಭರಿತಳಾದ ಆಕೆಯನ್ನು “ಮಸ್ತತ್” ಮೇಲೆ “ಕಾಬಾ” ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಗಂಡನೂ ಕೂರಬಹುದು. ತವರಿನಿಂದ ತಂದ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಕೆಂಪಾದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಈ ಗಂಟನ್ನು ಬಸುರಿಯ ಮಡಿಲ ಮೇಲಿಟ್ಟು “ದರೂದ್” ಹೇಳಿಸಿ “ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ” ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿಸಿ ತಿನ್ನಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಆಕೆಗೆ ಹೂ, ಮುಡಿಸಿ, ಗಜ್ಜೆ, ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ತನ್ನ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವಳು. ಅನಂತರ ಆಹ್ವಾನಿತರು ಸಹ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಸುರಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವರು. ಬಸುರಿಯು ಹಿರಿಯರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಶುಭಹಾರೈಕೆ ಪಡೆಯುವಳು. ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು

ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಅದೇ ದಿನ ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಆಕೆಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಮೇಲಿನ ರಿವಾಜು ಹಾಸನ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮಡಿಕೇರಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲು ಹೋದಾಗ ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಬಸುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಕೆಯ ಗಂಡನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಲೇಬೇಕು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ತೊಗರಿಬೇಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ತವರಿನಿಂದ ತಂದಂತಹ ಸಿಹಿರೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಾಗ ಹಸುರು ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಹಸುರು ಬಳೆ ತೊಡಿಸುವರು. ಮಗಳನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅರಿಶಿಣದ ನೀರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ, ಬಲಗಾಲನ್ನು ಇಡಿಸಿ, ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪುನಃ ತವರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಸುರಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಸಹೋದರಿಯನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇವರಿಗೂ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಆಹ್ವಾನಿತರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಹಾರಹಾಕಿ, ಹೂ ಮುಡಿಸುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೂ ಸಹ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಹೂ ಮುಡಿಸುವ ಕ್ರಮವಿದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಬಸುರಿ ಹೆಂಗಸನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಾಗ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಬಳೆ ತೊಡಿಸಿ, ಸೆರಗಿಗೆ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಎಲೆಅಡಿಕೆ ಕಟ್ಟುವರು. ತವರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸೆರಗಿನ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಆ ಗೋಧಿಯಲ್ಲಿ ಖೀರು (ಪಾಯಸ) ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುವರು. ತವರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಬಸುರಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಸುರಿಯನ್ನು ತವರುಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತವರಿನವರೇ ಮಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಅಥವಾ ಮಗಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವಾಗ

ಹಸುರು ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಹಸುರು ಬಳೆ ತೊಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ “ಚೋರ್-ಚೋಲಿ ಕರ್ನಾ” (ಕುಬ್ಬದ ಶಾಸ್ತ್ರ) ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಮಗಳಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತುಂಬುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತವರಿನವರು ಹುಳುಬಾನು (ಟೋಮ್ರ), ರೊಟ್ಟಿ, ಪಲ್ಯ, ಚಟ್ಟಿಪುಡಿ, ತೆಗೆದ ಸೊಂಡುಹೋಗಿ ಕೊಡುವರು. ಅನಂತರ ಬಳೆ ತೊಡಿಸಿ, ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುವರು. ಐದು, ಆರು ಅಥವಾ ಎಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ “ದೊಡ್ಡ ಕುಬ್ಬ” ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಾನುಸಾರ ಪುನಃ ರೊಟ್ಟಿ, ಬಿರಿಯಾನಿ, ಚಟ್ಟಿಪುಡಿ, ಕರ್ಜ್ಜಿಕಾಯಿ ಹೀಗೆ ಒಂಬತ್ತು-ಹತ್ತು ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಅಡುಗೆಯ ಅರ್ಧ ಖರ್ಚು ತವರಿನವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆಕೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವಾಗ ಹಸುರು ಬಳೆ ತೊಡಿಸಿ, ಹಸುರು ಸೀರೆ ಉಡಿಸುವರು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಗಂಡನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಬೇಕು. ಮಗಳಿಗೆ ಸೀರೆ, ಬಂಗಾರದ ನತ್ತು ಹಾಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಟೋಪಿ ಕೊಡುವರು.

ಆಹ್ವಾನಿತ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡುವರು :

ಹರಿ ಚೋಲಿ ಜರ್ಕೀ ಸಾಡಿ
ಫುಲ್ ಪೀನಾನಾ ಕ್ಯಾಜೀ
ಹರಿ ಚೋಲಿ ಜರ್ಕೀ ಸಾಡಿ
ಗೋದ್ ಭರ್ಷ ಕ್ಯಾಜೀ
ಹರಿ ಚೋಲಿ ಜರ್ಕೀ ಸಾಡಿ
ಚಿಕ್ಸ್ ಲಗಾನಾ ಕ್ಯಾಜೀ
ಹರಿ ಚೋಲಿ ಜರ್ಕೀ ಸಾಡಿ
ರಸಂ ಕರ್ಷ ಕ್ಯಾಜೀ
ಹರಿ ಚೋಲಿ ಜರ್ಕೀ ಸಾಡಿ
ಮೂಕಾ ನೂರ್ ಕ್ಯಾಜೀ

ಹಸುರು ರವಿಕೆ ಜರೀ ಸೀರೆ
ಹೂ ಮುಡಿಸುವುದು ಏನಿ,
ಹಸುರು ರವಿಕೆ ಜರೀ ಸೀರೆ
ಮಡಿಲು ತುಂಬುವುದು ಏನಿ,
ಹಸುರು ರವಿಕೆ ಜರೀ ಸೀರೆ
ಗಂಧ ಹಚ್ಚುವುದು ಏನಿ,
ಹಸುರು ರವಿಕೆ ಜರೀ ಸೀರೆ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದು ಏನಿ,
ಹಸುರು ರವಿಕೆ ಜರೀ ಸೀರೆ
ಮುಖದ ಕಳೆ ಏನಿ.

ಆಕೆಯ ಸೀರೆ, ಬಳೆ, ಹೂವು ಮುಖದ ಕಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುವ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಗುವಿನ ಹೊನಲೇ ಹರಿಯುವುದು.

ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮಾತು ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

“ಒಂದನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ ಏನೇನು ? ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ಎಳೆಯ ಮುಂಚೋಳಿ ತಿನ್ನು ಎಂಬೋಳೇ”

“ಎರಡನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಖಾಕಿಯ ಹಣ್ಣು, ಕೈಯ ತುಂಬು ತಿಂದೆನೆ ಎಂಬೋಳೇ”

“ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ಕೆನ್ನಿಯ ಮೊಸರು ತಿಂದ್ನೇ
ಎಂಬೋಳೇ ಆರಕ್ಕೆ ಬಾನ ತಿಂದ್ನೇ ಎಂಬೋಳೇ”

“ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ಎಳೆಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ತಿಂದೇ ಎಂಬೋಳೇ”

“ಐದನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಐದನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ ನೆಲದ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡಿ ಮುಡಿಯನ್ನೊಂಬೋಳೇ”.

“ಆರನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಆರನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಹುಂಜಿಯ ತಿಂದೆನ್ನೊಂಬೋಳೇ”.

“ಏಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಏಳನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಹೇಳಕಳಸೇನ ತವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೊನೊಂಬೋಳೇ”

“ಎಂಟನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಂಟನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಕಿಂದೂಳಿ ಎತ್ತ ಕರಿಯ ಎತ್ತ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಹೋಗೊನೊಂಬೋಳೇ”

“ಒಂಬತ್ತನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂಬತ್ತನೇ ಬಗ್‌ಸೋಳಿ ದೇವೇಂದ್ರ, ಸೊಸೆ ದೇವಕಿಗೊನೆ
ಕಿಲುಕಿಲು ಬ್ಯಾಣಿ ಹಡೆದೇನೆ ಎಂಬೋಳೇ”

ಎಂದು ಹಾಡುವ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ಗೇಯತೆ ಮನರಂಜಿಸುವಂತಹುದು.

ಅನಂತರ ಬೀಗರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಂದಂತಹ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರವಿಕೆ
ಬಟ್ಟೆ, ಬಳೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ತವರಿನಿಂದ ತಂದಂತಹ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳು ಅಂದರೆ ರೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ
ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಲಾಡು, ಟೋಮ್ರ, ಕಾಯಿಪಲ್ಯ ಇಟ್ಟು ಮನೆಗೊಂದರಂತೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು.
ಬೀಗರ ಕಡೆಯ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುನಃ
ಬಸುರಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು.

ತವರಿನವರು ಹಿರಿಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿ ಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗುವರು. ತವರು ಮನೆಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬಸುರಿಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಸೀಗೆ, ರವಿಕೆ
ನೀಡುವರು.

ಬೆಳಗಾವಿ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಕೊಲ್ಹಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವಿಧದ
ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಸುರಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟಿಯ
ಸುತ್ತ ಹೂವಿನ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ತಿಂಗಳಿರುವಾಗ ತವರು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಸುರಿಯ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಎರಡು ದಿನವಿದ್ದು, ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿರೆಂದು ಹಿರಿಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳುವನು. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಬಸುರಿ ತನ್ನ ಅತ್ತೆಮಾವನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿ ತನ್ನ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ತವರು ಮನೆಗೆ ಬರುವಳು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಿಂಜಾರರು ಸತ್‌ವಾಸವನ್ನು “ತೌಲತ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ತಿಂಡಿ, ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಆದರೆ ಬಸುರಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಮದುವೆಯ “ನಿಖಾ”ದ ಸೀರೆ ಉಡುವಳು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದ ಪಿಂಜಾರರು ಮಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲು ಹೋದಾಗ ಲಾಡು, ಚಕ್ಕುಲಿ, ಕಜ್ಜಾಯ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವರು. ತಂದಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದಿನ ತರಕಾರಿ ಸಾರು, ತಿಳಿಸಾರು, ಪಲ್ಯ, ಗೊಜ್ಜು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವರು. ಎರಡನೇ ದಿನ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಊಟೋಪಚಾರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಸುರಿಗೆ ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ತವರಿನವರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಷಾಫಿಯ (ಮಲಬಾರ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್)ರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಏಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಕರೆಯಲು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಆಕೆಯ ಬಯಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ, ತಿನಿಸು, ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಆ ದಿನ ಬೀಗರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚತ್ತಿಗೆ ಸೇವಿಗೆ, ಕೋಳಿಸಾರು, ಅನ್ನ, ಬಿರಿಯಾನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಮೊದಲು “ಮೌಲುದ್” ಓದಿಸುವರು. ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳ ಊಟೋಪಚಾರದ ನಂತರ ಸೊಸೆಯನ್ನು ತವರಿನವರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಮಗಳನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ, ಬಲಗಾಲನ್ನು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಇಡಿಸಿ, ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈಕೆ ಬಯಸುವ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನ ಬಸುರಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಈ ದಿನ “ಮಂಕ್ಯೂಸ್ ಮೌಲುದ್” ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನು ಬಂಧು ಬಳಗದವರನ್ನು ಕರೆಯುವರು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಏಳನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು “ಸಹೇರಾ ಚೊಂಡಾ” ಹೊಳೆಗೆ ಬಿಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹಾಗೂ ಬಳಗದವರು ಬಸುರಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಗಂಡನನ್ನು ಹೊಳೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ “ಮಸ್ತತ್” ಹಾಸಿ, ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವರು. “ಸಹೇರಾ” ಮತ್ತು “ಚೊಂಡಾ”ವನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೆ ನೀಡಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳುವರು.

ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ “ಕಿನಾರಿಕೇ ಸಾಡಿ” (ಜರಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರೆ) ಉಡಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಕರೆಯಲು ಬಂದಿರುವ ತವರಿನವರೊಂದಿಗೆ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಸೀಮಂತದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ತವರಿನಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ದಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುವಂತೆ, ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ, ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥ ಓದುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಇದರಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಉಜ್ವಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಮನೆಯ ಸೂರಿನ ಕೆಳಗೆ, ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಸುವರು, ಏಕೆಂದರೆ ಹಕ್ಕಿಹಾರುವ ಹೊತ್ತು ಹುಟ್ಟುವ ಮಗುವಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಕಾಯಿಲೆಯ ಸೋಂಕು ತಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ, ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹಣವಾದಾಗ ಬಸುರಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಸುರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಏನನ್ನಾದರೂ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಮಗು ಅಂಗವಿಕಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂತ ಇದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಆದರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಆಕೆಯ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು, ಸದಾ ಸಂಪ್ರೀತಳಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಆಕೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿಡಲು ಆತಂಕ, ಭೀತಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು, ಸೀಮಂತದ ಆಚರಣೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರಬಹುದು. ವಾತಾವರಣದ ಬದಲಾವಣೆ, ತನ್ನ ತವರಿನವರ ಆತ್ಮೀಯತೆ, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆಗಾಗ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಯಿಂದ ದಿನ ಕಳೆಯುವುದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ

ತರುವುದು ಖಂಡಿತ. ದಿನ-ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿ ಹೆರಿಗೆ ನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅನುಭವೀ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ದಿನದಿಂದ “ಛೋತ್‌ಕಾ ಫಾರ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಲವತ್ತು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ, ಪೂರ್ವೇ ಫಾತೇಹ ಎಂಬ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಮಕರಣ :

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮಾತಾ ಪಿತರ ಹೆಸರಿನ ಮತ್ತು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮೂಲಕ, ಇಂತಹವರ ಮಗ ಮತ್ತು ಮಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪರಿಚಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಮಾನವನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಡುವ ಆಚರಣೆ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲೊಂದು. ಈ ಹೆಸರಿಡುವ ಆಚರಣೆ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ, ಪಂಗಡದಿಂದ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದಂತೆ ಸಾಧ್ಯವು ಇದೆ.

ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವತೆಯ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವಜರ ಹೆಸರನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. (1) ರಹಸ್ಯ ಹೆಸರು (2) ಕೂಗುವ ಹೆಸರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆತನ, ಅಂತಸ್ತು, ಧರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವೇ ಹೆಸರಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಮುಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಮನೋರ್ವನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ “ಅಜ್ಜಾ” ಕೂಗುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ಆತ ಮೊದಲು “ವಜ್ಜೂ” ಮಾಡಿ, ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು, ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರವಿಟ್ಟು, ತಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತಿ, ಕಾಬಾ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ, ಐದು ಬಾರಿ “ಅಜ್ಜಾ” ಕೂಗಿ, ನಂತರ ಮಗುವಿನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದುವನು. ಹಿರಿಯರು ಗುರ್ತಿಸಿದ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ಉತ್ತುತ್ತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಉಜ್ಜಿ ತಿನ್ನಿಸುವನು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಡುವವರೆವಿಗೂ ಮಗುವನ್ನು ಉಪವಾಸವಿರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಐದು ಜೊತೆ ವೀಳೈದೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ತಮ್ಮಲೈ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಾಗಿದ್ದರೆ “ಜಿಲೇಬಿ” ಗಂಡು ಮಗುವಾಗಿದ್ದರೆ “ಬೂಂದಿ ಉಂಡೆ”ಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿ ಸಂತೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರು. ಈ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವೀಳೈದೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಮಾಡಿ ಮಗುವಿನ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರವಿಟ್ಟು ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಊದುವರು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹೊರಗಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ಅಜ್ಜಾ' ಕೂಗಿ ಹೆಸರಿಡುವರು. ತಕ್ಷಣ ಮುಸ್ಲಿಂ ಓರ್ವನು ಸಿಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯೇ 'ಅಜ್ಜಾ' ಕೂಗಿ ಹೆಸರಿಡುವಳು. ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಗು ಗಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡೂ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ, ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'ಅಜ್ಜಾ' ಕೂಗಿ ಹೆಸರಿಡುವರು. ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಭೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಲಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಅದರ ನೀರನ್ನು ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸುವರು. ಸುಮಾರು ಏಳು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟಿ ಹಾಕದೆ ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸುತ್ತಿಡುವರು.

ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಗಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಛಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಮರದ ಹಲಗೆಯಿಂದ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಾಡಿ, ಬಾಜಾ ಬಜಂತ್ರಿಯರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಊರು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗುಡುವಂತೆ ಜೋರಾಗಿ ಶಬ್ದಮಾಡಿಸುವರು. ಇದನ್ನು "ನೌಬಾದ್" ಎನ್ನಲಾಗುವುದು.

ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಕ್ಷಣ ಮೇಲಿನಂತೆ 'ಅಜ್ಜಾ' ಕೂಗಿ ಹೆಸರಿಡುವರು. ಇದನ್ನು "ಬಾಂಗ್ ಸಲಾಂ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿಂದ ಕರೆಯುವರು. ಹೆಸರಿಟ್ಟ ಮುಲ್ಲಾನಿಗೆ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡುವರು. ಜೇನುತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ಹಸುವಿನ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಗುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸುದ್ದಿ ಬೀಗರ ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಸುದ್ದಿ ತಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 'ಸಾಜ್ರಕರ್' ಎಂದು ಪಂಚಿ, ಜುಬ್ಬದ ಬಟ್ಟೆ, ರುಮಾಲು ಇತ್ಯಾದಿ ನೀಡುವರು.

ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 'ಅಜ್ಜಾ' ಕೂಗಿ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಊದಿ, ಎಡಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಹೇಳುವರು. ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಹಂಚುವರು. ವಿಜಾಪುರದ ಕೆಲ ಪಿಂಜಾರರು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಐದನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಮಗುವಿನ ಜಾತಕಬಲ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಳಿದು, ಆ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಅಕ್ಷರ ಹುಡುಕಿಸಿ, ಅಕ್ಷರ ಮೊದಲು ಬರುವಂತೆ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಯಾವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಆತಂಕ ಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವೇ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜನಪದರು ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಹೆಸರಿನ ಬಲವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಹೆಸರನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಭಟ್ಟ :

ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ‘‘ಗುಣ ಶಾಸ್ತ್ರ’’ದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ‘ಭಟ್ಟ’ ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರು ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಸುಟ್ಟ ಬಜೆಯ ಕಪ್ಪನ್ನು ಲವಂಗದಿಂದ ತೆಗೆದು, ಮಗುವಿನ ಹುಬ್ಬು ತೀಡಿ, ಕಾಲು ಹಾಗೂ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕರಿದಾರ ಕಟ್ಟುವರು. ಬೀಗರ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದಿರುವ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಮಗುವಿಗೆ ಉಡಿಸಿ, ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಿ, ಬಾಣಂತಿಯ ಮಡಿಲಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಹಾಕುವರು. ಮುತ್ತೈದೆಯ ಕೈಯಿಂದ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಣ್ಣಿನ ದೀಪಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ, ಅರಳಿಯಿಂದ ಬತ್ತಿ ಮಾಡಿ, ದೀಪ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಅದರ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನೆಲ ಸಾರಿಸಿ, ಹಾಲು ಮತ್ತು ತುಪ್ಪವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಚಿಮುಕಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ, ಅಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು. ‘ಹಾಲು ತುಪ್ಪದಂತೆ ಮಗು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಿ’ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಚಿಮುಕಿಸುವ ಹಾಗೂ ‘‘ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಯಶಸ್ಸು’’ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಾಣಂತಿಯು ‘‘ಭಟ್ಟಮಾ, ನನ್ನ ಮಗುವಿನ ವಿಧಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆ’’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ‘‘ಸಿಜ್ಡಾ’’ ಮಾಡಿ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ನಿವಾಳಿಸಿ ಒಡೆಯಲಾಗುವುದು. ಈ ದಿನ ತರಕಾರಿ ಪಲ್ಯ ಮತ್ತು ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿ ಐದು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು, ಐದು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳು, ಒಂಭತ್ತು ಅಥವಾ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಆಚರಿಸುವರು. ಮೇಲಿನಂತೆ ಸುಟ್ಟ ಬಜೆಯ ಕಪ್ಪಿನಿಂದ ಮಗುವಿನ ಹುಬ್ಬು ತೀಡಿ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕರಿದಾರ ಕಟ್ಟುವರು. ಅಳಿಯ ಹಾಗೂ ಬಾಣಂತಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ನೀಡಿ ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಾಲುಬಳೆ ಹಾಕುವರು. ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯ ಮಾಡಿ ಐದು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆಯುವರು. ಒಂದೊಂದು ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಶಿಣದ ಉಂಡೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಣ್ಣೆ ಇಟ್ಟು ಐದು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಮಾಡಿದರೆ, ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಬೇಳೆ ಸಾರು, ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಹಸುರು ಸೋರೆಕಾಯಿಯ ಸಾರು ಮಾಡುವರು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಹಸುರು ಸೋರೆಕಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಎಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಳಿಯ, ಬಾಣಂತಿ ಹಾಗೂ ಮಗುವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಅತ್ತೆ ಹಾಗೂ ನಾದಿನಿಯರ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಮಗುವಿನ ಅಜ್ಜ ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಾಲುಬಳೆ, ಸೊಸೆಗೆ ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ, ಮಗನಿಗೆ ಟವಲ್ ನೀಡಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕಾಡಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಹಚ್ಚುವಳು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕೆಂಬಂತೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚುವರು. ಈ ಕಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ನಲವತ್ತು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತಿಯ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಟ್ಟನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಡಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಎಲೆಅಡಿಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೊಸೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು.

ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು, ಬೇಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ದೀಪ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಸುರಿದು, ಅರಳಿಯಿಂದ ಬತ್ತಿ ಮಾಡಿ, ದೀಪ ಹಚ್ಚುವರು. ಆ ದೀಪದ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ತೋರಿಸುವರು. ಆಗ ಬಾಣಂತಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ “ದೂವ” ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಆಹ್ವಾನಿತರು ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸನ್ನು ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಾಕುವರು. ಇದನ್ನು ‘ಛಟ್ಟಿಕಾ ಬರ್ತನ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವರು. ಎರಡನೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಬಾಣಂತಿಯೂ ಆ ದಿನ ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೇ ದಿನ ಅದನ್ನು ಹೊರ ಚೆಲ್ಲುವರು. ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ, ಸಾಸಿವೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ಒಲೆಗೆ ಹಾಕುವರು.

ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಛಟ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗಂಡು ಮಗುವಾದರೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಕ್ಕೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಾದರೆ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ಆಚರಿಸುವರು. ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಜೆ, ಉತ್ತುತ್ತೆ, ಅರಿಶಿಣವನ್ನಿಟ್ಟು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ಜನರನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆ ತೆಗೆಯುವುದಾಗಲಿ, ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದಿನ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲವು ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹಾಡುವರು.

ಜೋ -- ಜೋ -- ಸೊಬಾನಾ ತಾನೇ ತಾನೇ -

ಜೋ -- ಜೋ - - ಲಾಲಿ ಸೊಬಾನಾ ಮಗುವೇ ಜೋ -

ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿಯೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು.

ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಐದು ದಿನಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮೇಲಿನಂತೆ ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯ, ಸಿಹಿ ಅನ್ನ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು

ಸೂಲಗಿತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕಪ್ಪು ತಯಾರಿಸಿ ಮಗು ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಗೆ ಹಚ್ಚುವರು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕೆಲ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಐದು, ಒಂಭತ್ತು, ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನ ಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಕೋಳಿಸಾರನ್ನು ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬಡವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವರು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಛಟ್ಟಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡದೆ, ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳನೇ ದಿನ ಬೀಗರ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪುದಾರ ಕಟ್ಟಿ, ತಲೆಯ ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಯುವರು. ಇವರು ಏಳನೇ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕಡುಬು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡುವರು. ಮೊರ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ, ಅಜ್‌ವಾನ್ (ಸೊಂಪಕ್ಕೆ) ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕರಿ ಆಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ, ಬಜೆ, ಕರಿಮೆಣಸು ಸೇರಿಸಿ ಅರೆದು, ಒಳಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದು ಅದರ ಕಪ್ಪನ್ನು ಬೆಣ್ಣೆ ತೊತೆ ಸೇರಿಸಿ, ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಗೋದಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದೀಪ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ದಿನ ಕಲೀಜಿ, ಬೋಟಿಯ ಸಾರು ಮಾಡಿ 'ಛಟ್ಟೀಮಾ'ಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು.

ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಸಜ್ಜಿಗೆ, ಕಡುಬು, ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವರು. ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದು ಬಾಣಂತಿ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಇವಳು ಸಹ ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ದೀಪ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ತೋರಿಸುವರು. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಬೀಗರ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಹೀಗೆ 'ಛಟ್ಟಿ' ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ಕಾಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಛಿಲ್ಲಾ :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು 'ಛಿಲ್ಲಾ' ಎಂಬ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಲವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಆಚರಿಸುವರು. ಇನ್ನೂ ನಲವತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ದಿನ ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಸಾರಿಸಿ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಗುವಿಗೆ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕೊಬ್ಬರಿ ಎಣ್ಣೆ

ಮೈಗೆ ತಿಕ್ಕಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತಿಗೆ ಮೈ ತುಂಬ ಮಲ್‌ವಟ್ ಹಚ್ಚಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯವರೆವಿಗೂ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುವುದು. ಐದು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ನಲವತ್ತು ಚೊಂಬು ನೀರು ಸುರಿದು ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ಬಾಣಂತಿ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ತವರು ಮನೆಯ ಉಡುಗೆ ಉಡುವಳು. ಅನಂತರ ಎರಡು 'ರಕಾತ್ ಶುಕ್ರಿಯ ನಮಾಜ್' ಮಾಡಿ, "ಖುರಾನ್" ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ, ಮೊದಲು ಮಗುವಿನ ಮುಖ ನೋಡುವಳು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಮಗುವಿನ ಮುಖ ನೋಡುವವರೆವಿಗೂ ಈಕೆ ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಸೊಪ್ಪಿನ ಪಲ್ಯವನ್ನು ತಿನ್ನುವಳು.

ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಣಂತಿ ಸರ್ವ ಶೃಂಗಾರಭರಿತಳಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ಮಡಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರುವಳು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ಸಹ ಕೂರುವನು. ಬಾಣಂತಿಯ ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಹಾಸಿಗೆ, ಟ್ರಂಕು, ಮಿಳ್ಳೆ, ಒಳಲೆ, ಹರಿವಾಣ, ಹೊಸಬಟ್ಟೆ, ಉಂಗುರ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀಡುವಳು ಹಾಗೆಯೇ ಮಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಅಳಿಯನಿಗೆ ವಾಚು, ಉಂಗುರ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀಡುವಳು.

ಬಾಣಂತಿಯ ಆತ್ಮ ನಾದಿನಿಯರು ಚೋಂಡಾ, ಗಜ್‌ರೇ, ಹಾರ ಬಾಣಂತಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಮಡಿಲ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬಾಣಂತಿಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಾಣಂತಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ತಮ್ಮ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಕೆಲವರು ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸದೆ ಕೇವಲ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವರು.

ಅತಿಥಿಗಳ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ, ಕಡ್ಲೆಕಾಳು, ಗಂಧದ ಕೊರಡು, ಗುಂಗ್‌ನ್ಯಾದ ಐದು ಉಂಡೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಸುತ್ತ ಇಡಲಾಗುವುದು.

ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಮಗುವನ್ನು ಮುದ್ದಾಡುತ್ತಾ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ಆಗ ನೆರೆದಿರುವ ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲರೂ 'ಜೂಲೇನಾಮ' ಹಾಡುವರು.

ಎಕ್ ಮಾಸ ಭರ್ಮೇ ಬೀಬಿ
ಬೀಬೀ ಫಾತಿಮಾ ಫರ್ ಆಯೇ,
ಬೀಬಿ ಆಮೀನಾ ಫರ್ ಆಯೇ
ಲಾಕೋಂಕಿ ಮಂಡ್ಲೆ ತಲೆ ಸಹೇರೆ
ಸಜಯೇ

ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿತು
ಬೀಬಿ ಫಾತಿಮಾರವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು
ಬೀಬಿ ಅಮೀನಾರವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದರು
ಲಕ್ಷಾಂತರ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿ ಹೂವಿನಿಂದ
ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಖ್ ಲಾ ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಾಲ್ಲಾ

ಇಸ್ ಮೇರೆ ತಾನೇಕು ಅಲ್ವಾನಿಗೆ ಬಾಂದ್

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ

ಈ ನನ್ನ ಹಸುಳೆಗೆ ನೀನು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರು

ಹೀಗೆ “ದೋ ಮಾಸೆ ಭರೆ ಜೀ ಬೀಬಿ, ತೀನ್ ಮಾಸೆ ಭರೆ ಜೀ ಬೀಬಿ” ಎಂದು ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳವರೆವಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡುವರು. ಈ ಜೋಗುಳದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಪುರುಷರ ಮತ್ತು ನಾರೀಮಣಿಗಳ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯ, ಬಾಲ್ಯದ ನೆನಪನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹ, ಮಲಗಿರುವ ಮಗು ಸ್ವತಃ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಪುರುಷರ ಸ್ವರೂಪದಂತೆ, ಇಂತಹವರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಇರಲಿ ಎಂದು ಹಾಡುವ ವೈಖರಿ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಹದ್ದು.

ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ಶಿಶುವನ್ನು ದೇವಾದಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹಾಡುವ ಈ ಗೀತೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುದು :

ಗಂವಾರೇ ಮೇ ಸಲ್ಲೆ ಅಲಾ ಜೂಲ್‌ತೇಢೆ
ಕೀಯಾನೇ ರಸೂಲೇ ಖುದಾ ಜೂಲ್‌ತೇಢೆ
ಖುದಾಕು ಖುಷಿಥಿ ಜೀಸ್‌ಕೀಥಿ ಜೂಲ್‌ನೇಕಿ
ಗಂವಾರ ಜೂಲಾವೋ ಮಲಾಯಕ್
ಅದಬ್ ಸೇ

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಪೈಗಂಬರವರು ತೂಗುತ್ತಿದ್ದರು
ಸ್ವತಃ ಅಲ್ವಾನ ಸಂದೇಶ ವಾಹಕರು
ತೂಗುತ್ತಿದ್ದರು
ಪೈಗಂಬರವರು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ತೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಅಲ್ವಾನ ಖುಷಿಯಾಗಿತ್ತು.
ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗಿ ದೇವ ದೂತರೇ
ವಿಧೇಯದಿಂದ.

ಆವೋ ಸುಹಾಗೀನ್ ಜೂಲಾ ಜೂಲಾನೇ
ನೂರೇ ನಜ್‌ರಕ್ ಅಪ್ಪ ಬನಾನೇ
ಸೂರತ್ ಹೈತೇರಿ ಸದ್ಬೇಮೆ ಪ್ಯಾರೀ
ಆವೋ ಸುಹಾಗೀನ್ ಜೂಲಾ ಜೂಲಾನೇ

ಬನ್ನಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರೇ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗೋಣ
ಅಲ್ವಾನ ಪ್ರತಿರೂಪವಾದ ಈ ಮಗುವನ್ನು
ನಮ್ಮದಾಗಿ ಸೋಣ
ಅಲ್ವಾನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನೀನು ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದೀಯಾ
ಬನ್ನಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರೇ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗೋಣ

ತಾನೇಕು ಮೈಲೋರಿ ದೂಂಗೀ
ಮುನ್ನಾ ಪ್ಯಾರ ತನ್ನಾ ಉಜಾಲಾ
ಮೌಲಾಕ ಸಾಯ

ಕಂದನಿಗೆ ನಾನು ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ
ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರೀತಿ ಒಡಲಿನ ಜ್ಯೋತಿ
ಆಲಿಯವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ

ತಾನೇಕು ಮೈಲೋರಿ ದೂಂಗೀ
ಹೂಂತ್ರಾ ಆಯೇ ಲೋರಿಯಾ ಗಾಯೇ
ತಾನೇಕು ಮೈಲೋರಿ ದೂಂಗೀ

ಕಂದನಿಗೆ ನಾನು ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ
ಅಪ್ಸರೆಯರು ಬಂದು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿದರು
ಕಂದನಿಗೆ ನಾನು ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ

ಎಂಬ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತೊಟ್ಟಲು ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಪುರುಷರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಅಪ್ಸರೆಯರು, ಕಿನ್ನರರು ಬಂದು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ತೊಟ್ಟಲು ತೂಗುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಜಾನಪದ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ಕಲ್ಪನಾ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದುದು. ಈ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಮೈ ತುಂಬ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನೀರೆರೆಯುವರು. ಬಾಣಂತಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ಹುಡುಗನ ಮುಖ ನೋಡಿ, ಆತನ ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ಉಡುವಳು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಡನ ಮನೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವವೇ ಬಾಣಂತಿ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಮೊಸರು ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಗಂಡನ ತಾಯಿ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆಕೆಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತಿ ಎರಡು "ರಕಾತ್ ಶುಕ್ರಿಯಾ ನಮಾಜ್" ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುವಳು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಈಕೆ ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇವಳಿಗೆ ತಿಂಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಿಧಾನವೇ ಬೇರೆ. ಹಾಲು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯ ನುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕು. ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಿಹಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಐದು ಜನ ಮುತ್ಸದೆಯರೊಂದಿಗೆ ಬಾಣಂತಿ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಆದರೆ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುರಿಯಬಾರದು. ಮುತ್ಸದೆಯರು ಮುರಿದು ಕೊಡುವರು. ಮನೆಮಂದಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಗೋದಿ ಮತ್ತು ಮಾಂಸದ 'ಹಲಿಮ್' ಎಂಬ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿನ್ನುವರು.

ಸಂಜೆ ಆರು ಅಥವಾ ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಣಂತಿ ತವರು ಮನೆಯ ಉಡುಗೆ ಉಟ್ಟು ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಂಡನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರುವಳು. ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಬಾಣಂತಿಯ ತಾಯಿ ಮಗುವಿಗೆ ಟ್ರಂಕು, ಮಿಳ್ಳೆ, ಒಳಲೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಹಾಸಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುವಳು. ಅಳಿಯ ಮತ್ತು ಮಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಉಂಗುರ ಕೊಡುವಳು. ಬಾಣಂತಿಯ ಅತ್ತೆ, ನಾದಿನಿಯರು ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಈಕೆಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಕೊರಳಿಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಅನಂತರ ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿರುವ ತೊಟ್ಟಲಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ತೊಟ್ಟಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗೆ "ಗುಂಗ್‌ನ್ಯಾ" ಇಡಲಾಗುವುದು. ಮಗುವಿನ

ಅಜ್ಜಿ ಅತ್ತೆಯರು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಸುಮಂಗಲಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೂಗುವರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹೀಗೆ ಹಾಡುವರು :

ಉಜ್‌ಲೆ ಪಿಪಲ್ ಪಿಲೇ ಪಿ ಪಾನ್	ಬಿಳಿಯ ಅರಳಿ ಅರಿಶಿಣದ ಎಲೆ
ಸೋನೇಕೀ ಶಾಮೇ ಜೂಲೋ	ಬಂಗಾರದ ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ನೀ ತೂಗೂ
ಮುಲ್ತಾನಿ ಬಾಷಾಕೀ ದರ್ಗ ಮೇ	ಮುಲ್ತಾನಿ ಬಾಷರವರ ದರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೀ
ಜೂಲೋ ಜೂಲೋ	ತೂಗೂ - ತೂಗೂ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ದರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ಆಡಿಸಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ಮಗುವಿನ ಅತ್ತೆಯೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು “ನೇಕ್” ಕೊಡುವಳು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆಯೇ “ಚಕ್ಕರ್ ಗಂಜೀ” ಎಂಬ ಸಿಹಿ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ತೆಂಗಿನ ಹಾಲಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಸೇರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಮಗು ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಗೆ ಮೈ ತುಂಬ ಹಚ್ಚಿ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅನುಭವಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಬಾಣಂತಿ ತನ್ನ ಸ್ನಾನದ ನಂತರ ಮೊದಲಿಗೆ ಗಂಡನ ಮುಖ ನೋಡಬೇಕು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಂಡನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರವನ್ನು ನೋಡುವ ಕ್ರಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, “ಕಡ್‌ದೋಡ್”, “ಪೈಜಂಬ್” ಹಾಕಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ತೊಟ್ಟಿಲ ಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗುತ್ತಾ ಹಾಡುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಷಾಫಿಯರು ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಗೀತೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ.

ಲಾಇಲಾಹಲ್ಲಲ್ಲಾಹು ಲಾಇಲಾಹಲ್ಲಲ್ಲಾಹು	ಅಲ್ವಾನೆಂಬ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ
ಮಹಮ್ಮದರ್ ರಸೂಲಲ್ಲ	ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ವರು ಸಂದೇಶ ವಾಹಕರು
ತಾಲೊಲಂ ತಾಲೊಲಂ ಕುಯ್ನಿಂ	ಜೋ -- ಜೋ -- ಕಂದ
ತಾಲೊಲಂ ಕೇಟನಿವೋ ರಂಗೋಕೋಮೋನೆ	ಈ ಜೋಗುಳ ಕೇಳುತ್ತಾ ಮಲಗು ನೀ ಮಗುವೇ
ಆಟಲಾಯಿ ಪೈದಲೇ ಆರಂಭ ಪೊನ್ನೆ ಮೋನೆ	ಅಲ್ವಾನ ಇಚ್ಚೆಯ ಹೊನ್ನಿನಂತ ಮಗುವೇ
ಆಶಯೇ ಗುನ್ನಾದನೇ ಅಲ್ಲಾತ್ನೇ ಕಾದಲೇ	ಅಲಿ ಪೈಗಂಬರರಂತೆ ಅಲ್ವಾನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ
ವೀರಾನಾ ಅಲಿಯರೋಡೋ ವೀರಕದಗಳ್	ತೂರನಾಗಿ ಆ ವೀರನ ಹೆಸರನ್ನು
ಕೇಳ್ ಕಣಂ	ಕೇಳುತ್ತ

ಸೂರಾನಾಯಿ ನೀರಳ ಕೇಣಂ
ವೀರದಾ ಪೊನ್ನಾರಮೇ

ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನೀ ಬದುಕು
ನನ್ನ ವೀರ ಮಗುವೇ

ಎಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ದಿನ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದು.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಬಂದಿರುವ ಬೀಗರ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರದ ನಂತರ, ಅದೇ ದಿನ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಮುವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಿಸಿರುವ ನೀರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣದ ತುಂಡು, ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ನೀರೆರೆಯಲಾಗುವುದು. ಪುನಃ ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀರು ಮೊಗೆದು ಹಾಕುವ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಹಲ್‌ಡೇ ಹಾಕಿ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನೀರು ಮೊಗೆದು, ಬಾಣಂತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವಾಗ ತಂಬಿಗೆಗೆ ಬೆರಳು ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿದು ಸುರಿಯುವರು. ಹೀಗೆ ಬಾಣಂತಿಗೆ ನೀರೆರೆದ ಮೇಲೆ ಬಾಣಂತಿಯು ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮೊದಲು ಮಗುವಿನ ಮುಖ ನೋಡುವಳು. ಅನಂತರ ಗೋದಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಪಾಯಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಳು. ಸಂಜೆ ಮಗುವಿನ ಅಜ್ಜಿ ಮಗುವಿಗೆ ಕಾಲು ಬಳೆ, ಕಾಲು ಚೈನು, ಕಾಲ್ಗಡಗ ಹಾಕಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಮುಖದ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಕೂಗುವ ಹೆಸರಿಡುವಳು.

ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗೂ ಮಂಡಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟು, ಬಾಣಂತಿ ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವಳು. ಆಹ್ವಾನಿತರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಮಂಡಕ್ಕಿ ಕೊಡುವರು. ಅತ್ತೆ ನಾದಿನಿಯರು ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ಹೀಗೆ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಡುವರು. ಮಗುವಿನ ಅಂದ, ಚಂದ, ತುಂಟತನವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುವ ವೈಖರಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾದುದು :

ಜೋಜೋ ತಾನೇ ಮೋತಿಯೋಂಕೆ ದಾನೆ
ತಾನೇನೆ ರೋತಾ ಚುಪ್ಪೇನಾ ಸೋತಾ
ಅಪ್ಪೇ ದಾದಾಕೇ ಗೋದ್‌ಮೇ
ಬೇಲಾಂಗಾ ಕತೇ ಜೋ -- ಜೋ --

ಜೋ ಜೋ ಕಂದ ಮುತ್ತುಗಳ ಮಣೆ ಚಂದ
ಅಳುವನು ಕಂದನು ಮಲಗಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ
ತನ್ನಯ ಅಜ್ಜನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಾನೆಂದು
ಜೋ -- ಜೋ -- ಜೋ

ಹೀಗೆ ತಂದೆ, ಅಜ್ಜಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಸೋದರತ್ತೆ ಮುಂತಾದವರ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮಗು ಹಠ ಹಿಡಿದು ಅಳುವನು, ಎಂದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡುವ ಹೆಂಗಳೆಯರ

ಧಾಟಿ ಮನಸೂರೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಜೋಗುಳ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕುಂಭಂಗಿ ಕುಲಾಯಿ ಗೊಂಚಲ ಹಿಡಿ

ಮಾತಾ ಸಿಂಗಾರದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚಂದಾಗಿ ತೂಗಲೀ ಜೋ -- ಜೋ

ಬಂಗಾರದ ತೊಟ್ಟಲು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸರಹಗ್ಗ

ಸಿಂಗಾರದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚಂದಾಗಿ ತೂಗಲೀ ಜೋ -- ಜೋ

ಕೈಯ್ಯಾಗ ನಗಮುರುಗಿ ಕೊಳ್ಳಾಗ ಹಸುರಿ ಸಿಂಗಾರ

ಸಿಂಗಾರದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚಂದಾಗಿ ತೂಗಲೀ ಜೋ -- ಜೋ

ಕಾಲಾಗ ಹಾಲ್ಕಡಗ ನಡೆದಾಗ ಉಡದಾರ

ಸಿಂಗಾರದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚಂದಾಗಿ ತೂಗಲೀ ಜೋ -- ಜೋ

ಗಂಧದ ಕಸ್ತೂರಿ ತಂದು ತೀಡಿ ತೀಡಿ ಹಚ್ಚದ್ದಿ

ಹಠಮಾಡಿ ಅಳುತಾನ ಜೋ -- ಜೋ --- ಜೋ

ಹೀಗೆ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣರೆಲ್ಲರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ ಆರೋಪಿಸಿ ಹಾಡುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತದ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮೀರುವ ಜನಪದರ ಸಮಾನ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಸೀದಿಯ ಮುಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕವಿಧಿ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಸೂತಕದ ಸ್ತೋತ್ರ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೇರಿ ಬಾಣಂತಿಗೆ ನೀರೆರೆದ ಮೇಲೆ 'ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ' ತಂಬಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಆಕೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎರೆಯುವರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣಂತಿಯ ಸೂತಕ ಕಳೆಯಿತು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಊಟಕ್ಕೆ ರವೆ (ಸಜ್ಜೆ), ಅನ್ನ, ಕಡ್ಲೆಹಿಟ್ಟಿನ ಸಾರು, ಮೊಟ್ಟೆಸಾರು, ಅಕ್ಕಿಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಗುವಿನ ಅಜ್ಜಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತ ಹಾಡುವರು.

ಜೋ--ಜೋ ಎನಕಂದ-ಜೋತಿಯ ಕಂದ
ಬಾಗಲ್‌ಕೋಟ್‌ಕೀ ಶಾಲ್‌ಮೇ ರಹೇತೇಥೆ
ಹಮೇ
ಷಮ್‌ಷಾವಲೀಕಿ ದರ್ಗಮೇ
ರಹೇತೇಥೆ ಹಮೇ ಜೋ-ಜೋ.....

ಜೋ-ಜೋ-ಎನಕಂದ-ಜೋತಿಯ ಕಂದ
ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಶಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವು
ನಾವು
ಷಮ್‌ಷಾವಲೀಯ ದರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಇದ್ದೇವು ನಾವು ಜೋ-ಜೋ.....

ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯು ಮಿಲನ ಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಬಿಜಾಪುರದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಐವರು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ನೀರೆರೆಯುವ ರೂಢಿಯಿದೆ. ಈಕೆ ತನ್ನ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನವಾದ ಮೇಲೆ ನೀರೆರೆದ ಮುತ್ತೈದೆಯರೊಂದಿಗೆ ಅನ್ನ, ಚಪಾತಿ, ಮಾಂಸದ ಪಲ್ಯ ತಿನ್ನುವಳು.

ಸಂಜೆ ಐದು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ಒಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗೆ ಗುಂಗ್‌ನ್ಯಾ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ, ಹೂವು ಇಟ್ಟು ಇದರ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ, ಅನಂತರ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತಿಯು ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಉಡುಗೆ ಉಟ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರುವಳು. ಬಾಣಂತಿಯ ತಾಯಿ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಟೋಪಿ, ರುಮಾಲು, ಮಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಮಗುವಿಗೆ ಉಂಗುರ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವಳು.

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ "ಗುಂಗ್‌ನ್ಯಾ"ವನ್ನು ಮಗುವಿನ ಸೋದರತ್ತೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸೇರಿರುವ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಈಕೆಯ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವರು.

ಎರಡನೇ ದಿನ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವನ್ನು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತು ಅಥವಾ ನಲವತ್ತಾಲ್ಪನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಕಾಯಿಸುವ ಹಂಡೆಗೆ ನಲವತ್ತು ಹಸಿರು ಎಲೆ, ಹಂಚೆಕಡ್ಡಿ, ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಐದು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ನೀರೆರೆದು, ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ನೀರನ್ನು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುರಿಯುವರು. ಬಾಣಂತಿ ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಮುಖ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮನೆ ದೇವರಿಗೆ ಅಥವಾ ದರ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಿ, ಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಬರುವಳು.

ಸಂಜೆ ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಏಳು ಅಥವಾ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಮಗುವಿನ ಅತ್ತೆ ನಿತ್ಯ ಕೂಗುವ ಹೆಸರನ್ನು ಮಗುವಿನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಳು. ಆಗ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಈಕೆಯ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವರು.

ಈ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಗು ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತನ ಮಾಡಿದ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಗೆ ಬೀಗರ ಮನೆಯಿಂದ ಬಟ್ಟೆ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ನಲವತ್ತು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಅಥವಾ ಹಾಲ್‌ಮಡ್ಡಿಯ ಹೊಗೆಯಿಂದ ತಲೆಕೂದಲನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಕೌದಿ ಹೊದಿಸಿ, ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಾಣಂತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕೋಳಿ, ಕುರಿಯ ಕಾಲಿನ ರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೆಂತ್ಯೆ-ಮುದ್ದೆ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಇತ್ಯಾದಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಗಾಳಿ, ಸೋಂಕು ಇತ್ಯಾದಿ ದುಷ್ಪಶಕ್ತಿಯ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮೀಯ ನೆಲೆಯಾದ ತವರು ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಆಸರೆಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಾಗೂ ಸುಖದ ಸೆಲೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತವರು ಭಗವದ್ವಾಸರೆಯಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮೈ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಬಾಲ್ಯದ ಆಚರಣೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆಗಳು

ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಮಾನವ ಶಿಶುವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಬಂಧು ಬಳಗದವರ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಮಗುವೂ ಸಹ ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿತು ತನಗರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಅರಿತು ಯೋಗ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪಿತಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಯೋಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಗುವಿಗೆ ಉಟ ಮಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನ :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ತುಂಬುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸೋದರ ಮಾವನು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ, ಉಂಗುರ ತರುತ್ತಾನೆ. ಮಗುವನ್ನು ತನ್ನ ಬಲಮಡಲ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ರವೆ ಮತ್ತು ಹಾಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು "ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ" ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಚಮಚದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ, ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಟ್ಟು, ಮಗುವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ವಿಧದ ಆಚರಣೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಸನ, ಮೈಸೂರು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಧಾರವಾಡ, ರಾಯಚೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ

ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತುಂಬುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಅಜ್ಜಿ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಹಾಲಿ ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಖೀರನ್ನು ತಂದು ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಕಾಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಡಗ ಹಾಕುವಳು. ಮಗುವಿಗೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಲ್ಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸೋದರ ಮಾವನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಮಗುವಿನ ಹಲ್ಲಿನ ವಸಡಿಗೆ ಅಮುಕಿ, ರಕ್ತ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವನು. ಆಗ ಸಹೋದರಿ ತನ್ನ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಅಂಗಿ ಬಟ್ಟೆ, ಟೋಪಿ ಕೊಟ್ಟು, ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕುವಳು.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮಗುವಿಗೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಹಲ್ಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಸೋದರ ಮಾವನು ಮಗುವನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲಿನಿಂದ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿ, ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುವನು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಹೋದರಿಯು ಸಹ ಸಹೋದರನಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುವಳು.

ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಕೈ ಮುಷ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೋದರಮಾವನು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಲಾಡುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಅನ್ನದ ತುತ್ತನ್ನು ತಿನ್ನಿಸುವನು. ಈ ರೀತಿಯ ರಿವಾಜು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮಗು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದಾಗ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಡೆಯಾದಾಗ (ಹೊರಳಿದಾಗ) :

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದಾಗ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಡೆಯಾದಾಗ, ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ನಿವಾಳಿಸಿ ಒಡೆದು, ತೆಂಗಿನ ಚೂರನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಈ ಆಚರಣೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದಾಗ, ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಗುವನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯನ್ನು ಒಡೆದು, ಅದರ ನೀರನ್ನು ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಚೆಮುಕಿಸುವರು. ಇವರು ಸಹ ತೆಂಗಿನ ಚೂರನ್ನು ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚುವರು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಮಕ್ಕಡೆಯಾದಾಗ ಯಾವ ಆಚರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದಾಗ ಮೇಲಿನಂತೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯನ್ನು ಒಡೆಯುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಗು ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿತು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಗ ತವರಿನಿಂದ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವರು. ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯನ್ನು ಒಡೆದು ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸುವರು.

ಮಕ್ತಬ್ :

ಮಕ್ತಬ್ಬನ್ನು "ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಖಾನಿ" ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಮಗುವಿನ

ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯ. ಇಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

“ಮಕತಬ್” ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಮಗುವಿಗೆ “ಖುರಾನ್”ನ
“ಇಖ್‌ರಾಸೂರ” ಓದಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ ದೇಶದಿಂದ ಚೀನಾದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಆ ದೇಶಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಯಾರು ವಿದ್ಯೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು “ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್”ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು “ಖುರಾನ್” ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮದ ಕಟ್ಟಾವಾದಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲುವು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಡಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂಗತಿ.

“ಮಕತಬ್” ಆಚರಣೆ ಕೆಲ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು, ನಾಲ್ಕು ದಿನ, ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ, ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷ ತುಂಬುವಂತಹ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ಹೂವಿನ ಹಾರ

ಹಾಕಿ; ವಧು-ವರರಂತೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಕೈಗೆ ಲಾಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಬಂಧಿಕರು - ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಮಸೀದಿಯ ಪೇಶಿಮಾಮ್ ಅಥವಾ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಖುರಾನಿನ “ಇಖ್‌ರಾ-ಬಿಸ್ಮಿಕಾ” ಸೂರ ಹೇಳಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಮಗು ಈ ಸೂರ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆಹ್ವಾನಿತರು ಮಗುವಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಊರೆಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಂದು ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದರೆ ತರಕಾರಿ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡುವರು.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಿಳಿದವರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ “ಇಖ್‌ರಾ-ಬಿಸ್ಮಿಕಾ” ಸೂರ ಹೇಳಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನದಂದು ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವರು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ “ಮಕ್‌ತಬ್”ಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲವರು “ಮಸೀದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು” ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಈ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಏಳು ಅಥವಾ ಎಂಟು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದಾಗ, ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ತಲೆಗೆ ಟೊಪ್ಪಿ ಹಾಕಿ, ವಿವಿಧ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯಿಂದ ಮದ್ರೇಸಾದವರೆಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವರು. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ “ಉಸ್ತಾದ್”ರವರು ಫಾತೇಹ ಓದಿದ ಮೇಲೆ, ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು.

ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಂದಿನಿಂದ “ಖುರಾನ್” ಓದಿಸುವುದು, ನಮಾಜ್ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದ್ರೇಸಾಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗ ಖುರಾನ್ ಓದಿ ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೋ, ಆಗ “ಹದೀಯಾ” ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಒಂದು ದಿನ “ಖುರಾನ್” ಓದಿಸಿದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಾನುಸಾರ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಆಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗುರುವಿನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಬಳಗದವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರು.

ಹಖೀಖಾ :

ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳನೇ ದಿನ ಅಥವಾ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ಹಖೀಖಾ” ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಸ್ಲಾಮ್

ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ಈ ಆಚರಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಾಗ, ತಮ್ಮ “ಹಬೀಬಾ” ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಈ ಆಚರಣೆ ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಜ್ ಯಾತ್ರೆ, ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರು ಮೊದಲು ಹಬೀಬಾದ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಹಜ್ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲು ಮಗುವಿಗೆ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿ, ಕೂದಲಿನ ತೂಕದಷ್ಟು ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಡುವರು. ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಎರಡು ಕುರಿಯನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಕುರಿಯನ್ನು (ಊನವಿಲ್ಲದ್ದು) ಮಗುವಿನ ತಲೆಗೆ ತಾಗಿಸಿ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ದು, ಅದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮೂರು ಪಾಲು ಮಾಡಿ, ಬಡವರಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿ, ಒಂದು ಪಾಲನ್ನು ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಅಥವಾ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುವರು. ಈ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಆಚರಿಸುವರು.

ರೋಜ್‌ರಖೀ :

ಹೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಗಂಡು ಮಗು ಮೊದಲು “ರಮ್‌ಜಾನ್” ತಿಂಗಳ ಉಪವಾಸವಿದ್ದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸುವರು. ಸಂಜೆ “ಇಫ್‌ತೀಯಾರ್” ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ, ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುವರು. “ಇಫ್‌ತೀಯಾರ್” ಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ “ಇಫ್‌ತೀಯಾರ್” ಮಾಡಿಸಿದರೂ, ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಬಿರಿಯಾನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟು, ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವಳು. ಇದನ್ನು “ಜೀಯಾಫತ್” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.

ಧಾರವಾಡದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಜ್ಜಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹುಡುಗನ ತಾಯಿಯ ತವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಆಚರಣೆ ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆಸಕ್ತರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಖತ್ಮಾ :

“ಖತ್ಮಾ” ಮಾಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದು. ಗಂಡು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳು ಅಥವಾ ನಲವತ್ತು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮೂರು, ಐದು, ಏಳು, ಒಂಭತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬುವ

ಮೊದಲು “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬುವುದರ ಒಳಗೆ “ಖತ್ನಾ”- ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಜನನಾಂಗ ಎಳೆಯದಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಡುಗನಿಗೆ “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಮೈ ತುಂಬ ಮಲ್‌ವಟ್, ಚಿಕ್ಕಾ, ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ ಸಂಬಂಧಿಕರು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ “ಕಾಬಾ” ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖಮಾಡಿ “ಮಸ್ನತ್” ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಗಿಡ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಹಸುರು ಗಿಡ ಸಂವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಜನರಲ್ಲಿದೆ.

ಮೊದಲು ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಹಾರಹಾಕಿ, ಕೈಗೆ ಗಜ್‌ರೇ, ತಲೆಗೆ ಸಹೇರ ಕಟ್ಟಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಉಂಗುರ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀಡುವಳು. ಆಹ್ವಾನಿತರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಕೆಲವರು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರು. ಅಥವಾ ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ನೀಡುವರು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದವರಿಂದ “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು.

“ಖತ್ನಾ” ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಲ್ಲಾ (ಮುಂಜಿಸಾಬ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವನು ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವನು. ಬೇಸಿಗೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಗಾಯ ಬೇಗ ಒಣಗಿ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೆತ್ತಲೆಯಾದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಬೋರಲು ಹಾಕಿರುವ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಬಿಂದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡುವಾಗ ರಕ್ತ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಶಿಶ್ನದ ನೇರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೂದಿ ಇಡುವರು. ಹೆದರುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬುತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಜನ ಪುರುಷರು ಹುಡುಗನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಆಗ ಮುಲ್ಲಾನು ಶಿಶ್ನದ ತುದಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಎಳೆದು ಕತ್ತರಿಸಿ, ತಕ್ಷಣ ಚರ್ಮ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಔಷಧಿ ಹಚ್ಚುವನು.

“ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗನು ಮುಸ್ಲಿಮನಾದನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು “ಕಾಫರ್” ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತರಾದಾಗ, ಮಸೀದಿಯ “ಜಮಾತ್” ಕಡೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಹಣ ಬಲವಿದ್ದವರು ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ “ಖತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸುವರು.

“ಖತ್ವಾ” ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುಲ್ಲಾನಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣ, ಬೆಲ್ಲ, ಗೋದಿ, ಅಕ್ಕಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ನೀಡುವರು. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಆರೈಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಳ್ಳು, ಕುಟ್ಟುಡಿ, ಮೆಂತ್ಯ, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಮಾಂಸದ ರಸ, ಕುರಿಯ ಕಾಲಿನ ರಸ, ಬೋಟಿಯ ರಸ, ಮೂಳೆಯ ರಸ, ಇತ್ಯಾದಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ನೀಡುವರು. “ಖತ್ವಾ” ಮಾಡಿದ ಮೂರು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಖಾರದ ಅಡುಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೆ ಗಾಯ ವಾಸಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗನನ್ನು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಕಳುಹಿಸದೆ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುತ್ತ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹುಡುಗನನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವಾಗ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದುಕೊಡುವರು.

ನಾಳೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನ ತುಂಬುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾಗುವುದು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮೈ ತುಂಬ ಅರಿಶಿಣ, ಚಿಕ್ಕಾ, ಮಲ್ವಟ್ ಹಚ್ಚಿ “ಗುಸೂಲ್ಕಾ ಪಾನಿ” (ಸೂತಕದ ನೀರು) ಹಾಕುವರು. ಪುನಃ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ತಲೆಗೆ ಟೊಪ್ಪಿ ಹಾಕಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಕುರಿಕೊಯ್ದು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಹುಡುಗನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹಾಡುವರು :

ಹಮ್ ದೋ ಖುದಾಯಿ ಅಕ್ಬರ್
ಸಲ್ವಾತು ಮುಸ್ತುಫಾ ಪರ್
ಕಹದಿಲ್‌ಸೆ ಆಯೇ ಬಿರಾದರ್
ಸುಬಾಹನೇ ಮನ್ಯರಾನೀ
ನೌಶಾ ಪಹೇನ್‌ಕೇ ಸಹೇರಾ
ಬೈತಾ ಹೂವಾ ರಂಗೇಲಾ ಹೈಶಾದ್
ಸಭ್‌ಭೀ ಅಹಬಾಬ್ ಸುಭಾನೆ
ಮನ್ಯರಾನೀ

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಾದ ಅಲ್ಲಾಹನೇ
ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಪೈಗಂಬರವರಿಗೆ,
ಬಂದಿರುವ ಬಳಗದವರಿಗೆ
ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.
ವರನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಬಾಸಿಂಗ,
ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ ರಂಗೇರಿ.
ಎಲ್ಲಾ ಬಳಗದವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ
ವಂದನೆಗಳು.

ವರನಂತೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಹುಡುಗನ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆಹ್ವಾನಿತರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹುಡುಗನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಅವನ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ಮಾನುಸಾರ ಹಣ ಇಡುವರು ಅಥವಾ ಉಡುಗೂರೆ ನೀಡುವರು.

ಅನಂತರ ಹುಡುಗನು ಹಿರಿಯರ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಶುಭಹಾರೈಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಹುಡುಗನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಡುವರು :

ಹೊಟೋಂಪರ್ ಲೇಲೋ ತುಮ್
ಮೇರಾ ನಾಮ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹೈ
ಮಕ್ಕೇಸೇ ಮಂಗಾವೋ ಹಲ್ಲ
ಮದೀನೆ ಮೇ ಲಗಾವೋ ತುಮ್
ಹಯೈಪಿರೀಮೇ ಸಜಾಲೋ ತುಮ್
ಮೇರಾ ನಾಮ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹೈ
ಮಕ್ಕೇಸೇ ಮಂಗಾವೋ ಮೆಹೇಂದಿ
ಮದೀನೆ ಮೇ ಲಾಗವೋ ತುಮ್
ಗುಲಾಬ್ ಮೇ ಸಜಾಲೋ ತುಮ್
ಮೇರಾ ನಾಮ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಹೈ

ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ
ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್
ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರದಿಂದ ಅರಿಶಿಣ ತರಿಸಿ
ಮದೀನಾದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿರಿ
ಅಲ್ತಾನ್ ಮಿತ್ರರಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿ
ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್
ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರದಿಂದ ಮೆಹೇಂದಿ ತರಿಸಿ
ಮದೀನಾದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿರಿ
ಪನ್ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ
ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್

ಹೀಗೆ ಮೆಕ್ಕಾನಗರದಿಂದ ಬಟ್ಟೆ, ಹೂವು, ಗಂಧ, ಆಭರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ತರಿಸಿ ಮದೀನಾದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ, ಸುಗಂಧದೊಂದಿಗೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಎಂದು ಹಾಡುವ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಸ್ವರ ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆ ದಿನ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮಸೀದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತು ಅಥವಾ ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕನೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಹುಡುಗನನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿ, “ದರ್ಗಕ್ಕೆ” ಅಥವಾ ಮಸೀದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಶಿಮಾಮಾರವರು “ಕಲ್ಮಾ” ಮತ್ತು “ನಮಾಜ್” ಹೇಳಿಕೊಡುವರು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಖಿತ್ನಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ “ಖಿತ್ನೇಕಿ ಶಾದಿ” ಅಥವಾ “ಸುನ್ನತ್ ಮಂಗಲ್” ಎನ್ನುವರು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು “ಮೌಲುದ್” ಓದಿಸಿ, “ಊದ್‌ಚೂರ್ನಾ” ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. “ಖಿತ್ನಾ”ದ ದಿನ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ಬಾಜಾ ಬಜಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಊರೆಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಸಹ ತಿಳಿದವರಿಂದ “ಖಿತ್ನಾ” ಮಾಡಿಸಿ, “ಖಿತ್ನಾ” ಮಾಡಿದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವರು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಸೀದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವರು.

ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸುಮಾರು 10-12ರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಿವಿಚುಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತವರಿನವರು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗಿಗೆ ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ದಿನ ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ, ಹೂವಿನಹಾರ, ಬಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತರುವಳು. ಹುಡುಗಿಗೆ ವಧುವಿನಂತೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ “ಮಸ್ತ” ಮೇಲೆ “ಕಾಬಾ” ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಹೂವಿನ ಹಾರದ ತಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ “ಸರ್‌ಪೋಷ್” ಎಂಬ ಬಟ್ಟೆಮುಚ್ಚಿ ಹುಡುಗಿಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಅಜ್ಜಿ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಗಜಾರೇ ಕಟ್ಟಿ, ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಸಕ್ಕರೆ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡೆಲು ತುಂಬಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವಳು. ಬಂದಿರುವ ಆಹ್ವಾನಿತರು ಸಹ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹುಡುಗಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಅನುಭವಸ್ಥ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆ ಹುಡುಗಿಯ ಕಿವಿಚುಚ್ಚಿ ಆಭರಣ ಹಾಕುವಳು. ಅನಂತರ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ ಕಿವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಮುರಿಯಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಕಿವಿಚುಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತುಂಬಿದಾಗ ತವರು ಮನೆಯವರು ಬಾಣಂತಿ ಹಾಗೂ ಮಗುವಿಗೆ ಕಿವಿಯ ಆಭರಣವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಋತುಮತಿ :

ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಋತುವಾಗುವಿಕೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಿರುವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭ್ರಮ. ನಿಜವಾದ ಹೆಣ್ಣುತನದ ಅನುಭವ ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಋತುಮತಿಯಾದಳೆಂದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಂದ ನೀರೆರೆಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಸದ ಮನೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹೊಸ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಡೆಲು ತುಂಬುವರು. ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ದುಡ್ಡು ಅಥವಾ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು, ಹೂವು ನೀಡುವರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಡಿಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವರು. ಇವಳ ಕೋಣೆಗೆ ಹೊರಗಿನವರು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಇದನ್ನು “ರೊಖ್ತಾನಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವರು. ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದುಕೊಡುವರು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕಡೆಯ ಪಿಂಜಾರ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ಕನ್ನಿಗೆ ಮೊದಲು ಐದು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯಿಂದ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಐದು ಮತ್ತು ಒಂಭತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನ ಪುನಃ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆದು ಹಸುರು ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಉತ್ತುತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಕೆಲವರು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಋತುಮತಿಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಹುಡುಗಿಗೆ ಐವರು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ನೀರೆರೆದು ಅನಂತರ ಕೊಬ್ಬರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಐದು, ಒಂಭತ್ತು, ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ, ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ದಿನ ಹಸುರುಬಳೆ ತೊಡಿಸುವರು.

ವಿಜಾಪುರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹುಡುಗಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನೋಡಲು ಬರುವರು. ಅನಂತರ ಆಕೆಗೆ ನೀರೆರೆದು ವಾಸದ ಮನೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಕೂರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಇದೆ. ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಮೈಲಿಗೆಯೆಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಇವಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲು ಅನುಭವಸ್ಥ ಮಹಿಳೆ ಇರುವಳು.

ಹನ್ನೆರಡನೇ ದಿನ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆದು, ವಧುವಿನಂತೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ, ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಅರಿಶಿಣದಕೊಂಬಿನೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲಾ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹಾಡುವರು.

ಮೇರಾ ಘರ್‌ದೂರ್
ತೂ ಜಾನಾ ಜರೂರ್ ನಸ್ತೀನಾದಾನ್ಹು
ಹಲ್ದಿ ಜಲ್ದೀ ಲಗಾವೋ
ರಸಂ ಜಲ್ದಿ ಕರೋ || ಮೇರಾ ಘರ್ ||
ನಸ್ತೀ ನಾದಾನ್‌ಕು ಪಾನಿ ಜಲ್ದೀ
ಲಗಾವೋ
ಪಾನಿ ಜಲ್ದೀ ಲಗಾವೋ ರಸಂ ಜಲ್ದೀ
ಕರೋ || ಮೇರಾ ಘರ್ ||
ನಸ್ತೀ ನಾದಾನ್‌ಕು ಕಪಡೆ ಜಲ್ದೀ

ನನ್ನ ಮನೆ ಬಹಳ ದೂರ
ನೀನು ಹೋಗಬೇಕು ಖಂಡಿತಾ ಎಳೆಯಮುಗ್ಧ
ಬಾಲೆಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಬೇಗ ಹಚ್ಚಿರಿ
ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಗ ಮಾಡಿರಿ ||ನನ್ನ ಮನೆ||
ಎಳೆಯ ಮುಗ್ಧ ಬಾಲೆಗೆ ಜಳಕ ಬೇಗ
ಮಾಡಿಸಿರಿ
ಜಳಕ ಬೇಗ ಮಾಡಿಸಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಗ
ಮಾಡಿರಿ ||ನನ್ನ ಮನೆ||
ಎಳೆಯ ಮುಗ್ಧಬಾಲೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬೇಗ

ಪಿನಾವೋ

ಕಪಡೆ ಜಲ್ಲೀ ಪಿನಾವೋ ರಸಂ ಜಲ್ಲೀ
ಕರೋ || ಮೇರಾ ಘರ್ ||

ಉಡಿಸಿರಿ

ಬಟ್ಟೆ ಬೇಗ ಉಡಿಸಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಗ
ಮಾಡಿರಿ ||ನನ್ನ ಮನೆ||

ಹೀಗೆ ಗಂಧ, ಹೂವು, ಬಳೆ, ಜರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದು ಹಾಕಿ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಬೇಗ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹಾಡುವ ಹಾಡಿನ ನಡುವೆ ಕುಲುಕುಲು ನಗುವ, ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ ವೈಖರಿ ಅದ್ಭುತವಾದುದು. ಅನಂತರ ಸುಮಂಗಲಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದರ್ಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಬಿಜಾಪುರದ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಋತುಮಾತಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಗೋರಿಯ "ಮುಟ್ ಗೋಲೆ" ಮಾಡಿಕೊಡುವರು. ಸೋದರಮಾವನು ಹುಡುಗಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ತಂದುಕೊಡುವನು.

ಹುಡುಗಿ ಋತುಮಾತಿಯಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆದು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲ ಹಾಡುತ್ತಾ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ನಗುವರು.

ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಋತುಮಾತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹುಡುಗಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತವರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಯಾವಾಗ ಆಕೆ, ಮೈನೆರೆಯುತ್ತಾಳೋ ಆಗ ಹುಡುಗಿಯ ಅತ್ತೆ (ಗಂಡನ ತಾಯಿ) ಐದು ದಿನಕ್ಕೆ ಶ್ಯಾವಿಗೆ ತಂದು ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದಾಗ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಅರಿಶಿಣದ ಕೊಂಬಿನೊಂದಿಗೆ ಸೊಸೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ "ಮಂಜಾ" ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಅಥವಾ ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ಹುಡುಗಿಯ ಗಂಡ, ಅತ್ತೆ, ಮಾವ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಹುಡುಗಿಗೆ ಪುನಃ "ಮಂಜಾ" ಕೊಟ್ಟು ಸೊಸೆಯನ್ನು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿರೆಂದು ಬೀಗರನ್ನು ಕೇಳುವರು.

ಆಗ ಅಳಿಯ ಮತ್ತು ಮಗಳಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾವು ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಬಂದಿರುವ ಬೀಗರಿಗೆ ಆದರಾತಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮಗಳನ್ನು ಇವರೊಂದಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಬಿಜಾಪುರದ ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿ ಋತುಮಾತಿಯಾದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಐದು ದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿರಿಸುವರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಹುಡುಗಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಮಸೀದಿಯ ಮುಲ್ಲಾರವರಿಂದ ಒಂದು ಚೊಂಬು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೂತಕದ ಸ್ತೋತ್ರ ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಒಂಭತ್ತು ಅಥವಾ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಹುಡುಗಿಗೆ ಸೂತಕದ

ನೀರೆರೆಯುವಾಗ, “ಓದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ” ನೀರನ್ನು ಹುಡುಗಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹುಡುಗಿಯ ಸೂತಕ ಕಳೆಯಿತು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ಬೀದರ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಹುಡುಗಿಗೆ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಪುನಃ ಹನ್ನೊಂದು ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡನೆ ದಿನ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಈ ದಿನ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ದೊಡ್ಡದಾದ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿಯೊಳಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ತುಂಬಿರುವ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಕರ್ಜಿಕಾಯನ್ನು “ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹಾರಹಾಕಿ, ಕೆಂಪುಬಟ್ಟೆ ಮಡಿಲ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜೋಡಿಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ “ಮಕ್ಕಳ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ” ಯೊಂದಿಗೆ ಹುಡುಗಿಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಹೀಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿರುವಂತಹ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕರ್ಜಿಕಾಯನ್ನು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೈನೆರೆದ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಆಹ್ವಾನಿತರು ಥಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹುಡುಗಿಗೆ ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ತುಪ್ಪ, ಹೂವು, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ “ಮಂಜಾ” ತಂದುಕೊಡುವ ಕ್ರಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ “ಮಂಜಾ” ತಂದುಕೊಡದಿದ್ದವರು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆ ದಿನದ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಬಟ್ಟೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು, ತುಪ್ಪ ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಮೈನೆರೆದ ಹುಡುಗಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗೋದಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವರು. ಆದರೆ ಈಕೆ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುರಿದು ತಿನ್ನಬಾರದು, ಬೇರೆಯವರು ಮುರಿದು ಕೊಡಬೇಕು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹುಡುಗಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸುವರು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ದಿನ ತೆಂಗಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಸೇರಿಸಿ, ಮೈತುಂಬ ಹಚ್ಚಿ, ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು. ಅನಂತರ “ಮೌಲದ್” ಆಚರಿಸುವರು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹುಡುಗಿ ಮೈನೆರೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನವೇ ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ನೀರೆರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಹಾಲಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಮತ್ತು ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಅರೆದು ಸೇರಿಸಿ ಆಕೆಯ ಮೈತುಂಬ ಹಚ್ಚುವರು ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಸಾಮಲ್‌ವಟ್ ಹಚ್ಚಿ, ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳು ಬಿಟ್ಟು, ಆಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಸಿ ಬಚ್ಚಲುಮನೆಯವರೆಗೂ

ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಸೂತಕ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗಿಯು ಎರಡು “ರಕಾತ್ ಶುಕ್ರೀಯಾ ನಮಾಜ್” ಮಾಡುವಳು. ಪುನಃ ಸುಮಂಗಲಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ವಧುವಿನಂತೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿಯ ಅಜ್ಜಿ ಆಕೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ, ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಆಹ್ವಾನಿತರು ಸಹ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು, ಹೂವು, ತುಪ್ಪ, ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ನೀಡುವರು.

ಋತುಮತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವರು. ಋತುಮತಿಯಾದ ಮೂರು ದಿನದವರೆಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಸಪ್ಪೆತಿಂಡಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಮಾಂಸದ, ಕೋಳಿಯ, ಕುರಿಯ ಕಾಲಿನ ರಸ ಕುಡಿಸುವರು. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ತುಪ್ಪ, ಎಳ್ಳು, ಕುಟ್ಟುಂಡಿ, ಮೆಂತ್ಯದ ಮುದ್ದೆ, ಪ್ರತಿದಿನ ಕೊಡುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣ ಹೊಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಒಣಗಿಸಲಾಗುವುದು. ತಲೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವಾಸದ ಮನೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಉತ್ತುತ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜ ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಂಬ್ರಾಣ ತುಂಬಿ, ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಲೇಪಿಸಿ, ಬೆಂಕಿ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿ, ಹಿಟ್ಟು ಉದುರಿಸಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣ ಉತ್ತುತ್ತೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವರು. ಇದರಿಂದ ಮೈಯ ಬೆವರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇವಳನ್ನು ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದಾಗ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಕತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸೆರಗಿಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗಾಳಿ, ಸೋಂಕು ಇತ್ಯಾದಿ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಬಾಧೆ ತಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇವಳ ಹಾಸಿಗೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ, ಕುಡ್ಲು, ಪೊರಕೆ, ಚಪ್ಪಲಿ ಇಡಲಾಗುವುದು.

ಒಂಭತ್ತು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಅಂದರೆ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವವರೆಗೂ “ನಮಾಜ್” ಮಾಡಲು, “ಖುರಾನ್” ಮುಟ್ಟಲು ಅಥವಾ ಓದಲು ಈಕೆಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಮುಟ್ಟಾದ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆ “ನಮಾಜ್” ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. “ಖುರಾನ್” ಓದುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಯಾವ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನೂ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಹುಡುಗಿಗೆ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಮನೆಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಿ, ಸುಣ್ಣ, ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯಲಾಗುವುದು. ಸಂಬಂಧಿಕರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿ, ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರು ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಎಳ್ಳು, ಹೂವು,

ತುಪ್ಪ, ಬಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದುಕೊಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಪರಪುರುಷನ ಮುಖ ನೋಡದಂತೆ, ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗದಂತೆ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ “ಬುರ್ಖಾ” ಧರಿಸುವಂತೆ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಆಯಾಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಇದೊಂದು “ಸೂತಕದ ಸಂಪ್ರದಾಯ” ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳು ಅಡಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶೀತ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶರೀರವನ್ನು, ಶೀತಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ, ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವ ಆಹಾರಾಂಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕೊಬ್ಬರಿ, ಎಳ್ಳು, ಬೆಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಉಷ್ಣದ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದವುಗಳಾಗಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಉತ್ತಮ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವುಳ್ಳವಾಗಿದ್ದು ಹುಡುಗಿಯ ದೈಹಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವುಟ್ಟಿದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ನರಬಿಕೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯದಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವೊಂದು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೂಲ ನೆಲೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕ್ರೀಡೆಗಳು

ಬಾಲ್ಯದ ಆಟಗಳು :

ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಕ್ಕಳ ಆಟವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ “ಬಚ್ಚೋಂಕಾ ಖೇಲ್” ಎನ್ನುವರು. ಆಟಗಳು ಮಕ್ಕಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇರಕ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿತು ಆಡುವಾಗ ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡು, ಮೇಲು, ಕೀಳು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಆಡುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಏಕತೆಯ ಸಂಕೇತವೇ ಸರಿ. ಇಂದು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಟಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ. ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮರ, ಗಿಡ, ಕೆರೆ, ಕೊತ್ತಲು, ಮೈದಾನವೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾದಿ ಬೀದಿಯನ್ನೇ ಆಟದ ಮೈದಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಗಾಜು ಒಡೆದು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ,

ಮಾನಸಿಕ ಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಆಡಲು ಬಿಡದೆ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆಡುವ ಆಟಗಳು ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ರಂಜನೀಯ.

ವಯೋವೃದ್ಧರು ಸಹ ಮಕ್ಕಳ ಆಟದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ ಬಾಲ್ಯದ ಮಧುರಾನುಭವವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ವೈಖರಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಸಣ್ಣ ಶಿಶುವನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ :

ತಾಲೀಮಾ ತಾಲೀ	ಚಪ್ಪಾಳೆ ಮೇಲೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ
ಸಾಸ್ಯೇ ಘರ್ಮ ಜಾತೀ	ಅತ್ತೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾಳೆ
ಸಾಸ್ವಕಾಯಿ ಪೂಂರೀಯಾ	ಅತ್ತೇ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ
ತಲ್ತಲ್ಕೋ ಖಾಯಿ	ಬೇಯಿಸಿ, ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನಾಳೆ

ಹಾಗೆಯೇ ಮಗುವಿನ ಬಲಗೈಯ ತೋರೈರಳು, ಎಡಗೈಯ ಹಸ್ತದ ಮೇಲಿಡುತ್ತಾ :

ಚುಡಿ ಚುಡಿ ಹ್ಯಾಂಯಾ ಬೈಟ್	ಹಕ್ಕಿಹಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ
ದಾನೇ ಖಾ ಪಾನೀ ಪೀ	ಕಾಳು ತಿನ್ನು ನೀರು ಕುಡಿ
ಅಂಡೇ ದೇ ಬಚ್ಚೇ ಕಾಡ್	ಮೊಟ್ಟೆಯಿಕ್ಕಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ತೆಗ್ಗು
ಬುರ್ ಕರೋ ಉಡ್ಲಾ	ಬುರ್ ಅಂತ ಹಾರು

ಈ ರೀತಿ ಸರಳ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳುವ ದಾಟಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಆ ಗೀತೆಯ ಲಯಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿ, ನಗುವಿನ ಮೂಲಕ ಸಂತೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಒಂದೊಂದು ಬೆರಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ :

ಇನೇ ಶಾದಿ ಹೊಂತು ಕಯಾಕತೆ	ಇವನು ಮದುವೆ ಆಗ್ತೀನಿ ಅಂತಾನಂತೆ
ಇನೇ ಪೈಸೆ ನೈನಾ ಕಯಾಕತೆ	ಇವನು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಅಂತಾನಂತೆ
ಇನೇ ಮೈ ದೇಂತು ಕಯಾಕತೆ	ಇವನು ನಾನು ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತಾನಂತೆ
ಇನೇ ಕೋನ್ ಫೇಡ್ತ ಕಯಾಕತೆ	ಇವನು ಯಾರು ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಂತಾನಂತೆ
ಇನೇ ಮೈ ಫೇಡ್ತುಂಕಯಾಕತೆ	ಇವನು ನಾನು ತೀರಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತಾನಂತೆ

ಎಂದು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಬೆರಳಿನ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮಗುವಿನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಬೆರಳನ್ನು ಮಗುವಿನ ಕೈ ಮೇಲೆ ಆಡಿಸುತ್ತಾ :

ಆಟ್ಟು ಮಾಟ್ಟು ಗುಲ್ ಪಾಭೋ
ಬಾರ ಪತ್ತೇ ತೋಡೇ ತೋ
ಏಕ್ ಪತ್ತ ಕಚ್ಚೆ
ಹಿರನ್ ಕಾ ಬಚ್ಚೆ ಹಿರನ್ ಗೈಯ್
ಪಾನೀಕು ಪಕ್ಕೋ ಉಸ್ಕೀನಾನೀಕು
ಇತ್ತರ್ ಕೀ ಶೀಶಿ ಚಕ್ಕಚೂರ್
ಬಾದ್ ಪಾಕೀ ಬೇಟಿ ಗುಲಾಬ್ ಕ ಫೂಲ್

ಆಟ ಮಾಟ ಹೂವಿನ ಸುಗಂಧ
ಹನ್ನೆರಡು ಎಲೆ ಮುರಿದರೆ
ಒಂದು ಎಲೆ ಹಸಿಯಾಗಿದೆ
ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿ, ಜಿಂಕೆ ಹೋಯಿತು
ನೀರಿಗೆ, ಹಿಡಿಯಿರಿ ಅದರ ಅಜ್ಜಿಗೆ
ಇತ್ತರಿನ ಕುಡಿಕೆ ಚಚ್ಚಿ ಚೂರಾಗಿದೆ
ರಾಜನ ಮಗಳು ಗುಲಾಬಿಹೂವು

ಅವಲಕ್ಕಿ ಪವಲಕ್ಕಿ ಕಾಂಚಿನಾ ಮಿನಿಮಿನಿ
ಥಾಮ್ ಡೂಮ್ ತುಂಯ್ಯಾ ತುಸ್
ಕೌನ್ ಪಾದಿ ಲೌಂಡೀ ಕತೋ ತುಚ್

ಅವಲಕ್ಕಿ ಪವಲಕ್ಕಿ ಕಾಂಚಿನ ಮಿನಿಮಿನಿ
ಥಾಮ್ ಡೂಮ್ ತುಂಯ್ಯಾ ತುಸ್
ಯಾರು ಹೂಸಿದರೆಂದರೆ ನೀನೇ

ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಶೈಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಈ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸರ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎಲೆ ಹಸಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ, ಜಿಂಕೆಮರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಂಖ್ಯಾ ಮುಚಾನಿ :

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯೋ ಅಥವಾ ಅಜ್ಜನೋ ಇಲ್ಲವೆ ವಯಸ್ಸಾದವರು, ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಆಟಗಾರರು ಅವಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹೇಳುವ ನುಡಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕಾರವಿದೆ :

ಅಂಖ್ಯಾಮುಚಾನಿ ಫರ್ ಗಯಿ ರಾಣಿ
ರಾಮ್ ತಿರಿಕೆ ಫೋಡೆ ಭಾಗೆ
ಕೋಲೆ ಆಂರೀ ಮರ್ ಗೀಂಯಾ
ಮುಚೋ ಕೂಕ್

ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು ರಾಣಿ
ರಾಮನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಗಳು ಓಡಿದವು
ನರಿಗಳು ಬಂದವು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು
ಅವುಚಿರಿ, ಕೂಕ್

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪಾಠಾಂತರ :

ಅಂಖ್ಯಾಮುಚಾನಿ ಫರ್ ಗಯಿ ರಾಣಿ
ರಾಮ್ ತಿರಿಕೆ ಫೋಡೆ ಭಾಗೆ
ಚೋರಿ ಭಪ್ಪೆ
ಭಾಗ ಭಾಗೆ ಭಪ್ಪನ್ ಜೂಟ್

ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು ರಾಣಿ
ರಾಮನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಕುದುರೆಗಳು ಓಡಿದವು
ಕಳ್ಳರು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಿ
ಓಡಾಡುವುದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಿ ಜೂಟ್

ಹೀಗೆ ಜೂಟ್ ಎಂದಾಗ, ಆಟಗಾರರೆಲ್ಲ ಅವಿತುಕೊಂಡು, ತಾವು ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಜೂಟ್ ಎನ್ನಬೇಕು. ಆಗ ಕಳ್ಳ ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುವವರು ಎಲ್ಲಿರುವರೆಂದು ಹುಡುಕಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ “ರಾಮ್‌ರಿಕೇ” ರಾಮನ ಬಾಣಕ್ಕೆ ಎಂದು ಬಳಸಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣರೆಲ್ಲರೂ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮತುಮಾನದ ಕಾಲವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಬುಗುರೀ ಆಟ, ಚೆನ್ನಿದಾಂಡು, ಗೋಲಿ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಆಟವಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕುಂಟಾಬಿಲ್ಲೆ, ಕಲ್ಲಾಟ, ಬಳೆಯಾಟ, ಮನೆ ಸಿಕ್ತಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಆಟಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಗೋಲಿ ಆಟ :

ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೋಲಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಕೆಲವು ನುಡಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ :-

ಏಕ್ ಮನ್ ಖಾಜಾ	ಒಬ್ಬನು ಖಾಜಾ
ಡಿಬ್ಬೇ ರಾಜ	ಡಿಬ್ಬೇ ರಾಜ
ತಿರಾನೀ ಪೋಚಿ	ಮೂರನೆಯವ ಹೋದ
ಚಾಂರ್ದಾ ಚಂಡು	ನಾಲ್ಕನೆಯವ ಚಂಡು
ಪಾಂಚ್ವಾ ಪಂಡು	ಐದನೆಯವ ಕಾಯಿ
ಚೇಂವಾ ಚಂಡು	ಆರನೆಯವ ಚಂಡು
ಸಾತೀಕ್ ತೋತಿ	ಏಳನೆಯವ ಗಿಣಿ
ಆಟಕ್ ಹಿಲ್ಲಿ	ಎಂಟನೆಯವ ಹಿಳ್ಳೆ
ನೌಂವಾ ನಲ್ಲಿ	ಒಂಭತ್ತನೆಯವ ಮೂಳೆ
ದಸ್ ಅಂಖ್ಯಾಕೀ ಬಿಲ್ಲಿ	ಹತ್ತು ಕಣ್ಣಿನ ಬೆಕ್ಕು

ಈ ರೀತಿ ಪರಸ್ಪರ ಗೋಲಿ ಹೊಡೆದು ಆಟವಾಡುವಾಗ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲು ಯಾರು ಗೋಲಿ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಆಟದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಸೋತವನು ಅಂಗೈಯಿಂದ ಗೋಲಿಯನ್ನು ದೂಕುತ್ತ ಬರಬೇಕು, ಆಗ ಗೆದ್ದವನು ಸೋತವನಿಗೆ ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಾನೆ. “ಸೋತ್ತರುಕ ಸೋರೆಕಾಯಿ ಹಿತ್ತಲೆ ಹೀರೆಕಾಯಿ”, “ಕುಂಟಾ ಕುಂಟಾ ಕೂರಿಗೆ ನಾನು ಬರ್ತೀನಿ ಊರಿಗೆ” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಛೇಡಿಸುವಾಗ ಸೋತವನು ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಿ, ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಉಂಟು. ಕಲ್ಲಾಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ, ಕಳೆಯುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಆಟದಲ್ಲಿ ಸೋಲದೆ, ಸೈ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ತವಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಆಟಗಾರನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಲ್ಲ ಕಲಿತು ಆಡುವ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮುರ್ಮಿ ಬನ್ನೇಕಾ ಖೇಲ್, ಚಿಯಾ - ಪಿಯಾಕಾ ಖೇಲ್, ಪಕಾಫೀಸ್ಕಾ ಖೇಲ್, ಶಾದೀಕಾ ಖೇಲ್, ಗುಡೀ ಕಾ ಖೇಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮುರ್ಮಿ ಬನ್ನೇಕಾ ಖೇಲ್ (ಮುಷ್ಟಿ ಕಟ್ಟುವ ಆಟ) :

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯವ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ. ಇವನು/ಳು ಎಡಗೈ ಮುಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟು, ಬಲಗೈಯ ಮುಖ್ಯ ತೋರೈಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಮುಷ್ಟಿಗೂ ತೋರಿಸುತ್ತ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತವರು, ಅಕ್ಕಿ ಇದೆ, ಬೇಳೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಾರಿಸಲೋ, ಸಗಣಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸಲೋ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಗಣೆ ಅಥವಾ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಖಡ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆಯಲೋ, ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯಲೋ ಎಂದು ಪುನಃ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಖಡ್ಗದಿಂದಲೇ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದರೆ, ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ, ಮುಷ್ಟಿಯ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಆಹಾ -- ಎನ್ನುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ :	ಹಾಂತಾ ಹಾಂತಾ ಕಂಹಾ ಗಯೇ	ಕೈ ಕೈ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ್ದು
ಮಕ್ಕಳು :	ಬಜಾರ್ಕು ಗಯೇ	ಸಂತೇಗೆ ಹೋದ್ದು
ಮುಖ್ಯಸ್ಥ :	ಬಜಾರ್ನೇ ಕ್ಯಾ ಲಾಯೇ	ಸಂತೆಯಿಂದ ಏನಂದ್ದು
ಮಕ್ಕಳು :	ಸಬ್ಬೇ ಲಾಯೇ	ಎಲ್ಲಾ ತಂದ್ದು
ಮುಖ್ಯಸ್ಥ :	ಹಮ್ಮ ಕ್ಯಾಲಾಯೇ	ನಮ್ಮೆ ಏನಂದ್ದು
ಮಕ್ಕಳು :	ಗೂಕೇ ಲುಂಡೇ	ಹೇಲಿನ ಉಂಡೇ

“ಹೇಲಿನ ಉಂಡೇ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಓಡುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಡಿಯಲು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಜೂಟಾಟದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಓಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಆಟಕ್ಕೆ ಉಂಟು, ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಚಿಯಾ - ಪಿಯಾ ಆಟ :

ಈ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಬೆರಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗುವಂತೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಹಸ್ತ ಮೇಲ್ಬರುವಂತೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕುದುರೆಯೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ

ಸಹ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಬಲಗೈಯ ತೋರೈರಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು :

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಯೇ ಕಿಸ್ಕ ಘೋಡಾ ?

ಇದು ಯಾರ ಕುದುರೆ ?

ಮಕ್ಕಳು : ಅಲ್ವಾಮಿಯಾಕಾ

ಅಲ್ವಾನ ಕುದುರೆ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಕೈಕೂ ಆಯಾ ?

ಯಾಕೆ ಬಂತು ?

ಮಕ್ಕಳು : ಚಾರಾ ಖಾಕೊ ಪಾನಿ ಪೀನೆ

ಹುಲ್ಲು ತಿಂದು, ನೀರು ಕುಡಿಯಲು

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಮೈಮಾರ್ತುವ್

ನಾನು ಹೊಡೀತೀನಿ

ಮಕ್ಕಳು : ಅಲ್ವಾಕು ಜಾಕೋ ಬೋಲ್ತು

ಅಲ್ವಾನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀನಿ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥ : ಬೈಟ್ರಿ ಘೋಡೆ ಬೈಲ್

ಕೂತ್ಕೋ ಕುದುರೆ ಕೂತ್ಕೋ

ಅನಂತರ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ಚಿಯಾ ಪಿಯಾ ಎಂದು ನಾಲ್ವೈದು ಸಾರಿ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಬಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಪಕಾಪೀಸ್ಕಾ ಖೇಲ್ (ಅಡುಗೆ ಆಟ) :

ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಎಂಬಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಅಡುವ ಅಡುಗೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಮರದ ಕೆಳಗೋ ಅಥವಾ ಸೂರಿನ ಕೆಳಗೋ, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಕಲಿತಾಗ ನಾನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ, ನೀನು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ, ನೀನು ಅಜ್ಜಿ ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವವನು ಸೌದೆ, ಕಾಳುಕಡ್ಡಿ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ತಾಯಿಯಾದವಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವುದು, ತಿಂಡಿ, ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಮಾಡಿದರೆ, ಅಜ್ಜಿಯಾದವಳು ಅತಿಥಿ ಎಂಬಂತೆ ಬರುವುದು ಮುಂತಾಗಿ ನಟಿಸುವ ವೈಖರಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆಯಾಯ ಪರಿಸರದ ಭಾಷೆ, ನಡವಳಿಕೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವೆಲ್ಲವೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಕಲ್ಲು, ಎಲೆ, ಕಡ್ಡಿ, ಮಣ್ಣು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇವರ ಆಟದ ವಿಶೇಷ ಆಟಕೆಗಳು.

ಶಾದಿ ಕಾ ಖೇಲ್ (ಮದುವೆಯ ಆಟ) :

ಮದುವೆಯ ಆಟವನ್ನು ಸಹ ಅಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ, ಎಣ್ಣೆ, ಮಸಾಲೆ, ಹುಣಸೇಹಣ್ಣು, ಉಪ್ಪುಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದು, ಕಲ್ಲಿನ ಒಲೆ ಹಾಕಿ ಪರಸ್ಪರ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವರು ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು, ಇವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ ಆರಿಸಿ ತಂದು, ಗೊಂಬೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗೊಂಬೆಗಳನ್ನು ವಧು-ವರನಂತೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ,

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆಡುವ ಆಟ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಆಟದ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಆಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಡುವ ಆಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ/ಳೂ ಕರ್ತವ್ಯನಿರತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸುವ ರೀತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಆಡುವ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧೋಲಿ ಮತ್ತು ಬಾಗ್ ತಮಾಷ ಆಟಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಬುದ್ಧೋಲಿ :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ಬುದ್ಧೋಲಿ” ಎಂಬ ಆಟ ಆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳದಿಂಗಳ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಗ್ ತಮಾಷ :

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರು ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತಾವು ಈ ಮೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನದಂದು ಅಡುಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಾತ್ರೆ, ಪರಟೆ, ಮಸಾಲೆ ಎಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಲ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆಯ ಬಯಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಮರಕ್ಕೆ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡುಗೆಯಾದ ನಂತರ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಟದಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಸಂಸಾರದ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಮರೆತು ಖುಷಿಯಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಆಟಗಳು ಮನರಂಜನೀಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ವಿವಾಹದ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು

ವಿವಾಹ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ. ಇದೊಂದು ದೈವಿಕ ಘಟನೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವಿವಾಹದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮದುವೆಯ ಆಗು-ಹೋಗು ಕೇವಲ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹ ಆ ಸಂಬಂಧದ ಆಚರಣೆಗಳು, ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಆಕೆಯನ್ನು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ವಿವಿಧ ನಡವಳಿಕೆಗಳು, ಈ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೆಲೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನೋಡಲು ಮೊದಲು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಂಶವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸಂಬಂಧ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ “ವೀಳೈಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ” ದಿನ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು “ಮೊಹರಮ್” ಹಾಗೂ “ಸಫರ್” ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಣ್ಣು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ, ಆಕೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣವಿಟ್ಟು, ಹೂ ಮುಡಿಸುವ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಸಹ ಬಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾದರೆ, ಹುಡುಗನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಅಂತಸ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಜೊತೆಗೆ ಹುಡುಗನ ನಡವಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯುವರು. ಸಂಬಂಧ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಂದೇ “ಒಪ್ಪು ವಿಳೈ”ಯ ದಿನ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವರು.

ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಾಗ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಬಾಯಿ ಸಿಹಿಯಾದಷ್ಟು ಹಿತವಾಗಿ, ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಹುಡುಗನ ಮನೆಯಿಂದ ಕನ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೊರಡುವುದು ಇವರಲ್ಲಿ ರೂಢಿ. ಕನ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹದಿನಾರು ಜೊತೆ ಚಪ್ಪಲಿ ಸವೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಾಹ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ

ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ :

ಹುಡುಗಿ ಋತುಮತಿಯಾದ ನಂತರ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗಿ ಋತುಮತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇಂತಹ ವಿವಾಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯ ವಯಸ್ಸು ಸಮನಾಗಿರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಹುಡುಗನ ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಹುಡುಗಿಯ ವಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹುಡುಗಿಯ ವಯಸ್ಸು ಹುಡುಗನ ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ, ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವೀಳ್ಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಒಪ್ಪು ವೀಳ್ಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ "ನಿಸ್ ಬತ್" ಅಥವಾ "ಮಂಗೀ" ಎಂದು

ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ದಿನ ಹುಡುಗನ ಕಡೆಯವರು ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಕನ್ಯೆಗೆ ಬಳೆ, ಸೀರೆ, ಉಂಗುರ, ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ, ಹೂವು, ಸುಗಂಧ ಎಣ್ಣೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಸಿಂಗಾರದ ವಸ್ತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ತರುವರು. ತಂದಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಡಿಸಿ, ತೊಡಿಸಿ, ಕನ್ಯೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಅನುಭವಸ್ಥ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಅಥವಾ ಗಂಡಿನ ತಾಯಿ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮೊದಲು ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಹಸಿರು ಬಳೆ ತೊಡಿಸಿ, ಗಜ್ಜೆ, ಚೋಂಡಾ ಕಟ್ಟಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನಿಂದ ಆಕೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಅವಳ ಮುಂದೆ ಇಡುವಳು. ಬಂದಿರುವ ಆಹ್ವಾನಿತರು ಸಹ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಹಣ ನಿವಾಳಿಸಿ ಕನ್ಯೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹಾಡುವರು.

ಅವ್ವಾಲ್ ಬೋಲು ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ

ಬಾದ್ ಮೇ ಬೋಲು ಲಾ ಇಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ

ಜೀಮಾ ನುರಾನೀ ಹೈ ದುಲ್ಹನ್

ಜೀಮಾ ನುರಾನೀ ಹೈ ದುಲ್ಹ

ಶೋಹರ್‌ಕೇ ಫರ್‌ಸೇ ಆಯಾಹೈ ಜೋಡಾ

ಜೋಡೇಕೆ ಉಪ್ಪರ್ ನುರಾನೀ ಸೆಹೇರಾ

ಸಹೇರೆಕೂ ಫೂಲಾ ನೂರಾನೀ ಫೂಲಾ

||ಜೀಮಾ||

ಮಾ ಬಾಪ್ ತೇರೆ ಬಹುತ್ ಛಾಂವಾಂಸ್ಸೇ

ಪಾಲೇ

ಪರೈಕೆ ಹಾತ್‌ಕು ದೇಕರ್ ವೋ ಛೋಡೇ

ನ್ಹೋಷ ತುಮಾರೇ ನೇಕ್ ಅಖ್‌ಲಾಖ್

||ಜೀಮಾ||

ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ವಾನ ನಾಮದಿಂದ

ಅನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅಲ್ವಾನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ

ಹೌದಮ್ಮ ಸುಂದರಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ ವಧು

ಹೌದಮ್ಮ ಸುಂದರನಾಗಿದ್ದಾನೆ ವರ

ವರನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಉಡುಗೆ

ಉಡುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ

ಬಾಸಿಂಗ

ಬಾಸಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ

ಹೂವು

||ಹೌದಮ್ಮ||

ಮಾತಾ ಪಿತರು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಮುದ್ದಿನಿಂದ

ಸಾಕಿರುವರು

ಅನ್ಯರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು

ನಿನ್ನ ವರನು ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಯವನು

||ಹೌದಮ್ಮ||

ಎಂದು ಹಾಡುವ ವಿವಿಧ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ ಭಾವಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯೇನು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಅವನು ಮೊದಲೇ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡಿ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹುಡುಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ

ಕೂರಿಸುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗೆ ಮೊದಲ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕನ್ಯೆಯ ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಸಹೋದರಿ ಮಾಡುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇವನಿಗೂ ಸಹ ಗಜ್ಜೋ ಕಟ್ಟಿ, ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಿ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಗಂಡು ಹಿರಿಯರ ಕಾಲು ಮುಟ್ಟುವನು. ಆಗ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಆಶೀರ್ವದಿಸುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಏಳುವರು. ಈ ದಿನ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಗೆ ತರಬೇಕಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ, ಮಹರ್ ನಿಶ್ಚಯ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತರುವುದು, ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ಅಥವಾ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ “ಒಪ್ಪು ವೀಳ್ಯೇಶಾಸ್ತ್ರ” ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದರೂ, ಗಂಡಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಶುಕ್ರಾಣಾ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಉತ್ತುತ್ತೆ, ಗಸಗಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರುತ್ತಾರೆ.

ವರನಿಗೆ ಮೊದಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆ ಅಥವಾ ಸೋದರಮಾವ ಮಾಡುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರ ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಗಂಡು ಬರಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಕನ್ಯೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಕನ್ಯೆಯ ಕಡೆಯವರು ಹೂವು, ಸಕ್ಕರೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿ ಬರುವರು.

ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ತೂಹೈ ಗುಲಾಬ್‌ಕಾ ಫೂಲ್	ನೀನು ಗುಲಾಬಿ ಹೂವು
ಮೈ ಬಂದಾ ತೇರಾ ತು ಮುಜೇ ದಿಲ್	ನಾನು ನಿನ್ನ ಅನುಯಾಯಿ, ನೀನು ನನ್ನ
ಸೇ ಖುಬೂಲ್	ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರುವೆ
ಜನ್ನತ್ ಕೇ ಸೀಡಿಯಾ ಕೋಯಿ ನಹೀ ಚಹಾ	ಸ್ವರ್ಗದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಯಾರೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ
ಚಡ್‌ಗಯೇ ಹಮಾರೇ ರಸೂಲ್ ತೂಹೈ	ಹತ್ತಿದರು ನಮ್ಮ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು ನೀನು
ಜನ್ನತ್‌ಕೇ ಸೇಬ್ ಕೋಯಿ ನಹೀ ಕಾಯಾ	ಸ್ವರ್ಗದ ಸೇಬು ಯಾರೂ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ
ಖಾಯೇ ಹಮಾರೇ ರಸೂಲ್ ತೂಹೈ	ತಿಂದರು ನಮ್ಮ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು ನೀನು

ಹೀಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಯಾರೂ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ, ಹತ್ತಿದರು ನಮ್ಮ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು. ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ತಿಂದರು ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ

ಲಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಸ್ವರ ಮನೋಹರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ವಿಡಂಬಿಸುವರು.

ಇವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನೆಗೆ ಕೊಡುವ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ, ಗಂಡಿಗೆ ಕೊಡುವ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ, ತರುವ ಮತ್ತು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮುದಾಯದವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಬರೆಯಲಾಗುವುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಈ ದಿನವೇ ಮದುವೆಯ ತಾರೀಖು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮದುವೆಯ ತಾರೀಖು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ರಜಾ ಪೂಚ್‌ನಾ” ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಕನ್ನೆಗೆ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆಬಟ್ಟೆ, ಹೂವು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದು ಮದುವೆ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗ “ಒಪ್ಪು ವೀಳ್ಯೇ ದಿನ” ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ತಾರೀಖ್ ಮಖ್‌ರೋರ್‌ಕರ್” ಎಂದು ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನ ಕನ್ನೆಯ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಬರುವಾಗ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು, ಹೂವು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಂದು ಕನ್ನೆಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಅನಂತರ ಮನೆಯ ಮುಖಂಡರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವರು.

ಪೌಮೇಜ್ ಕಾ ರಸಂ :

ವಧುವಿಗೆ ರವಿಕೆ, ಬಳೆ, ಚಪ್ಪಲಿ, ಉಂಗುರದ ಅಳತೆ ತೆಗೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ “ಪೌಮೇಜ್ ಕಾ ರಸಂ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವರನ ಕಡೆಯವರು ವಧುವಿಗೆ ಹಸಿರು ಬಳೆ, ಹೂವು ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದುಕೊಡುವರು. ಮದುವೆಯ ಜವಳಿ ಖರೀದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನೆಯ ರವಿಕೆ, ಬಳೆ, ಚಪ್ಪಲಿ, ಉಂಗುರದ ಅಳತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಕೆಂಪು ದಾರದಿಂದ ಆಕೆಯ ಪಾದದ ಅಳತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹದ ರಿವಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಕುದುರಿದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಅವಧಿಯವರೆವಿಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ ಏನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಗಂಡಿಗೆ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ಅರಿಶಿಣ ಕುಟ್ಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ನಿಶ್ಚಿತ ದಿನ ಅಂದರೆ ಮದುವೆಯ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಮೊದಲು ವರ-ವಧುವಿನ ಎರಡೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಶಿಣ ಕುಟ್ಟುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಸ್ತಾಕಾರದ ಅರಿಶಿಣ ತಂದು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಇಡುವರು. ಅನಂತರ ಮುತ್ಯೆದೆಯರನ್ನು

ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಒನಕೆಗೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ, ಅರಿಶಿನ ಕುಟ್ಟುವರು. ಅರಿಶಿನ ಕುಟ್ಟಿದ ಸುಮಂಗಲಿಯರಿಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಚಕ್ಕಿ ಸವಾರ್ಷಿಕಾ ರಸಂ :

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಕಡೆ “ಚಕ್ಕಿ ಸವಾರ್ಷಿಕಾ ರಸಂ” ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಬೀಸೋಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕೆಂಪು ದಾರ ಇಡುವರು. ಸುಮಂಗಲಿಯರು ತಮ್ಮ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೆಂಪು ದಾರ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಒಡಪು (ಒಗಟು) ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಬೀಸೋಕಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಂಪು ದಾರ ಕಟ್ಟಿ, ಅರಿಶಿನ, ಚಿಕ್ಕಾ, ಮಲ್ವಟ್ ಬೀಸುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಒಡಪು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳುವರು. ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುವವರೆವಿಗೂ ಸೆರಗು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಕ್ಕಳಿ ಬಾಟ್ ಮೇ ಸರ್ತೀಡಿ ಜೀರಾ
ಆದಮ್ ಸಾಬ್ ಕೇ ಪೇಲ್ ಮೇ
ಅಹಮದ್ ಜಾನ್ ಹೀರಾ

ಮಕ್ಕಾ ನಗರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲಿದೆ ಜೀರಿಗೆ
ಆದಮ್ ಸಾಹೇಬರ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಅಹಮದ್ ಜಾನ್ ನೇ ವಜ್ರ,

ಈ ಒಡಪಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಅಹಮದ್ ಜಾನ್ ಆಗಿದ್ದು, ಆ ಹೆಸರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳದೆ, ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಮಾವ ಆದಮ್ ಸಾಬ್ ಇವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ತನ್ನ ಗಂಡ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನನೆಂದೂ, ವಜ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಾನನೆಂದೂ ಹೇಳುವ ವೈಖರಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಹಾಗೆಯೇ :

ಗನ್ನೇಕಿ ಛಡಿ ಲಟ್ ಪಟ್ ತೋಡಿ
ಅಮೀರ್ ಸಾಬ್ ಕೀ ಶಾಲ್
ಬೈಂಚ್ ಕೋ ಓಡಿ

ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆ ಲಟ ಪಟ ಮುರಿದೆ
ಅಮೀರ್ ಸಾಬ್ ರವರ ಶಾಲನ್ನು ಎಳೆದು
ಹೊದ್ದುಕೊಂಡೆ

ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮವಾಗಿ ತೋಡಿ, ಓಡಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಸವಿದೆ. ಅಮೀರ್ ಸಾಬ್ ರವರ ಶಾಲನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ತನ್ನದು ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪುನಃ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಬೀಸೋಕಲ್ಲು ಬೀಸುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು.

ಚಕ್ಕೀ ನೌರಿ ಕರೆ ಅವ್ವಾಲ್
ಸುಹಾಗಿನ್ ಹೋನಾ
ಚಕ್ಕೀ ನೌರಿ ಕರೆ ಅವ್ವಾಲ್
ಹಲ್ಲೀ ಹೋನಾ

ಬೀಸೋಕಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲು
ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಬೇಕು
ಬೀಸೋಕಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲು
ಅರಿಶಿನ ಬೇಕು

ಜಾ ಬೋಲೋ ದುಕಾನ್ ವಾಲೇಕು
ಬೀದರೆ ಮಂಗಾನ ||ಚಕ್ಕೀ ನೌರೀ||
ಚಕ್ಕೀ ನೌರೀ ಕರೆ ಅವ್ವಾಲ್
ಸೂಪ್ ಹೋನಾ
ಜಾ ಬೋಲೋ ದುಕಾನ್ ವಾಲೇಕು
ಬೀದರೆ ಮಂಗಾನ

ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ
ಬೀದರ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಲು ||ಬೀಸೋಕಲ್ಲು||
ಬೀಸೋಕಲ್ಲು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲು
ಮೊರ ಬೇಕು
ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ
ಬೀದರ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಲು

ಹೀಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸುಗಂಧದಣ್ಣೆ, ಚಿಕ್ಕಾ, ಮಲ್‌ವಟ್, ಬಟ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೇಕು. ಅಂಗಡಿಯವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬೀದರ್‌ನಿಂದ ತರಿಸಿ ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಮೊದಲು ಬೆಳ್ಳಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ಬೆಳ್ಳಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ವರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “ಲಚ್ಚಾ, ಗಲ್‌ಸರ್”, ಪೋಣಿಸುವಾಗಲು ಸಹ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ ನೀಡಿ ಪೋಣಿಸುವರು. ಪೋಣಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಂಗಲಿಯರ ಮತ್ತು ಅವಿವಾಹಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವರು. ಅವಿವಾಹಿತ ಕನ್ಯೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಕಂಕಣ ಬಲ ಬೇಗ ಕೂಡಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಚಪ್ಪರದ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ಮದುವೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಎರಡೂ ಮನೆಯವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಊರ ಜನರು ನೆರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಐದು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ಕಂಬಗಳ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಂಬಗಳನ್ನು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲೆ ಗಳುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು, ಹಸಿಯಾದ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಿ, ಅತ್ತಿ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. “ಆಸ್ತಾನ್‌ಗಿರಿ” ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಕೆಂಪನೆಯ ತುಂಡು ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದುಂಡಗೆ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯದ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೂ ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಮುತ್ತು ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು, ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಚಪ್ಪರದ ಗೀತೆ ಹೊರಡುತ್ತದೆ :

ಆವೋ ಸುಹಾಗೀನ್ ಮಂಡ್ವಾ ಸಜಾನೇ
ನಾತೇ ನಬೀಕಾ ಗುಂಚಾ ಖೀಲಾಯೇ
ಜಡ್ ಹೈಸೋ ಅಲ್ವಾ ಡಾಲ್ಯ ಮೊಹಮದ್
ಪತ್ತೇ ಲಗೇ ಹೈ ಖಾತೂನೇ ಜನ್ನತ್

ಬನ್ನಿ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆ ಚಪ್ಪರ ಅಲಂಕರಿಸೋಣ
ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ವಂಶಬ್ಧಿಯ ಹೂವು ಅರಳಿಸೋಣ
ಬೇರು ಅಲ್ವಾ ರೆಂಬೆ ಕೊಂಬೆ ಮೊಹಮದ್
ಇದರ ಎಲೆಗಳು ಖಾತೂನೇ ಜನ್ನತ್

ಇಡೀ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ವಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಹೇಳುವಾಗ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ :

ಮಂಡ್ವಾ ಪಡಾಹೈ ಕೈಸಾ ನೂರಾನಾ	ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂತಹ ಸುಂದರ
ಮಂಡ್ವೆ ಕೇ ಅಂದರ್ ಆವೋಜೀ ಬಹೇನಾ	ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ ಸಹೋದರಿಯರೆ
ಆವೋಜೀ ಬಹೇನಾ ಮಂಡ್ವಾ ಸಜಾನೇ	ಬನ್ನಿ ಸಹೋದರಿಯರೆ ಚಪ್ಪರ ಅಲಂಕರಿಸೋಣ
ಮಂಡ್ವಾ ಪಡಾಹೈ ಕೈಸಾ ನೂರಾನಾ	ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂತಹ ಸುಂದರ
ಆವೋಜೀ ಬಹೇನಾ ಮಂಡ್ವಾಹೈ ಗಾನಾ	ಬನ್ನಿ ಸಹೋದರಿಯರೆ ಚಪ್ಪರದಗೀತೆ ಹಾಡೋಣ
ಮಂಡ್ವೆಕೆ ಚಾರ್ ಖಾಮ, ಚಾರೋ ಇಮಾಮಾ	ಚಪ್ಪರದ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇಮಾಮಾ

ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದ ಹನ್ನಿ, ಷಾಫಿ, ಮಾಲೀಕಿ, ಹಂಬಲಿ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇಮಾಮ್‌ರವರು ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಂತೆ, ನಾಲ್ಕು ದಿಗ್ಗಜಗಳು ಎಂದು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಹಾಡುವ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲ್‌ಕೋಟೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಂಗಲಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹೀಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ :

ಶಾದೀ ಆಯಿ ಮೋ ಮೇರೆ ಘರ್	ಶುಭ ಲಗ್ನ ಬಂದಿತು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ
ಬನಾ ಬನಿ ಮುಬಾರಕ್	ವಧು-ವರನಿಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು
ಹರೆ ಮಂಡ್ವೆಕೆ ನೀಚಿ	ಹಸುರಾದ ಚಪ್ಪರದ ಕೆಳಗೆ
ಹಲ್ಲೀ ಲಗಾವೋ ಬನೀಕೋ	ವಧುವಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿರಿ
ಹಮೇ ರಸಂ ಕರೇಕೆ ರವಾದಾರ್	ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮದು
ಬನಾ ಬನಿ ಮುಬಾರಕ್	ವಧು-ವರನಿಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು

ಹೀಗೆ ಹಸುರಾದ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಅರಿಶಿಣ, ಹೂವು, ಗಂಧ, ಪನ್ನೀರು ಹಚ್ಚಿರಿ, ವಧುವಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮದು, ವಧು-ವರನಿಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿ ಚಕಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವರ ಎತ್ತಿ ಒಬ್ಬಳು ಹಾಡಿದರೆ ಇತರ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಧ್ವನಿಗೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ "ಪಂದಲ್ ಇಡುನೇ" ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ ಕೆಂಪನೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಬಿಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ ಕೆಂಪನೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ, ಗಂಡಿನ ಮನೆಯ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಬರಬೇಕು. ಇವಳು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು

ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟುವಳು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಂತ “ಕಟ್ಟಣ್ಣಾ” ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನ ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದಿಂದ ಸಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ದಿನ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಕನ್ಯೆಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇವರಿಗಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ, ಹೂವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಮಂಚ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಮಂಚ ಇಟ್ಟ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಕೋಳಿಸಾರು, ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ ಉಣ ಬಡಿಸುವರು.

ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿದ ದಿನ “ಮಂಡ್ವೇಕಾ ಖಾನಾ” ಎಂದು ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ, ಯಣಗಾಯಿ, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಲು ನೆರವಾದವರನ್ನು ಸಹ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಸ್ತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆ ಕೆಂಪಾದ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಇವರು “ಕಂಗನ್” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಚಪ್ಪರ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೂ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಮದುವೆಯಾದ ನಾಲ್ಕನೇ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಐರನನ್ನು, ವಧುವಿನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ ಚಪ್ಪರದ ಮಧ್ಯೆ ಕಂಬದ ಹತ್ತಿರ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ, ಹಾಲು ಇಟ್ಟು, ತಿಳಿದವರಿಂದ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರು, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮದು-ಮಗನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದಾಗ, ವಧು ಚಪ್ಪರದ ಕೊಂಬೆ ಎಳೆದು ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಅನಂತರ ಇತರ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಚಪ್ಪರ ಕಿತ್ತು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಹಖ್ ದಾರೊಂಕೇ ಫಾತೇಹಾ :

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ “ಹಖ್ ದಾರೊಂಕೇ ಫಾತೇಹಾ” ಅಂದರೆ “ಹಕ್ಕುದಾರರ ಓದಿಕೆ” ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಇನ್ನು ಎರಡು, ಮೂರು ದಿನ ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೊಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಕೆಂಡದ ತಟ್ಟೆಯೋ ಅಥವಾ ಊದ್ ದಾನಿಯೋ ಮನೆಯ ಹೊರಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಆಚರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ “ಹಖ್ ದಾರೊಂಕೇ ಫಾತೇಹಾ” ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಆಚರಿಸುವಂತೆಯೇ ಅನುಕರಿಸುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು “ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ”ವನ್ನು ಮೊದಲ ಮಂಗಳದ ಕಾರ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಿಶಿಣವನ್ನು ಶುಭದ ಸಂಕೇತ ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಗುವುದು. ರವೆಯ ಖೀರ್ ಮಾಡಿ, ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಹ್ವಾನಿತರಾಗುವವರ ಮನೆಗೆ ಖೀರ್ ಹಂಚುತ್ತಾ ಈ ದಿನ “ಹಲ್ಲೀಕಾ ರಸಂ” ಇದೆ ಖಂಡಿತಾ ಬರಬೇಕೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.

ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವಾಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ವಧುವನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಐದು ಜನ ಸುಮಂಗಲಿಯರು, ಸಹೋದರಿಯರು ಸೇರಿ ಮೈತುಂಬಾ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು. ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ, ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯವರೆವಿಗೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುವುದು. ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಐದೈದು ಚೊಂಬು ನೀರೆರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈಕೆ ಎರಡು “ರಕಾತ್ ಶುಕ್ರಿಯಾ ನಮಾಜ್” ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಶುಕ್ರವಾರದ ಸಂಜೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕನ್ಯೆಗೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಒಡವೆ ಹಾಕಿ ಶೃಂಗರಿಸಲಾಗುವುದು. ಒಂದೂಕಾಲು ಸೇರು ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ “ಚೌಖೀ” ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು “ಮಸ್ನತ್” ಹಾಕಿ, ಕನ್ಯೆಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ “ಓಡನಿ” ಹೊದಿಸಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಮಸ್ನತ್ ಮೇಲೆ “ಕಾಬಾ ದಿಕ್ಕಿಗೆ” ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಮೊದಲೇ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರುವರು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯು ಕನ್ಯೆಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಗಜ್ಜರೇ ಕಟ್ಟಿ, ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಲು ತುಂಬುವಳು. ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣವನ್ನು ಈಕೆಯ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ಇಟ್ಟು ದೃಷ್ಟಿ ಲಟಕೆ ತೆಗೆಯುವಳು. ಬಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸಹ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವಾಗ

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ಯಾರಬ್ ತೇರಿ ಖುಷಿಸೇ ಮಂಜಾ ಬಿತಾವೂಂಗೀ

ಬೀಬಿಯೋಂಕು ಸಾತ್ ಲೇಖೆ ಹಲ್ಲೀ ಕೂಟೂಂಗೀ

ಬಾಜೇ ಕೂ ಸಾತ್ ಲೇಕೊ ತಬಖ್ ಜಮಾವೋಂಗೀ ||ಯಾರಬ್||

ಓ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತೇನೆ
ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನು ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಿಶಿಣ ಕುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ
ಓಲಗದವರನ್ನು ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ
||ಓ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆ||

ಹೀಗೆ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಹಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಪರಿ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಬೈಕೋ, ಹಲ್ಲೆ ಲಗಾರಿಸೋ ದೇಖೋ ಬೀಬಿ

ಬೈಕೋ, ಹಲ್ಲೆ ಲಗಾರಿಸೋ ದೇಖೋ

ಬೈಕೋಕೆ ಹಲ್ಲೆಕೆ ಊಪರ್ ನಭಿಯೋಂಕಾ ನೂರ್

ಅನಾರ್ಕೇ ದಾನೆಕೂ ಗುಲಾಬ್ ಕಾ ಫೂಲ್

ಮುತ್ತೈದೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವುದು ನೋಡಿರಿ ನಾರೀಮಣಿಗಳೆ

ಮುತ್ತೈದೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವುದು ನೋಡಿರಿ

ಮುತ್ತೈದೆ ಹಚ್ಚುವ ಅರಿಶಿಣದ ಮೇಲೆ ಜೈಗಂಬರವರ

ಪ್ರಕಾಶ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿದೆ. ದಾಳಿಂಬೆ ಕಾಳಿಗೆ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವು

ಹೀಗೆ ಸುಗಂಧದಣ್ಣೆ, ಹೂವು, ಬಳೆ, ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ತೊಡಿಸಿ, ಉಡಿಸುವುದು ನೋಡಿರಿ ಎಂದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡುವರು. ಬಂದಿರುವ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರಿಗೆ ಪಂಜೀರಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ನೀಡುವರು.

ಗಂಡಿಗೂ ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಈತ ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅವರವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅರಿಶಿಣದ ಮೈಯೆಂದು ಗಾಳಿ, ಸೋಂಕು ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಮದುವೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಷಾಫಿಯರಲ್ಲೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೀದರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎರಡೂ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಐವರು

ಸುಮಂಗಲಿಯರಿಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪಾದ ದಾರ ಒನಕೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಈ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಅರಿಶಿಣ ಕುಟ್ಟುವರು. ಬೀಸೋಕಲ್ಲಿಗೂ ಕೆಂಪು ದಾರ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಚಿಕ್ಸಾ, ಮಲ್‌ವಟ್ ಬೀಸುವರು. ಅನಂತರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೈತುಂಬಾ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಐದೈದು ಚೊಂಬು ನೀರೆರೆಯುವರು. ವಾಸದ ಮನೆಯ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಯಿಂದ ಅರಿಶಿಣ ಮತ್ತು ಮೆಹೇಂದಿಯ ಐದೈದು ಹಸ್ತವನ್ನು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಲಾಗುವುದು. ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿಶಿಣದ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ ಉಡಿಸಿ, ಅದೇ ಬಣ್ಣದ ಬಳೆ ತೊಡಿಸಿ, ಓಡನಿಯನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ "ಮಂಡಬ್" ಕೆಳಗೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹುಡುಗಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಉಡುಗೆಯನ್ನೇ ಧರಿಸಬೇಕು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಸಕ್ಕರೆ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಹಾರ ಹಾಕುವಳು. ಇನ್ನುಳಿದ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಹಾರ ಹಾಕುವರು.

ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯ ಮಗಳ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅವಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಳಿಯನಿಗೂ "ಮಂಡಬ್" ಕೆಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಇವರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರನ್ನು "ಮಂಡಬ್" ಕೆಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರು

ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಹಳ ಆನಂದದಾಯಕವಾದುದು. ಮದುವೆ ಎಂಟು ದಿನಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಕರೆದು ಅವರಿಗೂ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು.

ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಕನ್ನಿಗೆ ಮೈತುಂಬಾ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಕನ್ನೆಯ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಹಾಗೂ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಪುನಃ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದಿರುವ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಸಹ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು. ಕೆಲವರು ಡೋಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ಹಾಡುವರು :

ಆಜ್ ಕೀ ಹಲ್ಲೀ ಕೌನ್ ಲಗಾಯೇ ?

ಸರ್ವರ್ ದೂಲೇಕಿ ಭಾನ್ ಲಗಾಯೇ.

ಕಲ್ಲೀಮೆ ಕಲೀ ಚಂಪೇಕಿ ಕಲೀ

ಆಜ್ ಕೀ ಹಲ್ಲೀ ಕೌನ್ ಲಗಾಯೇ ?

ಸರ್ವರ್ ದೂಲೇಕಿ ಭಾನ್ ಲಗಾಯೇ.

ಈ ದಿವಸದ ಅರಿಶಿಣ ಯಾರು ಹಚ್ಚುವರು ?

ವರನ ಸಹೋದರಿ ಹಚ್ಚುವಳು.

ಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗು, ಸಂಪಿಗೆಯ ಮೊಗ್ಗು

ಈ ದಿವಸದ ಅರಿಶಿಣ ಯಾರು ಹಚ್ಚುವರು ?

ವರನ ಸಹೋದರಿ ಹಚ್ಚುವಳು.

ಹೀಗೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಅತ್ತೆ, ಅತ್ತಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು ಎಂದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡುವರು.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಮದುವೆ ಏಳೆಂಟು ದಿನ ಇದೆ ಎಂದಾಗ ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಏಳೆಂಟು ದಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಿಕರು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ “ಮಂಜ” ತಂದು ಕೊಡುವರು.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಾಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಂತರ ಮದುವೆಯ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಹೆಣ್ಣು ನಾಚುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಳು. ಇವಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅನುಭವಸ್ಥ ಮಹಿಳೆ ಇರುವಳು.

ಮೆಹೇಂದಿ :

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಂತ “ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ”ಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು “ಮೌಲಾಂಜಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವ ದಿನ ತಮ್ಮ ಬಳಗದವರ ಮನೆಯಿಂದ ಮೆಹೇಂದಿ ತರುವಂತೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನದಂದು ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿರುವ ಮನೆಯವರು ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಮೆಹೇಂದಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆ ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ

ಷಾಫಿ ಜನರಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವಾಗ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡೀ ಬಳಗದವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಭಯ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ತರುವಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮೈಲಾಂಜಿ ಅರಚಲ್ಲೊ ಮಲರ್
ಕೈಯಿಲ್ ಪದಿಚಲ್ಲೊ
ವೈಕಣ್ಣಲ್, ಕಿನಾವಿನ್ ವಳಿಪಿಚ್ಚಲ್ಲೊ

ಮೈನಾಪ್ಪಣ್ ಇವಳಿಕ್ಕಿನ್ ನಿಕಾಹಾನಲ್ಲೊ
ಇಡನೆಂಜಿಲ್ ತುಡಿಮುತ್ತು ಕಡ ಕಣ್ಣಲ್
ಪಡವೆಚ್ಚಿ
ಚಂಡಿಗಳ್ ಎವಳಿಕ್ಕಿನ್ ನಶೀದಾಪ್ಪಾಟ್
ಮಾಂಗಲ್ಯಮ್ ಬಲಿಪುಮಾಜಿ

ಮೆಹೇಂದಿ ಅರೆದು ಕನೈಯ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆ

ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆ ಮೆಹೇಂದಿಯ
ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ

ನನಗೆ ನಾಳೆಯೇ ನಿಖಾ ಎಂಬ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ
ಆನಂದದ ಬಾಷ್ಪ ಹಾಕಿ, ನಾಳೆಯೇ ಇವಳಿಗೆ
ನಿಖಾ

ಇವಳಿಗೆ ಶುಭ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ
ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಮೆಹೇಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಿಧ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ತದನಂತರ ಬಂದಿರುವ ಆಹ್ವಾನಿತರ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವರು. ಹೀಗೆ

ಹಚ್ಚುವಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಹಾಡುವರು :

ಆದಿ ಪೆರಿಯೋನಾ ಮೈತಾ ಮಾಯಿಲಾಂಜಿ	ಅಲ್ಪಾನ್ನಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮೆಹೇಂದಿ
ಅದೆ ನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗತೀಲ್ ಉಳೈ ಮಾಯಿಲಾಂಜಿ	ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೆಹೇಂದಿ
ಆದಾಂ ಹಾವ್ವಾ ಬೇಕ್ ಇರೈಕ್ಕಾ	ಆದಾಂ, ಹವ್ವಾರವರಿಗೆ ಅಲ್ಪಾನ್ನು
ಮಾಯಿಲಾಂಜಿ	ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಮೆಹೇಂದಿ
ಉಮ್ಮತ್ತೀಲ್ ಇಮ್ಮತ್ತೀಲ್,	ಇಡೀ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ
ಸುನ್ನತ್ತೀಲ್ ಮಾಯಿಲಾಂಜಿ	ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಮೆಹೇಂದಿ
ಕುದು ಕುದು ಗೋಲಾ ಪಾಟುಂ	ಅಲ್ಪಾನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ
ಕೈ ಮುಟ್ಟಲ್ ಮಾಯಿಲಾಂಜಿ	ಸಂದೇಶವೇ ಮೆಹೇಂದಿ

ಈ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವರು. ಹೀಗೆ ಹಾಡುತ್ತಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದುದು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಮೆಹೇಂದಿ ತಂದು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಗಂಡಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮನೆಯಿಂದ ಪುರುಷರು ಮೆಹೇಂದಿ ತಂದು ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವರು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಈ “ಮೆಹೇಂದಿ” ಹಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು, ಮದುವೆ ಒಂದು ವಾರ ಅಥವಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ನಾಚುತ್ತಾ ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಹೋಗದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಂತರ ಮದುವೆ ಎರಡು ದಿನ ಇದೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎರಡೂ ಮನೆಯಿಂದಲೂ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಐದು ಬೀಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು.

ಬೀದರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ದಿಬ್ಬಣ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಗಂಡಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹಾಸ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹರ್ಷಭರಿತರಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮನೋಹರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕ್ರಿಯೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕಲಾಮೌಲ್ಯವಾಗಿ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವ ಕಲೆ ಕೇವಲ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಎಲ್ಲಾ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕಲಾಚರಣೆಯಾಗಿ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಮದುವೆಯ ಆಹ್ವಾನ :

ಮದುವೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಂಧು-ಬಳಗದವರಿಗೆ, ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ, ಊರಿನವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೌರವ, ಮನ್ನಣೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ, ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸದಿದ್ದರೆ ತಮಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಹಾಗಾಗಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಳಗದವರನ್ನು, ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು, ಊರಿನವರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ವೈಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವಾಗ "ಕರೆಯಬೇಕು" ಎನ್ನುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರ ಅಥವಾ ಯಜಮಾನರ ಕೈಗೆ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಇಂತಹ ದಿನ ತಮ್ಮ ಮಗಳ ಅಥವಾ ಮಗನ ಮದುವೆ ಇದೆ, ಖಂಡಿತಾ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಹ ಮದುವೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವಾಗ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ 'ಕರೆಯಬೇಕು' ಎಂಬುವವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರ ಕೈಗೆ ಗುಲ್‌ಗುಲೇ, ಮಲೀದಾ, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು "ರಜ್‌ಗಾ" ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶುಕ್ರಾನಾ :

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮದುವೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ ಮದುವೆಯ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ಊರು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರರು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬಾಜಾ-ಬಜಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಎದುರುಗೊಂಡು ಗಂಡಿಗೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ, ಉಂಗುರ ಹಾಕಿ, ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾಗತಿಸುವರು. ಬಂದಿರುವ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರದೇ ಆದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಮನೆಯನ್ನು "ಬಿಡದಿ ಮನೆ" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಊಟೋಪಚಾರದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವರು. ಈ ಊಟವನ್ನು "ಜನ್‌ಬಾತ್‌ಕಾ ಖಾನ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ದಿಬ್ಬಣ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ದಿಬ್ಬಣ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿಯು ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗಂಡಿನ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಕುರಿಯ ತಲೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ನಿವಾಳಿಸುವಳು. ಅನಂತರ ಹರೀರಾ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಊಟದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿಗೋಸ್ಕರ ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ಗಂಡಿಗೆ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಮೂಗು ಹಿಡಿದು, ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವಳು. ಈ ಏಟಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ಗಂಡಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಶತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚ್ಯುತಿಬಾರದಂತೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸುತ್ತಾ ಆದಾರಾತಿಥ್ಯ ಮಾಡುವರು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು :

ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ "ನಿಖಾದ" ಸೀರೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಐದು ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ, ಚಂದ್ರದ ತಾಳಿ, ನೆಕ್ಲೆಸ್, ಲಚ್ಚು, ಕಿರಾಚಿಹಾರ್, ಬಳೆ, ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರ

ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಂದಿಡುವರು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಗಂಡನ್ನು ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರ “ಖುರಾನ್” ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಡಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಆತನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಡೆದು ಒಳ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಮಸೀದಿಯ ಪೇಶಿಮಾಮಾರವರು ಪೈಗಂಬರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುವರು. ಬಂದಿರುವ ಹಿರಿಯರು ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುವುದು. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಈ ಮೊದಲೇ ಸೇರಿರುವ ಹೆಂಗಸರು ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ನೋಡುವರು.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಕೋಳಿಸಾರು, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಖರ್ಜೂರ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರು. ಗಂಡಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರೋಪಚಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇನ್ನುಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಹೆಂಗಸರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು. ಪುರುಷರು ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗುವರು.

ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿಯರು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು, ಸರ್ವ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು “ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ” ಮಾಡಲು ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಇಲ್ಲಿ “ಮಸ್ನತ್” ಹಾಸಿದ ಮೇಲೆ ವರನು ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ವರನಿಗೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ, ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸುವಳು. ಅನಂತರ ವರನ ಕೈ ತೊಳೆದು, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಸುರಿದು, ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವಳು. ಗಂಡು ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಮುರಿಯುವಾಗ ಹೂವು ಸುತ್ತಿರುವ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವಳು. ಇಲ್ಲಿ ವರ ಮತ್ತು ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿಯ ಪರವಾಗಿ ಎರಡು ತಂಡ ಏರ್ಪಡುವುದು. ವರನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಕಡ್ಡಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲು ಗಂಡಿನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಶತಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಮುರಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ಕೈತೊಳೆದು ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಒರೆಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವರನಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಬೇಕು. ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿ ಈ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ತಿನ್ನಿಸುವಾಗ ವರನು ಆಕೆಯ ಬೆರಳನ್ನು ಕಚ್ಚಲು ಹವಣಿಸುವನು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಂಡದವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡುವರು.

- ಈ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ವರನ ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರು ವಧುವಿಗೆ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಮಾಡಲು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗಡೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ “ಚೋಬ” ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಕುಳಿತ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಲಟ್ಟಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ “ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯಿತೋ”, “ಮುಖ ತೊಳೆದು ಎಷ್ಟು ವಾರವಾಯಿತೋ”, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಚೋಬ, ಕುಡಿಯಿರಿ ಶರ್ಬತ್, ಎಂದು ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವರು. ವರನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಛೇಡಿಸಿ, ವಿಡಂಬಿಸುವರು :

ಸಮ್‌ದಿನ್ ಮೇರಿಗರತೀ

ಗಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲಿ ಫಿರ್‌ತಿ

ಕಂಹಾ ಮಿಲೆ ವಂಹಾ ಸಲಾಂ ಕರ್ ತೀ

ಬೀಗತೀ ನನ್ನ ಗರತಿ

ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾಳೆ

ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರಲ್ಲಿ ಸಲಾಂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾಳೆ

ನನ್ನ ಬೀಗತಿ ಎಂಥವಳು ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗರತಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೇರಿ ಕೇರಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಹೆಂಗಳೆಯರು ನಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ :

ಸಮ್‌ದಿನ್‌ಕಾ ಪೇಟ್ ದೇಖೋ

ಮೈಸೂರ್‌ಕಾ ಗೇಟ್ ದೇಖೋ

ಸಮ್‌ದಿನ್‌ಕಾ ಮೂ ದೇಖೋ

ರೋಟಿಕಾ ತವ್ವಾ ದೇಖೋ

ಸಮ್‌ದಿನ್‌ಕೇ ಆಂಖ್ ದೇಖೋ

ಖೋಪ್‌ರೇಕೇ ಭಟ್ಕಾ ದೇಖೋ

ಬೀಗತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ನೋಡಿ

ಮೈಸೂರಿನ ಗೇಟ್ ನೋಡಿ

ಬೀಗತಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿ

ರೊಟ್ಟಿಯ ಹೆಂಚು ನೋಡಿ

ಬೀಗತಿಯ ಕಣ್ಣು ನೋಡಿ

ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಚಿಪ್ಪು ನೋಡಿ

ಎಂದು ಬೀಗತಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗುವರು :

ಅಚ್ಚೀ ಮೇರೇ ಸಮ್‌ದಿನ್ ಕುಕ್ಕೂಡು ಕ್ಕೂ

ಸಮ್‌ದಿನ್‌ಕೇ ಮೂಪೋ ಲೊಂಗ್ ಮಾರ್ಯಾ ಮುರ್ದಾ

ಅಚ್ಚೀ ಮೇರೇ ಸಮ್‌ದಿನ್ ಕುಕ್ಕೂಡು ಕ್ಕೂ

ಒಳ್ಳೆಯವಳು ನನ್ನ ಬೀಗತಿ ಕೊಕ್ಕೊಕೋ

ಬೀಗತಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿತು ಹುಂಜಾ

ಒಳ್ಳೆಯವಳು ನನ್ನ ಬೀಗತಿ ಕೊಕ್ಕೊಕೋ

ಏಕ್ ಗಂವ್‌ಕೇ ಘದ್ದೇ ಹರೇ ಪೀಲೇ

ಸಮ್‌ದಿನ್‌ಕೇ ಲೇಕೇ ಪಹಾಡ್‌ಪೋ ಚಡೆ

ಒಂದು ಊರಿನ ಕತ್ತೆಗಳು ಹಸುರು ಹಳದಿಯವು

ಬೀಗತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ

ಹತ್ತಿದವು

ಈ ರೀತಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ವಿಡಂಬಿಸಿದಾಗ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಯಿತೆಂದು

ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಪುನಃ ಹೆಣ್ಣಿನವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗಿಸಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ :

ಖಾವೋ ಸಮ್ವೀನ್ ಚೋಬಾ ಚೋ ಬೇ ಮೇ ಮಿಲಾ ಬಲ್ಲಾರ್ ಸಮ್ವೀನ್ ಕೋ ಲೇ ಲೇ ಕೋ ಗಯ ಗೊಲ್ಲಾರ್	ತಿನ್ನಿರಿ ಬೀಗತಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅವರೆಕಾಳು ಬೀಗತಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದ ಗೊಲ್ಲ
---	---

ಅನಂತರ :

ಸಮ್ವೀನ್ ತುಮೇ ಜವೋ ನೋ ಕೋ ಜೀ ತುಮ್ಮ ಖುಲ್ಲಾ ಕಟಾಂತೀ ಸಮ್ವೀನ್ ತುಮೇ ಜವೋ ನೋ ಕೋ ಜೀ ಚಮ್ಪಾ ಕಡಕೋ ತುಮ್ಮಾ ಜೋಡಾ ಬನಾಂತಿ	ಬೀಗತಿ ನೀವು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ನಿಮಗಾಗಿ ಕೋಣ ಕಡೀತೀವಿ ಬೀಗತಿ ನೀವು ಹೋಗಬೇಡಿರಿ ಚರ್ಮ ತೆಗೆದು ನಿಮಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.
--	--

ಹೀಗೆ ಬಂದ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾ, ಬಾಯಿ ಸಿಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಂಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಾ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ, ನಕ್ಕು ನಲಿಯುವ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಮನ ರಂಜಿಸುವಂತಹುದು. ಅನಂತರ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಅನೇಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗಲ್‌ಸರ್ ಹಾಕುವುದು :

ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದು "ಮಸ್ತಾ" ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಗಜ್‌ರೇ ಹಾಕಿ ತಂದಿರುವ ಒಡವೆ, ಕಾಲುಚೈನು ಇತ್ಯಾದಿ ಹಾಕುವಳು. "ಗಲ್‌ಸರ್" ಹಾಕುವಾಗ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರ ತಲೆಗೆ "ಗಲ್‌ಸರ್" ಮುಟ್ಟಿಸಿ "ದರೂದ್" ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಗಲ್‌ಸರ್ ಹಾಕುವರು.

ಮಿಸ್ಸೀಕಾ ರಸಂ :

"ಗಲ್‌ಸರ್" ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯ ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ "ಮಿಸ್ಸೀ ಶಾಸ್ತ್ರ"ಕ್ಕೆ ಕರೆತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ ಕರೆತರುವವರೆಗೆ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರು ಒಂದೂ ಕಾಲು ಸೇರು ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ :

ಬಿಸ್ಕಿಲ್ಲಾ ವೋ ಬಿಸ್ಕಿಲ್ಲಾ ಹರ್‌ಧ್ಯಮೈ ಬೋಲೂಂಗಿ
ಸನಾವೋ ಸಿಫತ್ಕೇ ಮೊಂತ್ಯಾ ಮೈರೋಲೂಂಗಿ
ಬಿಸ್ಕಿಲ್ಲಾ ಕಹನೇಸೆ ಶೈತಾನ್ ಜಲ್ ಜಾತಾಹೈ
ಆಗಿನ್‌ಕೆ ದರಿಮೀಂಯಾನ್ ಕತ್ತಿಲ್ ಕ್ಯು ಗುಲ್ ಜಾತಾಹೈ

ಅಲ್ವಾನ ನಾಮ ಅಲ್ವಾನ ನಾಮ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಉಸಿರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ
 ಅವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತೇನೆ
 ಅಲ್ವಾನ ನಾಮ ಜಪಿಸಿದರೆ ಸೈತಾನನು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತಾನೆ
 ಬೆಂಕಿಯ ತಾಪಕ್ಕೆ ಕರ್ಪೂರ ಕರಗುವಂತೆ

ಹೀಗೆ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮಣೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ “ಮಸ್ನತ್” ಹಾಸಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕರೆತಂದು, ಪುನಃ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲಿಗೆ “ಮಿಸ್ಸಿ” ಹಚ್ಚುವಳು. ಅನಂತರ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರುಕೊಟ್ಟು ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಲು ಹೇಳಿ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಗಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವಳು. ಹೆಣ್ಣು ಆರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆವಿಗೂ ಅಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಿಸ್ಸಿ ಹಚ್ಚುವಾಗ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಅಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ನೆತ್ತಿಗೇರುತ್ತದೆಂದು. ಹೀಗೆ ಮಿಸ್ಸಿ ಹಚ್ಚುವಾಗಲೂ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ಈ ರೀತಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ :

ಮಿಸ್ಸಿ ಲಗಾವೋ ಮೇರೆ ಸರ್ವ್ ಸುಹಾಗನ್	ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿರಿ ನನ್ನ ಸುಮಂಗಲಿಯರೆ
ಮಿಸ್ಸಿ ಕಿ ರಾತ್ ಬಡೀ	ಹಲ್ಲಿಟ್ಟಿನ ರಾತ್ರಿ ದೊಡ್ಡದು
ಆಹಾರೇ ! ಮಿಸ್ಸಿ ಕಿ ಕ್ಯಾ ಖುಬ್ ರಂಗ್ ಚಡೀ	ಆಹಾ ! ಹಲ್ಲಿಟ್ಟಿನ ಬಣ್ಣ ಎಂತಹ ರಂಗೇರಿದೆ
ಇಸ್ ಬನ್ :	

ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಇಸ್ ಬನ್” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗಂಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗಂಟಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾಳು ಉಪ್ಪು, ವೀಳ್ಯದಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಅಂದರೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಿವಾಳಿಸುವಾಗ :

ಅಥಾ ಝಡ್ ಜನ್ನತ್ಲೇ ಉಸ್ಸಿ ಡಾಲೀ ಲಾಯಿ	ಇತ್ತು ಮರವು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದರ ರೆಂಬೆ ತಂದು
ಇಸ್ ಬನ್ ರೈಕೀ ಪೂಡೀ	ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುವ ಹುಡಿ
ಇಸ್ಪನ್ ಮೈ ಉತ್ತಾರೀ	ದೃಷ್ಟಿ ನಾನು ನಿವಾಳಿಸಿದೆ
ದರೆಯಾಕೇ ಕಿನಾರೇ	ಸಮುದ್ರದ ದಡದಲ್ಲಿ
ಬಾಲುಕೇ ಮಿನಾರೇ	ಮರಳಿನ ಮಿನಾರ್ಗಳಲ್ಲಿ
ಹಜರತ್ ಅಲಿ ಖಡೇ ಹೈಂ ಗುಜಾರೇ ನಮಾಜೀ	ಹಜರತ್ ಅಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾ
ನಜರ್ ಮೇ ಜಿಸ್ಸೇ ಹೈ ಉತ್ತಾರೇ ಇಸ್ ಬನ್	ಯಾರ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ನಿವಾಳಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿ
ಬೀಬೀಂಯಾ ಸಬ್ ಮಿಲ್ ಕರ್	ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ
ಇಸ್ ಬನ್ ಉತ್ತಾರೇ	ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸಿ

ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೆರಗು ಬಿಡುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬಳು ಸೆರಗಿನ ಗಂಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳದೆ ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಸೆರಗು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನಾಚುತ್ತಾ, ಬಳುಕುತ್ತಾ, ಗಂಡನ ಹೆಸರನ್ನು ಒಡಪಿನ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೀಚ್ ಘರ್ಮೆ ಮೆಹೇರಾಬ್ ಮೇ
ರಖೀಡಿ ಕೀತಾಬ್
ಷರೀಫಾ ಬೀಕೇ ಪೇಟ್ ಮೇ
ಬಾಷಸಾಬ್ ಮಹತಾಬ್

ನಡುಮನೆಯ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ
ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ಪುಸ್ತಕ
ಷರೀಫಾಬೀಯವರ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಬಾಷಸಾಬ್ ಪ್ರಭಾಕರ (ಸೂರ್ಯ)

ಇಂತಹ ಒಡಪಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಾಸ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವ ಧಾಟಿಗೆ ಒಗ್ಗುವಂತೆ ಒಡಪು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಷರೀಫಾಬೀ ತನ್ನ ಅತ್ತೆಯೆಂದು, ಇವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ತನ್ನ ಗಂಡ ಬಾಷಸಾಬ್ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಸಮಾನ ಎಂದು ಹೇಳುವ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಇತರ ಹೆಂಗಳೆಯರು ನಗುವಿನ ಹೊನಲನ್ನೇ ಹರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅನಂತರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಳಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸುವವರೆಗೆ ಪುನಃ ಗಸಗಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗಲೂ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ಹಾಡುವರು :

ಬೇಟ ತೇರಾ ಖೀಲ್ ಸಬ್ ಚೀಕೆ ಝಡಾತಲೆ
ಜಲ್ದಿ ಬಖತ್ ಖುಲೇ ಮಾ ಬಾಪ್ಪೇ ಛಂವ್ ತಲೆ
ಮಂಗ್ನಿ ಹುಯಿಸೋ ಬೇಟ ಆಂಗನೇ ನಾ ಫಿರಾ

ಮಗಳೇ ನಿನ್ನ ಆಟ ಕಸ್ತೂರಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ
ನಿನ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಶುಭವಾಗಲಿ ಮಾತಾ ಪಿತರ ನೆರಳಲ್ಲಿ
ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮಗಳು ನಡೆದಾಡಬಾರದು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ

ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಳೆಂದರೆ ಗುರು-ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಿಷ್ಕಳಾಗಿ, ವಿಧೇಯಳಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಮನೆತನದ ಗೌರವ, ಘನತೆಗಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿರುವ ಜನಪದರಿಗೆ, ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮನೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ತಮ್ಮ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ತಂದು ಕೂರಿಸುವರು.

ಬಿದುರಿಸ ಸಣ್ಣ ಕುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾದ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಲಿಲಿಣಿ ಹಚ್ಚಿದ

ಒಂದೂಕಾಲು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಸುರಿದು, ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೆರಗು “ತೀರ್‌ನೊಂದಿಗೆ” ಹಿಡಿದು ಕುಟ್ಟುವರು. ಪುನಃ ಸೆರಗು ಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ವೀಳ್ಯೇದೆಲೆಯನ್ನು ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿ ಕೆಂಪು ದಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದ ಮೇಲೆ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಹೆಣ್ಣಿನಕಾಲಿನ ಮಂಡಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಭುಜಕ್ಕೆ, ಭುಜದಿಂದ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಎಣ್ಣೆ ಏರಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ :

ಅರೋ ನ್ನಾ ಲಾವೋ ಬರೋ ನ್ನಾಲಾವೋ	ವಧುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ
ಸರೋಕಾ ತೇಲ್ ಚಡಾವೋ	ಎಣ್ಣೆ ಏರಿಸಿ
ಕೋನ್ ಸುಹಾಗಿನ್, ಕೋನ್ ಸುಹಾಗಿನ್	ಯಾರು ಮುತ್ತೈದೆಯೆಂದರೆ
ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾ ಸುಹಾಗಿನ್	ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾರವರು ಮುತ್ತೈದೆ

ಎಂದು ಒಂಭತ್ತು ಜನ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾರೀಮಣಿಗಳಾದ ಬೀಬಿ ಖತೀಜಾ, ಜೈನಬ್, ಕುಲ್‌ಸುಮ್, ಅಮೀನಾ, ಸಾಯೇರಾ, ಹಾಜೀರಾ, ತಾಹೇರಾ, ಸಕೀನಾ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಣ್ಣೆ ಏರಿಸುವರು. ಈಗಲೂ ಸುಮಂಗಲಿಯರ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಕೇಳುವರು :

ಕಾಂತ್ ಕೀ ಬೌಡೀ ಝಮ್ ಝಮ್ ಕಾ ಪಾನಿ	ಗಾಜಿನ ಬಾವಿ ಝಮ್ ಝಮ್ ನೀರು
ಉಸ್ಮೇ ವಜ್ಜೂ ಕರ್ತೀಥಿ	ಅದರಲ್ಲಿ ವಜ್ಜೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು
ಅಕ್ಬರ್ ಅಲೀಕೀ ರಾಣಿ	ಅಕ್ಬರ್ ಅಲಿಯವರ ರಾಣಿ

ಹೀಗೆ ವರನ ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಧುವಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಸಹ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆದು, ಗಂಡನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು. ಆದರೆ ಇವನಿಗೆ ಮಿಸ್ಸಿ, ಗಲ್‌ಸರ್, ಎಣ್ಣೆ, ಇಸ್‌ಬನ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಎಂಟು, ಒಂಭತ್ತು ದಿನ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಗಂಡಿನ ದಿಬ್ಬಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ನಿಖಾದ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಪಿಂಜಾರರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ, ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಡಿನವರನ್ನು ಬಿಡದಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಉಟೋಪಚಾರಗಳು ನಡೆದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಏಳು, ಗಂಡಿಗೆ ಒಂಭತ್ತರಂತೆ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಆ ಮಡಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು, ಪುನಃ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಡಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅರಿಶಿಣದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಾದದಿಂದ ಮೊಣಕಾಲಿನವರೆಗೆ, ಭುಜದಿಂದ ಅಂಗೈಯವರೆಗೆ ಹಾಕಿ, ಕೆನ್ನೆ ಮತ್ತು ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸುಮಂಗಲಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ತೀಡುವುದು ಸುಮಾರು ಏಳು ಬಾರಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಗಂಡಿಗೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಒಂಭತ್ತು ಸಲ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಸುತ್ತಲೂ ಗಂಡಿನ ದಿಬ್ಬಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಇರಿಸಲು ಒಂದು ವಾಸದ ಮನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು “ಬಿಡದಿ ಮನೆ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ವಧುವಿನ ಮನೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಐದು ಅಥವಾ ಏಳು ಜೊತೆ ಸೀರೆ, ಕುಪ್ಪಸ, ಬೋರ್‌ಮಾಲಾ, ಟೀಕಾ, ಚೈನು, ನೆಕ್ಲೆಸ್, ಬಳೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತುತ್ತೆ, ಬಾದಾಮಿ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಚಕ್ಕೆ, ಲವಂಗ, ಸಿಹಿ ಅನ್ನ ಇತ್ಯಾದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗಂಡಿನ ತಂದೆಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಊರ ಪ್ರಮುಖರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಬ್ರೀ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿಯರು ವರನ ಬೆರಳಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಿ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಡೆಯುವರು.

ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಧದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರ ಗಂಡಿನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ತೀಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ “ರೇಜ್” ಹಚ್ಚಿ ಚೋಬಾ ತಿನ್ನಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಾಯಿ ಸಿಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು “ಮಡಿಲು ತುಂಬು” ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಶಕ್ಯಾನುಸಾರ ಬಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಶುಕ್ರಾನದ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ “ತೇಲ್‌ಕಾ ರಸಂ” (ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ) ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ಉಟೋಪಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಇವರು ಸಹ ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ತಂದೆ

ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಹಿರಿಯ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಏಳು ಅಥವಾ ಹನ್ನೊಂದು ಜೊತೆ ಸೀರೆ, ಹಸಿರು-ಕೆಂಪು ಬಳೆ, ಐದು ಎಳೆಯ ಕರಿಮಣಿ ಸರ, ಶೃಂಗಾರದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಪುರುಷರಿಗೆ ಕೈಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಒಳ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಂದಿರುವ ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುವರು. ಅನಂತರ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಇವರನ್ನು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.

ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದಿನ ವಧುವನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದ “ಮಂಡಬ” ಕೆಳಗೆ ವಧುವನ್ನು ತಂದು ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಸಿರು ಸೀರೆ ಹೊದಿಸುವಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಆಗ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿರುವ ವೀಳ್ಯದಲೆಗೆ ಕೆಂಪು ದಾರ ಕಟ್ಟಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಅದ್ದಿ ವಧುವಿನ ಮಂಡಿಯಿಂದ ಭುಜಕ್ಕೆ, ಭುಜದಿಂದ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ಎರಿಸುವರು.

ಭಟ್ಟಿ :

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ “ಮಿಸ್ಸೀ ಶಾಸ್ತ್ರ”ದಂತೆ ಬೀದರ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು “ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರ” ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಭಟ್ಟಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಣ್ಣೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಳಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಪುನಃ ಕರೆತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು :

ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ ಹರ್‌ದಮ್ ಮೈ ಬೋಲೂಂಗೀ
ಸನಾವೋ ಸಿಫತ್ಕೇ ಮೊಂತಿಯಾ ಮೈ ರೋಲೂಂಗೀ
ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾಕೀ ಚೌಕ್ ಬರಾಯಿ ಹಾತೇ ಹಾತ್
ಖಾಯ್ ರಾ ಆಯಾರಬದನ್ ಇಮಾಮ್ ಮೇರೆ ಸಾತ್
ಹಜರತ್ ಬೀಬಿ ಸಾರ ಮಲೀದಾ ಹಿಲಿಸ್ಕಾ
ಶೌ ಆಯಿ ಮಂಡ್ಲೇಮೇ ಶಕ್ರಾಯಿ ಪುಡೇಮೇ

ಅಲ್ಲಾನ್ ನಾಮ, ಅಲ್ಲಾನ್ ನಾಮ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿ ಉಸಿರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ

ಅಲ್ಲಾನ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತೇನೆ

ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಅಲ್ಲಾನ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಸಿದೆ

ಅಲ್ಪಾನ್ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ

ಹಜರತ್ ಬೀಬಿ ಸಾರ ಮಲೀದಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಗಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ, ಸಕ್ಕರೆ ತಂದಿದ್ದಾನೆ ಪೊಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ

ಅಲ್ಪಾನ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಸಿದೆ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಸೆ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ವಧುವನ್ನು ಕರೆತಂದು, ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುವಳು. ಅನಂತರ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವಳು. ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೀಗೆ ಐದು, ಏಳು ಹನ್ನೊಂದು ಎಲೆಯ ಹಸೆ ಬರೆದು ವಧುವನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು.

ಮೆಹೇಂದಿಕಾ ರಸಂ :

ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಸ್ಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಸೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿಯರು, ಗಂಡಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆದು, ಮಣೆ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ ವರನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವರು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ವರನ ಬೆರಳಿಗೆ “ಮೆಹೇಂದಿ” ಹಚ್ಚುವಳು. ಹೀಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವರನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳುವಳು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುವರು. ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲಿ ನಂತೆಯೇ ಏಳು, ಒಂಭತ್ತು ಎಳೆಯ ಹಸೆ ಬರೆದು ವರನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವರು.

ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇಳಿಯುವುದು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಆತಿಥ್ಯ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು. ಅಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆದು, ವಧುವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಎರಡು ಹಸ್ತಗಳಿಗೂ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವರು. ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ ಮರಳಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಎರಡೂವರೆ ಸೇರು ಅರಿಶಿಣದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ “ಮಂಡಬ್” ಕೆಳಗೆ ಹಸೆ ಬರೆದು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಇಡುವರು. ವಧುವನ್ನು ಪುನಃ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುವರು. ಆಗ ವರನ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಗಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವರನ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ವರನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ ಗಂಡನೂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು.

ಸುಯ್ಯಾಲಿಯ ಹಸೆ :

ಗೋದಿಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಮತ್ತು ನೀರು ಹಾಕಿ ಉಂಡೆ ಮಾಡುವರು. ಇದನ್ನು “ಸುಯ್ಯಾಲಿ” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಆರು ಉಂಡೆ ಸುಯ್ಯಾಲಿಗಳನ್ನು ಎದಿರು ಬದಿರು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅರಿಶಿಣದ ದಾರ ಸುತ್ತಾ ಕಟ್ಟುವರು. ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಸುಯ್ಯಾಲಿ ಇಟ್ಟು ಹಳದಿ ದಾರದಿಂದ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಮಣೆ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ :

ಆಜ್ಕೀ ಚೌಕೀ ಕೌನ್ ಭರಾಯೇ ?
ಸರ್ವರ್ ದುಲೇಕೀ ಭಾನ್ ಭರಾಯೇ.
ಕಲ್ಲಿಮೇ ಕಲ್ಲಿ ಚಂಪೇಕಿ ಕಲ್ಲಿ
ಮೋತಿಯಾ ಮಂಗಾವೋ ಚೌಕ್ ಭರೇ
ಹೀರೇ ಮಂಗಾವೋ ತಾರೇ ಚಡಾನೇ

ಈ ದಿನದ ಹಸೆ ಯಾರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ?
ಮಧುಮಗನ ಸಹೋದರಿ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ.
ಮೊಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಮೊಗ್ಗು ಸೇವಂತಿಗೆ ಮೊಗ್ಗು
ಮುತ್ತುಗಳು ತರಿಸಿರಿ ಹಸೆ ಬರೆಯಲು
ವಜ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿರಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಏರಿಸಲು

ಎಂದು ಹಾಡುವ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಸಹೋದರ, ಮಾವ, ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಣ್ಣ ಇನ್ನುಳಿದ ಆಪ್ತರು ಹಸೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹಸೆ ಮಣೆ ಮೇಲೆ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಾರ ಹಾಕದೆ, ತಲೆಗೆ ಸಹೇರ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಐದು ಜನ ಮುತ್ಯೆದೆಯರು ಸೇರಿ ತಕ್ಷಣ ಸಹೇರ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ವರನಿಗೂ ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹಸೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಚಂಗೇರಿಕಾ ರಸಂ :

ಹೊಸದಾದ ಬಿದುರಿನ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗೋದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿರುವ ಕೋಲನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು “ಚಂಗೇರಿಕೀ ಟೋಕ್ರಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಗೋದಿಯನ್ನು ಕೋಲಿನಿಂದ ಕುಟ್ಟಲು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೇಳುವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೆರಗು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಗೋದಿ ಕುಟ್ಟುವಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಹಾಡುವರು :

ಸುನ್ನೇಕಿ ಚಂಗೇರಿ ಕುರುಪೇಕಾ ಸಾಮಾನ್
ಹಸನ್ ಬೀ ಸುಹಾಗೀನ್ ಚಡ್‌ಗಯೇ
ಸಾಜನ್
ಸುನ್ನೇಕಿ ಚಂಗೇರಿ ಕುರುಪೇಕಾ ಸಾಮಾನ್
ಜರೀನಾ ಬೀ ಸುಹಾಗೀನ್ ಚಡ್‌ಗಯೇ
ಸಾಜನ್

ಚಿನ್ನದ ಚಂಗೇರಿ ಮದುವೆಯ ಸಾಮಾನು
ಹಸನ್ ಬೀ ಮುತ್ಯೆದೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನ ಹಿಂದೆ
ಹೋದಳು
ಚಿನ್ನದ ಚಂಗೇರಿ ಮದುವೆಯ ಸಾಮಾನು
ಜರೀನಾ ಬೀ ಮುತ್ಯೆದೆ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಕರನ ಹಿಂದೆ
ಹೋದಳು

ಎಂದು ಪ್ರತಿಸಾಲಿಗೂ ಪಲ್ಲವಿ ಹಾಡುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಕರನ ಹಿಂದೆ ಹೋದರು ಎಂದು ಹೆಂಗಳೆಯರು ಹಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ನಗುವ, ಸಂತೋಷದ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿಜಕ್ಕೂ ಆನಂದನೀಯ. ಇಲ್ಲಿ ಸೆರಗು ಬಿಡುವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯಿ “ಚಂಗೇರಿಕುಕ್ಕೆ”ಯನ್ನು ಮಗಳ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಸೆರಗಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಿಡಿದು ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವಳು. ಹೀಗೆಯೇ ವರನ ತಾಯಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುವಳು.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದಿಬ್ಬಣ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮೇಲಿನಂತೆ ವರನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಿಹಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಮೊದಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. “ಮಿಸ್ಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರ”ದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ, ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಖರ್ಜೂರ, ಬಾದಾಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಕೆಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಕಂಕಣ ಹಾಗೂ “ಸಹೇರ” ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರನಿಗೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಮೆಹೇಂದಿ, ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಹಸೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹಾಡುವರು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆ ವರನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಊಟೋಪಚಾರದ ನಂತರ ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹೆಂಗಳೆಯರು ವಧುವಿನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಬೀಗತಿ ಬಂದಾಗ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಬಾಯಿ ಸಿಹಿ ಮಾಡಿ, ಹಾಲು ನೀಡುವರು. ಅನಂತರ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಿಡಿದ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆಯಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ತಾಯಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿರುವ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಬರೆಯುವರು. ಹಳದಿ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟಿರುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮಡಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಕೈಯಿಂದ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇವಳಿಗೂ ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸುವಳು. ಈಕೆ “ಲಚ್ಚ”ವನ್ನು ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, “ನಿಖಾ”ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಿಸ್ಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲವೂ ಮೇಲಿನಂತೆ. ಅಂದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತೆಯೇ ಮಾಡುವರು. ಇವರು ಸಹ ಮಾಡುವ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ಆರೋ ಸಮಾಮೇ ಆಜ್ ಕ್ಯಾ ಧೂಮ್ ಹೈ	ಈ ದಿನದ ಸಂಭ್ರಮವು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ
ಜಿನ್ನೋ ಮಲಕ್ ಆರೋ ಮಲಕ್ ಕೀ ಶಾಯದ್ ಆವಾಜ್ ಆಯಿ ಸಲ್ಲೇ ಅಲಾ	ಯಕ್ಷ ಕಿನ್ನರ ಗಂಧರ್ವರು ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಕೇಳಿದರು ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿರಬಹುದು ಸಲ್ಲೇ ಅಲಾ
ಆರೋ ಸಮಾಮೇ ಆಜ್ ಕ್ಯಾ ಧೂಮ್ ಹೈ	ಈ ದಿನದ ಸಂಭ್ರಮವು ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ

ಷಿಯಾ ಜನರು ಹಜರತ್ ಅಲಿಯವರಿಗೆ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ “ಆಜ್ ಮೌಲಾಕೀ ಪೈದಾ ಯಿಶ್ ಹರ್ ಕಾವ್ಮೇ ಮೌಲಾಕೀ ಖಿದಂ ಹೈ” (ಈ ದಿನ ಹಜರತ್ ಅಲಿಯವರ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಲಿಯವರ ಚರಣಗಳಿವೆ) ಎಂದು ಹೇಳಿ “ದರೂದ್” ಪಠಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ನಿಖಾ :

ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗಿನ ನಮಾಜ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಗಂಡಿನ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಟವಲ್, ಪಂಚಿ, ಮಲ್‌ವಟ್ - ಚಿಕ್ಸ್, ಸುರ್ಮಾ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ಚಿಕ್ಸ್-ಮಲ್‌ವಟ್ ಹಚ್ಚಿ, ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನೀರೆರೆಯುವರು. ಅನಂತರ ಗಂಡು ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವನು.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ಚಿಕ್ಸ್-ಮಲ್‌ವಟ್ ಹಚ್ಚಿ, ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ನೀರೆರೆಯುವರು. ಅನಂತರ ಈಕೆ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಿಂಡಿಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಂಡಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅವನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಹರೀರ, ರೊಟ್ಟಿ, ಕುಫಾತೆ, ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ, ಚಪಾತಿ, ಸಮೋಸ, ಪಾಯಸ, ವಿವಿಧ ತಿಂಡಿಗಳು, ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಪಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ತಿಂಡಿ ತಿಂದಾದ ಮೇಲೆ, “ನಿಖಾ”ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಗಂಡಿಗೆ ಸಹೇರ, ಗಜ್‌ರೇ, ತುರಾಯಿ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಹೇರಿಕಾ ರಸಂ :

“ನಿಖಾ”ದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವರನಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹೊಸಬಟ್ಟೆ

ಉಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಹೇರ, ಗಜ್‌ರೇಗಳನ್ನು ವಿವಾಹಿತ ಪುರುಷರ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ವರನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿಯರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸಹೇರ ಕಟ್ಟುವರು. ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ವರನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ದೃಷ್ಟಿ ಇಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಹೇರದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ಮರ್‌ಹಬಾ ಸಲ್ಲೆ ಅಲಾ ಕ್ಯಾ ಖೂಬ್ ಸಜಾಯ ಹೈ ಸಹೇರಾ
ತೇರೆ ಸಹೇರಕೇ ಖುಷಿ ತೇರ ಮಾ ಬಾಪ್ ಕು ಹುಯಿ
ತೇರೆ ಬಾಪ್ ನೇ ಖಿಡಾ ಬೋಲ್ಕೆ ಗುಂದಾಯ ಸಹೇರಾ
ಮರ್‌ಹಬಾ ಸಲ್ಲೆ ಅಲಾ ಕ್ಯಾ ಖೂಬ್ ಸಜಾಯ ಹೈ ಸಹೇರಾ
ತೇರೆ ಸಹೇರಕೇ ಖುಷಿ ತೇರ ಬಾಂಯಾಕು ಹುಯಿ
ತೇರೆ ಬಾಂಯಾ ನೇ ಖಿಡಾ ಬೋಲ್ಕೆ ಗುಂದಾಯ ಸಹೇರಾ ||ಮರ್‌ಹಬಾ||

ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಲಿಯವರೆ ಏನು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ ಸಹೇರಾ
ನಿನ್ನ ಸಹೇರಾದ ಖುಷಿ ನಿನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ ಆಗಿದೆ
ನಿನ್ನ ತಂದೆ ನಿಂತು ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ ಸಹೇರಾ
ಬಹು ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಲಿಯವರೆ ಏನು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ ಸಹೇರಾ
ನಿನ್ನ ಸಹೇರಾದ ಖುಷಿ ನಿನ್ನ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಆಗಿದೆ
ನಿನ್ನ ಸಹೋದರರು ನಿಂತು ಹೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸಹೇರಾ

ಹೀಗೆ ಸಹೇರದ ಸಂತೋಷ ನಿನ್ನ ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿಯರಿಗಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ವರನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬಾಜಾ-ಭಜಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯ ಚಪ್ಪರದ ಹತ್ತಿರ ಬರುವನು. ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಗಂಡನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರ ಹಾಗೂ ಸೋದರ ಮಾವನು ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ನೀರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಎಂಬಂತೆ ಕುರಿಯ ತಲೆ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿರುವ ಒಸಕೆ ಅಡ್ಡ ಓಡಿಯುವರು. ವರನು ಇವರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಮಂಚದ ಲೇತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂರುವನು.

ನಿಖಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರನನ್ನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕರೆತರುತ್ತಿರುವುದು

“ನಿಖಾ”ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊರ ಹಿರಿಯರು, ಸಮುದಾಯದ ಮುಖಂಡರು, ಖಾಜಿ, ಸಂಬಂಧಿ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಆಪ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸೇರುವರು.

ವಧುವಿಗೆ ವರನ ಮನೆಯ “ನಿಖಾದ ಸೀರೆ” ಉಡಿಸಿ, ಕೂದಲು ಎಳೆ ಬಿಟ್ಟು, ಓಡಣಿ ಹೊದಿಸಿ, ಎರಡು ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ “ಮಸ್ನತ್” ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಲಾಗುವುದು. ವಧುವಿನ ಬಲ ಹಸ್ತವನ್ನು, ಸಕ್ಕರೆ ಇರುವ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಲಾಗುವುದು. ವಧು ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ವಧುವಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ “ನಿಖಾ”ದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವ ಮೊದಲು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಧು

ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವರನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು.

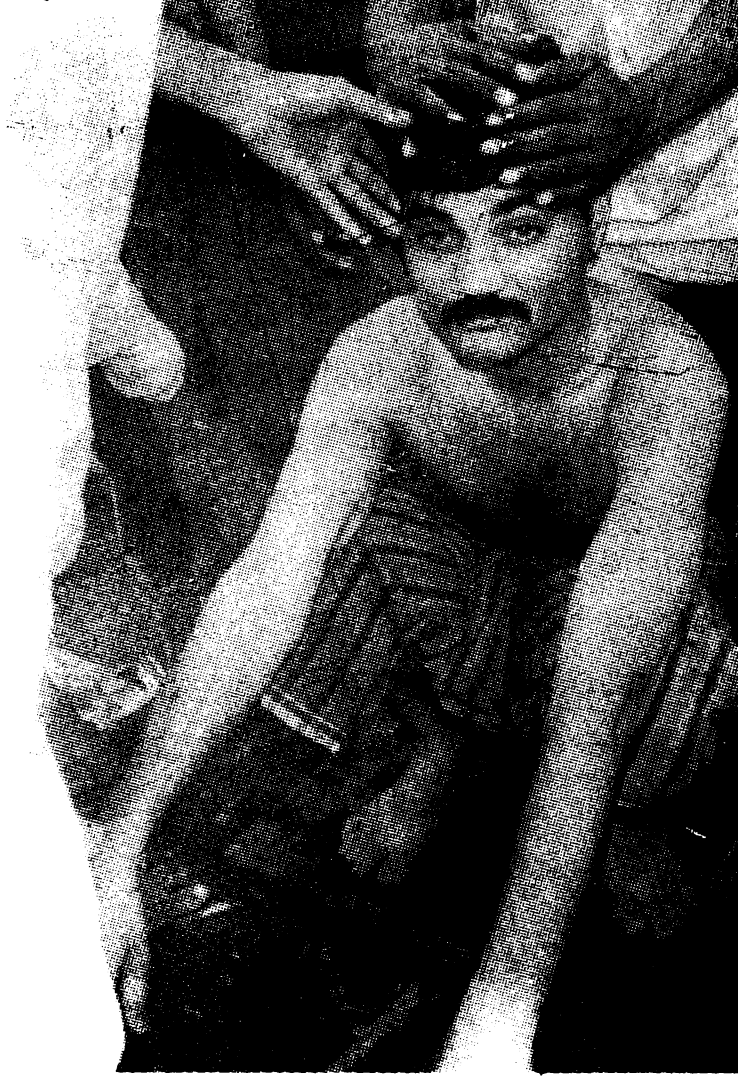
ಬಿಜಾಪುರದ ಕಡೆ ವರನಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಹಸೆ ಮಣಿ ಇಟ್ಟು, ವರನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ಅಥವಾ ಸೋದರಮಾವನು ಗಂಡಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವನು. ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕೆಂಪುಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಕೊಬ್ಬರಿ ಕಟ್ಟುವನು. ಅನಂತರ ಸಹೇರ, ಗಜಾರೇ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಗೆ ತುರಾಯಿ ನೀಡುವನು. ಗಂಡಿನ ತಾಯಿ, ಸೋದರಿಯರು ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ "ಬೆಳ್ಳಿ ಕಾಸು" ನಿವಾಳಿಸಿ, ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು. ವರನನ್ನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಾಜಾ-ಭಜಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಸೀದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗುವುದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ, ಗಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆಯೇ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ,

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ

ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುವನು. ಗಂಡು ತನ್ನ ಮಾವನಾಗುವವನಿಗೆ “ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ ಖುಷಿ” ಎಂದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕು. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಲಾರವರು ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ವಧುವಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಅನಂತರ “ನಿಖಾ”ದ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಣಿ ಹೊದಿಸಿ, ವರನು ಚಪ್ಪರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲ ಒಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ನಮಾಜ್ ಮುಗಿಸಿ ವರ ಚಪ್ಪರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ವಧುವಿನ ಸೋದರಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಗೋದಿಹಿಟ್ಟಿನ ಉಂಡೆ ನಿವಾಳಿಸುವಳು. ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ ಗಂಡಿನ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಯಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು, ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಗಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುವನು. ಗಂಡು ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣವನ್ನು ಆ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅನಂತರ ಹೊಸ್ತಿಲ ಒಳಗೆ ನಿಂತಿರುವ ವಧುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದು. ಆಗ ವರನು ಐದು ಬೊಗಸೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿ

ವರನಿಗೆ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಕಾಳನ್ನು ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವನು. ಹೆಣ್ಣು ಸಹ ಐದು ಬೋಗಸೆ ಅರಿಶಿನ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಕಾಳನ್ನು ವರನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವಳು. "ನಿಖಾ"ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಊರ ಹಿರಿಯರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಆಪ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸೇರುವರು. ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ವರನನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಧುವನ್ನು ಕೂಡ ಎರಡು ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ "ಮಸ್ತಾ" ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಮನೆಯ ಕಡೆಯವರು ಗಂಡು - ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿಗೆ, ಸೋದರಮಾವನು ಸಹೇರ, ಗಜ್ಜೋರೇ ಕಟ್ಟುವನು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೋದರಿ ಗಂಡಿನ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ, ಹಣ ನಿವಾಳಿಸಿ ವೃಷ್ಟಿಲಟಕ ತೆಗೆಯುವಳು. ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸುವರು. ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ವರನನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಖಾ ಕ್ಷಾಗೆ "ಆರುಖಾನ" ಅಥವಾ

“ಇಮಾಮ್ ಬಾಡ”ಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು.

ವಧುವಿಗೆ ನೀರೆರೆದ ಮೇಲೆ ವಧುವು ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥದ “ಯೂಸುಫ್-ಜುಲೇಖಿ” ಎಂಬ ವಿಷಯವಿರುವ “ಸೂರಾ” ಓದಬೇಕು. ಅನಂತರ ಆಕೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎರಡು ಕಡೆಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈಗಲೂ ವಧುವು “ಯೂಸುಫ್-ಜುಲೇಖಿ”ದ ವಿಷಯವಿರುವ “ಸೂರಾ” ಓದುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ನಿಖಾದ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರಬೇಕು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ನಿಖಾದ ವೇಳೆ ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳು, ಇಬ್ಬರು ವಕೀಲರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಖಾಜಿ ಇರಬೇಕು.

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಾಕ್ಷಿ ಹಾಗೂ ವಕೀಲರು ವಧುವಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಇಂತಹವರ ಮಗನ ಜೊತೆ ಇಷ್ಟು “ಮಹರ್”ನೊಂದಿಗೆ, ಇಂತಹ ಹೆಸರಿನ ವರನ ಜೊತೆ, ನಿನಗೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಿನ್ನ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದ್ದರೆ “ಸಮ್ಮತಿ” ನೀಡು ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳುವರು. ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ “ಸಮ್ಮತಿ” ನೀಡಿದರೆ ಆಕೆಯಿಂದ “ದಫ್ತರ್”ನಲ್ಲಿ ರುಜು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಅನಂತರ ಖಾಜಿಯವರು ಗಂಡಿನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳುವರು. ಇಂತಹವರ ಮಗಳ ಜೊತೆ,

‘ನಿಖಾ’ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರನಿಂದ ದಫ್ತರ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಾಜಿಯವರು ರುಜು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಈ ಹೆಸರಿನ ವಧುವಿನೊಂದಿಗೆ, ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿ ಹಾಗೂ ವಕೀಲರ ಅನುಮೋದನೆಯಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟು “ಮಹರ್”ನೊಂದಿಗೆ, ಬಂದಿರುವ ಗಣ್ಯರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ “ನಿಖಾ” ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದ್ದರೆ “ಸಮ್ಮತಿ” ನೀಡಿರೆಂದು ಗಂಡನ್ನು ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳುವರು. ಆತ ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ತನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ “ದಘತರ್”ನಲ್ಲಿ ರುಜು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಖಾಜಿಯವರು “ನಿಖಾನಾಮ” ಓದುವರು.

ಹೀಗೆ ನಿಖಾ ಆದ ನಂತರ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಬಾದಾಮಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಉತ್ತುತ್ತೆ, ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಸೆಯುವರು.

ವರನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ 'ಲಚ್ಚ' ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು

“ನಿಖಾಕ್ಕೆ” ಗಂಡು ಸಮ್ಮತಿ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಅಥವಾ ಗಂಡಿನ ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಲಚ್ಚ ಕಟ್ಟುವಳು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಉತ್ತುತ್ತೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಸೆಯಲಾಗುವುದು.

ಆಹ್ವಾನಿತರು ವರನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ವರನು ವಧುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬಲಗೈ ಹಸ್ತವಿಟ್ಟು, “ದರೂದ್” ಓದಿ, ಬೈತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಊದುವನು. ನಂತರ ಹಿರಿಯರ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವನು, ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸುವರು. ಆ ದಿನದ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಧುವಿನ

ಕಡೆಯವರು ಏರ್ಪಡಿಸುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಎಣ್ಣೆಗಾಯ್, ಚಟ್ಟಿ, ಸಿಹಿ ಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಂತೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ವಧುವಿಗೆ “ಲಚ್ಚೆ” ಕಟ್ಟುವಳು. ಇವಳಿಗೆ “ನಜ್‌ರಾನಾ” (ದಕ್ಷಿಣೆ) ಕೊಡುವರು. ಬಾದಾಮಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಉತ್ತುತ್ತೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಲಾಗುವುದು. “ಆಶುಖಾನ”ದಲ್ಲಿ ನಿಖಾ ಆದ ಮೇಲೆ ವರನು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.

ಅವನು ವಧುವಿನ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಚಪ್ಪರದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ, ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ, ವರನನ್ನು ಚಪ್ಪರದ ಒಳಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿರುವ ಒನಕೆ, ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯುವನು. ಆಗ ವರನು ಅವನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ವಧುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯಲಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು “ಶರಾಶರೀಕಾ ಪರ್ದ” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರನ ಕೈಯಿಂದ ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ವಧುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ವರನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಐದು ಬೊಗಸೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಅಕ್ಕಿ ಕಾಳು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆಯುವರು, ವರನು ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬಲಗೈ ಹಸ್ತವಿಟ್ಟು, ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ “ದರೂದ್” ಓದಿ, ಬೈತಲೆ ಮೇಲೆ ಊದುವನು. ಆಗ ವರನಿಗೆ “ಹರೀರಾ” ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಊರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಪುರುಷರು ಗಂಡಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದೊಂದು ಗಮನೀಯ ಅಂಶ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮದುವೆಯ ದಿನ ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ವಧುವಿಗೆ ಐವರು ಮಹಿಳೆಯರು ಸೇರಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವರು. ವಧು ತಾಯಿಮನೆಯ ಬಿಳಿಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ಈ ಮೊದಲೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಳು. ಆಗ ವಧುವಿನ ತಂದೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಹಿರಿಯ ಆಪ್ತರೆಲ್ಲರೂ ವಧುವಿಗೆ “ನಿಖಾ”ದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳುವರು. ಈಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿಯೂ ತನ್ನ “ಸಮ್ಮತಿ”ಯಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ವರನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವರು.

“ನಿಖಾ”ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರೂ ವರನ ಮನೆಯ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರುವರು. ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿರುವ ವರ ಬಂದು ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಆಸನದ ಮೇಲೆ, ವಧುವಿನ ತಂದೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಮೇಲಿನ

ಷಾಫಿ ಜನರಲ್ಲಿ ನಿಖಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗೆ

ರೀತಿಯಂತೆ ಇಂತಹವರ ಮಗಳು, ಈ ಹೆಸರಿನ, ಇಂತಿಷ್ಟು “ಮಹರ್”ನೊಂದಿಗೆ, ಇಂತಹ ವಕೀಲರು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಅನುಮೋದನೆಯಲ್ಲಿ, ... ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮುದಾಯದವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳುವರು. ವರ ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವನು. ಆಗ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು “ನಿಖಾನಾಮ” ಓದುವರು. ವರನನ್ನು ಬಂದವರೆಲ್ಲ ಅಭಿನಂದಿಸುವರು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸೋದರಮಾವನು ಗಂಡಿಗೆ ವಾಚು, ಉಂಗುರ ಹಾಕುವನು. ಭೋಜನದ ನಂತರ ವಧುವಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು, ನಿನ್ನ “ನಿಖಾ” ಆಯಿತು ಎಂದು ವಧುವಿಗೆ ಹೇಳುವರು. ಹೀಗೆ “ನಿಖಾ” ಆದ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ವರನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ, ವಧುವಿನ ಊರಿಗೆ ಬರುವುದು. ಇವರು ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ಅರಗಿ ಮಯ್ಯಿಲ್ ಪೊನ್ ಪುದುನಾರಿ

ಅನವದಿ ತೋರಿಗಳ್ ವೊಡುಕೂಡಿ

ಅನುರಾಗ ಗಾನಂಗಳ್ ಪಾಡಿ ಇದ ಇದ ಇದ ವರುನೇ

ನಯನಂಗಳ್ ಕರಿಮಸಿ ಯೌದಿ ನಾಗರ್ವೂಮಿಲ್ ಪಾಡಿಯಾಡಿ

ಮೈಯಾಮಾರನ ಕೋಡಿಗಳ್ ಮಾಟ ಇದ ಇದ ಇದ ವರುನೇ

ವೈಡೂರ್ಯಂ ಉಂಡು ನಡಕ್ಕಾನ್ ವಾಸನ ದ್ರಾವೀಯುಂ

ಪೂಸಿ ಮೆಕ್ಕಾನ್ ವೈನೀಳಂ ಮಾಳಾಪೀಚ್ಚು ಕೊಂಡ್ ಇದ ಇದ ಇದ ವರುನೇ

ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರ ಹೊನ್ನಿನಂತಹ ವಧು

ಅನೇಕ ಸಖಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು

ಅನುರಾಗದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಈಗ ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇಂಪಾದ ಸ್ವರದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ

ವಜ್ರವೈಡೂರ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಬಳುಕುತ್ತಾ

ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು

ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸುತ್ತಾ ಈಗ ಈಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೀಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾ ವಧುವಿನ ಊರಿಗೆ ಬರುವರು. ವಧುವಿನ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಗಂಡಿಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ ಆತನ ಕಾಲು ತೊಳೆಯುವನು. ಆಗ ವರನು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಾನುಸಾರ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆ ಹಾಕುವನು. ಈ ಒಡವೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುವರು.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗೆ ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಗಂಡಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲ "ಬೋಲೆ ತಕ್ಕೀರ್ ಅಲ್ಹಾಹು ಅಕ್ಬರ್" ಎನ್ನುತ್ತ

ವರನನ್ನು ವಧುವಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವರು. ಆಗ ವರನು ತನ್ನ ವಧುವಿನ ಕೊಠಳಿಗೆ ತಾನು ತಂದಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣ ತೊಡಿಸಿ ಬಲ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಅಳಿಯನಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವಳು. ವರನು ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಸಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡುವನು. ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರೂ ವಧು-ವರನನ್ನು ನೋಡುವರು. ಎಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ವರನ ಸಹೋದರಿ ವಧುವಿಗೆ ಶೃಂಗರಿಸುವಳು. ಆಗ ಎಲ್ಲರು ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾ :

ಮಂಜ್ಞಾಲ ಪುದುನಾರಿಯೇ ಕೊಂಡ್ ಇಂಗಳ್ ಒನ್ನೆ
ಮಂಜ್ಞಾಲ ಪುದುಮಣೆ ರಂದಂದೆ ಅಗಿಂ ಕೊಳ್ಳಕೇರುವಾ ಇದಾವನ್ನೇ
ಮಂಜ್ಞಾಲ ಪಲದಿಟ್ಟಿ ಸ್ವರ್ಣ ತಾಲಯಮ್ ಫಲದಾನೆ
ಚೀಲಿವರ್ಣ ಸುವಲಂ ಪಟ್ಟಿನಾರಿಗಳ್ ಇದಾವನ್ನೇ
ಅತ್ತರಿಲ್ ಮಣೆಮುಳ್ಳೆ ಕುಟ್ಟಿ ಪತ್ತರ ಮಾಲೊತ್ತರ ಕಟ್ಟಿ.

ಮದುವೆಯಾದ ವಧುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ
ಮದುವೆಯಾದ ವರನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ಹಾರವೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ
ಎಲ್ಲಾ ಸುಮಂಗಲಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ
ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.

ಪಾಠಿಯರಲ್ಲಿ ವರನು ವಧುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು

ಎಂದು ಹಾಡುವರು. ತಾಯಿ ಮನೆಯ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಕಿವಿಗೆ ಚಿನ್ನದ "ಅಲ್ಕತ್" ಹಾಕುವರು. ವಧು ಗಂಡನ ಮನೆಯ "ಬುರುಕಾ" ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ, ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಆಪ್ತ ಹಿರಿಯರು, ವಧುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ವರನ ಹಾಗೂ ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವರನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವರು.

ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣನ್ನು

ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ನಂತರ, ಹಿಂದೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬರುವರು. ಅನಂತರ ವಧುವಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನವದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು “ಬಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ”ವೆಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವರು. ಮದುವೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಮುತ್ತೈದೆಯರಿಗೆ, ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಬಳೆ ತೊಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಇತರ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ವಿವಾಹ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಖಿಂದಾರ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಾಹದ ಆಚರಣೆ :

ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ ಖಿಂದಾರ್ ಜನ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಳಪಂಗಡ ವಿವಾಹ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ಆಕೆಯ ಕೈಗೆ ಕೆಂಪು ದಾರ ಮತ್ತು ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಂಡು ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ಆತನ ತಲೆಗೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಚರ್ಚಿಸಿ ಮದುವೆಯ ದಿನ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವರು.

ಮದುವೆಯ ದಿನ ತಾವು ತಂಗಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡೇರಾ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಐವರು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಸೇರಿ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ದೊಡ್ಡದಾದ ನೆರಿಗೆ ಲಂಗ ಹಾಗೂ ಕಮೀಸ್ ಉಡಿಸಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿ ತಖ್ತಾದಿ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು.

ವರನಿಗೂ ಸಹ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡಿಸಿ, “ನಿಖಾ”ಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಮುಲ್ಲಾರ್ವರು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಯಂತೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡುವರು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಏಳುವರು. ಈ ದಿನದ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವರನ ಕಡೆಯವರು ಮಾಡುವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋದಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಬಿರಿಯಾನಿ, ಬೇಳೆ ಸಾರು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಎಲ್ಲರ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ತಂದೆ ಅಥವಾ ಸೋದರಮಾವನು, ವರನ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ವಧುವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಇವಳ ಕೈ ವರನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವನು. ಹೀಗೆ ಖಿಂದಾರ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿ ವಿವಾಹ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ.

ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಬೆಳಗಾಂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮದುವೆಯ ಆಚರಣೆ :

ಈ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮದುವೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು, ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ, ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಪರಸ್ಪರ

ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ತಂದು ಮತ್ತು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಒಪ್ಪುವಿಳೈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಳೈಶಾಸ್ತ್ರ :

ವಿಳೈಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು “ಮಂಗ್ಲೀ” ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಮಂಗ್ಲೀ”ಯ ದಿನ ವರನ ಕಡೆಯವರು, ಇಂತಿಷ್ಟು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ, ಬಳೆ, ಉಂಗುರ, ಚಪ್ಪಲಿ, ಬಾಚಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ, ಹಾಗೂ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರು “ಮೌಲ್ವಿ”ಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಡವೆ, ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ, ಮದುವೆಯ ದಿನ ಜಗಳವಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ, ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಮೊದಲು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಸೋದರಮಾವನು, ಹುಡುಗನಿಗೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿ, ಕೈಗೆ ಕರವಸ್ತ್ರ ನೀಡಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಿ, ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಿ, ತುರಾಯಿ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಕೂರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಿನ ಸಹೋದರಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಗಜ್ಜರೇ ಕಟ್ಟಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಉಂಗುರ ತೊಡಿಸಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಬಂದಿರುವ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಹ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಈ ಹೆಂಗಳೆಯರ ಪರವಾಗಿ ಒಬ್ಬಳು ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ.

ಯಾದೀಪೆ ಶಾದಿ :

ವಿಳೈಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಈ ದಿನವೇ “ನಿಖಾ” ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಸ್ತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ನಿಖಾ”ದ ನಂತರ ತಾವು ಬರೆದುಕೊಂಡ ಕರಾರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾದೀಪೆಶಾದಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಂಬ ಹಾಕುವುದು :

ಮದುವೆ ವಾರವಿದೆ ಎಂದಾಗ, ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಕಂಬ ಹಾಕುವ ಆಚರಣೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಐವರು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಕಂಬ ಹಾಕುವರು. ಈ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಹಸಿರು, ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತುವರು. ಕಂಬದ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಕಂಬ ಹಾಕಿದ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಕಂಬದ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ರತಿ ಕಂಬಕ್ಕೂ, ಮಾವಿನ ಎಲೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಚಪ್ಪರದ

ಮೇಲೆಯೂ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿರುವ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿರುವ ಐದು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ತಲೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಇಟ್ಟು, ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ “ಶಾದಿ ಮುಬಾರಕ್” ಎಂದು ಬರೆಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಲಾಗುವುದು.

ಚೋರ್ ಹಲ್ಲೆ :

ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ನಾಣ್ಯ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು “ಹಲ್ಲೆಕಾ ರೂಪಾಯಾ” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಸು ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಮದುವೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧದ ಚಾಲನೆ ಸಿಗುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಮಲಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ಅವಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಎದ್ದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ ನಗುತ್ತಾರೆ.

ಬೀಪರಿ ಅಥವಾ ಬಿಯಾಂಕಾ ಖಾನಾ :

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುತ್ಯೆದೆಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವರನ್ನೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುತ್ಯೆದೆಯರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವಾಗ, ಹೆಣ್ಣಿನ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯ ಮುತ್ಯೆದೆ ತನ್ನ ಸೆರಗನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಸೆರಗಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪೈಸೆ ಹಿಡಿದು ನಾಳೆ “ಬೀಪರಿ” ಅಥವಾ “ಬಿಯಾಂಕಾ ಖಾನಾ” ಇದೆ ಖಂಡಿತಾ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವ ಮುತ್ಯೆದೆಯು ಸಹ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಸೆರಗಿನ ಅಂಚಿನಿಂದ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪೈಸೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಮಾರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ನಡೆಯುವುದು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಮುತ್ಯೆದೆಯರು ಮಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧಡ್ಡಿಪಲ್ಲು ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಮುತ್ಯೆದೆಯರನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು “ಗಡ್‌ವೇ” ಮತ್ತು “ಶಿಕೋರಿ” ಇಡಲಾಗುವುದು. ಮುತ್ಯೆದೆಯರಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು. ಅಡುಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಸ್ಯಾಹಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಎಣ್ಣೆಗಾಯ್, ಸೊಪ್ಪು, ಮೊಸರು, ಗೊಜ್ಜು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಬೇಳೆಸಾರು, ಸಂಡಿಗೆ, ಹಪ್ಪಳ ಇತ್ಯಾದಿ. ಎಲ್ಲರ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹಲ್ಲೆಟ್ಟು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಬೈತಲೆಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಮತ್ತು ರೇಜ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿರುವ “ಲಚ್ಚೆಕ್ಕೆ” ಕೆಂಪುದಾರವನ್ನು

ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಕೆಂಪು ದಾರ ಮದುವೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಮೆಲ್ಲುವರು.

ನಾಮ್ ಲೇನೇಕಾ ರಸಂ (ಹೆಸರು ಕೂಗುವ ಶಾಸ್ತ್ರ) :

ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಸೇರಿನಷ್ಟು ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಸೆ ಬರೆಯುವರು. ಹಸೆ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸೆಮಣೆ ಇಡುವರು. ಯಾರು ಹಸೆ ಮಣೆ ಇಡುತ್ತಾಳೋ ಅವಳು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಹೆಸರನ್ನು ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಇನ್ನುಳಿದ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ :

ಗೌಸೇ ಪಾಕ್‌ಕೇ ದರ್‌ಬಾರ್‌ರೈ ಪಾಂಚ್ ಪೈರ್ಯೇ
ಫಯಾಜ್‌ಕೇ ಹಾತ್ ಮೇ ತಂಬಾಕು ಕೇ ಡೈರ್ಯೆ

“ಗೌಸೇ ಪಾಕ್‌ರವರ ದರ್‌ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಮೆಟ್ಟಿಲು
ಫಯಾಜ್‌ರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕುವಿನ ಲೆಕ್ಕದ ಕಡತಗಳು”

ವಧುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕರೆತಂದು ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಕರೆತಂದು ಕೂರಿಸುವವರೂ ಸಹ ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕು:

“ಚಲ್ತಿದಿಗಾಡಿ ಉಡ್ತೀಡಿ ಧೂಲ್
ಇಮಾಮ್ ಸಾಬ್ ಕೇ ಹಾತ್ ಮೇ
ಗುಲಾಬ್ ಕಾ ಫೂಲ್”

“ಗಾಡಿ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು ಧೂಳು ಏಳುತ್ತಿತ್ತು
ಇಮಾಮ್ ಸಾಬ್ ರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಗುಲಾಬಿ ಹೂವು”

ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರ ಹೆಸರನ್ನು ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳುವ ಜಾಣ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸಂತೋಷದ ಹೊನಲನ್ನೇ ಹರಿಸುವರು.

ಹಲ್ದಿಕಾ ರಸಂ

ಪಹೇಲಿ ಹಲ್ದಿ :

‘ಹಲ್ದಿ’ ಎಂದರೆ ‘ಅರಿಶಿಣ’ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ‘ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ’ ಸುಮಾರು ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸುವರು. ಆಹ್ವಾನಿತ ಮುತ್ತೈದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒರುವರು. ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಮದುವೆಗಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು.

ಎರಡನೆ ಹಲ್ದಿ :

ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಏಳು, ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸುವರು. ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪುನಃ ಹಸೆ ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಸೆಮಣೆ ಇಟ್ಟು ವಧುವನ್ನು ಕರೆತಂದು ಕಳ್ಳರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ವಧುವಿಗೆ “ಸಹೇರಾ” ಕಟ್ಟುವಳು.

ಆಹ್ವಾನಿತ ಮುತ್ಯೆದೆಯರು ಪುನಃ ವಧುವಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು. ಚಹಾ ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವರು.

ಮೂರನೇ ಹಲ್ದಿ :

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೂರನೇ ಹಲ್ದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು.

ನಾಲ್ಕನೇ ಹಲ್ದಿ :

ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಈ “ನಾಲ್ಕನೇ ಹಲ್ದಿ” ವಧುವಿಗೆ ಹಚ್ಚುವರು. ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಧುವನ್ನು ಪುನಃ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ವಧುವಿನ ಹಿಂದೆ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ನಿಂತು ಅವಳ ಕಿವಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಸಹೋದರಿ ವಧುವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಿರಿಯ ಮುತ್ಯೆದೆ ವಧುವಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಹಿಡಿದು ನಿಂತ ಹುಡುಗಿಗೆ “ಸಹೇರಾ” ಕಟ್ಟುವಳು. ಅನಂತರ ಲಾಡುವಿನ ಉಂಡೆಗಳಿಂದ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಹೆಂಗಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ವಧುವಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು.

ಐದನೇ ಹಲ್ದಿ :

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ವಧುವನ್ನು ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿ ಮುತ್ಯೆದೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ವಧುವಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಸಹ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವರು. ಈ ರೀತಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ನಿಜಕ್ಕೂ ಬೆರಗು ಗೊಳಿಸುವಂತಹದ್ದು.

ಬಳೆ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಅರಿಶಿಣದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪುನಃ ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ಯೆದೆ ಮೊದಲು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಸುರು ಬಳೆ ತೊಡಿಸುವಳು. ಅನಂತರ “ಬೀಪರಿ”ಯವರಿಗೆ ಬಳೆ ತೊಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಂದಿರುವ ಇನ್ನುಳಿದ ಮುತ್ಯೆದೆಯರಿಗೂ ಬಳೆ ತೊಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಬಳೆ ತೊಡಿಸುವ ಚಿತ್ರಣ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದಲೂ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮೆಹೇಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಮೆಹೇಂದಿಯನ್ನು ಶುಭದ ಸಂಕೇತವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಧುವಿಗೆ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವಂತಹ ಮುತ್ಯೆದೆಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಸೆ ಬರೆದು ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಧುವನ್ನು

ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ಐವತ್ತು ಪೈಸೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವರು. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಗಂಡಿಗೂ ಸಹ ಗಂಡಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಮದುವೆಯ ದಿನದಂದು ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣ ಹೆಣ್ಣಿನ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ವಧುವಿನ ಕಡೆಯವರು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರು. ಇವರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಮನೆಯನ್ನು “ಜಾನವಸ್” ಮನೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಬಂದವರಿಗೆ ಚೂಡಾ, ಬೂಂದಿ, ಟೀ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರು.

ನೀರೆರೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ಗಂಡು “ನಿಖಾ”ಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮುತ್ತೈದೆಯರು ನೀರೆರೆಯುವರು. ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಏಳು ಮತ್ತು ಗಂಡಿಗೆ ಒಂಬತ್ತರಂತೆ ‘ಗಡಾವೇ’, ‘ಶಿಕೋರಿ’ ಇಟ್ಟಿರಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿಗೆ ನೀರೆರೆಯುವಾಗ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಗಡಾವೇಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೊಗೆದು ಐದೈದು ಗಡಾವೇ ನೀರೆರೆಯುವರು. ಹೀಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಐದೈದು ಗಡಾವೇ ನೀರು ಮೊಗೆದು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎರೆಯುವರು.

ಗಂಡನ್ನು ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಪ್ಪರದ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಗಂಡಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕಿಸಿರುವ ಕಠಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು.

“ನಿಖಾ”ದ ಒಪ್ಪಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವುದು.

ಜಲ್ವಾ :

“ಜಲ್ವಾ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ “ಉಜ್ವಲ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಜನಪದರು ಇದನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಿಗೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ನಿಖಾ”ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗೆ ವರನ ಮನೆಯ ಉಡುಗೆ ಉಡಿಸಿ ಕೊರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾವ ವಿಧದ ಶೃಂಗಾರವನ್ನೂ ವಧುವಿಗೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. “ನಿಖಾ”ದ ನಂತರ ಐವರು ಅಥವಾ ಏಳು ಜನ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಸೇರಿ ತವರು ಮನೆಯ ಉತ್ತಮ ಸೀರೆ ಉಡಿಸಿ, ಒಡವೆ ತೊಡಿಸಿ, ತಲೆಗೆ ಸುಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ, ಬೈತಲೆಗೆ ಚಿಣಿಮಿಣಿ ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿ, ಹೂವು ಮುಡಿಸಿ ವರನ ಮನೆಯಿಂದ ತಂದಿರುವ ಚೊಂಡಾ, ಗಜ್ಜಾರೇ ಕಟ್ಟಿ ಸರ್ವಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುವರು. ಆಗ ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಮಗಳಿಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಧುವು ತನ್ನ ತವರು ಮನೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಎಂಬ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಎಂತಹವರ ಮನಸ್ಸೂ ಕರಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು :

ಓ ದೂರ್ ಜಾನೇವಾಲೀ ಹಮ್‌ಕುನಾಭೂಲ್‌ಜಾನಾ
 ಮಾ ಬಾಪ್ ತುಮ್ಮಾರೆ ದೂರ್ ಹೈ
 ದುಲ್ಹಾ ತೇರೆ ಸಾತ್ ಹೈ
 ಭಾಂಯಾ ತುಮ್ಮಾರೆ ದೂರ್ ಹೈ
 ದೇಂವಾರಾ, ತೇರೆ ಸಾತ್ ಹೈ
 ಸಬ್ಬು ಸಮ್ಬಾ ಮನಾಕೇ ತುಮ್ ಹಸ್ತಿ ಹಸ್ತಿ ರಹೇನಾ
 ಜೋಭಿ ಬುರಾಯಿ ಆಯೇ ಸಬ್ಬು ನಿಭಾಕೇ ಚಲ್ನಾ
 ಜೋಭಿ ಖಿತಾ ಹಮಾರಿ ತುಮ್ ಮಾಘ್ ಕರ್ನಾ

ಓ ದೂರ ಹೋಗುವವಳೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ

ನಿನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ದೂರವಿರುವರು
 ವರನು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವನು
 ನಿನ್ನ ಸೋದರರು ದೂರವಿರುವರು
 ಮೈದುನರು ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರುವರು
 ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತೈಸಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸು
 ನೀನು ನಗುನಗುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು
 ಯಾವ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
 ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು

ನಮ್ಮ ಯಾವ ತಪ್ಪಿದ್ದರೂ ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರವಾಗುವ ನಿನಗೆ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಏನೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ, ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟ ಮನೆಗೂ, ತವರು ಮನೆಗೂ ಕೀರ್ತಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು.

ಅನಂತರ ಸೋದರ ಮಾವ, ಸಹೋದರ, ಸಹೋದರಿಯರು ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ವಧುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಹಣ ನಿವಾಳಿಸಿ, ವಧುವಿನ ಮುಂದೆ ಇಡುವರು. ಹೀಗೆ ಮಡಿಲು ತುಂಬಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವರನ ಕಡೆಯವರು ವರನನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವರು. ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ ಅಥವಾ ಸೋದರಮಾವನು ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವರನ ಮುಂದೆ ಕೂರಿಸುವನು. ಆಗ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯುವರು. ಇದನ್ನು “ಶರಾಶರೀಕಾ ಪರ್ದಾ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ವಧುವಿನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ವರನ ಕೈಯಿಂದ

ತೆಗೆಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಮದುಮಗಳು ಸಿಹಿಯೋ ? ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಸಿಹಿಯೋ ? ಎಂದು ವರನಿಗೆ ಕೇಳುವರು. ಮದುಮಗಳು ಸಿಹಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವರನು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೂ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೇಳಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ವರನು ಅಡ್ಡವಾಗಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ತೆಗೆಯುವನು. ಪುನಃ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ವಧು ವರರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿ, ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಮುಖವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಏನು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ಆಗ "ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ ನೂರ್" ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವನು. ಇದನ್ನು "ಮೂದಿಚ್ಚಿ" ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಡೆಯುವಾಗ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ಹೀಗೆ ಹಾಡುವರು :

ಮುಬಾರಕ್ ಓ ದುಲ್ಲಾ ದುಲ್ಲಾನ್ನು ಓ ಶಾದೀ
ಮಿಲೆ ದಿಲ್ಲೆ ದಿಲ್ ಜಿಂದಗೀ ಮುಸ್ಕುರಾಯೀ
ಬಂದಾ ಸರ್ವ್ ಜಬ್ ಛಾಂದ್ ತಾರೋಂಕಾ ಸಹೇರಾ
ಖುದಾ ಇಸ್ ಮುಹೋಬತ್ತು ಆಬಾದ್ ರಖೀ
ಬರೋಗೋದ್ ಯಾರಬ್ ಖೀಲೆ ದಿಲ್‌ಕೀ ಕಲಿಯಾ
ಮುರಾದೇ ಹೋ ಪೂರೀ ಮಿಲೇನಾ ಮುರಾದೇ

ಶುಭಾಶಯಗಳು ಓ ವರನಿಗೆ, ವರನಿಗೆ ಮದುವೆ
ಸಮ್ಮಿಳನಗೊಳ್ಳಲಿ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೃದಯ, ಜೀವನವು ಹಸನಾಗಲಿ
ಕಟ್ಟಿದರು ಶಿರಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಬಾಸಿಂಗ
ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ಈ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಲಿ
ಮಡಿಲು ತುಂಬಲಿ ಅರಳಲಿ ಹೃದಯದ ಮೊಗ್ಗುಗಳು
ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ನೆರವೇರಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗದಿರಲಿ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಿಗೆ

ಮುಂದಿನ ವೈವಾಹಿಕ ಬದುಕು ಹಸನಾಗಲಿ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸಲಿ, ಎಂಬ ಶುಭ ಹಾರೈಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಅನಂತರ ವರ ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಆಗ ವರನಿಗೆ "ಹರೀರಾ" ಎಂಬ ಪಾನೀಯ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ವರನಿಗೆ, ವರನ ತಂದೆ ತಾಯಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು. ಹೊಸ ಬದುಕಿಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ತನ್ನ ತವರಿನ ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ, ವಧು ಅಳುತ್ತಿರುವಾಗ :

ಯೇ ಕೈಕೂ ರೋತೈ ಪ್ಯಾರಿ
ಬಾಪಾಕೆ ಘರ್ಮು ಜಾರೈ

ಏಕೆ ಅಳುವೇ ನನ್ನವಳೇ
ಅರಸನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆ

ಜ್ಜೀವರ್ ಪಿನಾನೇ ಗಯೇತೋ
ಹಾತಾಂ ಪಕಡ್ಯೋ ರೋತ್ಯೇ
ಯೇ ಕೈಕೂ ರೋತ್ಯೇ ಪ್ಯಾರಿ
ಬಾಷಾಕೆ ಘರ್ಯು ಜಾರ್ಯೇ

ಒಡವೆ ತೊಡಿಸಲು ಹೋದರೆ
ಕೈ ಹಿಡಿದು ಅಳುವೆ
ಏಕೆ ಅಳುವೇ ನನ್ನವಳೇ
ಅರಸನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆ

ಅಳುವೆ ಏಕೆ ? ಅರಸನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆ ! ಎಂದು ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು ಹಾಡುವರು. ಅಳು ನಗುವಿನ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಭಾವನೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ವಧುವನ್ನು ವರನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವರನು ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು “ಬಿಡದಿಮನೆ”ಗೆ ಹೋಗುವನು.

ಕಾಚೀಕಾಬಾಸನ್ :

ವರನು ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು “ಬಿಡದಿ ಮನೆ”ಗೆ ಬರುವನು. ವಧುವಿನ ಮುಖ ವರನಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿ ಮತ್ತು ದೀಪವನ್ನು ವರನ ಸಹೋದರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು. ವಧು-ವರರು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಆ ದೀಪವನ್ನು ಆರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವರನ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲರೂ “ಬಿಡದಿ ಮನೆ”ಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿ ತರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಖೀರಿಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗು ಇಟ್ಟು, ಇದರ ಸುತ್ತ ಕೆಂಪಾದ ದಾರ ಸುತ್ತಿ “ಬಿಡದಿ ಮನೆ”ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಳು. ಇದನ್ನು “ಕಾಚೀಕಾಬಾಸನ್” ಎನ್ನಲಾಗುವುದು. ಬಿಡದಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವರನು ಆ ಮೊಗ್ಗು ಬೀಳದಂತೆ ಕೆಂಪು ದಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೊಗ್ಗು ಬೀಳುವಂತೆ ದಾರ ತೆಗೆದರೆ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿ ಹೂವು ಸುತ್ತಿರುವ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವಳು. ಅನಂತರ ನವಿಲಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಚೋಬಾವನ್ನು ವರನು ವಧುವಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವನು. ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿ ವಧುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ವರನ ಕೈಗೆ, ವರನ ಕೈಯಿಂದ ವಧುವಿನ ಕೈಗೆ ಮೂರು ಮೂರು ಬಾರಿ ಬೊಗಸೆ ನೀರು ಹಾಕಿಸಲಾಗುವುದು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಮುಖ ತೋರಿಸುವ ಮೊದಲು ಖುರಾನಿನ “ಯೂಸುಫ್-ಜುಲೇಖ”ದ ಸೂರವಿರುವ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗುವುದು. ವರನು ವಧುವಿನ ಮುಖ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ಮಾವನು ಸೊಸೆಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕೊಡುವನು. ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ವಧು-ವರರಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುವರು.

ಬೀದರ್ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವರನ ಸಹೋದರಿಯರು ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿಕರು ವಧುವಿನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಹುಬ್ಬು ತೀಡಿ, ನೆಕ್ಲೆಸ್, ಬಳೆ, ವಾಲೆ, ಜುಮುಕಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಒಡವೆ ಹಾಕಿ, ಹೂವು ಮುಡಿಸಿ, ಸಹೇರಾ ಕಟ್ಟಿ, ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಜರತಾರಿ ಸೀರೆ

ಉಡಿಸಿ, ಸರ್ವ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುವರು. ವಧುವಿನ ತಾಯಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮಗಳ ಮಡಿಲು ತುಂಬುವಳು. ಅನಂತರ ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ವಧು-ವರರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸುವರು. ಆಗ ವರ ತನ್ನ ವಧುವಿನ ಬೈತಲೆಯ ಮೇಲೆ "ದರೂದ್" ಓದುವನು. ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ವಧುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ವರನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವರನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ತಂದೆ, ತಾಯಿಯರು ತಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ವರನು ತನ್ನ ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಿಡದಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವನು.

ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆ ವರನ ಸಹೋದರಿಯರು ವಧುವಿಗೆ ಶೃಂಗರಿಸುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗೆ ತವರುಮನೆಯ ಉಡುಗೆ ಉಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಸ್ತ್ರೋಪಕರಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿಡಲಾಗುವುದು. ವರನು ತನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಂದಿಗೆ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಹಸೆಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೂರುವನು. ವಧುವಿನ ಸೋದರಮಾವನು ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ವರನ ಮುಂದೆ ಕೂರಿಸುವನು. ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ ಅಡ್ಡ ಹಿಡಿಯುವರು. ಆಗ ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿದ ಅಕ್ಕಿಹಾಳನ್ನು ವಧು, ವರರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವರು. ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ವಧುವಿನ ಬೈತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ವಧು ಸಿಹಿಯೇ ? ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಹಿಯೇ ? ಎಂದು ಕೇಳುವರು. ವರನು ಈ ವಧು ಸಿಹಿ ಎಂದು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಭುಜದ ಮೇಲೆಯೂ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ವರನ ಕೈಯಿಂದಲೇ ತೆಗೆಯಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಇವನು ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತೆಗೆದು ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಆಗ ಸುಮಂಗಲಿಯರು ವರ-ವಧುವಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಹಾಡುವರು :

ಏ ಜಲ್ದಾ ಜಲ್ದಾ ಕಿನ್ನಾ ?

ಖಿತೂನೇ ಜನ್ನತ್ಯಾ.

ಜಲ್ದಾ ನಬೀಕಾ ಹೈವತ್ ಬಾದಷಾಕ

ಜಿ ಅಲೀ ತಖ್ತೇಮೆ ಬೈತಾ

ಈ ಬೀಳ್ಕೊಡಿಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಡಿಗೆ ಯಾರದ್ದು ?

ಖಿತೂನೇ ಜನ್ನತ್ ರವರದು.

ಬೀಳ್ಕೊಡಿಗೆ ಪೈಗಂಬರ್ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯವರದು

ಓ ಅಲೀ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಂದು ಒಂಭತ್ತು ಜನ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾರೀಮಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಪೈಗಂಬರವರ ಬೀಳ್ಕೊಡಿಗೆ ಎಂದು ವರನನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಹಾಡಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ವಧುವನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಗಂಡಿನವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವರು. ವರನು ತನ್ನ ವಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು "ಬಿಡದಿ ಮನೆ"ಗೆ ನಡೆಯುವನು.

ಇವರಲ್ಲಿಯೂ “ಕಾಚೀಕಾಬಾಸನ್” ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಸಹೋದರಿ ವರನಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವನು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿಣ, ಅಡಿಕೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಬಾದಾಮಿ, ಉತ್ತುತ್ತೆ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥ ಕಲಸಿ, ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುದಾರ ಸುತ್ತಿರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಳಿಯನು ತನ್ನ ಬೆರಳಿಗೆ ಅನ್ನದ ಅಗಳು ತಾಗದಂತೆ ಬಾದಾಮಿ, ಕರ್ಜೂರ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅನ್ನದ ಅಗಳು ಬೆರಳಿಗೆ ಅಂಟಿದಂತೆ ತೆಗೆದರೆ ಮಾವನು ಹೂವು ಸುತ್ತಿರುವ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವನು. ಈ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯ “ದಿಬ್ಬಣ” ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೊರಡುವುದು.

ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ :

ನವ ವಧು-ವರರನ್ನು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸಿ ಆರತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ವರನ ಸಹೋದರಿಯರು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳುವರು. ಅವನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸೇರನ್ನು ದೂಡಿ, ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳ ಬರುವಂತೆ ವಧುವಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನಪದರಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ನವ ವಧು-ವರರನ್ನು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಹಳದಿಮಿಶ್ರಿತ ನೀರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ, ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುರಿದು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯಲಾಗುವುದು. ವರನ ಸಹೋದರಿಯರು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳುವರು. ಅವನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಕೆಲವರು ಅಕ್ಕಿ ತುಂಬಿಟ್ಟಿರುವ ಸೇರನ್ನು ದೂಡಿ ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಸಹೇರಾ, ಬಾಸಿಂಗ, ಚೊಂಡಾವನ್ನೂ ಸಹ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಹೋದರಿ ತೆಗೆದು ವರನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಡೆಯುವಳು. ವಧುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಐದೈದು ಗಂಧದ ಹಸ್ತವನ್ನು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿಡಿಸುವರು. ಈ ದಿನ ವಧು-ವರರು ವಧುವಿನ ತವರುಮನೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಊಟವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀದರ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವಧು-ವರರನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ಕೋಳಿಯನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಗಂಡಿನ ಸಹೋದರಿಯರು ವರನ ಕಾಲಿನ

ಬೆರಳನ್ನು ಹಾಲಿನಿಂದ ತೊಳೆದು “ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವರು”. ಸಹೋದರನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಜನಿಸುವ ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನವದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗಲೂ ಸಹೋದರಿಯರು ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಒನಕೆ ಹಿಡಿದು ದಕ್ಷಿಣ ಕೇಳುವರು. ಅನಂತರ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಖೀರು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಟ್ಟು ಕೋಣೆಯ ಒಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಗಂಡಿನ ಸಹೋದರಿಯರೇ “ಸಹೇರಾ” ಬಿಚ್ಚುವರು.

ವಿಜಾಪುರದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಂತೆಯೇ ಅರಿಶಿಣ-ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಿನ ಸಹೋದರಿಯರು ಇಲ್ಲಿಯೂ “ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವರು”. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಹೋದರಿಯರು :

ನಾರಿಯಲ್ಕೀ ಗೊನೀಯ ಲೈರೆ ಭಾಯೀ
||ನಾರಿಯಲ್ಕೀ ||

ಭಾಯೀಕಿ ಬೇಟಿ ಮಂಗ್ಲೇ ಆಯಿ
ಭಾಯೀ ಬೇಟಿದೇ

ಸಹೋದರ :

ದ್ಯೂಂಗಾ ಲೇ ಮೈ ಕುತ್ತೇಕಾ ಬಚ್ಚ
ದ್ಯೂಂಗಾ ಲೇ ಮೈ ಕುತ್ತೇಕಾ ಬಚ್ಚ

ಸಹೋದರಿ :

ಮೌಜ್‌ಸ್ಯೇ ಗಡ್ ಲೈರೆ ಭಾಯೀ
ಮೌಜ್‌ಸ್ಯೇ ಗಡ್ ಲೈರೆ ಭಾಯೀ

ಸಹೋದರ :

ದ್ಯೂಂಗ ಲೇ ಮೈ ಬಿಲ್ಲಿಕಾ ಬಚ್ಚ
ದ್ಯೂಂಗ ಲೇ ಮೈ ಬಿಲ್ಲಿಕಾ ಬಚ್ಚ

ಸಹೋದರಿ :

ಭಾಯೀ ಬೇಟಿ ದೇ

ಸಹೋದರ :

ದ್ಯೂಂಗಾ ಲೇ ಮೈ ಬೇಟಿ ತುಜೆ

ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಗೊನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವೇ
ಸಹೋದರ ||ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ||
ಸಹೋದರನ ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಬಂದಿರುವೇ
ಸಹೋದರ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡು

ಕೊಡುವೇ ನಾನು ನಾಯಿಮರಿಯನ್ನು
ಕೊಡುವೇ ನಾನು ನಾಯಿಮರಿಯನ್ನು

ಬಾಳೆಯ ಗೊನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವೇ ಸಹೋದರ
ಬಾಳೆಯ ಗೊನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವೇ ಸಹೋದರ

ಕೊಡುವೇ ನಾನು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯನ್ನು
ಕೊಡುವೇ ನಾನು ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯನ್ನು

ಸಹೋದರ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡು

ಕೊಡುವೇ ನಾನು ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ

ಹೀಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಂಡಿನ ಸಹೋದರಿಯರು ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ

ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ವೈಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ವೈಖರಿ, ಸಹೋದರನು ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ವಿಡಂಬಿಸುವ ರೀತಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಹಾಸ್ಯಭರಿತವಾದುದು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಆಯ್ತು, ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡ್ತೀನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ನಂತರವೇ ಅಕ್ಕಿ ದೂಡಿಸಿ, ಬಲಗಾಲಿಡಿಸಿ, ಒಳಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಹೋದರನ ಮಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತವರುಮನೆಯ ಬಾಂಧವ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಆಶಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು ಶಾಸ್ತ್ರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ರೀತಿ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ ಬಂದ ವಧು-ವರರ ಸಹೇರಾ ಮತ್ತು ಬಾಸಿಂಗಗಳನ್ನು ಸಹೋದರಿಯರೇ ತೆಗೆಯುವರು. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಹೋದರನಿಂದ ಬಲವಂತದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಪಡೆಯುವರು.

ಜಡೇ ಬಿಚ್ಚೋ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಐವರು ಸುಮಂಗಲಿಯರು ಸೇರಿ ವಧುವಿನ ಜಡೆಯನ್ನು ವರನ ಕೈಯಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿಸುವರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮಹಾಡೀ ಪೋ ಮಹಾಡೀ
ಕೊತ್ತಿಂಬಿಕ್ಕಿ ಕಾಡಿ
ಹಸನ್ ಸಾಬ್ಬೀ ರಾಜ್ ಮೇ
ಪೇನ್ನಿಧೀ ಜರೀ ಸಾಡೀ

ಉಪ್ಪರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಉಪ್ಪರಿಗೆ
ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಕಡ್ಡಿ
ಹಸನ್ ಸಾಬ್ಬರವರ ದರಬಾರಿನಲ್ಲಿ
ಉಟ್ಟಿದ್ದೆ ಜರಿ ಸೀರೆ

ಸುನ್ನೇಕೆ ತಗಡ್ಡೇ ಅನಾರ್ಕೇ ದಾನೆ
ಹುಸೇನ್ ಸಾಬ್ಬೇ ಪೇಟ್ಟೇ ಹಸನ್ನಾಬ್
ಶಾನೆ

ಚಿನ್ನದ ತಗಡಿನಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಚೆ ಬೀಜ
ಹುಸೇನ್ನಾಬ್ ರವರ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಸನ್ನಾಬ್
ಜಾಣ

ಗಂಡನ ಹೆಸರು ಹೆಂಡತಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಗಂಡನ ಆಯಸ್ಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ‘ಹಸನ್ ಸಾಬ್’ ತನ್ನ ಗಂಡನೆಂದು ಹೇಳಲು ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಪು ಕಟ್ಟಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದು.

ಅಡಿಕೆ ಇಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ:

ವರನು ತನ್ನ ವಧುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿ ಅವಳ ಬೈತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಇಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅಡಿಕೆ ಇಡುವಾಗ ಬಿದ್ದರೆ, ವಧುವಿನ ಸಹೋದರ ಹೂವು ಸುತ್ತಿರುವ ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ವರನಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವನು. ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಬಾರಿ ಅಡಿಕೆ ಇಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಅಕ್ಕಿ ಅಳಿಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ವರನು ಆರು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಅಳಿದು ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವನು. ವಧುವು ಸಹ ಅದೇ ಅಕ್ಕಿ ಅಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅಳಿಯುವಾಗ ಆರು ಸೇರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮನೆಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ.

ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಶಾಸ್ತ್ರ :

ವಧು-ವರರ ಕೈಯಿಂದ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ಹಾಲಿನ ಖೀರು ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ, ಖೀರು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ವಧು-ವರರನ್ನು ಮನೆತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ವಧು-ವರರನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರು ನಿವಾಳಿಸಿ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳಬರುವಂತೆ ಹೇಳುವರು. ಹಿರಿಯ ಮುತ್ತೈದೆ ಈ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಶುಭ ಹಾರೈಸುವಳು. "ಕಾಬಾ" ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಇವರು ಐದೈದು ಬಾರಿ "ಸಿಸ್ತಾ" ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ವರನ ಕೈಯಿಂದ ಮೂರು, ವಧುವಿನ ಕೈಯಿಂದ ಎರಡು ಗಂಧದ ಹಸ್ತ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುವರು. ಕೈಗೆ ಗಂಧ ಸವರಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಊರುವುದಕ್ಕೆ "ಗಂಧದ ಹಸ್ತ" ಎಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಎರಡನೆಯ ದಿನ ವಧುವಿನ ಸೋದರ ಹಾಗೂ ಸೋದರಿಯರು ಐದು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ಪ್ರಕಾರದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು ಹಾಗೂ ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಹಾಲಿನ ಖೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು. ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರ ಒಬ್ಬಗೆ ಕೇಳಿ ವರ-ವಧುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಹೀಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸು ಕೊಡುವರು. ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರ ಊಟೋಪಚಾರ ನಡೆಯುವುದು. ಬಂದಿರುವ ಆಹ್ವಾನಿತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಸಿಪ್ಪೆ ಎಸೆದಾಡುವರು. ಈ ಆಟ ಬಹಳ ಹರ್ಷಭರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಬಲಗಾಲನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮತ್ತು ಕಿರುಬೆರಳಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯನ್ನು ಹೊಸ್ತಿಲಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವರು. ಅನಂತರ ಬಲಗಾಲಿಟ್ಟು ಒಳಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವರು.

ನವದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಬಾಗಿಲು ತಡೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸೋದರಿಯರು, ಸೊಸೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ರೀತಿ

ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಶಾಸ್ತ್ರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಂತುಕರಾಗಿರುವ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಹೊಂದಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರಬಹುದು.

“ನಿಖಾ”ದ ಒಪ್ಪಂದವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚಿ ನೀರೆರೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸುಮಂಗಲಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ, ಮಡಿಲು ತುಂಬುವುದು, ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಗಂಡನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಸುವುದು, ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುವುದು, ಹಸೆ ಬರೆಯುವುದು, ಲಚ್ಚು ಕಟ್ಟುವುದು, ಬಾಗಿಲು ತಡೆಯುವುದು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು “ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಅಕ್ಬರನು” ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಉಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದ. ಇವನು ರಜಪೂತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಎಷ್ಟೋ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಾನೂ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹೇರ ಕಟ್ಟುವುದು, ಮೆಹೇಂದಿ ಹಚ್ಚುವುದು, ಅರಿಶಿಣ ಹಚ್ಚುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜನಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತುಹೋಗಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಕೆಲ ಹಿಂದೂಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿ ಮತಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿರಬಹುದು. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಜನಪದರ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ :

ಮನುಷ್ಯನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಇವು ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಭೂತ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡು ಪೂರ್ಣ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಲು ಸಮಾಜದ ಮನ್ನಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದು ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಆದರ್ಶ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಲು ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಮುದಾಯದವರ ಮುಂದೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದಂಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಜೋಡಿಗಳು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ, ಉತ್ತಮ

ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಇವರಿಗೂ, ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾಜದ ಮನ್ನಣೆ, ಗೌರವ ಆದರಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ವಿವಾಹದ ಅನಂತರ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಾಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ, ವೈವಾಹಿಕ ಬಂಧನವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮುರಿಯಬಹುದು. ಇಸ್ಲಾಮಿನ “ಷರಿಯತ್” ಪ್ರಕಾರ ಮೂರು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಹೊಂದಬಹುದು.

- (1) ತಲ್ಲಾಖ್
- (2) ಖುಲ್ಲಾ
- (3) ತಫ್‌ರೀಖ್

ತಲ್ಲಾಖ್ :

“ತಲ್ಲಾಖ್” ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ ದಂಪತಿಗಳ ವಿಚ್ಛೇದನ, ಅಂದರೆ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುರಿಯುವುದು. ವಿಚ್ಛೇದನ ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಖುರಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪೈಗಂಬರವರಿಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಶಬ್ದವೆಂದರೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಎಂದು ಖುರಾನಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖುರಾನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಚ್ಛೇದನ ಯಾವಾಗ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ, ಪತ್ನಿ ತನ್ನ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಅವಿಧೇಯಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ, ಪರಪುರುಷನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದೆ ತನ್ನ ಚಾಳಿಯನ್ನೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ, ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರಿಬ್ಬರೂ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಗಂಡನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಹೇಳಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಬಹುದು. ತಲ್ಲಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ಏಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ತಲ್ಲಾಖ್ ಹೇಳುವುದು.
2. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಹೇಳುವುದು.

ಹೀಗೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಹೇಳುವಾಗ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿರಬೇಕು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಹೇಳುವುದರಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೆ,

ಅಂತಿಮ “ತಲ್ಲಾಖ್” ನೀಡಿದರೆ ಇವರ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಗಂಡನು ಬರವಣಿಗೆಯ ಮೂಲಕ (ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ) ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಇಟ್ಟು, ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಹೆಂಡತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಸಹ ವಿಚ್ಛೇದನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಪತ್ರವನ್ನು “ತಲ್ಲಾಖ್ ನಾಮ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.

ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪತ್ರ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆಗ ವಿಚ್ಛೇದನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಗಂಡನೇ ಬಂದು ತಾನು ವಿಚ್ಛೇದನ ಪತ್ರ ಕಳುಹಿಸಿರುವುದು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಆಗ ವಿಚ್ಛೇದನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಹೀಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಗಂಡನು ವಿವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ “ಮಹರ್” ಭತ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಹೆಂಡತಿ ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ತಂದ ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ಹಾಗೂ ಚರಚಿರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ನೀಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ, ಇವರಿಬ್ಬರ ದಾಂಪತ್ಯ ಬದುಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಗಂಡನಿಗೆ, ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವಾಗಿ, ಪುನಃ ಸಂಗಾತಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ದಾಂಪತ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣವೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ಬಂದರೂ ಸಹ, ಈ ಸಂಬಂಧ ಕೂಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸೋಣವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ “ಷರಿಯತ್”ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂದರೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಪಡೆದ ಸ್ತ್ರೀ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನ “ಇದ್ದತ್” ಇರಬೇಕು. (ಇದ್ದತ್ ಎಂದರೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೆಂದು ಶಬ್ದಾರ್ಥವಿದೆ) ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಲವು ದಿನದ ನಂತರ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಒಪ್ಪಿ ಬಂದರೆ, ಅವನೊಂದಿಗೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಈ ಗಂಡನು ಈಕೆಗೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಡಬೇಕು. ಪುನಃ ಈತನಿಂದಲೂ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಪಡೆದು “ಇದ್ದತ್” ದಿನ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಈಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಡೆತಡೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿ, ಮೊದಲು “ತಲ್ಲಾಖ್” ಪಡೆದ ಗಂಡನೊಂದಿಗೇ ಮತ್ತೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮುಖೇನ ಪುನಃ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯರಾಗಿ ತಮ್ಮ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಪುನಃ ದಂಪತಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡಿಆತಂಕಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪತಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿಗೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡುವಾಗ, ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದಾದ ತೊಂದರೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿ, “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಡಬೇಕು. ಧುಡುಕಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಾನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಸಂಬಂಧ ಕೂಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಖುಲಾ :

“ಖುಲಾ” ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ “ವಿಚ್ಛೇದನ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹೆಂಡತಿ ತನ್ನ ಗಂಡನೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಬಾಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೇಳಿ ಅವನಿಗೆ ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡುವಳು. ಹೀಗೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದು.

ತಫ್‌ರೀಖ್ :

“ತಫ್‌ರೀಖ್” ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ “ವಿಚ್ಛೇದನ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಗಂಡನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಸಹ ಕೊಡದೆ “ಖುಲಾ”ಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದು, ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹೊಂದಿ ಬಾಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೆ ಅಥವಾ ಗಂಡನು ಹುಚ್ಚನಾದರೆ, ಘೋರಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಖರ್ಚನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸದೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೂರವಿದ್ದು, ಯಾವ ಖರ್ಚೂ ನಿಭಾಯಿಸದೆ ತಪ್ಪು ದಾರಿಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಹೆಂಡತಿ ‘ಖಾಜಿ’ಯವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಧಾರಸಹಿತ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸಿ, ಇವರ ಮುಖಾಂತರ ತನ್ನ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವಳು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಈಕೆಯ ಗಂಡನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಆತ ಕಾಣೆಯಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು, ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದರೆ, ಆತನನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೀರಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ಆತ ಸಿಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ‘ಖಾಜಿ’ಯವರು ಆಕೆಯ ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮುರಿಯುವರು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪತಿಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರೆಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ತಮಗಿಷ್ಟ ಬಂದಾಗ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಡುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ವಿವಾಹವಾಗುವುದು, “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಏಕೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜೀವನಾಂಶ (ಮಹರ್ ಭತ್ಯೆ) ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು, ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹ ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು, ಇದೆಲ್ಲ ಇವತ್ತಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ

ಕಾಣುವಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಡಲು ತನಗೆ ಧರ್ಮದ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎಂದು, ಅಮಾಯಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರ “ತಲ್ಲಾಖ್” ನೀಡುವ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಮೂಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಆಗಲಿ ಜನಹಿತಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಘಾತುಕರು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಜಯದ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆಂದು ಬಲಿಯಾಗುವವರು ಅಮಾಯಕರು, ಮುಗ್ಧರು, ಅಬಲೆಯರು. ಇವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಹಿಳೆಯರು, ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿ ಬಾಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಮನೋರೋಗಿಗಳಾಗಿ, ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ಬದುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಂಡನ ಉಪದ್ರವದಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿ, ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುನಃ ಸರಿಯಾದ ಬಾಳಸಂಗಾತಿ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದಾಗ ತನ್ನತನವನ್ನೇ ನಾಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮೌಢ್ಯತೆ, ಬಡತನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅತಂತ್ರರಾಗಿ, “ತಲ್ಲಾಖ್” ಎಂಬ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದ್ದತ್ :

“ಇದ್ದತ್” ಎನ್ನುವುದರ ಅರ್ಥ “ನಿರೀಕ್ಷೆ”(ಕಾಯುವಿಕೆ) ಎಂದು. ಈ ಬಗೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ.

1. ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ನಂತರ ಮಾಡುವ ಇದ್ದತ್.
2. ಗಂಡನು ದೈವಾಧೀನನಾದ ನಂತರ ಮಾಡುವ ಇದ್ದತ್.

(1) ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದ ನಂತರ ಸ್ತ್ರೀಯಾದವಳು, ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ದಿನ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧದ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸದೆ, ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನೊಬ್ಬಳೇ ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನು “ಇದ್ದತ್” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೆ ಮಗುವಿನ ಹುಟ್ಟುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣನಾದ “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಟ್ಟ ಪುರುಷ ಮಗು ಜನಿಸುವವರೆವಿಗೂ ಈಕೆಯ ಖರ್ಚು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈಕೆಗೆ ಗರ್ಭಪಾತವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಮಗು ಜನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಈಕೆ ಇವನಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಹೆಂಡತಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಗಂಡನು “ತಲ್ಲಾಖ್” ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಂತರ ಈಕೆ

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅನಂತರ ಈಕೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು "ನಿಖಾ" ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

(2) ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದು, ಮೊದಲು ಪತಿ ದೈವಾಧೀನನಾದರೂ ಸಹ ಈಕೆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನ "ಇದ್ದತ್" ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪತಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದು, ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ಆಗ ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ತಾನು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.

ಪುನರ್ ವಿವಾಹ :

ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಲಾರದವನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದುದು. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಹೆಂಡತಿ ದೈವಾಧೀನಳಾದರೆ, ಈತ ಮತ್ತೊಂದು "ನಿಖಾ" ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತನ್ನ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಗೆ "ತಲ್ಲಾಖ್" ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ, ಘೋರವಾದ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಈತ ಇಚ್ಛಿಸಿ ಬೇರೆ "ನಿಖಾ" ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು "ನಿಖಾ" ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನು ಮಾತ್ರ "ನಿಖಾ" ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪುನಃ ನಿಖಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈಕೆ ಗಂಡನಿಂದ "ತಲ್ಲಾಖ್", "ಖ್ಲುಲಾ", "ತಫ್ಫಾರೀಖ್" ಎಂಬ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರಬೇಕು. ಅನಂತರ "ಇದ್ದತ್" ದಿನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ತನ್ನ ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಪುನರ್ ವಿವಾಹವಾಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯು ಸಹ ಹೊಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಡ ದೈವಾಧೀನನಾಗಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ "ಇದ್ದತ್" ದಿನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪುನರ್ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅನುಚಿತ ನಡವಳಿಕೆಗಳು :

ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಅನೈತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ, ಇವರಿಗೂ ಇವರಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಂತಹ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮುದಾಯದವರ ಮುಂದೆ "ಖಾಜಿ"ಯವರು "ನಿಖಾ" ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ದಂಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದರಿಂದ ಇವರಿಗೂ ಇವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾಜದ ಮನ್ನಣೆ, ಗೌರವಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ “ನಿಖಾ” ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಈಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿ.ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ “ನಿಖಾ”ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ “ದುರ್ರೆ” ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. “ದುರ್ರೆ” ಎಂದರೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಗು “ನಿಖಾ”ದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ, ಪುನರ್ ವಿವಾಹ, ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನುಚಿತ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಯಾವ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಗೌರವಾದರಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮನೆತನದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ತಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಂಪತಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಂದೆ, ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯವು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯಲಾರದೆ ಹೋದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ದಾರಿ ತಪ್ಪಲು, ಅಪರಾಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾವನ್ನಪ್ಪಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು

ಮಾನವನ ಬದುಕನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಘಟ್ಟ ಸಾವು. ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾವಿಗೆ ಮಣಿಯಲೇಬೇಕು. ಸಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಯಾರೂ ಗೆಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ಸೃಷ್ಟಿಗೂ ಅಂತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅಂತ್ಯದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ತಾನು ಶಾಶ್ವತನೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಆಯಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಆ ಸಂಬಂಧಿಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕದ ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮವು ಮರಣದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಕರ್ಮಾಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಪುನರ್ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಕರ್ಮಕ್ಷಯವಾದರೆ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ, ಅದೇ ಮುಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ "ಇಸ್ಲಾಂ" ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮರಣದ ಅನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಆತ್ಮಗಳು ಅಂತ್ಯ ದಿನದ (ಪ್ರಳಯದ) ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳ ನಿರ್ಣಯ ನಡೆದು ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಸತ್ತ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂಬಂಧದ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತನೆಂದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲರೂ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರಾದವರು ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜರುಗುವಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ

ಜೀವ ಹೋದಾಕ್ಷಣ ಮೊದಲು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ, ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ (ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ) ಕೈ, ಕಾಲು ಉದ್ದ ಚಾಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಲಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮರಣ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ಅನಂತರ ಕಿವಿ ಹಾಗೂ ಮೂಗಿನ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಅರಳೆ ತುಂಬಿ, ಕಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬರಳಿಗೆ, ಹಾಗೂ ಮುಖದ ಗದ್ದದಿಂದ ಹಣೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿ, ಶವದ ಮೇಲೆ ಶುಭ್ರವಾದ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಲೆಯ ಕಡೆ ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಸೊಳ್ಳೆ ಹಾಗೂ ನೋಣಗಳು ಬಂದು ಕೂರದಂತೆ ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಗಾಳಿ ಆಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು, ಆಪ್ತ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಶವದ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತು ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರು ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು “ತಸ್ಬೀ” ಪಠಿಸುವುದು, “ಖುರಾನ್” ಓದುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮುಲ್ಲಾರವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಮಸೀದಿಯಿಂದ ಜನಾರು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಳೇಬರಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನೀರು ಕಾಯಿಸಿ ಆ ನೀರಿಗೆ ಬೇವಿನ ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶವದ ಉದ್ದದಷ್ಟು ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ ಮೇಲೆ ಹಲಗೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು “ಲಹಾದ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂಟುವಾಳ, ಸೀಗೆಪುಡಿ, ಸೋಪು ಇತ್ಯಾದಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ದುಃಖಿತಪ್ಪರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಬಳಗದವರ ಮನೆಯಿಂದ ಬೇಳೆಸಾರು, ಅನ್ನ, ಚಟ್ಟಿ, ಪಲ್ಯ, ಸಂಡಿಗೆ, ಹಪ್ಪಳ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಶ್‌ಹಾದು ಅನ್‌ಲಾ ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾಹು | ಅಲ್ಲಾಹನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಶ್‌ಹಾದು ಅನ್ನ ಮಹಮ್ಮದುರ್ ರಸೂಲುಲ್ಲಾಹಿ | ಜೈಗಂಬರವರು ಅಲ್ಲಾಹ ಸಂದೇಶವಾಹಕರು ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಶವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಂದು ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ “ಲಹಾದ್” ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಲಹಾದ್” ಸುತ್ತ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮರಣ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಲ್ಲಾರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪುರುಷರು ನೀರು ಹಚ್ಚಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಶವದ ಮೈ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅರಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮೈ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೈ ತೊಳೆದ ಮೇಲೆ ಶವದ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಒರಸಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶವಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು “ಕಫನ್” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಜ ಜಿಳಿಬಟ್ಟೆ, ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹದಿನಾರು ಗಜ ಕೆಂಪುಬಟ್ಟೆ, ವಿಧವೆ ಸತ್ತಿದ್ದರೆ ಹದಿನಾರು ಗಜ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶವದ ಸೊಂಟದಿಂದ ಕಾಲಿನವರೆಗೆ ಪುನಃ ಸೊಂಟದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ, ಕುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಎದೆಯ ಸುತ್ತ, ತಲೆಯ ಸುತ್ತ

ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿ ಪುನಃ ಶವದ ಮೇಲೊಂದು ಕೆಳಗೊಂದು ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿ ಕಾಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಜುಟ್ಟಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖದ ಕಡೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಂದವರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಂತಿಮ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಅನಂತರ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ "ಸುರ್ಮಾ" ಹಚ್ಚಿ, "ಜನಾರ್ಘ"ದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿರುವ ಹೊಸ ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅಂತಿಮ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆಯ ಕಡೆ ಜುಟ್ಟಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಾರ್ಘದ ಕದ ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿ ಹೊವಿನಿಂದ ಹೊದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ನಿಖಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವವಳಿಗೆ "ಮಹಾರ್" ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ನಿಖಾದ ನಂತರ ಈ "ಮಹಾರ್" ಅನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ "ಮಹಾರ್" ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಪುರುಷನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಇವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅಂತಿಮ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶವದ ಎದುರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು, "ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಹಾರ್ ಭತ್ಯೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ" ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಮೊದಲು ಸತ್ತರೆ ಗಂಡನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಶವದ ಎದುರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು, "ನನ್ನನ್ನು ಮಹಾರ್ ಭತ್ಯೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು" ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ತಾಯಿ ಹಾಲಿನ ಋಣವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲವು ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮುಲ್ಲಾರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು "ಜನಾರ್ಘ" ಹೊರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅತಿಯಾಗಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ಅಳುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಜನಾರ್ಘದ ಹಿಂದೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಜನಾರ್ಘವನ್ನು ಮಸೀದಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿನ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, "ಎರಡು ರಕಾತ್ ಜನಾರ್ಘದ ನಮಾಜ್" ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದಾಯದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೆಗಲು ಕೊಡುತ್ತಾ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ

ಅಶ್‌ಹಾದು ಅನ್‌ಲಾ ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾಹು

ಅಶ್‌ಹಾದು ಅನ್ನ ಮಹಮ್ಮದುರ್ ರಸೂಲುಲ್ಲಾಹಿ

ಎನ್ನುತ್ತಾ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಜನಾರ್ಘವನ್ನು ತರಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ಎದೆಯವರೆಗೆ ಪುರುಷನಾಗಿದ್ದರೆ ಸೊಂಟದವರೆಗೆ ಆಳವಿರುವಂತೆ ಮೂರು ಅಡಿ ಅಗಲದ ಗುಂಡಿ

ತೋಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಂದು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲು ತೋಡಿರುವ ಗುಂಡಿಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜನಾರು ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶವದ ಅಂತಿಮ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವವರಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಜನಾರುದಿಂದ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕಳೇಬರವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ, ಅದರ ಬಲಗೈಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ಬಲಕಪಾಲದ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟು, ಬಲಮಗ್ಗಲು ಮಾಡಿ ಮಲಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಲೆಯ ಕಡೆ “ದರೂದ್” ಪಠಿಸುತ್ತ, ಮಣ್ಣಿನ ಚಿಕ್ಕ ಹೆಂಟಿಯಲ್ಲಿ ದಿಂಬಿನ ಆಕಾರ ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕಫನ್ ಮೈಲಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂದಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಮೂರು ಮೂರು ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣು ಎಳೆದು ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ಗುಂಡಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಬೊಘಲಿ ಖಬರ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಹೂವು ಹಾಕಿ, ನಲವತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಬಂದು “ಕಾಬಾ” ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಮುಲ್ಲಾರವರು ಫಾತೇಹ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಉತ್ತುತ್ತೆ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಾರುವನ್ನು ಪುನಃ ಮಸೀದಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸಂತ್ರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ವಿಧವೆಯರು “ಲಹಾದ್” ಹತ್ತಿರ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಆಕೆಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ “ಲಚ್ಚೆ” ತೆಗೆಯಿಸಿ, ಕೈ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ಈಕೆ ಕೈಗೆ ಬಳೆ ತೊಡುವುದಾಗಲಿ, ಕಡುಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ಉಡುವುದಾಗಲಿ, ಹೂವು ಮುಡಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಲಹಾದ್ ಹತ್ತಿರ ಪುನಃ ಫಾತೇಹ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರೆ. “ಷಾಫಿ”ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ಮಾಧಿಗಳು ನಡೆಯುವುದು. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಫಾತೇಹ ಓದಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ಹಂಚಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಹ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ “ಜನಾರು”ವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ

“ಜಘರುಲ್ಲ ಹುಲಕ ಲಾ ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ
ಅಲ್ ಹಖ್ ಮಹಮ್ಮದುರ್ ರಸೂಲುಲ್ಲಾ
ಅಲಿವುಲ್ ವಲಿಯಲ್ಲ ಫಾರೇಮುತುಸ್, ಜೋಹರಾದೇ
ಅಲ್ ಹಸೇನ್, ವಲ್ ಹುಸೇನ್

ವಸ್ಪೀತ್ತೆ ರಸೂಲುಲ್ಲಾ
ವಹಾಜೀ ರಸೂಲಿಹೇ

ಸದಖಲಹು ಓ ಸದಖೀ ರಸೂಲಿಹೇ ವೋ ಬಲ್ಲೆ ಫಲ್ ಮುರ್ರಲೂನ್”

ಎಂಬ ಸೂರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಇವರು ಸಹ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಲವತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬನು ಸಮಾಧಿ ಹತ್ತಿರವೇ ಕುಳಿತಿದ್ದು “ತಲ್ಖೀನ್” ಪಠಿಸುವನು. ಅನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವನು. ಇವರಲ್ಲಿ “ಅಂಜುಮನ್” ಕಡೆಯಿಂದ ದುಃಖಿತರಿಗೆ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆ :

ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಧಿಯ ಎರಡು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಗುರೊಡೆಯುವ ಗಿಡ ತಂದು ನೆಡಲಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಮರದ ನೆರಳು ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು, ಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಿದ ನಲವತ್ತು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಮಾಧಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಯಾಸೀನ್” ಅಧ್ಯಾಯ ಪಠಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಆಚರಣೆ :

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ “ಚಹೇಲಂ” ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಟ್ಟು, ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಹಸಿರು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಹೇಲಂ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಪಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವ ಮೊದಲು ಬಡವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಖುರಾನ್ ಪಠಿಸಿ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗುವುದು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಬಹುದು. ಕತ್ತಲೆ ಇದ್ದರೆ ಆತ್ಮವು ಹೆದರಿ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಕೆಲವರು ಲಹಾದ್ ಹತ್ತಿರ ಊರುಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಆಚರಣೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರದೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ನಂಬಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

ಜೀಯಾರಾತ್ :

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ “ಜೀಯಾರಾತ್” ಎಂಬ ತಿಥಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಚೀಲಗಟ್ಟಲೆ ಪುರಿ, ಕಡ್ಲೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಚೂರು, ಉತ್ತುತ್ತೆ, ಪೆಪ್ಪರಮೆಂಟು, ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣಿನ ಚೂರುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆರಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು “ಮೇವ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಸೀದಿಯ ಮುಲ್ಲಾರವರನ್ನು ಕರೆಸಿ “ಮೇವ”ವನ್ನಿಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ “ಮೇವ”ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಮಸೀದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಬಳಗದವರ ಮನೆಗಳಿಗೂ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಈ “ಮೇವ” ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಫಾತೇಹದ ಅನಂತರ ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಮುಲ್ಲಾರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಹೂವು, ಗಂಧವನ್ನು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಅಲ್ಪಾನ್ವಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾತ್‌ರೋಜ್‌ಕೇ, ನ್ಸಾರೋಜ್‌ಕೇ ಫಾತೇಹಾ :

ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಸತ್ತ ಏಳನೆ ದಿನಕ್ಕೆ, ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ತಿಥಿ ಕರ್ಮ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆರನೇ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ಪಾಯಸ ಮಾಡಿ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ ತಮ್ಮ ಬಳಗದವರಿಗೆ “ದಾವತ್ತಿ”ಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಏಳನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂಟನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ, ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೀಸ್ವಾಂ :

ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸಿಹಿ ಅನ್ನ ಮಾಡಿ ಬಳಗದವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪ

ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು “ಬೀಸ್ವಾಂ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಚಹೇಲಂ :

ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನದ ತಿಥಿಯನ್ನು ಮೂವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಮ್ಲಾಡುವರು. ಇದನ್ನು “ಚಹೇಲಂ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕರ್ಮವನ್ನು ಬಹಳ ಅದ್ಭೂತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದಲೇ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎಂತಹ ಬಡವನಾಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕುರಿ ಕೊಯ್ದು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶವವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜೀವ ಹೋದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಂಸದ ತುಂಡು ಮೇಲಿರುವಂತೆ ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಉದ್ದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಲ್ಲಾರವರಿಂದ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹಾಕುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ “ಚಹೇಲಂಕೇ ಗೀತೆ”ಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು.

ಲೋ ಚಲೋ ಅಬ್ ಮೇರಾ ಜನಾರು
 ಲೋ ಕರೋ ಲೋಕರ್ ಖಾತೆ ಲಹಾದ್‌ತ್
 ಖಬರ್ ಚಿಲ್ಲಾ ಉಠೀ
 ಮರ್‌ಗಯಾ ಮೈಕೌನ್
 ಸಾಹೇಬ್ ಆಯೇ ಹೂಯೇಂ ಹೈ
 ಜ್ಜಿಂದಗೀ ಮೆ ಕ್ಯಾ ರಖಾಹೈ
 ಸಾನ್ ನಿಕಲ್ ಜಾನೇಕೆ ಬಾದ್
 ಅರೇ ಮೈ ಅಕೇಲಾ ಹೀ ರಂಹೂಂಗಾ
 ಅಪ್ಪೆ ಫರ್ ಜಾನೇಕೇ ಬಾದ್
 ಖಿಲ್ತೆ ಪೂಲ್ ತರಫ್ ದೇಖೇತೋ
 ಆಸೋವೋ ಆಗಯೇ
 ಅರೇ ಕೌನ್ ಪೂಚೇಗಾ ಉಸೇ
 ಖುಷ್‌ಬೂ ನಿಕಲ್ ಜಾನೇಕೆ ಬಾದ್

ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಡೆಯಿರಿ ನನ್ನ ಜನಾರುವನ್ನು
 ಎಡವುತ್ತ ಎಡವುತ್ತ ಲಹಾದ್‌ವರೆಗೆ
 ಗೋರಿ ಗೋಳಿಟ್ಟು ಕೂಗಿಕೊಂಡಿತು
 ನಾನು ನಿಧನನಾದೆನೆಂದು
 ಯಾರು ಸಾಹೇಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು.
 ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಾದರು ಏನು ?
 ಪ್ರಾಣ ಹೋದ ನಂತರ.
 ಅರೇ ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಇರುವೆನು
 ನನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ನಂತರ
 ಅರಳುವ ಪುಷ್ಪದ ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ
 ಕಣ್ಣೀರು ಹನಿಯುತ್ತದೆ.
 ಅರೇ ಯಾರು ಕೇಳುವರು ಅವುಗಳನ್ನು
 ಗಂಧ ಹೋದ ನಂತರ

ದುನಿಯ ಹೈ ಖಾಬ್ ಖಾನಾ
ದೋ ದಿನ್ ಕಾ ಹೈ ಠಿಕಾನಾ
ಏಕ್ ದಿನ್ ತುಜ್‌ಕು ಜಾನಾ
ರಹೇನಾ ನಹೀ ಹೈ ತುಜ್‌ಕು
ಮಜೀಲ್ ತೇರಿ ಖಬರ್ ಹೈ

ಈ ಲೋಕ ಕನಸಿನ ಮನೆ
ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನದ ವಾಸ
ಒಂದು ದಿನ ನೀನೂ ಹೋಗಬೇಕು
ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ ಗೋರಿಯಾಗಿದೆ

ಹೀಗೆ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿಯರು, ಪುರುಷರು ಹಾಡುವ ವಿವಿಧ “ಚಹೇಲಂ ಗೀತೆ”ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸುಖ, ಸಂತೋಷಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆಪ್ತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದು, ಸಾವೆಂಬ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಾಗಿ ಬೆರೆತು ಹೋಗುವ, ಬದುಕಿನ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೆಲವು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಎದೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಗೋಳಿಟ್ಟು ಅಳುತ್ತಾರೆ.

ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸ್ವರ್ಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು, ಪುನಃ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸತ್ತ ಆರು ತಿಂಗಳ ತಿಥಿಯನ್ನು “ಛಮ್ ಮೈ” ಎಂದು, ವರ್ಷದ ತಿಥಿಯನ್ನು “ಬರ್ಸಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಈ ತಿಥಿ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ ಮಾಡಿ, ಮುಲ್ಲಾರವರಿಂದ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ, ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬಳಗದವರನ್ನು “ದಾವತ್ತಿ”ಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ತಿಥಿ ಕರ್ಮಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಎರಡನೇ ದಿನದ ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ತಿಥಿ ಕರ್ಮಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಸತ್ತವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಬಡ ಬಗ್ಗರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಆಚರಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಹರಕೆಗಳು

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ದೈವಿಕ ಘಟನೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಬ್ಬಗಳು ಮಾನವನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ, ನಿಷ್ಠೆ, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ, ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಇಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೋಲನ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಬ್ಬಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರವನ್ನು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಬಡ ಬಗ್ಗರಿಗೆ, "ಝಕಾತ್" ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವರು ಮೊಹರಂ, ಬಕ್ರೀದ್, ರಂಜಾನ್, ಶಹಬಾನ್, ಈದ್-ಮಿಲಾದ್ ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹಬ್ಬಗಳೊಂದಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸಹಾ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

1. ಮೊಹರಂ :

ಮನುಷ್ಯನು ಬದುಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಾನು ಬದುಕುವ ವಾತಾವರಣದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸಹ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು ಕಲೆ. ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಳಚಿ ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಮತದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮೀರುವ ಶಕ್ತಿ ಕಲೆಗಿದೆ.

ಭಾವೈಕ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾದ "ಮೊಹರಂ" ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮೊಹರಂ ಆಚರಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಯೊಂದು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದೆ. “ಮೊಹರಂ” ಎನ್ನುವುದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹೆಸರು. ಇದು “ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂವರ್ಷ”ದ ಪ್ರಥಮ ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ದುಃಖದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರಾನಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗ್ದಾದ್‌ನಿಂದ ಕೆಲವು ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವ “ಯೂಫ್ರಿಟೀಸ್”ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೃದಯ ವಿದ್ರಾವಕ ಘಟನೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ತಿಂಗಳಿನ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ “ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್”ರವರ ವಂಶಸ್ಥರಾದ ‘ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್’ರವರು ದಾರುಣವಾಗಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದ ದಿನ.

‘ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್’ ‘ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್’ ರವರ ಮೊಮ್ಮಗ. ಅಂದರೆ ಮಗಳು ‘ಬೀಬೀ ಫಾತಿಮಾ’ ಹಾಗೂ ‘ಇಮಾಮ್ ಆಲಿ’ಯವರ ಮಗ. ಮತ್ತು ಎರಡನೆ ‘ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್’ ರವರ ಸಹೋದರ.

‘ಯಜ್ಜೀದ್’ ಎಂಬುವನು ‘ಅಬುಸುಫಿಯಾನ’ನ ಮೊಮ್ಮಗ. ಇವನು ಮೆಕ್ಕಾ ವಿರೋಧಿಗಳ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ. ಅಬುಸುಫಿಯಾನನು, ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ವಿರುದ್ಧ ‘ಬದರ್’ ಮತ್ತು ‘ಬಹದ್’ ಎಂಬ ಎರಡು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ. ‘ಅಬುಸುಫಿಯಾನ’ನ ನಂತರ ‘ಯಜ್ಜೀದ್’ನು ‘ಖಲೀಫತ್’ಗಾಗಿ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಏರಿದ. ಇವನು ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರಿಂದ ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದ. ಕ್ರೂರಿಯಾಗಿದ್ದ ಯಜ್ಜೀದ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನೇ ಹಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಾನು ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಯಜ್ಜೀದ್‌ಗೆ ನಿಷ್ಠೆ ತೋರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಯಾವಾಗ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ತನ್ನನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಿರಂಕುಶಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಯಜ್ಜೀದ್‌ಗೆ ತಿಳಿಯಿತೋ, ಅಂದಿನಿಂದ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರಿಗೆ ನಿರಂತರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

ಯಜ್ಜೀದ್‌ನ ಕ್ರೂರ ನಡವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತದಿಂದ “ಕುಫಾ”ದ ಜನತೆ ತೀರ ಬೇಸರಗೊಂಡು ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಗುಪ್ತಚಾರರ ಮುಖಾಂತರ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಮ್ಮೆ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಜೊತೆ “ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರ”ಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸ ಕೈಗೊಂಡರು. ಇವರು ಮೆಕ್ಕಾ ತಲುಪಿದ ನಂತರ “ಕಾಬಾ”ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕೊಲೆಗೆ ಯಜ್ಜೀದ್ ಹೂಡಿರುವ ತಂತ್ರ ತಿಳಿಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ದೇವರ ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನವಾದ

ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರವನ್ನು ಗಲಭೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು “ಹಜ್” ಸಮಾರಂಭ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ದಿನ ಮೊದಲೇ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ‘ಮೆಕ್ಕಾ’ ದಿಂದ ‘ಕುಫಾ’ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು.

ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು “ಕರ್ಬಾಲಾ”ವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅವರ ಕುದುರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಮುಂಧಡಿ ಇಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಕುದುರೆ ನಿಂತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಓಸೆ ಮತ್ತು ದುಃಖದ ರುದ್ರಭೂಮಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು “ಎರಡನೇ ಮೊಹರಂ” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

“ಏಳನೇ ಮೊಹರಂ” ದಿನ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಹಾಗೂ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜಾಗುವುದು ನಿಂತಿತು. ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ನರಳುವಂತೆ ಹಿಂಸೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. “ಹತ್ತನೇ ಮೊಹರಂ” ದಿನ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಸಹಚರರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೊರನಡೆದು ಯಜ್ಜೀದ್‌ನ ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ವೀರ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದರು. ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮಗು “ಅಲಿ ಆಜ್‌ಗರ್”ರವರನ್ನು ಕ್ರೂರಿಗಳು ಹತಗೈದರು.

ದುಃಖಿತಪ್ಪ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರು ಯುದ್ಧಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೋರಾಡಿದರು. ಮರುಭೂಮಿಯ ಸುಡುಬಿಸಿಲು, ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೈನಿಕರ ಹಾಗೂ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಗಳ ಕರುಣರಹಿತ ದಾಳಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದ ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರನ್ನು ದಾರುಣವಾಗಿ ಕೊಲೆಗೈಯಲಾಯಿತು. ಅವರ ದೇಹವನ್ನು ನಗ್ನಗೊಳಿಸಿ, ಕುದುರೆಗಳ ಕುರಪುಟಗಳಿಂದ ತುಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇವರ ಹಾಗೂ ಇವರ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಜನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ತಲೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಉದ್ದನೆಯ ಈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ, ಯಜ್ಜೀದ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿ “ಕುಫಾ” ಮತ್ತು “ಸಿರಿಯಾ”ದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಅಸಹಾಯಕ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅನಾರೋಗ್ಯ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಇಮಾಮ್‌ರವರ ಮಗ “ಜೈನ್-ಉಲ್-ಆಬುದ್ದೀನ್”ರವರನ್ನು ಯುದ್ಧಭೈದಿಯನ್ನಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

ಇಂತಹ ದಾರುಣ ಘಟನೆ “ಮೊಹರಂ” ತಿಂಗಳ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮುದಾಯದವರು “ಮೊಹರಂ” ದಿನಗಳನ್ನು ದುಃಖದ ಸಂಕೀತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಡಾ|| ಮಸೂದ್ ಸಿರಾಜ್‌ರವರ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪ್ರಬಂಧ (ಅಪ್ರಕಟಿತ)ದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಪ್ರವೇಶವಾದ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ “ಮೊಹರಂ” ಆಚರಣೆ ‘ಷಿಯಾ’ ಜನರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದೂ, ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಇರಾನಿಯರ ಮಹತ್ವ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯರು ಒಳಗೊಂಡರೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ|| ಎಂ. ಅಕಬರ ಅಲಿಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಅರಸರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಷಿಯಾಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ನೆಲದ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರು ಹೋಳಿ-ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂತಹ ಆಚರಣೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿ. ಆಗ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ದೊರೆಗಳು “ಮೊಹರಂ” ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ‘ಷಿಯಾ’ ಮತದ ನಿಲುವು ಪ್ರಚಾರಗೊಂಡುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ “ಮೊಹರಂ” ಆಚರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಳಿ-ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಂತಹ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗಿ, ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮುಗ್ಧತೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬಾಂಧವ್ಯಕ್ಕೂ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ದೊರೆಯಿತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ‘ಮೊಹರಂ’ ದಿನಗಳ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ‘ಷಿಯಾ ಹಾಗೂ ಸುನ್ನಿ’ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ “ಮೊಹರಂ” ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವರು. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಕಳೆದು ಚಂದ್ರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಕೆಲವರು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಶರಬತ್ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂಭತ್ತು ಮತ್ತು ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆಲ್ಲ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ “ಆಶೂರೇಕಿ ಚಾರ್ ರಕಾತ್” ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವರು. ಮೂರನೆ ಅಥವಾ ಐದನೆಯ ದಿನ ಮೇವ, ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ, ಪಲ್ಯ, ಶರಬತ್ - ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿ ಹಸ್ಸೇನ್ - ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವರು.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಅಥವಾ ಹೊಸದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತ ಭಕ್ತರು ಐದನೆಯ ದಿನ ಈ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆಂದಲೇ “ಅಲಾವ” ತೆಗೆಯುವರು. ಸಂಜೆ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೂ ಪಂಜೆ ಮತ್ತು ಅಲಾವದ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿ, ಪಂಜೆಗಳ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಮೊಹರಂ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹರಕೆಯಂತೆ ಹಸಿರು ಬಟ್ಟೆ, ವೀಳೈದೆಲೆ ಹಾರ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಹಾರ, ನೋಟಿನ ಹಾರ, ಹೂವು, ಬಳೆ, ತೊಟ್ಟಿಲು

ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದು ಅರ್ಪಿಸಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವರು. ಆರನೆಯ ದಿನ ಪುನಃ ಫೋಡೆ, ಕಿಚಡಿ ಅನ್ನ, ಪಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪಂಜೆಯ ಹತ್ತಿರ ತಂದು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಮೊಹರಂ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು.

ಆಗೇ ಬಾಗೇಕಿ ದೂರ್ ಮೇ ಕೈಸೀ ಕಿಯಾಮತ್ ಹೋಗಯಿ

ಕೈಸಿ ಕಿಯಾಮತ್ ಹೋಗಯಿ, ಹಜರತ್ ಪೈಗಂಬರೈ ಬಚ್ಚೋಂಕಿ

ಷಹದತ್ ಹೋಗಯಿ

ದೌಡ್ತಾಹುವಾ ಫೋಡ ಖೂನೈ ಡುಬಾ, ಇಸ್ ಫೋಡೇಕೆ ಸವಾರೈ

ಮೈ ದೇಕ್ತಿ ರೋಯಿ

ಸರ್ಟಟಕ್ತಿ ಓ ಮಾ ಕೈಸಿ ತಕ್ಲೀಫ್ ದಾಲ್ಯೇ ಯಾ ಅಲ್ಹಾ

||ಆಗೇ||

ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು, ಎಂತಹ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು, ಹಜರತ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಮಕ್ಕಳ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ವೇಗದ ಕುದುರೆ ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ ಕುದುರೆಯ ಸವಾರನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿ ಅಳುವೆ, ಮಾತೆ (ಬೀಬೀ ಫಾತಿಮಾ) ಅಳುತ್ತಾ ತಲೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಓ ಮಾತೆ ಎಂತಹ ಚಿತ್ರ, ಹಿಂಸೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡರು ಓ ದೇವರೆ ||ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ||

ಹೀಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದಿಂದ ಆರನೆಯ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ನಡೆಯುವುದು.

ಏಳನೆಯ ರಾತ್ರಿ (ಏಳನೆ ದಿನ) "ಕರ್ಬಾಲಾ"ದಿಂದ ಮಣ್ಣು ತರಲಾಗುವುದು. ಅಂದರೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಮೊದಲೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮಣ್ಣು ತರುವರು.

"ಕರ್ಬಾಲಾ" ಎಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಥವಾ ತಾವು ಈ ಮೊದಲೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಅಗೆದು ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಅದರ ಕಂಠವು ಹೊರಗೆ ಇರುವಂತೆ ಹೊಳಲಾಗುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹೇರಾ, ನೀರು, ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿ "ರೋಟ್" ಎಂಬ ತಿಂಡಿ ಇಟ್ಟು ಮುಲ್ಲಾನ ಕೈಯಿಂದ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರುದ್ರಭೂಮಿ (ಕರ್ಬಾಲಾ) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. "ಮೊಹರಂ" ದಿನದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮಣ್ಣು ತಂದು ಫಾತೇಹಾ ಓದುತ್ತಾರೆ.

ಹಸುರು ಮತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ, ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ಮಸೀದಿ ಆಕಾರದ ಗುಂಬಜ್ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಕಡ್ಡಿ ಕಾಣದಂತೆ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಿಂದ ಮುಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ "ತಾಬೂತ್" ಎನ್ನುವರು. ತಂದಂತಹ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ "ತಾಬೂತ್"ನ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ

ಸಮಾಧಿಯಾಕಾರದ ಎರಡು ಗೋರಿ ಮಾಡುವರು.

ಎಂಟನೆಯ ರಾತ್ರಿ “ದುಲ್-ದುಲ್” ತೆಗೆಯಲಾಗುವುದು. “ದುಲ್-ದುಲ್” ಎಂದರೆ ಕುದುರೆ ಎಂದರ್ಥ. ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರು ಕ್ರೂರಿಗಳಿಂದ ಕೊಲೆಗೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರ ಕುದುರೆಯು ಅವರ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿತು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಟ್ಟು, ಕಡ್ಡಿ, ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಿಂದ ಕುದುರೆ ತಯಾರಿಸಿ “ತಾಜೀಯಾ” ಇಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಒಂಭತ್ತನೆಯ ರಾತ್ರಿ “ಹುಸ್ಸೇನ್, ಹಸೇನ್” ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ ತಂದು ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುವರು.

ಹತ್ತನೆಯ ರಾತ್ರಿ “ಪಂಜೆ” ಮತ್ತು “ತಾಜೀಯಾ”ದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಊರ ಮೇಲೆ ಹೊರಡುವುದು. ಒಬ್ಬ ಊದ್ದಾದಾನಿ ಹಿಡಿದು “ಲೋಬಾನ್” ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗರ ಗುಂಪು ಜನರಿಂದ ಗೋಲಕದಲ್ಲಿ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ನಾಮುಂದು-ತಾಮುಂದು ಎನ್ನುತ್ತಾ “ತಾಬೂತ್” ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೆಗಲು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ ಊದುಕಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೆರವಣಿಗೆ ಊರ ಮೇಲಿಂದ ಹೊರಟು “ಕರ್ಬಾಲಾ” ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಗೋರಿಯಾಕಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಮಣ್ಣು ಸಹೇರಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ “ದಫನ್” ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಏಳು ವಿಧದ ಕಾಳು, ಬೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಜೋಳದ ಹಿಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ “ಖಿಚ್ಡಾ” ಮಾಡಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುವರು. ಅನಂತರ ರೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಖಿಚ್ಡಾವನ್ನು “ತಬ್ರೂಖ್” ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲಾಗುವುದು.

ಗೋರಿಯ ಮಣ್ಣನ್ನು “ದಫನ್” ಮಾಡಿದ ಮೂರನೆಯ ದಿನ “ತೀಜ್ಜಾ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವರು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಅಥವಾ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಸುಮಾರಿಗೆ ಶರಬತ್ ಹಾಗೂ ನೆನೆಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳು ಸೇರಿಸಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾದದಂತೆ ಪುನಃ ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ “ಸಲಾಂ” ಗೀತೆ ಹಾಡುವರು :

ಸಲಾಂ :

ಮುಸ್ತಫಾ ಜಾನೆ ರಹೇಮತ್ ಪೇ ಲಾಖೋ ಸಲಾಂ

ಸಮೈಬಜ್ ಮೆ ಜಹದತ್ ಪೇ ಲಾಖೋ ಸಲಾಂ

ಜಬ್ ಸುಹಾನೀ ಖಡಾ ತೈಬಾಖಾ ಚಾಂದ್
 ಉಸ್‌ದಿಲ್ ಹರ್‌ರೋಜ್ ಯೇ ಷಹದತ್ ಪೇ
 ಲಾಖೋ ಸಲಾಂ ||ಮುಸ್ತಫಾ||

ಅಲ್ಲಾ ಅವನ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆಕ್ಷಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವಂದನೆಗಳು
 ಇವರುಗಳ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ನಮನಗಳು
 ಅಂದು ರಮ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರ
 ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನದ ಅಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ನಮನ

ಹೀಗೆ ಹತ್ತು ದಿವಸ ಶೋಕದ ದಿನಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದು. ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಳ್ಳಿ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಿಂಜಾರರು ಆಚರಿಸುವ "ಮೊಹರಂ" ಇತರ ಮುಂದುವರಿದ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. "ಮೊಹರಂ" ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಹಸ್ಸೇನ್, ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಧರ್ಮದ ಏಳೆಗಾಗಿ ಸತ್ತರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಂದ್ರನ ದರ್ಶನವಾದ ಮರುದಿನ ಅಂದರೆ "ಮೊಹರಂ"ನ ಹತ್ತು ದಿನದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ "ಗುದ್ಲಿಬಿತ್ತು" ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮುಲ್ಲಾ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಊರ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಮಸೀದಿಯ ಮುಂಭಾಗ ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ "ಅಲಾವಾ" ತೆಗೆದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕಲ್ಲಿನ "ಬಾರೆಮುಳ್ಳು" ಇಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಊರ ಜನತೆಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಲಾನು ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿ ಕುಂಕುಮ, ವಿಭೂತಿ ಹಚ್ಚಿ ಕಾಯಿ ಒಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳು ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ-ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಐದು ದಿನದವರೆವಿಗೂ ನೆಲ ಅಗೆದು ಅಗಲವಾದ ಗುಂಡಿ ತೋಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಇಟ್ಟಂತಹ ನಾಣ್ಯದ ಸಣ್ಣ ಕುಡಿಕೆ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಮುಲ್ಲಾನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹಬ್ಬದ ಸಂಭ್ರಮ ಬಹಳ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಊರಿಗೆ ಒಂದು ಬಳಗದಂತೆ, ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ದುಡ್ಡು-ಕಾಸು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕಾಳು-ಕಡ್ಡಿ ಕೀಳ ಪಡೆಯುವುದು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೇವರು ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಯಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಚಂದಾ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.)

ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ ಹಚ್ಚುವುದು, ಮೈಕ್‌ಸೆಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ

ಹಾಕುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದು, ಮನೆ ಶುಚಿಯಾಗಿಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುವರು. ಪಂಜೆ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಕೂರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವನ್ನು ದೇವರು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು 'ಹಿರೆ ಹೊಳೆ ಸ್ನಾನ' ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಐದು ಜನ (ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬರುವವರು) ಬರಿಗಾಲಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನು ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಮಾತಾಡದೆ, ಭಕ್ತಿ ಆದರದಿಂದ ಮಸೀದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬರುವರು. ಅನಂತರ ತಂದಂತಹ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪಂಜೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆದು (ಈ ಮೊದಲೆ ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಂಟಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದು) ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವರು.

ನೆರೆದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು (ಪುರುಷರು, ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ) "ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್, ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್, ಯಾಲೀಮಾಮ್ ದೀನ್" - ಎಂದು ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ "ದೀನ್" ಕೂಗುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಸೀದಿಯ ಮುಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ದೇವರು ಕೂರಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆದೀಪ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು "ಲೋಬಾನ್" ಹೊಗೆ ಹಾಕುವರು. ಪುನಃ ಪಂಜೆ ಆರು, ಏಳು ಗಂಟೆಗೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ

ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ಕೀ ದೊಸ್ತಿ ಕರೋ ದೀನ್

ದೂಲಾ ದೂಲಾ ಹಸ್ಸೇನ್ - ಹುಸ್ಸೇನ್ ದೂಲಾ ದೂಲಾ

ಎಂದು ಉನ್ನತರಾಗಿ ಕೂಗುವರು.

ಏಳನೆಯ ದಿನವನ್ನು ಗಂಧದ ರಾತ್ರಿ ಅಥವಾ "ಸಂದಲ್ಕೀ ರಾತ್" ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನದಂತೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು "ದೀನ್" ಕೂಗಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಜೆ ಏಳು-ಏಳುವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಲಾವದ ಸುತ್ತ ಸೇರುವರು.

ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಬರುವಾಗ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಬೆಲ್ಲ ತಂದು ಅಲಾವದ ಸುತ್ತ ಐದು ಬಾರಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಅಲಾವಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುವರು. ತಂದಂತಹ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಕ್ಕರೆ ಮುಲ್ಲನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಲೋಬಾನ್ ಹಾಕಿ ಹೊಗೆ ಏರಿಸುವರು. ಕೆಲವರು ಅಲಾವದ ಸುತ್ತ ದೀನ್ ಹಾಕುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವರು. ಅಂದರೆ ಅಲಾವದ ಸುತ್ತ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಕ್ಕಿಟ್ಟು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸಿ, ಪುನಃ ಹಿಂದಡಿ ಇಡುವಂತೆ ಕೈ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ, ಬಟ್ಟೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು.

ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು-ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ನೀರು ತಂದ

ಮಂದಿ ಈ ದಿನ ಸಹ ಪುನಃ ನೀರು ತರಲು ಹೋಗುವರು. ಇವರು ನೀರು ತಂದು ಪಂಜಿಯ ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸಿ, ಗಂಧ ಏರಿಸಿ, ದೀನ್ ಹಾಕುವವರೆಗೆ ಉಳಿದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಆಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಆಡುವಾಗ “ಅಲಾಯಿ” ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು :

ಫಾತೀಮಾ ಕಾ ಬಾಗ್, ಸೋನಾ ಹೋಗಯಿ ಸಾಮ್ ಹೋತೆ ಹೋತೇ
 ಈಮಾನ್ ವಾಲೇ ಕಹೇ, ಆಜ್ ಭೀ ರೋತೆ ರೋತೇ
 ಖೂನ್ ಮೇ ಡುಬೇ ಹುಯೇ ಹೈದರ್
 ಸಖ್ ಜಮೀಪೆ ಭಿಖರೇ ಹುಯೇ ಥೇ
 ತೂಟ್ ಕೇ ಛಾಂದ್ ಸಿತಾರೇ
 ಕಮ್ಲಿವಾಲೊಂಕೇ ದುಲಾರೇ, ಜಬ್ ಷಹಿದ್ ಹುಯೇ ಸಾರೇ
 ದೇಖಿ ಸೈಯದೊಂಕೇ, ಲಾಷ್‌ತೋ ಫಿರಿಶ್ತೆಯೇ ಪುಕಾರೇ
 ದೇಖೀಯೇ ಜಮಾನಾ ಸಾರೇ, ಪೂಲೊಂಕು ಆಗ್ ಪೇ ಸೋತೇ

ಫಾತೀಮಾರವರ ನಂದನ ವನ ಬರಿದಾಯಿತು ಸಂಜಿಯಾದಂತೆ.

ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರು (ಮುಸ್ಲಿಮರು) ಹೇಳುವರು. ಈ ದಿನವೂ ಅಳುತ್ತಾ
 ರಕ್ತದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು
 ಭೂ-ಆಕಾಶ ಒಂದಾಗಿ ನಕ್ಷತ್ರ ಮುರಿದು
 ಬಿದ್ದಿರುವಂತೆ ಪೈಗಂಬರವರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು
 ವೀರ ಮರಣವನ್ನಪ್ಪಿದರು.

ಇಂತಹವರ ಕಳೇಬರವ ನೋಡಿದ ದೇವದೂತರು ಈ ರೀತಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು
 ನೋಡಿರಿ ಇಡೀ ಲೋಕದ ಜನಗಳೇ ಹೂವುಗಳು ಬೆಂಕಿ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ
 ಮಲಗಿರುವುದು

ಬೋಲೊ ಶಾಹಿರಾ ಎತ್ತ ಚೆಂದಾ
 ಬಾರ ಸಾಯಿರಾ ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳಗತಾನ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ
 ಬಾರ ಸಾಯಿರಾ ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳಗತಾನ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ ಕೀಳ್ ಉತ್ತರ
 ನಮ್ನು ನಿಮ್ನು ಕೂಡಿಸಾನೆ ಸ್ವಾಮಿ ಶಂಕರ
 ಮೊಹರಂ ದೂಳು ಕಟ್ಟಿದ ಕಡಲಿ ಹಳ್ಳಿಂದ
 ತಾಬೂತಾ ಕಟ್ಟಿತು ಕನ್ನಡಿ ಹಳ್ಳಿಂದ
 ಅರಸಿನ ಅಂಗಳದಾಗ ಬೆಳಕ ಚಲ್ಲಿದ ಹಾಗೆ
 ಖಾದರಿಯವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಾರ ಬಂಕಾಪುರದಾಗ

ಸವಾಲೊಂದು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಶಾಹಿರಾಕ್ಶೇ
 ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಹುಲಿ ನಿನಗಾಗಿ ತಂದಿಹೆನು ಹೂವಿನ ಮಾಲಿ
 ಏಡಿ ಸೀಗಡಿ ಕೂಡಿ ದೊಡ್ಡ ಜಗಳವು ಮಾಡಿ
 ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸೀಗಡಿ ಬಂದಿತು ಏಡಿಗೆ ಹೊಡೆಯಿತು

ಬಹಾದ್ದೂರ ಘೌಜುದಾರ್ ಬಂದಾನು
 ಬಾಳಿಯ ಮೀನಾ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನಾ ಕೇಳಣ್ಣ
 ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ ಆಕಳ ಕಥೆಯನ್ನ ಆಕಳ ಕಥೆಯನ್ನ
 ಆಕಳ ಮೆಯಿತಿತ್ತು ಅಡವಿಯಾಗ ಮಂದಿನ
 ಆಕಳಿಗೆ ಕೂಡಿದ್ದು ಹುಲಿರಾಯ ತಾನ ಆಕಳ ತಾಯಿ ನಿನ್ನ ತಿನ್ನುತ್ತೇನಾ ಇವನ್ನ
 ಮನೆಯಾಗ ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ಬರುವೆ, ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸಿ ಆಕಳ ಬಂತು
 ಅಡವಿಗೇನ ಬಾರಪ್ಪ ಹುಲಿರಾಯ ತಿನ್ನ ಬಾರ ನನ್ನ
 ನನ್ನ ವಚನಕ ಬಂದಿದ್ದಿ ತಿನ್ನಂಗಿಲ್ಲವ್ವ ನಿನ್ನ
 ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಬಿ ಸಾಹೇಬರ ಹಾಡಿದನವ ಕವನ

ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾಗಿ “ಕಳ್ಳಿ-ಭಾವನಿರುತ್ತಾನೆ”. ಈತನ ಉಡುಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ತಲೆಗೆ ಉದ್ದನೆಯ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇವನಿಗೂ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರು ಬರುವುದುಂಟು. ನೀರು ತಂದು ಚಿಮುಕಿಸಿ “ದೀನ್” ಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಐದು ಮಂದಿಗೆ ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರು ಬರುತ್ತದೆಯಂತೆ, ಯಾರಿಗೆ ಮೊದಲು ದೇವರು ಬರುತ್ತದೋ ಅವನು ತಕ್ಷಣ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಿಂದ ರಭಸವಾಗಿ ಹೊಂಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹಿಂದಕ್ಕೂ-ಮುಂದಕ್ಕೂ ತೂಗುತ್ತಾ ಹೊಳೆ ಕಡೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕೆಲವು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಗ್ಯಾಸ್ ಲೈಟು, ಲ್ಯಾಂಪು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಓಡುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಉನ್ನತತೆಯಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜಿಗಿದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಅದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಲಾವದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಕೆಂಡ ತೆಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ಆ ಕೆಂಡವನ್ನು ಪಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು “ಸಿಜ್‌ದಾ” ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದ ನಾಲ್ವರು “ದೀನ್” ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ಮೇಲಿನಂತೆ ಇವರು ಸಹ ಹೊಳೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಕೆಂಡ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು “ಸಿಜ್‌ದಾ” ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ದೂಲಾ....ದೂಲಾ.... ಹಸ್ಸೆನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಆವೇಶಭರಿತನಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಗೋರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಓಡುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಇವನು “ಸಿಜ್‌ದಾ” ಮಾಡುವನು. ಇವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಕೆಲವು ಭಕ್ತರೂ ಓಡುತ್ತಾರೆ.

ಊದ್‌ದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಬ್ರಾಣ ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಈತನ ರಭಸ, ಆವೇಶ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ 'ದ್ಯಾವಮ್ಮನ ಗುಡಿಗಿ' ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ 'ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಗಿ' ಓಡುತ್ತಾನೆ. ತಕ್ಷಣ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ದೇವರು ಕೂರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಜೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರೆ.

ಎಂಟನೆಯ ದಿನ :

ಆರನೆಯ ದಿನದಂತೆ "ದೀನ್" ಹಾಕುವುದು, ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಡುವುದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನ :

ಈ ದಿನವನ್ನು ಕತ್ತಲ ರಾತ್ರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. "ಖತಲ್ ಕೀ ರಾತ್" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದು ಕತ್ತಲ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ. "ಖತಲ್ ಕೀ ರಾತ್" ಎಂದರೆ ಕೊಲೆಯಾದ ರಾತ್ರಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಗಂಧ ರಾತ್ರಿಗಿಂತ ಈ ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು. ಈ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಲ್ಲಾರವರು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಲಾವದ ಹತ್ತಿರ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ದೂಲಾ....ದೂಲಾ.... ಎನ್ನುತ್ತಾ "ದೀನ್" ಹಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ದೇವರು ಕೇಳಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು, ಬೇರೆ ಧರ್ಮೀಯರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಂದು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹೂವು, ತುರಾಯಿ, ಪಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ಅಥವಾ ಮೌಲಾಲಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ, ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿ ತವಕದಿಂದ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಐವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ಇಟ್ಟಿರುವ ಪಂಜೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಉದ್ದೇಗದಿಂದ ರಭಸವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ, ಜನಜಂಗುಳಿ ಇವನ ಹಿಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಇವನು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಇವನ ಪಾದ ತೊಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಘಾತೇಹಾ ಓದಲು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಲ್ಲಾ ಘಾತೇಹ ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಾಡಿ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೇಳಿದ್ದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇವರು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಹೊಸದಾದ ಬೇಡಿಕೆ ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸಿ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಘಾತೇಹ

ಓದಿಸುವುದು, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೇವರು ಮೈ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಪುನಃ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಿಂದುರುಗಿ ಬಂದು ಪಂಜೆ ಇಡುತ್ತಾನೆ.

ಈ ದಿನ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಅಲಾವಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಕೆದಕುತ್ತಾ ಕೆಂಡ ಆರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ; ಮೊಹರಂ ಕಡೆಯ ದಿನ :

ದೇವರನ್ನು ಹೊಳೆಗೆ ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ದಿನ ಅಥವಾ ದೇವರು ಸಾಯುವ ದಿನ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಂಟು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಹಲಗೆ ಬಾರಿಸುವವರು (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ) ವಾಲಿಕಾರರ ಮನೆಗೆ, ಗೌಡರ ಮನೆಗೆ, ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರ ಮನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೆರಡು ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದೇವರ ಭೇಟಿ ನೀಡುವೆ ಬನ್ನಿ, ಎಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಹಲಗೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ “ಹಲ್ಲೆ ಜೊತೆ ಬಾ ಅಂದ್ರೆ ಹಜಾಮ್‌ನ ಜೊತೆ ಬರ್ತಾನಂತೆ” ಎಂಬ ಗಾದೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಹಲಗೆ ಬಾರಿಸುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಊರ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಅಗಸಿ (ಊರಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು) ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಡೋಲಿಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಡೋಲಿ ಎಂದರೆ “ಗುಂಬಜ್” ಆಕಾರದ ಅಥವಾ ಮಸೀದಿ ಆಕಾರದ ರಚನೆ. ಇದನ್ನು ಮೇಲಿನಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ ಅಂಟಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. “ಗುಂಬಜ್”ನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣವಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ದೊಡ್ಡವರು, ಚಿಕ್ಕವರೆನ್ನದೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿ ಕುಣಿಯುವ ಗುಂಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ “ಯಾಲೀ ದೂಲ, ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ಯಾಲೀಮಾಮ್ ದೀನ್” ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕುಣಿಯುವ ಗುಂಪಿನ ಹಿಂದೆ “ಪಂಜೆ” ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು, ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನವಿಲು ಗರಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಊದ್‌ದಾನಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಭಕ್ತರು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹಿಂದೆ ಡೋಲಿ (ತಾಬೂತ್) ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನಾಮುಂದು, ತಾಮುಂದು ಎಂದು ಹೆಗಲು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಊರ ಬೀದಿಯ ಜನಜಂಗುಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತವಾಗಿ

ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಗಿ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಂಗಳ ಗುಡಿಸಿ ನೀರು ಚಿಮುಕಿಸಿ, ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಮೆರವಣಿಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಕ್ತರು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಿ ಬರುವಾಗ ತಾವು ತಂದಿರುವ ಕಡ್ಲೆಪುರಿ, ಉತ್ತುತ್ತೆ ಡೋಲಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಮೆರವಣಿಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಮುಲ್ಲಾನ ಪಾದ ತೊಳೆದು ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ತಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವಂತೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಊರಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ ನಂತರ ಅಗಸಿ ಒಳಗಿಂದ ಹೊರಟು ಪಕ್ಕದ ಊರಿನ ಡೋಲಿಯೊಂದಿಗೆ ಗಡಿಯಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಗಡಿಯಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಉನ್ನತ್ತರಾಗಿ ಕುಣಿಯದೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜೆ ಮತ್ತು ಡೋಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡವರ ಮುಂದೆ ಮುಲ್ಲಾನಿರುತ್ತಾನೆ. ತಮ್ಮ ಊರಿನ ಗಡಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪಕ್ಕದ ಊರಿನ ಡೋಲಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಯಿಸದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಎರಡೂ ಊರಿನ ಮುಲ್ಲಾರವರು ಫಾತೇಹ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡೋಲಿಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕತ್ತಿ ಹಿಡಿದವರು ಹಾಗೂ ಪಂಜೆ ಹಿಡಿದವರು ಸಹ ಪರಸ್ಪರ ಐದೈದು ಬಾರಿ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ರಭಸದಿಂದ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ರಭಸವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನೋಡದೆ ಓಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಗಸಿ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಓಡುವ ವೇಗ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜೆ ಹಿಡಿದ ಐವರಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದ್ಯಾವಮ್ಮನ ಗುಡಿಗೆ ಓಡುತ್ತಾನೆ.

ಗಡಿಯಾಡಲು ಹೋದವರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಉರಿದು ಕೆಂಪಾಗಿರುವ ಕೆಂಡವನ್ನು ಉನ್ನತ್ತರಾಗಿ ತುಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲಾವದ ಸುತ್ತ ಜನಜಂಗುಳಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಅಥವಾ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯಲು ಕಾತರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಭಕ್ತ ಸಮೂಹ "ದೀನ್" ಕೂಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದು ಪಂಜೆ ಹಿಡಿದು ಉನ್ನತ್ತರಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾದ ಮುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರಿಗೆ ದೇವರು ಮೈಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಇಡುವರು.

ಸಂಜೆ ಏಳು ಅಥವಾ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ಮಸೀದಿ ಮುಂದಿನ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಜನಜಂಗುಳಿ ಬಂದು ಸೇರುವರು. ಕೆಲವರು ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಮಸೀದಿಯ ಮುಂದೆ ಉರುಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುವರು. ಡೋಲಿ ಹೊತ್ತವರು ಅವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತುಳಿದುಕೊಂಡು

ಹೋಗುವರು. ಹೀಗೆ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯವೆಂದು ನಂಬಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದ ಐವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಗೆರೆ ಎಳೆಯುವನು. ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಗೆರೆಯ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು. ದೇವರು ಮೈಮೇಲೆ ಬಂದವನು ವೃತ್ತದ ಒಳಭಾಗದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಬಾಚಿ ಐದು ಗುಡ್ಡೆ ಮಾಡುವನು. ಈ ಒಂದೊಂದು ಗುಡ್ಡೆ ಒಂದೊಂದು ಬೆಳೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಜೋಳ, ಹುರುಳಿ, ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿ, ಹತ್ತಿ, ಬಿಳಿ ಜೋಳ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳು ಈ ಗುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಗುಡ್ಡೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುತ್ತದೋ ಆ ವರ್ಷ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆ ಅಧಿಕ ಬೆಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಹಾಗೂ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. (ಆಗದೆಯೂ ಇರಬಹುದು) ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಊರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವೆಂಬಂತೆ ಐದು ಮಂಗಳವಾರ ಘಾತೇಹ ಮಾಡುವಂತೆ ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುವನು. ಅಂದರೆ :

1. ಐದು ಮಂಗಳವಾರ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.
2. ಐದು ಮಂಗಳವಾರ ಮನೆಗೊಬ್ಬರಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರು ಊರ ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತಂಬಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದು ಊರಿನ ಗೋರಿ, ದ್ಯಾವಮ್ಮನ ಗುಡಿ, ಬಸವನ ಗುಡಿ, ಹನುಮಂತನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರಿನ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರು ಉಳಿದರೆ ಮನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುವುದು.
3. ಹೊಲ ಉಳಬಾರದು, ಗಾಡಿ ಹೂಡಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ.
ಮೇಲಿನವುಗಳನ್ನು ಐದು ಮಂಗಳವಾರ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ದೇವರಿಗೆ ಮೈ ತೊಳೆಯುವುದು :

ಜನರೆಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಡೋಲಿ, ಪಂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಳೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯುವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚೊಂಗಿ, ಬುತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಪಂಜೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊಳೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಹಾರ, ತುರಾಯಿ, ಹಳೆಯದಾದ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುಲ್ಲಾನು ಘಾತೇಹ ಓದುವನು. ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಚೊಂಗಿ, ಬುತ್ತಿ ತಿನ್ನುವರು. ಮುಲ್ಲಾನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಶೋಕ ಗೀತೆ ಹಾಡುವರು:

ಬಾಂದ್ ಕರ್ ವೋ ಷಹದತ್ ಕಾ ಸಹೇರಾ
ಬಾದಪ ಕರ್ಬಾಲಾಕಾ ಬನೇಗಾ

ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿವೀರ ಮರಣಕ್ಕೆ ನಿಂತ
ಕರ್ಬಾಲಾ (ರುದ್ರಭೂಮಿ) ಭೂಮಿಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ

ರಂಗ್ ಮೇ ಶಬ್ದೀರ್ ದುಲ್ಹಾ ಬನೆಗಾ
ದೀನ್ ವೋ ಈಮಾನ್ ಪರ್ ||ಬಾಂದ್||
ಸರ್ ಕತಾತೇ ಹುಯೇ ಬೋಲೆ ಅಜ್ಗರ್

ಬಗ್ಶ್ ದೋ ಮೇರೆ ನಾನಾಕೀ ಉವ್ವತ್

ಅಯೇ ಖುದಾ ಮುಸ್ತಾಕೀ ನವ್ವಾಸೆ
ತೇರಿ ಖುದ್ರತ್ ಕಾ ಸದ್ ಖಾ ಬನೇಗಾ

||ಬಾಂದ್||

ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ವೀರತ್ವದ ಗಂಡಾಗುವರು
ಇಹ ಮತ್ತು ಪರ ಧರ್ಮದ ಏಳಿಗಾಗಿ ||ಕಂಕಣ||
ರುಂಡ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಅಜ್ಗರ್
(ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಮಗ)

ನನ್ನ ತಾತಾರವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ
ಕ್ಷಮಾದಾನ ನೀಡಿರೆಂದು

ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಮೊವ್ವಾಗನು
ನಿನ್ನ ವಿಧಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತನಾಗುವನು

||ಕಂಕಣ||

ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪಂಜೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಮುಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ
ವಿದಾಯ ಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುವರು.

ಅಲ್ವಿದಾಯೋ ಕ್ಯಾ ಹುಸ್ಸೇನಿ ಅಲ್ವಿದಾಯೋ.....

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರಿಗೂ ವಿದಾಯ

ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಪಂಜೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ
ಇಡಲಾಗುವುದು. ಡೋಲಿಯನ್ನು ಸಹ ಮಸೀದಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗುವುದು.

ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಚೊಂಗಿ, ಬುತ್ತಿ, ಮಾಂಸದ ಸಾರು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆ
ಮಾಡುವರು. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಸೀದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು
ತಮಗೆ ತಿಳಿದ "ಮೊಹರಂ" ಗೀತೆ ಹಾಡುವರು :

ಪಿಂಜಾರರು "ಹಸ್ಸೇನ್, ಹುಸ್ಸೇನ್"ರವರು ಸತ್ತರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಶೋಕ,
ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ "ಮೊಹರಂ" ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು. ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಊರಿನ
ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗುವರು.

ಇಡೀ ಮೊಹರಂ ತಿಂಗಳು "ಕೆಟ್ಟ ತಿಂಗಳು" ಎಂದು ತಿಳಿದು ಮದುವೆ, ಮುಂಜಿ
ಮುಂತಾದ ಶುಭ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತವರಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು
"ಗುದ್ದಿ ಬಿದೈತ್ರಿ" ಎಂದು ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬೆರೆತು ಆಚರಿಸುವ ಈ
"ಮೊಹರಂ" ನಿಜಕ್ಕೂ ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸಂಕೀರ್ತವೇ ಸರಿ.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಪಿಂಜಾರರು ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆ
ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಳೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಈ ಆಚರಣೆ ನೆರವೇರಿಸಲು ಬಾವಿ
ಅಥವಾ ಕೆರೆಗೆ ಹೋಗುವರು. ಕೆಲವರು "ಗಡಿಯಾಡುವುದಿಲ್ಲ", ಕೆಲವರು ದ್ಯಾವಮ್ಮನ,

ಹನುಮಂತನ ಗುಡಿಗೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವುದು, ಅಲಾವಾ ತುಳಿಯುವುದು, ದೀನ್ ಕೂಗುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ರಾಯಚೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಈ ‘ಮೊಹರಂ’ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ‘ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್’ ರವರ ಮುಖಾ ಮುಖೀ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ಎಂಬ ಸಹೋದರರ ಬಗ್ಗೆ ಜನಪದರ ಕತೆಯೇ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಅರಬ್ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಈ ಸಹೋದರರು ‘ಮುದಗಲ್ಲಿಗೆ’ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತಲುಪಿದರಂತೆ. ಊರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮನಾದ ಹುಸ್ಸೇನ್ ನಿಂತರು, ಅಣ್ಣನಾದ ಹಸ್ಸೇನ್ ಊರ ಹೊರಗೆ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿ, ಕೋಟೆಯ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತು. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಊರಿನ ಒಳಗೆ, ಅಣ್ಣ ಊರ ಹೊರಗೆ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಸಹೋದರರನ್ನು ‘ಮೊಹರಂ’ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿಯಂತೆ ಮುಖ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವ ಆಚರಣೆ ಇದು.

ಇವರೂ ಸಹ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಜೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬಣ್ಣ-ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಹೂವಿನಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ‘ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್’ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಬೀದಿ ಮೇಲೆ ಹೊರಟು ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಲು ಜನ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮದ ಏಳೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತ ಈ ಸಹೋದರರ ಕಥೆಯನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುವಂತಹದ್ದು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಮೊಹರಂ :

ಷಿಯಾ ಜನರಿಗೆ ಮೊಹರಂ ದಿನಗಳು ಅಮಂಗಳ ಹಾಗೂ ಶೋಚನೀಯ ದಿನಗಳಾಗಿವೆ. ‘‘ಚಾಂದ್ ರಾತ್’’ ನಂತರ ಮೊಹರಂನ ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದ ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಇವರು ಶೋಕದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುವರು. ಬಲಗೈಗೆ ಕೆಂಪು ದಾರ ಕಟ್ಟುವರು. ಚೆನ್ನಾಭರಣ ತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಕೈಗೆ ಬಳೆ, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕರಿಮಣಿ ಸರ (ಲಚ್ಚೆ)ವನ್ನು ಸಹ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮವಾದ ಭೋಜನವನ್ನು ಸಹ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೊಹರಂ ದಿನಗಳು ಶೋಕದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ‘‘ಇಮಾಮ್ ಬಾಡ’’ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ‘‘ಆಶೂರ್ ಖಾನಾ’’ದಲ್ಲಿ ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವರು. ಶೋಕ ತಪ್ಪ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ‘‘ಮಾತಮ್’’ ಮಾಡುತ್ತಾ ‘‘ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್, ಮರ್ಸಿಯಾ’’ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು. ‘‘ಮಾತಮ್’’ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳುವ ದೃಶ್ಯ ನಿಜಕ್ಕೂ

ಮನಕರಗಿಸುವಂತಹದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ “ಮಾತಮ್ ಹಾಗೂ ಮರ್ಸಿಯಾ” ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವರು ;

“ಮೌಲಹಖ್ ಇಮಾಮ್ ಯಾ ಹಸ್ನೈನ್ ಯಾ ಹುಸ್ನೈನ್
 ಓ ಆಬೀದೆ ಬೀಮಾರ್ ಥಾ ಚಲ್ನೇಸೆ ಜೋ ಲಾಚಾರ್ ಥಾ
 ಔರ್ ಷಾಮ್ ಕಾ ಬಜಾರ್ ಥಾ, ಔರ್ ಮುಸ್ತಾಫಾ ಕೀ ಬೇಟಿಯಾ
 ಶಬ್ದೀರ್ ಕೀ ಲಾಡಿಲಿಯಾ ಓ ಜೈನಬ್, ಓ ಕುಲ್ಸುಮ್ ಥೇ
 ಚಾದರ್ನೇ ಮಹರೂಮ್ ಥೇ
 ಅಜ್ಜರ್ ಕಾ ಓ ನನ್ದ ಗಲಾ
 ಬಹೇತರೆ ಯತೀಮ್ ಕೈಸೆ ಸಹ
 ಲೇ ಶಬ್ದೀರ್ಕೇ ಇಸ್ ಹಾಲ್ಕು, ಕೈಸೆ ಕರೇಂಗೇ ಬೈಯಾನ್
 ಆಶೀಕೀಯಾ ದೇಖೋ ಜರಾ
 ಅಲೀ ಇಮಾಮ್ ಯಾ ಹಸ್ನೈನ್ ಯಾ ಹುಸ್ನೈನ್”

“ಓ ! ಆಬೀದೆ (ಜೈನಾಲ್ಬುದ್ದೀನ್) ಅನಾರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರು
 ನಡೆಯಲು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು
 ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ಸಂತೆಯಾಗಿತ್ತು, ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಪುತ್ರಿಯರು
 ಇವರ ಮುದ್ದಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಅದು ಜೈನಬ್, ಅದು ಕುಲ್ಸುಮ್ ಅವರು
 ಇವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡಿಗೂ ಗತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.
 ಅಲಿ ಅಜ್‌ಗರ್‌ರವರ ಹಸುಳೆ ಧ್ವನಿ
 ಅನಾಥ ಶಿಶು ಹೇಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು
 ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ವಂಶಸ್ಥರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು
 ಅನುಯಾಯಿಗಳೇ ನೋಡಿರಿ ಇದೆಲ್ಲಾ.”

ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಮರ್ಸಿಯಾ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಇಮಾಮ್ ಹಸ್ನೈನ್, ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ನೈನ್, ಆರು ತಿಂಗಳು ಮಗು ಅಲಿ ಅಜ್‌ಗರ್ ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಜನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾ ಪುರುಷರು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಅನುಯಾಯಿಗಳು, ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೂರಿಗಳಿಂದ ಹತರಾದರು. ಈ ಕ್ರೂರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹಾಡುವ, “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುವ ದೃಶ್ಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಂತೆ ಮೊದಲ ದಿನದಿಂದ ಆರು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ದಫನ್ನ ಲಾಫ್ ಅಜ್‌ಗರ್‌ಕೀ ದೇಖ್ ಕರ್ | ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದ ಅಲಿ ಅಜ್ಜರ್‌ರವರ
 ಬೀಬಿ ಬಾನುಯೇ ಕಹತೀಫಿ ರೋಕರ್ | ಕಳೇಬರವನ್ನು ನೋಡಿ

ತುಜ್ಜುಕು ಜೂಲಾ ಜೂಲಾಯೆಂಗಿ ಹೂಂರಾ
ಖುಲ್ದ್ ಮೇ ತೇರಾ ಜೂಲಾ ಬನೇಗಾ

ಬೀಬಿ ಫಾತಿಮಾರವರು ಹೇಳಿದರು ರೋಧಿಸುತ್ತಾ
ನಿನಗೆ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗುವರು
ಅಪ್ಪರೆಯರು, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತೊಟ್ಟಿಲು
ರಚನೆಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊಹರಂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಮಾತಮ್" ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು, ಮಕ್ಕಳು "ಮಾತಮ್" ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಮೊಹರನ ಏಳನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ “ಹಜರತ್ ಖಾಸ್ಸಿ-ಅಲೈಹಿಸ್ಸಲಾಂ”ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ “ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಓದಲಾಗುವುದು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಹ “ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಓದಿದ ನಂತರ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತಾ ಪುರುಷರು ಹೊರಡುವರು.

ಕೆಲವರು ಅಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ “ಫಾಸಿ” ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವೃದ್ಧರು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೀಗೆ ಉನ್ನತ್ತರಾಗಿ ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ :

“ಯಾ ಹಸ್ನೇನ್... ಯಾ ಹುಸ್ನೇನ್
ಯಾ ಅಲೀಮಾಮ್ ದೀನ್” ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ

ಮೊಹರಮ್ಮಿನ ಎಂಟನೆಯ ದಿನ “ಹಜರತ್ ಅಬ್ಬಾಸ್”ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಶೋಕತಪ್ತ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಅಪ್ರಜ್ಞಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಫಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಎಲ್ಲರೂ “ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಂಜೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತೊಳೆಯಲಾಗುವುದು. ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಹೂವು, ಹಾರ, ತುರಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವರು. ಪುನಃ ಎಲ್ಲರೂ “ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಓದಿದ ಮೇಲೆ ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ “ಮರ್ಸಿಯಾ ಗೀತೆ”, “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತ “ಇಮಾಮ್ ಬಾಡ”ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ “ಆಶೂರ್ ಖಾನ”ದಲ್ಲಿ ಪಂಜೆ ತಂದು ಇಡಲಾಗುವುದು. “ತಬ್‌ರೂಕ್” ಎಂದು ಕಡೆ ಪುರಿ ಹಂಚುವರು. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು “ತಬ್‌ರೂಕ್” ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ನಂತರ ಪಂಜೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುವರು.

“ಮೊಹರಮ್ಮಿ”ನ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನ ಪಂಜೆ ಕೂರಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತು “ಮಾತಮ್, ಮರ್ಸಿಯಾ, ಖಾನಿ ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಇತ್ಯಾದಿ ನಡೆಯುವುದು.

ಹತ್ತನೆಯ ದಿನವನ್ನು “ರೋಜೀ ಆಶೂರಾ” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಜೆ ಇಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೋಂಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದು ಗಂಟೆಯ ನಮಾಜ್ ನಂತರ ಪುರುಷರು ಬೀದಿಯ ಮೇಲೆ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತ ಹೊರಟು ಎಲ್ಲರೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿ, ಎರಡು ರಕಾತ್ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವರು. ಮೆಕ್ಕಾದ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆ, ಮುಖ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಬಲಗನ್ನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಾಗುವಂತೆ “ಸಿಜ್‌ದಾ” ಮಾಡುವರು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಂತು, ಅಂಜಲಿ ಓಡಿ “ದೂವಾ” ಬೇಡುವರು.

ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಪಂಜೆ

ಷಿಯಾ ಜನರು ಅಲಿ ಅಜ್‌ಗರಾವರ ಸೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾತಮ್ ಮಾಡುತ್ತಾ
ತೊಟ್ಟಿಲು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮಗು ಅಲಿ ಅಜ್ಜರ್‌ರವರನ್ನು ಕೊಲೆಗೈದ ದಾರುಣ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಶೋಕತಪ್ತರಾಗಿ ಅಳುವುದು ಮತ್ತು ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಬಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹೀಗೆ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತಾ ಶೋಕದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಏಳು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿ ಇಡುವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವರು :

“ಇನ್ನಾಲಿಲ್ಲಹೀ ವೋ ಇನ್ನ ಇಲ್ಲೇಹಿ ರಾಜೀವೂನ್
ರಜನ್ ಬೇ ಖಜಾದೇಹಿ ತಸ್ಲಿಮನ್ ಬೇ ಅಮ್ಮರ್”

ಅಲ್ಲಾನ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅವನ ಕಡೆಯೇ ಹೋಗಬೇಕಿದೆ
ಸಾವು ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತಾ
“ಇಮಾಮ್ ಬಾಡ”ಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವರು.

ಹೆಂಗಸರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ “ಆಶೂರ್ ಖಾನ”ದಲ್ಲಿ “ಮರ್ಸಿಯಾ ಗೀತೆ”
ಹಾಡುತ್ತ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುವರು.

ಪಂಜೆ ಸುಮಾರು ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಸುಂಜಾನ್ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸುಂಜಾನ್-ಎಂದರೆ ಕುದುರೆ ಎಂದರ್ಥ. ಇಮಾಮ್ ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಹುತಾತ್ಮರಾದ
ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಇವರ ಕುದುರೆಯೇ ಅವರ ಪರಿವಾರದವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿತು, ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯ
ಮೇಲೆ ಕುದುರೆ (ಜೀವಂತವಾದ ಉತ್ತಮ ಕುದುರೆ)ಯ ಮೇಲೆ ರಕ್ತ ಚಿಮುಕಿಸಿರುವ ಬಿಳಿ
ಬಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುತ್ತಿರುವ “ಆಶೂರ್ ಖಾನ”ಕ್ಕೆ
ತರಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮಗು “ಅಲಿ ಅಜ್ಜರ್”ರವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ
ತೊಟ್ಟಿಲನ್ನು ಸಹ ತರಲಾಗುವುದು. ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶೋಕ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು. ಕುದುರೆ ಮತ್ತು
ತೊಟ್ಟಿಲನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವರು. ಅಳುವರು ಹಾಗೂ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಶಕ್ತಿ
ಮೀರಿ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದ
ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಪಂಜೆ
ಹಿಡಿದಿದ್ದವರ ಹಿಂದೆ “ತಾಬೂತ್” ಹೊತ್ತವರು ನಾ ಮುಂದು ತಾ ಮುಂದು ಎಂದು ಹೆಗಲು
ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶೋಕತಪ್ತ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಉನ್ನತರಾಗಿ ಕತ್ತಿ ಮತ್ತು
ಚೂರಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಘಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಕ್ತ ಬರುವಂತೆ ಬಡಿದು
ಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಹುಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್” ಎಂದು ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೀಗೆ
ವಯೋವಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುವ ದೃಶ್ಯ ಮನತಲ್ಲಣ
ಗೊಳಿಸುವಂತಹದು. ಉದ್ರೇಕಗೊಂಡು ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಊರ

ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗಿ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಂತೆ ನೋಡುವರು. ಕೆಲ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಸಕ್ಕರೆ, ಬೂಂದಿ ಕೊಟ್ಟು “ಫಾತೇಹ” ಓದಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬರುವುದು. ರಕ್ತ ಬರುವಂತೆ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡಿದ್ದ ಪುರುಷರು, ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಮೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಂಜಿಯೆಲ್ಲವನ್ನು ತೊಳೆದು ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ “ಇಮಾಮ್ ಬಾಡ”ಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವರು. ಅನಂತರ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಹತ್ತು ದಿನದವರೆವಿಗೂ “ಅಶೂರ್ ಖಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತಮ್, ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್, ಮರ್ಸಿಯಾ” ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಎಂಬಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಪುರುಷರೆಲ್ಲ “ಫಾಖಾ” ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಮೊಹರಮ್ ದಿನಗಳು ಷಿಯಾ ಜನರಿಗೂ ಅಮಂಗಳವಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುರುಷರ ವೀರ ಮರಣ, ಅವರು ಪಟ್ಟ ಪಾಡು, ಬವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವರುಗಳು ಅನುಭವಿಸಿದ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯ ಒಂದಂಶವಾದರೂ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ರಕ್ತ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೆಂಡ ಉರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಖಿಂದಾರ್ ಜನರು ಆಚರಿಸುವ ಮೊಹರಂ :

ಅಲೆಮಾರಿಗಳಾದ “ಖಿಂದಾರ್” ಜನರು ಆಚರಿಸುವ “ಮೊಹರಂ” ದಿನ ಷಿಯಾ ಜನರು ಆಚರಿಸುವಂತೆಯೇ ಇದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಇವರು ಸಹ ಮೊಹರಂನ್ನು “ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್”ರವರ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪಂಜಿ (ಆಲಾಂ) ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಕಳೆದು ಚಂದ್ರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊಹರಮ್ನಿನ ಪ್ರಥಮ ದಿನ ತಮ್ಮ ಬಳಗದವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ, ದುಡ್ಡು ಕಾಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಂಚಿಕೊಂಡು ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರು ತರುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊಳೆದು ಕೆಂಪು, ಹಸಿರು ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿ ತಮಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸಿದ ಕಡೆ ಇಡುವರು. ಹೆಂಗಸರು, ಗಂಡಸರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ “ಮರ್ಸಿಯಾ” ಹಾಡುವರು. ಧಾರ್ಮಿಕ ವೀರಪುರುಷರಾದ, ನಾರೀಮಣಿಗಳಾದ ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್, ಬೀಬಿ ಸಕೀನಾ, ಹಜರತ್ ಅಲೀ, ಅಲಿ ಅಜ್ಜರ್, ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಹನೀಫ್ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ “ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್” ಓದುವರು.

ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ “ಫಾಖಾ” ಆಚರಿಸುವರು. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶರ್‌ಬತ್, ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ, ಹಣ್ಣು

ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಪಂಜೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು “ಫಾತೇಹಾ” ಓದಿಸಿದ ಮೇಲೆ “ತಬ್‌ರೂಕ್” ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮ್ಮ ಬಳಗದ ಪುರುಷರ ಹಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರೂ ನಿಂತು “ನಮಾಜ್” ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಪಂಜೆ ಇಟ್ಟ ಮೊದಲನೆ ದಿನದಿಂದ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನದವರೆವಿಗೂ ನಡೆಯುವುದು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ “ಮರ್ಸಿಯಾ ಮಾತಮ್” ಮಾಡುವರು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ಪಂಜೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲಾವದ ಗುಂಡಿ ತೆಗೆದು, ಉರಿಸಿ ಕೆಂಡ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರು ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವರು. ಉಪ್ಪು, ಕರಿಮೆಣಸು, ಸೌದೆ ತಂದು ಕೆಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಕುವರು.

ಮೈಮೇಲೆ ದೇವರು ಬಂದಿರುವಂತೆ ಮೌಲಾನಾ “ಪಂಜೆ” ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ತೂಗುತ್ತಾ ಇರುವನು. ಗಾಳಿ, ಸೋಂಕು ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಕಾಟ ಇದ್ದವರು ಬಂದು ಇವನ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ಆಗ ಇವನು ಹೂಂಕರಿಸುತ್ತಾ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿಸುವನು.

ಹತ್ತನೆಯ ದಿನದ ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೆ “ಮೌಲಾನಾ” ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ “ಮಾತಮ್” ಮಾಡುವರು. ಅನಂತರ ಪಂಜೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊಳೆದು ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಡುವರು. ಹೂವು, ತುರಾಯಿ, ಸಹೇರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ನೀರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವರು.

ಇವರೂ ಸಹ ಮೊಹರಮ್ಮಿನ ಮೊದಲನೆ ದಿನದಿಂದ ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆ ಉಡುವರು. ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ, ಬಳೆ ಖರೀದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಶುಭ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಊಟಕ್ಕೆ ಮೀನು, ಮಾಂಸ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ದಿನ ಕಪ್ಪು ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಡುವರು. ಈ ದಿನ ಬಾಯಿ ರುಚಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಅನ್ನದ ಮೇಲೆ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು ಮೇಲಿರುವಂತೆ ಎರಡು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು, ವಾಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳದ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು “ಫಾತೇಹ” ಓದಿಸುವರು.

ಅಲೆಮಾರಿ ಜನರಾದ ಖಿಂದಾರರು ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಚರಿಸುವರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಹಾಸನ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಮಡಕೇರಿ ಇನ್ನು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯ “ಸುನ್ನಿ” ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ “ಮೊಹರಂ” ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೊಸದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತ ಅಥವಾ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ

ಮೋಹರಂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ತಾಬೂತ್"ನ ಮೆರವಣಿಗೆ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡುಬಂದ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ "ಪಂಜೆ", "ತಾಬೂತ್" ಇಡುವ ಮೂಲಕ "ಮೋಹರಮ್" ಆಚರಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಕಳೆದು ಚಂದ್ರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ದಿನ ಪಂಜೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊಳೆಯಲಾಗುವುದು. ಹಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ವಿಷ ಸೇವಿಸಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರೆಂದು, ಇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿಡುವ ಪಂಜೆಗೆ ಹಸುರು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು, ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರು ಕ್ರೂರಿಗಳಿಂದ ಹತರಾದರೆಂದು, ಇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿಡುವ ಪಂಜೆಗೆ ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಚೌಖೀಯ ಕಂಬಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲಾಲಿಕ ಪಂಜೆ, ಬಾರಾ ಇಮಾಮ್‌ಕೇ ಪಂಜೇ ಸಹ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಹೂವಿನ ಚಾಂದನಿ, ಸಹೇರಾ, ಹಾರ, ತುರಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುವರು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹಸ್ಸೇನ್ - ಹುಸ್ಸೇನ್

ಮೊಹರಂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುನ್ನಿಗಳ ಪಂಜೆ ಹಾಗೂ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ

ಅವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ 'ಶರಬತ್' ನೀಡುವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಹಾಗೂ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲಿ ಪ್ರಾಣ ತೆತ್ತರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಶರಬತ್ ಹಂಚಲಾಗುವುದು.

ಸುಮಾರು ಐದು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಹುಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವುದು, ಶರಬತ್ ಹಂಚುವುದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಐದನೆಯ ಮೊಹರಂ ದಿನದ ನಂತರ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ತಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹರಕೆಯಂತೆ ತೊಟ್ಟಿಲು, ಪಂಜೆ, ಸಹೇರಾ, ಬಳೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತಂದು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಭಕ್ತರು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಹರಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು "ತಾಬೂತ್" ಸುತ್ತ ಕಟ್ಟುವರು.

ಏಳನೇ ಮೊಹರಂ ದಿನ ಪಂಜೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಊರ ಮೆರವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹೊರಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಜೆ ಹಿಡಿದು ಸಾಗುವಾಗ -

“ಯಾಲಿ ದೂಲ ಹುಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್
ಯಾಲೀ ಮಾಮ್ ದೀನ್ ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.”

ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರು, ಸಕ್ಕರೆ, ಊದುಕಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವರು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ನವಿಲು ಗರಿ ಹಿಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಕ್ತರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನವಿಲು ಗರಿಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಸಾಗುವನು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗರು ಗೋಲಕಕ್ಕೆ ಹಣ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದು, ಜನರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವರು. ಹೀಗೆ ಊರ ಮೇಲೆ ಪಂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಿಂದುರುಗಿ ಬಂದ ನಂತರ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿ "ಚೌಖೀಗೆ" ಸಿಕ್ಕಿಸಲಾಗುವುದು.

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಮೊಹರಂ ದಿನ "ಅಲಾವ" ತೆಗೆಯಲಾಗುವುದು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಆರಿಸಿದ ಸೌದೆ ತಂದು ಅಲಾವಕ್ಕೆ ಹಾಕುವರು. ಸೌದೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತಂದು ಹಾಕುವುದು ಸಹ

ಅಲಾವಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಉರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ತಪ್ಪೆಂದು ಈ ಜನಪದರು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸೌದೆಯು ಉರಿದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯ ಕೆಂಡವಾದಾಗ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸೇರುವರು. ಪಂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ತಾವು ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವರು. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಭೂತ, ಪಿಶಾಚಿ ಎಂಬ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ಕಾಟವಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒದ್ದೆ ಎಟ್ಟೆ ಹೊದಿಸಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಂಡ ಸುರಿಯುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ

ಈ ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು, ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವುದು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹತ್ತನೆಯ ಮೊಹರಂ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಸುಮಾರು ಏಳು ಅಥವಾ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ "ತಾಬೂತ್" ಮತ್ತು "ಪಂಜೆ" ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಊರ ಮೇಲೆ ಹೊರಡುವರು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗರು ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುವರು. ಇವರ ಹಿಂದೆ ಊದ್ ದಾನಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನವಿಲು ಗರಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವೇಷ ಧರಿಸಿಕೊಂಡವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವರು. ಪಂಜೆ ಹಿಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಿಂದಕ್ಕೂ-ಮುಂದಕ್ಕೂ ತೂಗುತ್ತಾ ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಗುವರು, ಕೆಲ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ನಾಮುಂದು, ತಾಮುಂದು ಎಂದು ಹೆಗಲು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾ ತಾಬೂತ್ ಹೊತ್ತು ನಡೆಯುವರು. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೇ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವರು.

ಮೇಲಿನಂತೆ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಊರ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಜನಜಂಗುಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡುವರು. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಸಾಗಿಬಂದಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಿಂದ ಗೋಲಕಕ್ಕೆ ಕಾಸು ಹಾಕಿಸುವರು. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೀದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗುತ್ತಾ, ಊರಿನ ಕೆರೆ ಅಥವಾ ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವುದು. ಕೆಲ ಪುರುಷರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಚೊಂಗೆ, ಬುತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಳೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬರುವರು. ಹೂವು, ಹಾರ, ತುರಾಯಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ, ಪಂಜೆ ಎಲ್ಲಾ ತೊಳೆದು, ಹಸ್ಸೇನ್ ಪಂಜೆಯನ್ನು ಹಸುರು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಹುಸ್ಸೇನ್ ಪಂಜೆಯನ್ನು ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಉಳಿದ ಪಂಜೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ "ತಾಬೂತ್" ಕೆಳಗೆ ಇಡಲಾಗುವುದು. ತಂದ ಚೊಂಗೆ, ಬುತ್ತಿ ಇಟ್ಟು, ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಿ "ತಬ್‌ರುಕ್" ಎಂಬಂತೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನುವರು. ಅನಂತರ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ವಿದಾಯ ಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುವರು :

ಅಲ್ ವಿದಾಯ ಅಲ್ ವಿದಾಯ ಓ ಪಹೀಂದಾ ಅಲ್ ವಿದಾ

ಅಲ್ ವಿದಾಯ ಓ ಪಹೀಂದಾ ಅಲ್ ವಿದಾ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ, ಎಲ್ಲಾ ಹುತಾತ್ಮರಿಗೂ ವಿದಾಯ

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ, ಎಲ್ಲಾ ಹುತಾತ್ಮರಿಗೂ ವಿದಾಯ

ಹೀಗೆ ವಿದಾಯ ಗೀತೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಬರುವರು. ಕೆಲವರು ಮೊಹರಂ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ವೈಖರಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

ಹಸ್ಸೇನ್ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು

ಬೀಬಿ ಫಾತಿಮಾನ ಮಕ್ಕಳು

ಜಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳು

ದೇಂಬಿ ಚಲೋ ದಿದಾರಿಯೊ

'ಮೆಕ್ಕಾ-ಮದೀನ' ಏಕ್ ಶಹೇರ್ ಥಾ

ಓಭಿ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಕು ಆಡ್ ಥಾ

'ಜೋಷಿ-ಜಂಗಮ' ಏಕ್ ರೂಡ್ ಥಾ

ಓಭಿ ಹುಸ್ಸೇನ್ ಕು ಆಡ್ ಥಾ

ಅಲ್ ವಿದಾಯ ಅಲ್ ವಿದಾಯ ಓ ಪಾಹೀಂದಾ ಅಲ್ ವಿದಾ

ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು

ಬೀಬಿ ಫಾತಿಮಾರವರ ಮಕ್ಕಳು

ಇವರೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಗುರುವಿನ ಸಮಾನ

ಇಂತಹವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯಿರಿ

'ಮೆಕ್ಕಾ-ಮದೀನಾ' ಎಂಬ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ

ಈ ನಗರವು ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿತು

'ಜೋಷಿ-ಜಂಗಮ' ಎಂಬ ಒಂದು ಮರವಿತ್ತು

ಅದು ಸಹ ಹುಸ್ಸೇನ್ ರವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿತು

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಾಯ ಓ ಹುತಾತ್ಮರೆಲ್ಲರಿಗೆ ವಿದಾಯ

ಎಂದು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವರು.

ಪಂಜೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ತೊಳೆದು ಮನೆಗೆ ತಂದು ತೆಗೆದಿಡುವರು. ಪಂಜೆ ತಂದ ಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ "ಜಿಯಾರತ್" ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಂದರೆ ಈ ದಿನ ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುರಿಕೊಯ್ದು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಕರೆದು ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರು. ಮೊಹರಮ್ಮಿನ ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಅವರವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಚೊಂಗಿ, ಬುತ್ತಿ, ಖಿಚ್ಚಾ, ಮೇವಾ, ಶರಬತ್ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಸಾರಿಸಿ ತೊಳೆದು ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನಿಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು.

"ಆಷಾಡ" ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಜನಪದರು ಹೇಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಕರೆತರುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ "ಮೊಹರಂ" ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತವರು ಮನೆಗೆ ಕರೆತರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೊಹರಮ್ಮಿನ ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಗಂಡು ತನ್ನ ಹಂಡತಿಯ ಮುಖ ನೋಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಈ ದಂಪತಿಗಳು "ತಾಬೂತ್ ದರ್ಶನ" ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಪರಸ್ಪರ ಮುಖ ನೋಡಬಹುದು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಹರಂ ಆಚರಣೆ ತಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಪಂಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸುವರು.

ಬೊಹೋರಿಯಾ ಜನರು ಆಚರಿಸುವ "ಮೊಹರಂ" ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ಇವರಿಗೂ ಶೋಚನೀಯ ದಿನಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಪಂಜೆ ಮತ್ತು ತಾಬೂತ್ ಇಡುವುದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ "ಮಾತಮ್" ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಾಪುರುಷರು, ನೀರಿಗಾಗಿ ಕನಲಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದರೆಂದು ಶರಬತ್ತನ್ನು ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವರು, ಷಿಯಾ ಜನರಂತೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಘಾಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ, ರಕ್ತ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರೂ ಸಹ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶುಭ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಷಾಫಿ ಜನರು ಸಹ ಮೊಹರಮ್‌ನ ದಿನಗಳನ್ನು, ಶೋಚನೀಯ ದಿನವೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಫೇಲಿನಂತೆ ಇವರು "ಪಂಜೆ ಮತ್ತು ತಾಬೂತ್" ಇಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ದಿನಗಳವರೆಗೂ "ಫಾಖಾ"ವಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬಡವರಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವೆಡೆ ಮೊಹರಂ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಜನಪದರು ಹಿಂದು, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿತು, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಭಾವೈಕ್ಯದ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

2. ಬಕ್ರೀದ್ :

ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಅನೇಕ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮಹತ್ವವಾದ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದರೆ "ಈದ್-ಉಲ್-ಫಿತ್ರ್" (ರಂಜಾನ್) ಮತ್ತು "ಈದುದ್ದುಹ್" ಅಥವಾ "ಬಕರೀ-ಈದ್-ಬಕ್ರೀದ್".

ಈ ಬಕ್ರೀದ್ ಹಬ್ಬವನ್ನು "ಈದೇ-ಕಬೀರ್" ಅಥವಾ "ಮಹತ್ವವಾದ ಹಬ್ಬ"ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಬ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೌಮುನ್ದರ್ ಅಥವಾ ಒಂಟಿಯ ದಿನವೆಂದೂ, ಈಜಿಪ್ಟ್ ಹಾಗೂ ತುರ್ಕಿ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ "ಈದೇ-ಬೈರಮ್" ಅಂದರೆ "ಆನಂದದ ಹಬ್ಬ"ವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ "ಬಕ್ರೀದ್" ಹಬ್ಬವನ್ನು ಇಡೀ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಡೆಯ ತಿಂಗಳಾದ "ಜಿಲ್ ಹಜ್"ನ ಹತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಅತೀ ಸಡಗರದಿಂದ

ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಘಟಿಸಿದ ಮಹಾ “ಖುರ್ಬಾನಿ” ದೈವ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದ ಸತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ‘ಬೈಬಲ್’ನಲ್ಲಿಯೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಖಿಲೀಲುಲ್ಲಾಹ್” ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪಾನ್ ಮಿತ್ರ ಎಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತ ಪ್ರವಾದಿ “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರ ಮಗ. “ಜಬೀವುಲ್ಲಾ” ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪಾನ್ ಬಲಿದಾನಿ ಎಂದು ಕೀರ್ತಿತರಾಗಿರುವ “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರ ತ್ಯಾಗ ಬಲಿದಾನದ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಈ ಬಕ್ರೀದ್, ಪ್ರವಾದಿ “ಹಜರತ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್”ರವರ ಬಳಿಕ ತ್ಯಾಗಮಯ ಬದುಕನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳ ಅಂಶವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು.

“ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರು ಇರಾಖಿನ ರಾಜ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಶಾಹಿ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ “ಅಝರ್” ಆಸ್ಥಾನದ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. “ನಮ್ರೂದ್” ಎಂಬ ದುರಾತ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇದ್ದು, ತಾನೇ ಅಲ್ಪಾನೆಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆಗ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ, ಕಂದಾಚಾರಗಳು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರು ಸ್ವತಃ ವಿಚಾರವಂತರಾಗಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಂದಾಚಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಞಾನವೇ ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರ ವಿಚಾರಗಳು ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವು. ಸಮಾಜವನ್ನು ತೀವ್ರ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಲೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮನಗೊಂಡರು. ಬಲಪ್ರಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರ ಹಾದಿಗೆ ಕಂಟಕವನ್ನೊಡ್ಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರು ಖಂಡಿಸಿ ಏಕೇಶ್ವರ ಪೂಜೆಯ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲರಾಗಿದ್ದರು. ಕರೋರನಾದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ “ನಮ್ರೂದ್” ಇವರನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳುವ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದನು. ಅಲ್ಪಾನ್ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅದು “ನಂದನ ವನ” ವಾಯಿತೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಇವರಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಿಂತಲೂ ಘೋರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಾದು ನಿಂತಿತು. “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರು “ಬೀಬಿ ಸಾರಾ” ಎಂಬ ಸುಂದರ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಸೇವೆಗೆ ದಾಸಿ “ಬೀಬಿ ಹಾಜಿರಾ”ರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳು ದಾಟಿದರೂ “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. “ಬೀಬಿ ಸಾರಾ”ರವರ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆ

“ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರು ದಾಸಿ “ಹಾಜೀರಾ”ಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ಎಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ವಯಸ್ಸಿಗೆ “ಬೀಬಿ ಹಾಜೀರಾ”ಳಿಂದ “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್” ಜನಿಸಿದರು. ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮಡದಿ ಮತ್ತು ಪುತ್ರನನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದರು. ಅಲ್ಲಾನ್ ಇಚ್ಛೆ ಹಾಗೂ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುದೂರ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ, ನೆರಳಿಲ್ಲದ ಬಿಸಿಲ ಧಗೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿನ ಮಡದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯ ಪುತ್ರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು.

ಹಸಿವೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ತಳಮಳಿಸುವ ಕಂದನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ, ಕಂಗಾಲಾದ ತಾಯಿ “ಹಾಜೀರಾ” ಎಲ್ಲಾದರೂ ನೀರು-ಆಶ್ರಯ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಸುತ್ತಲೂ ಹುಡುಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದನ ಚೇತ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಲಾಗದೆ, “ಸಫಾ-ಮರ್ವಾ” ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಏಳೇಳು ಬಾರಿ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ನೀರು, ಆಶ್ರಯ ಸಿಗದೆ, ಬೇಸತ್ತು ಮಗುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಸುಳೆಯ ಹಿಮ್ಮಡಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ವರತೆಯಿಂದ ತೇವವಾಗಿ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ ಪುಟಿಯುತ್ತಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು “ಝುಮ್-ಝುಮ್” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದಿಗೂ ಮೆಕ್ಕಾದ ಮರಳುಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಲುಮೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಜ್ ಮಾಡುವ ಯಾತ್ರಿಗಳು “ಸಫಾ-ಮರ್ವಾ” ಹಾಗೂ “ಝುಮ್-ಝುಮ್” ಇವೆಲ್ಲವೂ ದೇವಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಪಾವನರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಅನಂತರ “ಬೀಬಿ ಹಾಜೀರಾ” ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಸಿಗುವ ನೀರಿನಿಂದಾಗಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಬಂದು ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದರು. ಬರುಬರುತ್ತಾ ಈ ಸ್ಥಳವು ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಯಿತು. ಅಂದಿನ ಬೆಂಗಾಡು ಮರುಭೂಮಿಯೇ ಈಗಿನ “ಪವಿತ್ರ ಮೆಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟಣ”.

“ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ” ಅಲ್ಲಾನ್ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಡದಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಪುನಃ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಾದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಾನ್ ಆದೇಶದಂತೆ ಅವನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕನಸನ್ನು ಇವರು ಕಂಡರು. ಅಲ್ಲಾನ್ ವಿಧೇಯರಾದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಗ “ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರನ್ನು ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ “ಮೀನಾ” ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, “ಮಗು, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಲ್ಲಾನ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು” ಹೇಳಿದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ರವರು ಅಲ್ಲಾನ್ ಇಚ್ಛೆ

ಈಡೇರಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ, ತಂದೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. “ಪ್ರಿಯ ತಂದೆಯೇ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.” ಪುತ್ರನ ಸೂಚನೆ ಕೇಳಿದ ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಾನ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಯಿಸಿದಾಗ, ಅದ್ಭುತ ಪವಾಡವೋ ಎಂಬಂತೆ ಭಗವಂತನ ಆದೇಶದಂತೆ “ಜಿಬ್ರಿಯಲ್” ಎಂಬ ದೇವದೂತರು ಬಂದು ಬಲಿಗಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ರವರ ಬದಲಿಗೆ ಟಗರೊಂದು ಬಲಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರಾದ ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಹಾಗೂ ಹಜರತ್ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ರವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ನಂಬಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರ ತ್ಯಾಗ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬಲಿದಾನದ ನೆನಪನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು, “ಕುರಿ” ಅಥವಾ “ಹಲಾಲ್” ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು, ಮೂರು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಬಂಧು-ಮಿತ್ರರು, ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಹಂಚುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಪುನಃ ಭಗವಂತನ ಆದೇಶದಂತೆ ಏಕೇಶ್ವರ ಪೂಜೆಯ ಮೊದಲನೆಯ “ಕಾಬಾ” ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. “ಕಾಬಾ” ಅಥವಾ “ಬೈತುಲ್ಲಾ” ಅಂದರೆ “ಅಲ್ಲಾನ್ ಬೀಡು” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಈ “ಕಾಬಾ” ದೇವಾಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮೀಯರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲಗುವಾಗಲೂ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ತಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

“ಜಿಲ್ ಹಜ್”ನ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಪವಿತ್ರ ಹಜ್ ಯಾತ್ರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮೆಕ್ಕಾ ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಗರವು “ಕಾಬಾ”ದ ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿ ನಿಂತಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಏಕ ದೇವಾರಾಧನೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ “ಕಾಬಾ”ದ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥ ಮುಸ್ಲಿಮರು “ಹಜ್” ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

“ಹಜ್” ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಆರಾಧನಾ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ “ಹಜ್‌ಕರ್ಮ” ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ಹಜ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ, ಮತ, ಲಿಂಗ, ವರ್ಣ, ವರ್ಗ, ಭಾಷೆ, ದೇಶ, ಸೀಮೆಯೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ -

ಲಬ್ಬೈಕ್ ಅಲ್ಲಾಹುಮ ಲಬ್ಬೈಕ್ .
ಲಾ ಷರೀ ಕಲಕ ಲಬ್ಬೈಕ್

ಯಾ ಅಲ್ಲಾ ನಾನು ನಿನ್ನ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಡುತ್ತೇನೆ
ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ

ಇನ್ನಲ್ ಹಮ್ಮ ವನ್ನೇಮತ
ಲಕವಲ್ ಮುಲ್ಕ
ಲಾಷರೀ ಕಲಕ್

ನಾನು ಸದಾ ಹಾಜರಿದ್ದೇನೆ
ಸುತ್ತಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳೂ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯವೂ
ನಿನಗೆ ಮೀಸಲು, ನಿನಗೆ ಯಾರು ಭಾಗಗಳಿಲ್ಲ.

ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ “ಏಹೇರಾಮ್” ಎಂಬ ಬಿಳಿವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿ “ಕಾಬಾ”ದ ಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಾರೆ. “ಮಿರಾನ್” ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಒಂದೇ ಪ್ರವಾದಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

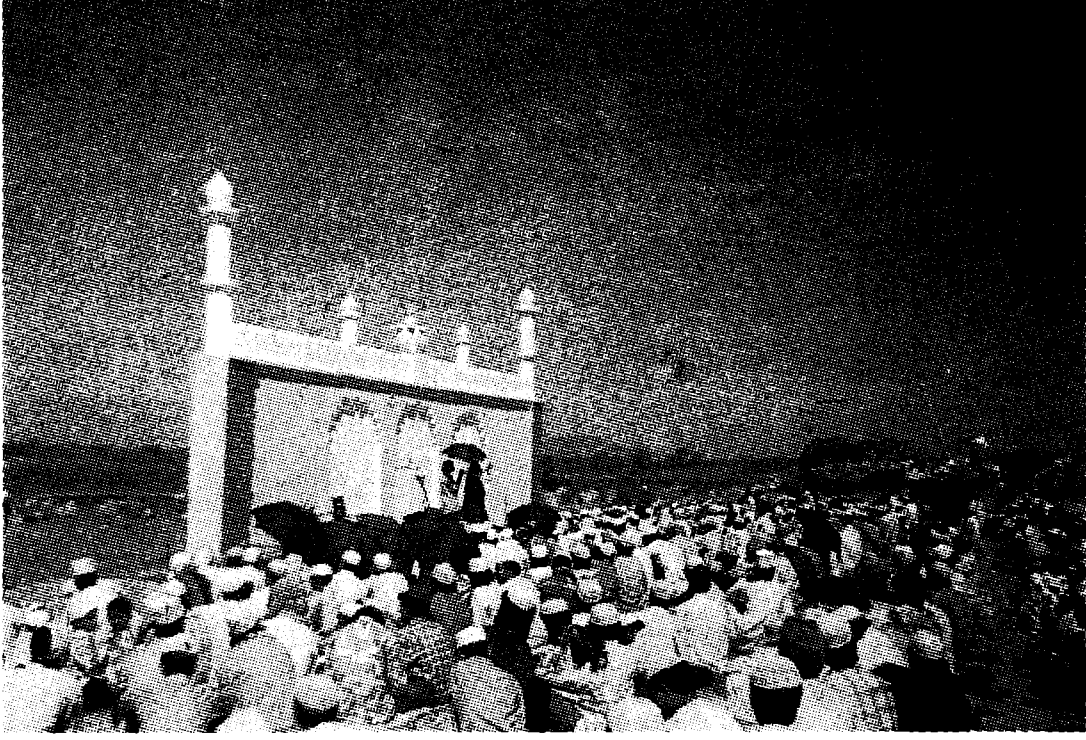
“ಮಹಮ್ಮದ್ ವೈಗಂಬರ್”ರವರು ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ “ಬಕ್ರೀದ್” ಹಬ್ಬವನ್ನು, “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”ರವರ ಭಕ್ತಿ ಹಾಗೂ “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಂತೆ. ಪವಿತ್ರ “ಮಿರಾನ್” ಗ್ರಂಥದ “ಹಜ್” ಎಂಬ “ಸೂರ”ದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಫಾನ್ಸಿಗೆ ಬಲಿದಾನದ ಮಾಂಸವಾಗಲಿ, ರಕ್ತವಾಗಲಿ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರ ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಾವಿತ್ರತೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಫಾನ್ಸಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ “ಬಕ್ರೀದ್” ಹಬ್ಬವು “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ”, “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ಪರರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಅನಿವಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಎಂಬ ಆದರ್ಶ, ಧೈಯಗಳೊಂದಿಗೆ “ಬಕ್ರೀದ್” ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ “ಬಕ್ರೀದ್” ಹಬ್ಬದ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, “ರೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಕುಫ್ತೆ” ಎಂಬ ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿ “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ” ಹಾಗೂ “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ “ಫಾತೇಹಾ” ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು, ಪುರುಷರು, ವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ “ಯಾರೇ ತಕ್ರೀರ್, ಅಲ್ಫಾಹು ಅಕ್ಬರ್, ಇಸ್ಲಾಂ ಜಿಂದಾಬಾದ್, ಅಲ್ಫಾಹು ಅಕ್ಬರ್” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಸೀದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲೊ ಅಥವಾ ವಿಶಾಲವಾದ ಈದ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲೊ “ಈದ್ ನಮಾಜ್” ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ನಮಾಜ್” ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳು “ಹಜರತ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂ” ಹಾಗೂ “ಹಜರತ್ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್”ರವರ ತ್ಯಾಗ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಣಾ ಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ಜನರಿಗೆ

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ “ಹಲಾಲ್” ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಮಾಂಸವನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗ ಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಂಚಿ, ಒಂದುಪಾಲು ತಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈದ್ಲಾ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ನಮಾಜ್ ಗಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದು

3. ರಂಜಾನ್ :

“ರಂಜಾನ್” ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪವಿತ್ರ ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. “ರಂಜಾನ್” ಎಂಬ ಪದವು “ರಮ್ ಜಾ” ಎಂಬ ಅರಬ್ಬೀ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. “ರಮ್ ಜಾ” ಎಂದರೆ “ಉತ್ಪತ್ತಿ” ಅಥವಾ “ವೃಷ್ಟಿ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ “ಅಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರತಿಫಲದ ಸಮೃದ್ಧಿ” ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ತಿಂಗಳ ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳನ್ನು, ಮೂರು ಹಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1. ಮೊದಲ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ - ಅಲ್ಹಾನ್ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಗಳು ದಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು,
2. ಎರಡನೆಯ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ - ಮುಕ್ತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು,
3. ಮೂರನೆಯ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ - ನರಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹದಿನೈದು ವಿವಿಧ ಪವಾಡಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಫಲಗಳು ದಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು “ಹದೀಸ್” ನಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

1. ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿ.
2. ಸಂಪತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚಳ.
3. ಉಪವಾಸದ ಪ್ರತಿಫಲ.
4. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ.
5. ದೇವದೂತರು, ಉಪವಾಸಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು.
6. ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆ.
7. ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುತ್ತದೆ.
8. ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ನರಕದ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ.
9. ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಪ್ರತೀ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ನರಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
10. ಶುಕ್ರವಾರದ ರಾತ್ರಿ ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ನರಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
11. ಈ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪವಾಸಿಗನ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ.
12. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
13. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಉಪವಾಸದ ಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
14. ಉಪವಾಸಿಗನ ದೇಹವು ಪಾಪದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
15. ಅಲ್ಪಾನ ಸಂತೋಷ ಇವನಿಗೆ ದಕ್ಕುತ್ತದೆಂಬ, "ಹದೀಸ್"ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮವು ಐದು ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ :

1. ಆರಾಧನೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುವ ಅಲ್ಪಾನ ವಿನಃ ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ, ಆತನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ, ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ಅಧಿಪತಿ ಆತ.
 2. ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರು ಅಲ್ಪಾನ ಕೊನೆಯ ಪ್ರವಾದಿಗಳು.
 3. ದಿನಂಪ್ರತಿ ಐದು ಸಲ "ನಮಾಜ್" ಮಾಡಬೇಕು.
 4. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸ ವ್ರತ ಆಚರಿಸಬೇಕು.
 5. ಆರ್ಥಿಕ ಬಲವಿದ್ದವರು "ಝಕಾತ್" ಮತ್ತು "ಹಜ್" ಕರ್ಮಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಮನೂ ನಂಬಿ ಆಚರಿಸಲೇಬೇಕು, ಎಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮನು ಉಪವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವನು.

1. ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ತನಕ ಉಪವಾಸವಿರುವುದು.
2. ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು.
3. ದೇಹೇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಬಲ ಒತ್ತಡವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಸುಖದಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು.

“ಸೌಮ್” ಎಂಬ ಅರಬ್ಬೀ ಪದಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ವರ್ಜನೆ” ಅಥವಾ “ಪರಿತ್ಯಾಗ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸಿಗನು ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತ್ಯಜಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ದೈಹಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಿರಬೇಕು. ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು. ಉಪವಾಸಿಗನಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಜೀವನದ ಪರಿಶುದ್ಧಿಗೂ, ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಗೂ ಉಪವಾಸದಷ್ಟು ಸಮರ್ಥ ಉಪಾಧಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆತ್ಮೋನ್ನತಿಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಉಪವಾಸವು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮತಗಳಲ್ಲೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವು ಒಂದು ಗುರಿಯಲ್ಲ, ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿರುವ ಮಾರ್ಗ. ಹಗಲಿನ ವೇಳೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಮೊದಲು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ತನಕ ಹಸಿವು ಸಹಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪವಾಸದ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಉಪವಾಸವಿರಬೇಕು. ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು, ಕೆಟ್ಟ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸದಾತನು ತನ್ನ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಮುಸ್ಲಿಮನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಐದು ಹೊತ್ತು “ನಮಾಜ್” ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಮೊದಲನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನದಿಂದ, ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಚಂದ್ರ ನೋಡುವವರಿಗೆ “ಇಪ್ಪತ್ತು ರಕಾತ್ ನಿಷಾ ನಮಾಜ್” ಅಥವಾ “ತರಾವೀ ನಮಾಜ್” ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರುಷರೆಲ್ಲ ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ “ನಮಾಜ್” ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ “ಹಫೀಜೇ ಖುರಾನ್” ರವರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿ ಉಪವಾಸ ಹಾಗೂ “ತರಾವೀ” ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ತಿಂಗಳಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 20, 22, 24, 26, 28 ದಿನದ ಈ ಐದೂ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು “ತಾಖ್ ರಾತ್” ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಈ ಐದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ “ಶಬ್ಬೇಖಿದರ್ ಕೀರಾತ್” ಅಥವಾ “ಲೈಲತುಲ್ ಖಿದರ್ ಕೀರಾತ್” ಆಗಿದ್ದು, ಯಾವುದು ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ಆ ಸೂಚನೆಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ :

1. ಆ ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಸಮ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
3. ಅರುಣೋದಯದಲ್ಲಿ ಕಿರಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ಸೂಚನೆಗಳು ಇರುವ ದಿನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು “ಶಬ್ದೇಖದರ್ ಕೀರಾತ್” ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ “ಖುರಾನ್” ಗ್ರಂಥವು ಈ “ಶಬ್ದೇಖದರ್ ಕೀರಾತ್”ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ರಾತ್ರಿಯು ಮುಸ್ಲಿಮಾಂಧವರಿಗೆ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. “ಖುರಾನ್” ಗ್ರಂಥವು ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಾ ಅವತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗಿನ ಜೀವನದ ಸಕಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ಇಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಇಸ್ಲಾಮ್” ಎಂದರೆ “ಶರಣಾಗು” ಎಂದರ್ಥ. ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾನಿಗೆ ಶರಣಾಗು ಎಂಬ ಭಾವವಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮವು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಜನವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಹಜ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಲೌಕಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಸ್ಪಂದನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಜೀವನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖುರಾನಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಿರಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥವು ರಚನೆಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ರಾತ್ರಿ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅಲ್ಲಾನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಗೂ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಯಾರು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಾನಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ದಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಪೈಗಂಬರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹದೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮನು ಈ “ರಂಜಾನ್” ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ “ಯತೇಕಾಫ್” ಇರುವುದು, “ಝಕಾತ್” ನೀಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. “ಝಕಾತ್” ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮುಸ್ಲಿಮನು ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜವಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದು, ಅವನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ತೆರವನ್ನು ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಾರು ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ, ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರವನ್ನು

ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಕಪಟ ವಿಶ್ವಾಸಿ ಎಂದು, ಯಾತನಾಮಯ ಶಿಕ್ಷೆಯಿದೆ ಎಂದು "ಖುರಾನ್"ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ ಅಧಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ, ಅನಾಥರಿಗೆ, ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಾನ್ ಅನುಗ್ರಹ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ದಾನ-ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ಮಹತ್ವ ಹಾಗೂ ಉಪವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವ ಗೀತೆಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿವೆ :

ಮಶೂರ್ ರಿವಾಯತ್ ಹೈ ಮೋಮಿನೋ
ರಂಜಾನ್ ಕ ಮಹೆನಾ ಬರಕತ್
ಹೈ ಮೋಮಿನೋ
ಏಕ್ ಶಹೇರ್ ಮೇ ಥಾ ಲಡ್ಕಾ
ಕೋಯಿ ಸಾತ್ ಸಾಲ್ಫ
ರೋಜಾಯೇ ರಕ್ಷೇಕಾ ಉಸ್ಕು
ಅರ್‌ಮಾನ್ ಥಾ ಯೇ ಬಡಾ
ರಂಜಾನ್ ಕಾ ಮಹೀನಾ
ಆಯಾತೋ ಖುಷ್ ಹುವಾ
ಓ ಅಪ್ನೇ ಮಾಸೇ ಕಹೇನೇಲಗಾ ಇಲ್ತೀಜಾ
ಸಹೇರೈ ವಖ್ತೀ ಮುಜ್ಕುಭೀ ಜಗಾನ ತುಂ

ಮಾಕು ಪಿಸರ್ಕೀ ಬಾತ್ ಕಾ ಆಯಾನಾ
ಖಿಯಾಲ್
ಲಡ್ಕಾ ಉಠಾ ಜೋ ವೋ ಸುಬುಹೋ
ತೋ ಉಸ್ಕು ಹುವಾ ಮಾಲುಮ್
ಜೋ ಜಿಸ್ ವಖ್ತ ಮಾ
ದಿಖಾಯಿ ಗಮೇ ಹಾಲ್
ಇಸ್ ವಖ್ತಮೇ ಮಾನೇ ದೇಖಾ
ಬೇಟಿ ಕಾ ಗಮೇ ಹಾಲ್
ಸಮ್ಜಾಯೇ ಇಸ್ಕು ಔರ್ ಕಹ

ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ ಮುಸ್ಲಿಮರೇ
ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ
ಮುಸ್ಲಿಮರೇ
ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹುಡುಗ
ಸುಮಾರು ಏಳು ವರ್ಷದವನು
ಉಪವಾಸ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ
ಇಚ್ಛೆಯಿತ್ತು ಅಧಿಕ
ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳು
ಬಂದಾಗ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡ
ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹತ್ತಿರ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಹೇಳಿದ
ಮುಂಜಾವಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೂ
ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು ನೀನು
ತಾಯಿಗೆ ಮಗನ ಮಾತು ನೆನಪಿಗ
ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ
ಹುಡುಗ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಅವನಿಗೆ
ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಿತು
ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ
ದುಃಖಿತಳಾದಳು
ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ನೋಡಿದಳು
ಮಗನ ದುಃಖವನ್ನು
ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಹೇಳಿದಳು ಮಗನಿಗೆ

ಸುನ್ನೇ ಮೇರೆ ಲಾಲ್
 ರೋಜಾ ನಹೀ ಹೈ ಫರ್ ಭೀ
 ಗಮ್ ನಾ ಕರ್
 ಲಡ್ಕಾಯೇ ಬೋಲಾ ಮಾಸೇ
 ಮೈನೇ ಸುನಾಹೈ ರಂಜಾನ್ ಕಾ ಬಯಾನ್
 ಖುರಾನ್ ಇಸ್ ಮಹಿನೇಮೇ
 ನಾಜೀಲ್ ಹುವಾ ಹೈ ಮಾ
 ರಂಜಾನ್ ಬರೊತೋಂಕಾ
 ಮಹಿನಾ ಹೈ ಮಾ
 ಜನ್ನತ್ ಮೇ ಫರ್ ಮಿಲೇಗಾ
 ಹರ್ ರೋಜೇ ದಾರ್ ಕು
 ಖಾನಾ ತು ಖಾಲೇ ದೇಕ್ ತೋ
 ಕ್ಯಾ ಹೋಗಾ ಹಾಲ್
 ಬಾರಾ ಬಜೇಂಹೈ ತು ಬುಖಾ
 ಮೇರಾ ಲಾಲ್
 ಬೇತಾಬ್ ಮಾಕು ಬೋಲ್ ಉತಾ
 ಜೋ ಕುಚ್ ಭೀ ಹೋತೋ
 ನಾ ಖಾಂವೂಂಗಾ
 ಹಿಚ್ಚೇ ಆಯೀ ಸೀನೇಮೇ ರುಕ್ ಗಯಿ
 ಮಾ ಬಾಪ್ ಚೇಖ್ ಉಲೇ
 ಮಾಸೂಮ್ ಚಲ್ ಬಸಾ
 ಇತ್ತೇಪೇ ದರ್ ಪೇ ಕಿಸೀ ದೀಖಾ
 ಸಾಹೀಲ್ನೇಯೆ ಸದಾ
 ಮೈ ರೋಜೇ ದಾರ್ಂಹೂ
 ಖಾನಾ ಖೀಲಾಯಿಯೇಗಾ
 ಫರ್ ಮೇ ಜೋ ಪಕಾಥಾ
 ಉಸೇ ಸಾಹಿಲ್ ಕು ದೇದಿಯಾ
 ಚಹೇರೆ ಪೇ ಆಯಾ ಹೈ
 ದಿಲ್ ಕಾ ಗಮ್ ನಿಹಾಲ್

ಕೇಳು ನನ್ನ ಕಂದನೆ
 ನಿನಗೆ ಉಪವಾಸ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ
 ನೀನು ದುಃಖಿಸಬೇಡ
 ಹುಡುಗ ಹೇಳಿದ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ
 ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ಮಹಿಮೆ
 ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥ ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ
 ಅವತ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಅಮ್ಮ
 ರಂಜಾನ್ ಅತಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯ
 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ ಅಮ್ಮ
 ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ
 ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪವಾಸಿಗನಿಗೆ
 ಊಟ ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಿನ್ನ
 ಆರೋಗ್ಯ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೋಡು
 ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ ನೀನು ಹಸಿದುಕೊಂಡೆ
 ಇದ್ದೀಯೆ ನನ್ನ ಕಂದ
 ತಳಮಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ
 ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ
 ನಾನು ಊಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ
 ತಕ್ಷಣ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ ಬಂದು ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು
 ತಂದೆ ತಾಯಿ ಚೀತ್ಕರಿಸಿದರು
 ಮುಗ್ಧನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದನೆಂದು
 ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಯಾರೋ
 ಪರದೇಶಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ
 ನಾನು ಉಪವಾಸವಿದ್ದೀನಿ
 ಯಾರಾದರೂ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ ನನಗೆ ಎಂದು
 ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೋ
 ಅದನ್ನೇ ಪರದೇಶಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು
 ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ
 ಹೃದಯದ ವೇದನೆ

ಸಾಹೀಲ್ ದೇಖ್ ಕರ್
 ಕ್ಯಾಬಾತ್ ಹೈ ಮಿಯಾ
 ಬೇಟಾ ಹಮಾರ ರೋಜೇ ದಾರ್
 ದಿಲ್ ಕಾ ಸುಕುನ್ ಛೀನ್ ತೋ ಗಯಾ
 ಬಚ್ಚೇ ಕಿ ಲಾಶ್ ಮುಚ್ಚು ಭೀ ತೋ
 ಏಕ್ಜರ್ ದಿಖಾಯಿಯೇ
 ಜಬ್ ಲಾಶ್ ದೇಕಾ ಬಚ್ಚೇ ಕೀ
 ಸಾಹೀಲ್ ನೇ ಯೇ ಕಾಹ
 ಹೋಜಾ ಖುದಾಕೇ ಹುಕ್ಕುಸೇ
 ಜ್ಜಿಂದಾ ತು ಇಸ್ಪ್ ಡೀ
 ಖುದಾಕೇ ರಹಮ್ ಸೇ ಬಚ್ಚೇನೇ
 ಫಿರ್ ಆಂಕ್ ಖೋಲ್ ದೀ
 ಮಾ ಬಾಪ್ ನೇ ದೇಖಾ ಇಸ್ ಮಂಜರ್
 ತೋ ಖುಷ್ ಹವೇ
 ಬೇ ಸಖ್ತೇ ಸಾಹೀಲ್ ಕೇ ಖದ್ಮೋಪರ್
 ಗಿರ್ ಪಡೇ
 ರಂಜಾನ್ಕಾ ಮಹೀನಾ ಬಡಾ
 ಬರೋತೋಂಕಾ ಹೈ
 ಗಮ್ ಸೇ ನಜಾತ್ ಮಿಲ್ತೀ ಹೈ
 ಹರ್ ರೋಜೇದಾರ್ಕು

ಪರದೇಸಿ ನೋಡಿ
 ಏನು ವಿಷಯ ಇದೆ ಒಡೆಯಾ
 ನಮ್ಮ ಮಗನು ಉಪವಾಸಿಗ
 ಮನಸ್ಸಿನ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡ
 ಮಗುವಿನ ಕಳೇಬರವನ್ನು ನನಗೂ
 ಒಂದು ಬಾರಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿ
 ಮಗುವಿನ ಕಳೇಬರವನ್ನು ನೋಡಿ
 ಪರದೇಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ
 ಅಲ್ತಾನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ
 ಜೀವಂತವಾಗಿ ಏಳು ಈ ಕ್ಷಣವೇ
 ಅಲ್ತಾನ ದಯೆಯಿಂದ ಮಗನು
 ತಕ್ಷಣ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದನು
 ತಂದೆ ತಾಯಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು
 ನೋಡಿ ಹರ್ಷಿತರಾದರು.
 ತಕ್ಷಣ ಪರದೇಶಿಯ ಚರಣದ
 ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರು
 ಹೀಗೆ ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳು ಬಹಳ
 ಸಮೃದ್ಧಿಯ ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ
 ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ
 ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉಪವಾಸಿಗನಿಗೆ

ಯಾವುದೇ ಆಚರಣೆಗೆ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಮೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳ
 ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಲು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಮೇಲಿನಂತೆ
 ಕಥೆ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗೀತೆಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ
 ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗೀತೆಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿವೆ. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳ
 ಉಪವಾಸದ ದಿನಗಳವರೆವಿಗೂ ಫಕೀರರು "ಸಹೇರ್" (ಮುಂಜಾವಿನ) ಸಮಯದಲ್ಲಿ
 ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಈ ತಿಂಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಬಗೆಯ
 ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಅವರೂ ಸಹ ಹಾಡುವರು.

ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದು ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದ ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಹಳ
 ಆನಂದದಿಂದ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ "ಈದೆ-ನಮಾಜ್" ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ

ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ “ಫಿತ್ರ”(ದಾನ) ವನ್ನು ಬಡವರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಬಕ್ರಿದ್ ಹಬ್ಬದ “ಈದುದ್ದೋಹ” ನಮಾಜ್‌ನಂತೆಯೇ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಮಕ್ಕಳು, ಪುರುಷರು, ವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದಾರಿಯದ್ದಕ್ಕೂ “ಯಾರೇ ತಕ್ಬೀರ್ ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್, ಇಸ್ಲಾಮ್ ಜ್ವಿಂದಾಬಾದ್-ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಸೀದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ವಿಶಾಲವಾದ “ಈದ್ಗಾ” ಮೈದಾನದಲ್ಲೋ “ಈದುಲ್-ಫಿತ್ರ” ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವರು.

ಮೌಲ್ವಿಗಳು ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬಾಂಧವರಿಗೆ “ಖುತ್ಬಾ” ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಲಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದುಡ್ಡು-ಕಾಸು ಹಂಚುವರು. ಈ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಾವಿಗೆ ಪಾಯಸ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

4. ಶಹಬಾನ್ ಅಥವಾ ಶಬ್ಬೇಬರಾತ್ ಕೀ ರಾತ್ :

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂವತ್ಸರದ “ಶಹಬಾನ್” ತಿಂಗಳ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಮತ್ತು ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಮಧ್ಯದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು “ಶಬ್ಬೇಬರಾತ್ ಕೀ ರಾತ್” ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಾಹನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಹತ್ವದ ರಾತ್ರಿಯೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧರ್ಮೀಯರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಚರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ, ಸಕಲ ಜೀವ-ಜಂತುಗಳ, ಸತ್ಯ-ಅಸತ್ಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಿರ್ಮಲ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಾಹನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಎಳೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಹನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ತವರ ಪಾಪ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ, ನರಕ ಯಾತನೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖ ಲಭಿಸುತ್ತದೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡ್ಡಿ ತಿನ್ನುವವರಿಗೆ, ಕುಡುಕರಿಗೆ, ಅವಿಧೇಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಹನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅವರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ಅರಿತು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೂ ಅಲ್ಲಾಹನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಈ ವಿವರಗಳು ಮುರಾನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಹತ್ವ ಇದೆ ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮುದಾಯದವರೆಲ್ಲ ಈ “ಶಬ್ಬೇಬರಾತ್ ಕೀರಾತ್”ನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುರಾನಿನಲ್ಲಿರುವ “ಯಾಸೀನ್ ಸೂರಾ”ವನ್ನು ಆಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ

ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಓದುತ್ತಾರೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಿ, ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು, ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೆಲ್ಲರೂ ನಮಾಜ್ ಮಾಡಿ, ಖುರಾನ್ ಓದುವುದು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ತಾನು ತೋರಿರುವ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸತ್ತವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು, ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ತಾನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ರಾತ್ರಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಮಾಡಿ ಎರಡು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು, ಮನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತಿಳಿದವರಿಂದ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸತ್ತಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಿಕರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಂತಹವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲೆಂದು ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರದೆ, ತಮ್ಮ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಅಲ್ತಾನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ “ಶಹಬಾನ್” ಅಥವಾ “ಶಬ್ಬೇಬರಾತ್ ಕೀ ರಾತ್”ನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿ ತಮ್ಮಗಳ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ, ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಅಲ್ತಾನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

5. ಈದೇ-ಮೀಲಾದುನ್ನಬಿ :

ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾದಿಯನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅರೇಬಿಯಾದ ಮರಳು ಗಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಚೇತನದ ಜನನವಾಯಿತು. ಈ ಚೇತನದಿಂದಲೇ ಅರಬ್ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಅನಾಚಾರಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾದವು. ಅವರ ಹೆಸರು “ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ಸಲ್ಲಾಹು ಅಲೈಹುವಾ ಸಲ್ಲಾಮ್” ಎಂದು. “ಮಹಮ್ಮದ್” ಎಂಬುವುದರ ಅರ್ಥ “ಪ್ರಶಂಸೆಗೊಳ್ಳು” ಎಂದು. ಇವರನ್ನು ‘ಸಾದಿಖ್’ (ಸತ್ಯವಾದಿ), ‘ಅಮೀನ್’ (ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಶ. 571, ಹನ್ನೆರಡು “ರಬ್ಬಿವುಲ್ ಅವ್ವಲ್” ಸೋಮವಾರದಂದು ಪೈಗಂಬರ್ ರವರು ಜನಿಸಿದರು. ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 571, ಏಪ್ರಿಲ್ 20 ಅಥವಾ 22ನೆಯ ಸೋಮವಾರದಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಅಂತ್ಯವೂ ಇದೇ “ರಬ್ಬಿವುಲ್ ಅವ್ವಲ್” ಸೋಮವಾರದಂದೇ ಆಯಿತು. ಆಗ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರಿಗೆ 63 ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು

ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ದಿನ ಹನ್ನೆರಡು “ರಬ್ಬಿವುಲ್ ಅವ್ವಲ್” ಎಂದು ಇದನ್ನು “ಈದೇ-ಮಿಲಾದುನ್ನಬಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಮೌಲುದ್” ಎಂದರೆ ತಿಂಗಳ ಹೆಸರು.

ಪೈಗಂಬರ್ ರವರು ಜನಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅರಬ್ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ನಿಕ್ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಕಲಹ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ, ಅನಾಚಾರಗಳು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪಶುಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟುವುದೇ ಅವಮಾನವೆಂದು, ಅವು ಜನಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಜೀವ ಸಮಾಧಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರವಾದಿವರ್ಯರು ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದರು. ಸ್ತ್ರೀಕುಲಕ್ಕೆ ಪುರುಷನ ದಾಸ್ಯತ್ವದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ, ಮಾತಾ-ಪಿತರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಪಾಲು ಹಾಗೂ ಸ್ವತ್ತಿನ ವಾರಸುದಾರರಾಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ತಡೆದರು. ಮಾನವರಲ್ಲಿರುವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಅವನ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯದವರೆಗಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯದಿಂದ ಅರೇಬಿಯನ್ ಜನತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ಪ್ರವಾದಿಗಳ ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಏಕದೇವ ವಿಶ್ವಾಸವು ಆದರ್ಶದ ಮೂಲ ಶಿಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ಓರ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಅವನು ಏಕೈಕನು. ಆತನನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂತೋಷ ಮತ್ತು ದುಃಖಗಳಲ್ಲಿ ಆತನ ವಿನಃ ಅನ್ಯ ಆಶ್ರಯದಾತರಿಲ್ಲ. ನಿಯಂತ್ರಕ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಕನಾದ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿನಃ ಯಾವೊಂದು ಘಟನೆಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದೇಶ ದೂರವಿದ್ದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿತು. ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮವು ಒಂದು ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಾಗ ವೈರಿಗಳು ಅದನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಜನರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾದಿಯವರನ್ನು ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರವಾದಿಗಳು ದುರಾಸೆಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿ, ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಪ್ರವಾದಿಗಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಯಿಂದ ಜನಗಳು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಏಕದೇವನ ಆರಾಧನೆ ಹಾಗೂ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರು ಅಲ್ಪಾನ ಸಂದೇಶ ವಾಹಕರೆಂದು ತಿಳಿದು, ಇವರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವುದೇ ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೀಯರ

ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವರು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ವಾಣಿ ಖುರಾನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು "ಸಾಹೇಬೇ ಖುರಾನ್" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

"ಖುರಾನ್" ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅಲ್ಫಾನ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಮೇಲೆ ಇಪ್ಪತ್ತೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು. ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಪತ್ನಿ "ಆಯಿಶಾ ರಜ್ಜೀಯಲ್ಲಾ"ರವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ಖಾನಖಲಖುಹುಲ್ ಖುರಾನ್" ಅಂದರೆ "ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೇಳಿಕೆ" ಎಂದು.

ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ಚೇತನ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮುದಾಯದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಹರ್ಷೋಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ ಮಾಡಿ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಖುರಾನ್ ಓದುವುದು, ತಸ್ಬೀ ಓದುವುದು, ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವುದು, "ಮೌಲುದ್ ಕೇ ಗೀತಾಂ" ಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ :

ಶುಕ್ರಲ್ಫಾಹುವೇ ಪೈಧಾ ಶಾಹೇ
ಆಲೇನಬೀ
ಹೈಯೇ ಮೌಲುದೇ ನಬೀ
ಸಾಹೇಬಿ ಹಾಷಾಮ್ ಮಕ್ಕೆ ಮದನಿ
ಆಯೇ ನಬೀ
ಆಜ್ ವೋ ಶಾಹೇ ದಿನ್
ಪೈಧಾ ಹೂಯಿಂಗೇ ಯಖೀನ್
ಹುವೇ ಅಹಮದ್ ಕಾ ಅವೌಲ್
ನಸ್ಲೇ ಆದಮ್ ಸೇ ನಿಕ್ಲಾ
ಹುವೇ ಖಿತ್ಮೇ ಮುರುಸಲ್

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಜನಿಸಿದರು ಜಗತ್ತಿನ
ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು
ಮೌಲುದ್ ತಿಂಗಳ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು
ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮೆಕ್ಕನಗರದ
ಅಧಿಪತಿ ಬಂದರು
ಈ ದಿನ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರು
ಜನಿಸುವರು ಖಚಿತ
ಅಲ್ಫಾನ್ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೊದಲ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು
ಆದಮ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಕುಲವು
ಕೊನೆಯ ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದ್
ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು

ಅಲ್ಫಾನ್ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರನ್ನು (ಸಂದೇಶ ವಾಹಕರನ್ನು) ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಇವರಲ್ಲಿ "ಆದಮ್" ಎಂಬುವರು ಮೊದಲ ಪೈಗಂಬರ್‌ರೆಂದೂ, ಕೊನೆಯ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು "ಮಹಮ್ಮದ್ ರಸೂಲುಲ್ಲಾ" ಎಂದೂ, ಇವರೇ ಕೊನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರವಾದಿ ಹುಟ್ಟಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ

ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳುವಾಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಯ ಭರಿತ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ, ಟೀ, ಕಾಫಿ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

ಆಯೇ ಮೇರಿ ಭಾಬೀ
 ಆಯೀ ಮೇರಿ ಬಹೇನಾ
 ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ
 ಗಾಗಾಕೇ ಹಮ್ಮು ಆಯಾಹೈ ಪಸೀನಾ
 ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ
 ಖಾಲಾಕೇ ಘರ್ದೇ ಶಕ್ಕರ್ ಚುರಾಕೇ ಲೇಕಾನಾ
 ಚಾಚೇ ಕೇ ಘರ್ದೇ ಚಾಕಾ ಪತ್ತ
 ಮಾರ್ಕೋ ಲಾನಾ
 ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ
 ಮಾಮು-ಮುಮಾನೀಕು ಜೂತಾ ಬಹಾನ
 ದೋ ಶತ್ತ ಲಾನಾ
 ಪುಪ್ಪಿಕ್ಯಾ ಜಾಕೇ ಗಿಲಾಂಸಾ ಲಾಕಾನಾ
 ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ
 ಬಾಜೂ ಕೇ ಘರ್ ಕಿ ಗೈಂಕು ಪಕ್ಕಡ್ಕರ್
 ದೂದ್ ನಿಕಾಲ್ಕರ್ ಯೇ ಸಬ್ ಮಿಲಾಕರ್
 ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ ಚಾಯೀ ಪಿಲಾನಾ

ಓ ನನ್ನ ಅತ್ತಿಗೆ
 ಓ ನನ್ನ ಸೋದರಿ
 ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು, ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು
 ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ನಮ್ಮೆ ಬಂದಿದೆ ಬೆವರು
 ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು, ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು
 ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮನೆಯಿಂಚ ಸಕ್ಕರೆ ಕದ್ದು ತನ್ನ
 ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮನೆಯಿಂದ ಚಹಾ ಪುಡಿ
 ಹೊಡೆದು ತನ್ನ
 ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು, ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು
 ಸೋದರಮಾವ, ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಸುಳ್ಳು ನೆಪ ಹೇಳಿ
 ಎರಡು ಪಾತ್ರೆ, ತರಬೇಕು
 ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಲೋಟಗಳನ್ನು ತನ್ನ
 ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು, ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು
 ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಹಸುವನ್ನು ಹಿಡಿದು
 ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದು, ಬೆರಸಿ
 ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು, ಚಹಾ ಕುಡಿಸಬೇಕು

ಹೀಗೆ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ತಾಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ಸಲಾಮ್" ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೋಮೀನೋ ಅಪ್ಪೇ ಪೈಗಂಬರ್ದೇ
 ದಿಲೋ-ಜಾನೋ ಫಿದಾ
 ಬೇಜೋ ಸಲ್ವಾತೋ ಸಲಾಂ

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಬಾಂಧವರೇ ನಮ್ಮ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರಿಗೆ
 ತನು-ಮನವೆಲ್ಲ ಸಮರ್ಪಿತ
 ಕಳುಹಿಸಿರಿ ನನ್ನಯ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು

ಎಂಬ ಅಭಿನಂದನಾ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವರು. ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದವರು ಮಾತನಾಡುವರು. ಪುರುಷರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ "ಜುಲೂಸ್" ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಊರ ಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡುವರು, ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ, ದಾನ-ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಡ ಬಗ್ಗರನ್ನು ಉಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ

ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಚರಿಸುವರು.

6. ಈದೇ ಸೂರಿ ಅಥವಾ ಆಖ್ರೀ ಛಾಶುಂಬಾ (ಕೊನೆಯ ಬುಧವಾರ) :

ಅರಬ್ಬೀ ದಿನಚರಿಯ ಪ್ರಕಾರ "ಸಫರ್" ತಿಂಗಳಿನ ಕೊನೆಯ ಬುಧವಾರವನ್ನು "ಆಕ್ರೀ ಛಾಶುಂಬಾ"ವೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. "ಸಫರ್" ಎಂದರೆ ಪ್ರಯಾಣ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು "ಸಫರ್" ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಮಲಗಿದ್ದು ಈ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಬುಧವಾರದ ದಿನ ಗುಣಮುಖರಾಗಿ, ವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯ-ಭೋಜನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರೂ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

"ಸಫರ್" ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರು ಕಾಯಿಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಈ ತಿಂಗಳನ್ನು ಅಶುಭವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬಳೆ ಖರೀದಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತಿಂಗಳನ್ನು ಅಮಂಗಳವೆಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೊನೆಯ ಬುಧವಾರದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಪುರುಷರು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ನೋಡಿ ಎಳ್ಳು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಅಕ್ಕಿ, ದುಡ್ಡು ಇತ್ಯಾದಿ "ಸದ್‌ಖಾ" ಎಂದು ಬಡವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಫಕೀರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ "ಸದ್‌ಖಾ" ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹರಕೆಗಳು :

ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆ ಕೈಗೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲೌಖಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೊರೆ ಹೋಗುವುದು, ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ನಮ್ಮ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ ಅವರವರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಮತ್ತು ಆತಂಕ. ಈ ಆತಂಕ ಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಜನಪದರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಪುನಃ ಹೊಸದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಸಹಜ. ಇದರಿಂದ ಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ

ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ, ಕಂದೂರಿ, ಗೋರಿಗಳ ದರ್ಶನ, ಉಪವಾಸವಿರುವುದು, ಕಥೆ ಕೇಳಿ, ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುವುದು, ಪೂರೈ ಫಾತೇಹಾ ಮಾಡುವುದು, ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವುದು, ನಮಾಜ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸದ್‌ಖಾ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹರಕೆಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ :

ಅರಬ್ಬೀ ದಿನಚರಿಯ “ರಬ್ಬೀವುಲ್‌ಸಾನಿ” ಅಥವಾ ರಬ್ಬೀವುಲ್ ಆಖಿರ್” ಎಂಬ ಮಾಹೆಯ, ಹನ್ನೊಂದನೆ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ “ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ” ಎಂಬ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಮಾಹೆಯನ್ನು “ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ” ಅಥವಾ “ದಸ್ತಗೀರ್ ಕಾ ಮಹೀನಾ” ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ” ಎಂದರೆ ಹನ್ನೊಂದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. “ದಸ್ತಗೀರ್” ಎಂದರೆ ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್‌ರವರ ವಂಶಸ್ಥರಾದ “ಗೌಸೇ ಆಜಂ ದಸ್ತಗೀರ್” ಎಂಬ ಸತ್ಯವಂತ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ತಿಂಗಳನ್ನು “ದಸ್ತಗೀರ್ ಕಾ ಮಹೀನಾ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನದಂದು ದಸ್ತಗೀರ್‌ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಾಗುವುದು. ಮನೆಯ ವಂಶವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ತಮ್ಮ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಅಥವಾ ಕುರಿಯನ್ನು ಹರಕೆ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿನದಂದು ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ, ಸುಣ್ಣ-ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ “ಮಲೀದಾ” ಎಂಬ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ದೀಪಗಳನ್ನಿಟ್ಟು, ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಹಸುರು ಬಾವುಟಗಳ ತುದಿಗೆ ಹೂವಿನ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು. ಹರಕೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಕುರಿ ಅಥವಾ ಕೋಳಿಯನ್ನು “ಜೂಬ್ಬ” ಮಾಡಿ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಾಂಸದ ತುಂಡು ಮೇಲಿರುವಂತೆ ಎರಡು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು ಇಡಲಾಗುವುದು. ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟಿರುವ ಹರಿವಾಣ ಮತ್ತು ಬಾವುಟಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ತಿಳಿದವರಿಂದ “ಗೌಸೇ ಆದಂ ದಸ್ತಗೀರ್”ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರು. ಇದನ್ನು “ಖುಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡದೆ ಕೇವಲ ತರಕಾರಿಯ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಎರಡು ತಟ್ಟೆ ತೆಗೆದು, ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟು ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಕರೆದು ಊಟ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಮನೆ

ಮಂದಿಯವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಬಂದೀ ಗ್ಯಾರ್‌ವೀ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಫಾತೇಹಾ ಓದುವವರೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎಂಜಲು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಎಂಜಲು ನೀರನ್ನು ಹೊರಚೆಲ್ಲದೆ, ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ ಸುರಿಯುವರು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ವಲೀಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಾಡುವರು :

ಆಜ್ ಜೋ ಗೌಸುಲ್ ವರಾಕೀ
ಮಹಿಫಿಲ್ ಹೈ
ಶಹೀಂಶೋ ಶಾಹಿಯೇ ಖುತ್‌ಬೇ
ಅವ್ವಲೀ ಯಾಕೀ ಮಹಿಫಿಲ್ ಹೈ
ಹಬೀಬೇ ಖಲೀಬೇ ಹ್‌ ಗೌಸುಲ್ ವರಾಕೀ
ಮಹಿಫಿಲ್ ಹೈ

ಈ ದಿನ ಗೌಸೇ ಆಜಂ ದಸ್ತಗೀರ್‌ರವರ
ಸಭೆ ಇದೆ
ವಲೀಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ
ಈ ವಲೀಗಳ ಸಭೆಯಿದೆ
ಅಲ್ಹಾನ್ ನೆಚ್ಚಿನ ಗೌಸೇ ಆಜಂ ದಸ್ತಗೀರ್‌
ರವರ ಸಭೆಯಿದೆ

ಹೀಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡುವರು. ಫಾತೇಹಾಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ ಕೊಬ್ಬರಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಲೀದಾವನ್ನು ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ದಿನದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಾವುಟಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಸೂರಿಗೆ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುವುದು.

ಈ ಆಚರಣೆ ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಟ್ಟು-ಮೈಲಿಗೆ ಆದವರು ಸಮೀಪ ಸುಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರ ನೆರಳೂ ಸಹ ಅಪಶಕುನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ :

ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಇಚ್ಛೆ ಕೈಗೂಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಾದರೆ ಗೋರಿಗಳ ದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ದಂಪತಿಗಳು, ತಮಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಬೆಳ್ಳಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಮಗುವಿನ ಮುಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಕಾಯಿಲೆ ಗುಣವಾದರೆ ಗಂಜೀ, ಮಲೀದಾ ಮಾಡಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ದೀಪ ಹಚ್ಚುತ್ತೇವೆಂದು, ಕೋಳಿ, ಕುರಿ ಹರಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದು, ಹೂವಿನ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು, ನೀಲಿ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ “ಗಿಲೇಫ್” ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಬೇಗನೆ ಕಂಕಣ ಬಲ ಕೂಡಿ ಬಂದರೆ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ

ಸಹೇರಾ ತಂದು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಕೈಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ, ಉರುಸ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಡ್ಲೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೂಂದಿ, ಹಾಲು, ಪಾಯಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಇಟ್ಟು, ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿ, ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಇತರ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬ ಭೀತಿ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಡಷ್ಟು ಬೇಗ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನದಂದು ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು, ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಿರಾರೋಟಿಕೇ ಫಾತೇಹಾ ಅಥವಾ ಕಂದೂರಿ :

“ಸಿರಾರೋಟಿಕೇ ಫಾತೇಹಾ” ಎಂದರೆ “ಕುರಿಯತಲೆ ಮತ್ತು ರೊಟ್ಟಿಯ ಫಾತೇಹಾ” ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಈ ಫಾತೇಹಾವನ್ನು ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ “ಸೈಯದ್ ಅಹಮ್ಮದ್ ಕಬೀರ್” ಎಂಬ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಬಿಡಲಾಗುವುದು. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನ ತಮ್ಮ ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕುರಿ “ಜೂಬ್ಬ” ಮಾಡಿ ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ತಲೆಯ ಸಾರು, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಪಾಯಸ ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯ-ಭೋಜನಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ತಯಾರಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಸಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವರು. ಇದನ್ನು “ಸಫ್‌ರಾ ಮಾಂಡ್ಲಾ” ಎನ್ನುವರು. ಅನಂತರ ತಿಳಿದವರಿಂದ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಭೋಜನದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೇ ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ ಹಾಕುವರು ಅಥವಾ ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಮಾರನೇ ದಿನ ಹೋಗಿ ತಿನ್ನುವರು.

ಪೂರೈ ಫಾತೇಹ :

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂವತ್ಸರದ “ರಜ್ಜಬ್” ಎಂಬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಫಾತೇಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ಪೂರೈ ಫಾತೇಹ” ಎಂದರೆ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಫಾತೇಹ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. “ಇಮಾಮೇ ಜಾಫರೇ ಸಾದೀಖ್” ಎಂಬ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಮಾಡುವರು. ಮನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬಟ್ಟೆ ಹಾಸಿ, ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ತೆಗೆದು ಇಡುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತರಕಾರಿ ಪಲ್ಯ, ತುಪ್ಪದ ಅನ್ನ ಮತ್ತು ಪಾಯಸವನ್ನೂ ಸಹ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಇಡುವರು. ಇದನ್ನು

“ಕುಂಡ್ ಭರ್” ಅಥವಾ “ಸಫಾರಾ ಮಾಂಡ್ಲ” ಎನ್ನುವರು. ಅನಂತರ ತಿಳಿದವರಿಂದ “ಇಮಾಮೇ ಜಾಫರೆ ಸಾದಿಖ್” ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು.

ಈ ಫಾತೇಹದಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “ಪೂರ್ಕೇ ಫಾತೇಹ” ಇದೆ, ಎಲ್ಲರು ಊಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಊಟಕ್ಕೆ ಬರುವವರು ಮೀನು, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಬಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ “ಪೂರ್ಕೇ ಫಾತೇಹ” ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮೀನು, ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ತಿಂದಿದ್ದರೆ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರುವರು. ಆಹ್ವಾನಿತರು “ಸಫಾರಾ”ದ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಫಾರಾದ ಮೇಲೆ ಇಡುವರು “ಸಫಾರಾ”ದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಿಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ದೂರವಾದರೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಾದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ಊಟ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ “ಸಫಾರಾ” ಎತ್ತಿ ಇಡುವರು. ಮುಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆಯಾದವರು ಈ ಆಚರಣೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಫಾತೇಹವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವುದು :

ಗಾಳಿ, ಸೋಂಕು, ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಪಶಕ್ತಿಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲು ಮೊಹರಮ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಅಥವಾ ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಕೆಲ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹರಕೆ ಕೈಗೂಡಿದರೆ ಮೊಹರಮ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ “ಅಲಾವ”ಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಕರಿಮೆಣಸಿನ ಗಂಟನ್ನು ಕೊಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಕೆಂಡ ತುಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತವರಿಗೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಂಡ ಸುರಿಯುತ್ತಾನೆ ಇದನ್ನು ಕೆಂಡದ ಸ್ನಾನ ಎನ್ನುವರು. ಇಂತಹ ಹರಕೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸದ್‌ಖಾ :

ವ್ಯಕ್ತಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ನೀಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಹರಕೆ ಹೊರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಳಿ ಅಥವಾ ಕುರಿಮರಿಯನ್ನು ರೋಗಿಯ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ “ಸದ್‌ಖಾ” ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೋ ಅಥವಾ ಅಸಹಾಯಕರಿಗೋ ನೀಡಲಾಗುವುದು

ಅಥವಾ ಅಕ್ಕಿ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಕರಿಎಳ್ಳು (ಪುಟ್ಟೆಳ್ಳು), ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸು, ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯ ಮುಖ ತೋರಿಸಿ, ಬಲಗೈ ತಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ, ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಸದಾಖಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯವು ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ.

ಉಪವಾಸ :

ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಐದು ಶುಕ್ರವಾರಗಳು ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತೇವೆಂಬ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಅಥವಾ “ಸೋಲಾ ಸೈಯಂದಾ” ಎಂಬ ಹದಿನಾರು ವಲೀಯವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತೇವೆಂಬ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವ ಇಚ್ಛೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಹರಕೆ ತೀರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂವತ್ಸರದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಉಪವಾಸವಿರುತ್ತಾರೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಹದಿನಾರು ತಿಂಗಳು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಸಂಜೆ “ಸೋಲಾ ಸೈಯಂದಾ”ರವರ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಪವಾಡವನ್ನು ಕುರಿತು ಕಥೆ ಕೇಳಿ, ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವ ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ.

ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಇದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಪರದೇಶಿಯೊಬ್ಬ ಬಂದು ತನಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಡು ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ರಾಜ ಒಂದು ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಟ್ಟ. ಪರದೇಶಿ ರಾಜನ ಮುಖ ನೋಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನ ಕೈಯಿಂದ ಏನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದ. ರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ತನ್ನ ರಾಜಉಡುಗೆಯನ್ನು ಕಳಚಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಏನೇನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, “ಸೋಲ-ಸೈಯಂದಾ” ಎಂಬ ವಲೀಗಳು ಬಂದು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊರುವಂತೆ ರಾಜನಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು. “ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಹದಿನೈದನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಸಕ್ಕರೆ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ, ಎಳ್ಳು, ಖರ್ಜೂರ ತಿಂದು ಉಪವಾಸ ಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಕೈಗೊಡುತ್ತದೆ”. ಆಗ ರಾಜ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಪವಾಸವಿರಲುತೊಡಗಿದ. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ರಾಣಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಳು. ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು, ರಾಣಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗುವಾಯಿತು. ಆಗ ರಾಜ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ದಾನ-ಧರ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಿನಗೆ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲು ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದು ಊರಿನ ಒಬ್ಬ ಮುದುಕಿ ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ರಾಜ ಹರಕೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ. ಮುದುಕಿಯೂ ಸಹ ತನ್ನ ಬಡತನ ದೂರವಾಗುವಂತೆ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ಉಪವಾಸವಿರಲು ತೊಡಗಿದಳು. ಅಂದಿನಿಂದ ಇವಳು ಶ್ರೀಮಂತೆಯಾದಳು. ಮುದುಕಿಯ ಮನೆಗೆ ಸೌದೆ ತಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವನು ಇವಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಮುದುಕಿ ಹರಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಸೌದೆ ಮಾರುವವನು ಸಹ ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಪವಾಸವಿರಲು ತೊಡಗಿದನು. ಇವನ ಬಡತನವು ದೂರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈತ ಸಕ್ಕರೆ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವುದು ಮರೆತನು. ಎರಡನೆ ದಿನ ಸೌದೆ ಕಡಿಯಲು ಇವನು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ರಾಜನ ಮಗ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಸೈನಿಕರು ಈತನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ, ಇವನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ನೀರಿನ ಮಡಕೆ ರಾಜನ ಮಗನ ತಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಗ ಸೈನಿಕರು ಇವನನ್ನು ಕೊಲೆಗಾರನೆಂದು ಹೇಳಿ ರಾಜನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ರಾಜನು ಇವನಿಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆಯ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ, ಬಂಧೀಖಾನೆಗೆ ಹಾಕಿದನು. ಸೌದೆ ಮಾರುವವನು ಬಹಳ ನೊಂದುಕೊಂಡು “ಸೋಲಾ ಸೈಯಂದಾ”ರವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಅವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ನೀನು ಮಲಗಿರುವ ಹಾಸಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಇದೆ ಎತ್ತಿಕೋ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಯವಾದರು. ಇವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಹಾಸಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಕಾಸನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಸಕ್ಕರೆ ತರಿಸಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿದ. ಆಗ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿದ್ದ ರಾಜನ ಮಗ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದನು. ರಾಜನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಸೌದೆ ಮಾರುವವನು ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಗೌರವದಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊರುವ ಮತ್ತು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಆಗುವ ಅನಾಹುತ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಭಯ-ಭಕ್ತಿ ಅಧಿಕಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ; ನಂಬಿಕೆ ದೃಢಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಥೆ ಕೇಳಿಸುವುದು :

ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಕಷ್ಟಗಳ ನಿವಾರಣೆಯಾದರೆ “ತಿಲ್ ಗೂಡ್‌ಕೀ ಕಹಾನಿ, ದಸ್ ಬೀಬಿಯಾಂಕೆ ಕಹಾನಿ” ಹೇಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹರಕೆ ಕೈಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಈ ದಿನ “ತಿಲ್ ಗೂಡ್‌ಕೀ ಕಹಾನಿ, ದಸ್ ಬೀಬಿಯಾಂಕೆ ಕಹಾನಿ” ಹೇಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಕಥೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರ ಮುಂದೆ ಎಳ್ಳು, ಬೆಲ್ಲ, ಹುರಿಗಡಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ತಿಳಿದವರಿಂದ “ಬೀಬಿ ಸಗಟ್” ಎಂಬ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹಿಳಾಮಣಿಗಳ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹ ಕಥೆ ಹೇಳಿಸಿ, ಕೇಳಲಾಗುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ “ದಸ್ ಬೀಬಿಯಾಂ” ಎಂಬ ಹತ್ತು ಜನ ಧಾರ್ಮಿಕ

ನಾರಿಯರ ಪವಾಡವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಾಗುವುದು, ಈ ಕಥೆ ಕೇಳುವಾಗ ಹತ್ತು ರವೆ ಉಂಡೆ ಇಡುವರು.

ಬಂದಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರು ಬಹಳ ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸೆರಗು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಕಥೆ ಕೇಳುವರು. ಮುಟ್ಟು-ಮೈಲಿಗೆಯಾದವರು ಕಥೆ ಕೇಳುವಾಗ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಇವರ ನೆರಳು ಸಹ ಅಪಶಕುನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಧನಾ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಹಬ್ಬ-ಹರಕೆಗಳಿಗೆ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಮೂಲ. ನಂಬಿಕೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿಂತುಕೊಂಡು, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಆಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚಾಲ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಆಚರಣೆಗಳು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಬ್ಬ-ಹರಕೆಗಳು ಆಯಾಯ ಯೋಗ್ಯಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿ, ಶಾಂತಿ ತರಬಹುದು.

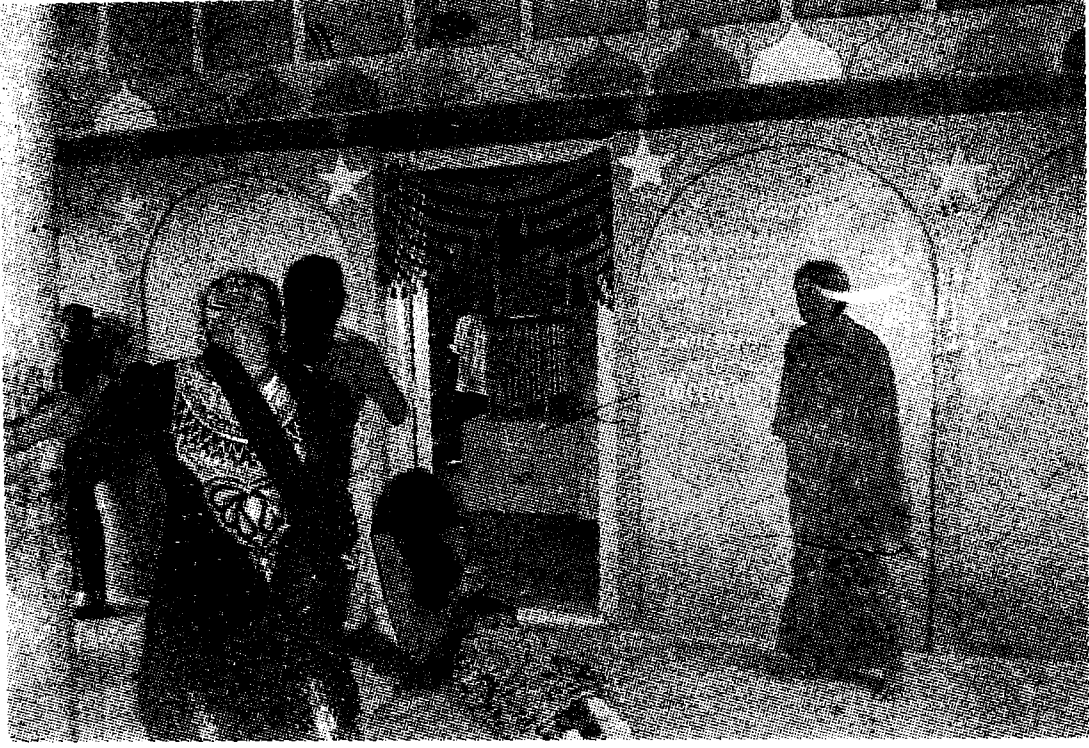
೨

ಹಿಂದೂ ಜಾನಪದದ ಪ್ರಭಾವ

ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ಕೆಲವೊಂದು ಆಚರಣೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿಂದೂ ಜಾನಪದದ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ, ಮಾರುವೇಷ, ತೊಟ್ಟಲು ಆಚರಣೆ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಆಹಾರ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಉತ್ಸವ (ಉರುಸ್)

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋರಿಗಳಿವೆ. ಈ ಗೋರಿಗಳಲ್ಲಿ “ವಲೀ” ಗಳಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. “ವಲೀ” ಗಳೆಂದರೆ ಅಲ್ಪಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ, ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅನೇಕ ಸೂಫಿ ಸಂತರು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇವರು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಇರಲು ಬಯಸಿದರು. ಅಲ್ಪಾನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರವಶರಾಗಿ ಇಹವನ್ನು ಮರೆತು ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅನೇಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಪವಾಡಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾದ ಜನಪದರು ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು “ವಲೀ”ಗಳೆಂದು ಕರೆದದ್ದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರು ಇವರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಹೀಗೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯ (ಪೀರ್ ಮುರೀದ್) ಪರಂಪರೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇಂತಹ “ವಲೀ”ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಜೀವಂತ ಸಮಾಧಿಯಾದರೆಂದು, ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮೆರೆದಿದ್ದರೆಂದು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ “ವಲೀ”ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಐತಿಹ್ಯಗಳಿವೆ. ವಲೀಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು “ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. “ಜಲಾಲುದ್ದೀನ್” ಎಂದರೆ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು ಎಂದರ್ಥ. ಇಂತಹವರ ಗೋರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೋಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುದುರುಗುಂಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೆವ್ವ ಆವರಿಸಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಕಷ್ಟಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಕಾಯಿಲೆ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು, ಜನಪದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಮುತ್ತಪೇಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಡಾ. ದಾವೂದ್ ಅಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಮುರುಘ್ ವೊಹಲ್ಲಾದ ಅಮ್ಮಜಾನ್-ಬಾವಜಾನ್, ಖಾಕೀಶಮೊಲ್ಲಾ ಇವರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲಿನಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ ಗುರುತುಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಭೂತಪಿಶಾಚಿ, ಗಾಳಿಸೋಂಕು ಬಿಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದೂ ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಉಪದ್ರವದ ಕಾಟವಿದ್ದವರು ಗೋರಿಯ ಸುತ್ತ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಪ್ರಜ್ಞಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಮೇಲಿರುವ ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಕೈಕಾಲು ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಗೋರಿಯ ಸುತ್ತಾ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತವೆ. "ವಲೀ"ಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತವೆ. "ಬಾಬ, ಬಾಬ ನೀನು ಎಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಯ್ಯೋ... ಹೀಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡ, ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತೀನಿ" ಎಂದು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು "ತವ್ವಾಘ್" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಮೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವವರೆಗೂ "ವಲೀ"ಗಳು ಘೋರ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂತೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಪುನಃ ಮೈಮೇಲೆ

ಬೀಗಗಳಲ್ಲಿ ದಪ್ಪಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬಗ್ಗೆ

ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾಗ್ದಾನದೊಂದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಕುದುರುಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ, ಬಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸುವ “ವಲೀ” ಗಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಹಂಗೇರಿಕಟ್ಟೆಯ “ಸೈಯದೆ ಸಾದಾತ್” ಎಂಬ “ವಲೀ”ಗಳ ಹರಕೆ ಬಹಳ ನಿಖರವಾದುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಕೋಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಎರಡು ತಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಗೋರಿಯ ಹತ್ತಿರವಿಟ್ಟು ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೂವು, ಗಂಧವನ್ನು ಗೋರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವರು. ಈ ಗೋರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಸೀಳೊಡೆದ ಜೋಡಿ ಮರವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿ “ಸೈಯದೆ ಸಾದಾತ್”ರವರ ಶಿಷ್ಯರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರು ಸಹ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಜೋಡಿ ಕೋಳಿ ಕೊಯ್ದು ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಎರಡು ತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವರು. ಮರಕ್ಕೆ ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದು, ಬೀಗ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕುವರು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಾಟ-ಮಂತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಬೀಗ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಹತ್ತಿರವಿರುವ “ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಪೀಠ” ಅಥವಾ “ಬಾಬಾಬುಡನ್ ಗಿರಿ” ಎಂಬ “ವಲೀ”ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರು ಅನೇಕ ಐತಿಹ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೀಠದಲ್ಲಿ “ಬಾಬಾ”ರವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಲ್ಪಾನ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆಂದು, ಅಲ್ಲೇ ಇರುವ ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗವು ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು, ಈ ಸುರಂಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಹುಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಪೀಠವನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಂದು, ತಾವು ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೀಠದ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು “ಮಾಣಿಕ್ಯ ಧಾರ”ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮೈಮೇಲಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಪೀಠದ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಜುಟ್ಟಿರುವ ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು “ಫಾತೇಹ” ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂದೂಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರೂ ಜೋಡಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಗೋರಿಗಳಿವೆ. ಇವು ಬಾಬಾರವರ ಶಿಷ್ಯರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗುಹೆಯ ಒಳಗೆ ಸಿಗುವ ಮಣ್ಣನ್ನು “ಸಂದಲ್” ಎಂದು ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಭಯ-ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಂದು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾಣಿಕ್ಯಧಾರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ “ಮಾಮಾ ಜಿಗ್ಗಿ” ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀ “ವಲೀ”ಯ ಪೀಠವಿದೆ. ಇವರು ಬಾಬಾರವರ ಶಿಷ್ಯರೆಂದು, ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ಕನ್ಯೆಯರು, ತಮ್ಮ ಮದುವೆ ಬೇಗನೆ ಆದರೆ ಸಹೇರ, ಬಳಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತರೆ, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ “ಕಂಕಣ ಬಲ” ಕೂಡಿಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರು ಹರಕೆ ಹೊತ್ತು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಕೈಗೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲೇ ಸಿಗುವ ಸೊಪ್ಪಿನಿಂದ ಪಲ್ಯಮಾಡಿ “ಫಾತೇಹಾ” ಓದಿಸಿ, ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಡ್ರಂಗಿ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ “ಜಮಾಲ್ ಜೀಮಾಸಾಬ್” ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀ “ವಲೀ”ಯ ಗೋರಿ ಇದೆ. ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರು ಇದನ್ನು “ಜಮಾಲ್ ಅಮ್ಮ”ನ ಗೋರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗಿಂತ ಮುಸ್ಲಿಮೇತರರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೇ ನಾಗರಹಾವು ವಾಸವಾಗಿದೆಯಂತೆ, ಇದು ಗೋರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಗೋರಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವವರು ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲ್ ಕೋಟೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಸನ್ ಡಂಗ್ರಿ, ರಾಜಬಕ್ಷ,

ಷಂಶಾವಲೀ, ಹಾಜೀಮಲಂಗ್, ಉಲ್ಲಾಳ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಸೈಯದ್ ಮದ್ದಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಖಾಜಾ ಬಂದೇ ನವಾಜ್ ಗೇಸುದರಾಸ್ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಗೋರಿಗಳಿವೆ.

ಹಂಢ್ರಂಗಿಯಲ್ಲಿನ ಜಮಾಲಮ್ಮನ ಗೋರಿ

ಬಾಬಾಬುಡನ್ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾಮಾಜಿಗ್ನಿ ಎಂಬ ಸ್ತ್ರೀ ವಲೀಯ ಪೀಠ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಗೋರಿಗಳ ಬಳಿ “ಮುರ್ಷದ್” ಅಥವಾ “ಫಖೀರ್” ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈತ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹರಕೆ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಕೊಡಲು ನಿರತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ “ಫಖೀರ್” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಫೆ, ಯೇ, ಖಾ, ರೇ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

- “ಫೇ” ಎಂದರೆ “ಫಾಖಾ” - ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ತೃಷ್ಣೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ.
- “ಯೇ” ಎಂದರೆ “ಯಾದೇ ಇಲಾಹಿ” - ಅಲ್ಪಾನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗುವುದು.
- “ಖಾ” ಎಂದರೆ “ಖೀನಾತ್” - ಭಕ್ತನಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ.
- “ರೇ” ಎಂದರೆ “ರಿಯಾಜ್” - ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸ.

ಈ ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವವನು “ಫಖೀರ್” ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈತ ಪ್ರಮುಖ “ವಲೀ”ಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುಗಳಿಂದ “ದೀಕ್ಷೆ” ಪಡೆದು ಲೌಕಿಕ ಸುಖಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಾನೆ. ಹಸಿರು ಪೇಶಾ, ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಜುಬ್ಬಾ, ಪಟ್ಟಾಪಟ್ಟಿ ಪಂಚಿ ಧರಿಸಿದ್ದು, ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ದಪ್ಪ ಕಲ್ಲಿನ ಮಣಿಸರ ಹಾಕಿದ್ದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೈರಾ (ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಾದ್ಯ) ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ “ಫಖೀರ್”ರು ಊರು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ, ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವೃತ್ತಿ ಗಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ, ಗುರುವಿನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂತಹ ವಲೀಗಳ ಉರುಸ್ ಇಂತಹ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಮನೆಮನೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಹರಕೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

“ವಲೀ”ಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಅಥವಾ ದೈವಾಧೀನರಾದ ದಿನದಂದು ಆಯಾ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರೆಲ್ಲರು ಸೇರಿ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ “ಉರುಸ್” ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಗೋರಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಹೊಡೆದು, ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಿಂದ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬರುವರೆಂದು ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ಉರುಸ್” ದಿನದಂದು ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜೀದಿಗಳಿಂದ “ಜುಲುಸ್” ಹೊರಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಗಂಧ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಇವನನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಸಹಾಯಕರು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹೂವು ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯ “ಗಿಲೇಫ್” ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ

ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹೊಗೆ ಹಾಕುವ “ಊದ್ ದಾನಿ” ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗರು ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಗೋಲಕ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಖೀರರು ಜೋರಾಗಿ “ದೈರಾ” ಬಾರಿಸುತ್ತಾ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗುತ್ತಾ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದು ಮೆರಗನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಪೈಲ್ವಾನರ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕತ್ತಿವರಸೆ, ದೊಣ್ಣೆವರಸೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅದ್ಭುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬೀದಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವಾಗ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು “ಫಾತೇಹಾ” ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅನುಭವಸ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕನಾಗಿದ್ದು ನವಿಲು ಗರಿಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಮುಖದ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸುವನು. ಹೀಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ತಂದ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಗೌರವ ಆದರಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಫಖೀರರು ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಏರಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಉಳಿದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಮನೆಯಿಂದ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು “ಸಂದಲ್” ಹೊರಡುವುದು ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಂದು ತಾವು ಹರಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಕೊಯ್ದು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ಎರಡು ತಟ್ಟೆ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಗೋರಿಯ ಹತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಓದಿಸಲಾಗುವುದು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಸಕ್ಕರೆ, ಬೂಂದಿ ಫಾತೇಹ ಓದಿಸಿ ಹೂವಿನ ಅಥವಾ ಕೆಂಪು, ನೀಲಿ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ “ಗಿಲೇಫ್” ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುವರು. ತೊಟ್ಟಿಲು, ಬಳೆ, ಸಹೇರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವರು.

ಕೆಲ ಫಖೀರರು ಗೋರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸೇರಿ “ವಲೀ”ಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾ, ಕತ್ತಿ-ಕಠಾರಿಯಿಂದ ತಲೆ ಹಾಗೂ ಮೈಮೇಲೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಘಾಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಚಿಮಟದ ರೀತಿಯ ಆಯುಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ, ಕೆನ್ನೆಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಚೂಪಾದ ಸಣ್ಣ ಸಲಾಕಿಯನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಯಾವ ನೋವು, ಗಾಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಪಾನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು “ಜರಬ್” ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಖವಾಲಿ ಗಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಖವಾಲಿ-ಖಯಾಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ದಿನ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ದಿನ ಭೋಜನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ಈ ಭೋಜನವನ್ನು “ತಬ್ರುಕ್” ಎನ್ನುತ್ತಾ

ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಿ ಮತಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಇಚ್ಛೆ ನೆರವೇರಿದಾಗ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೂ ರೂಢಿಗತವಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು, ಮಾರುವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮೇಲೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಉತ್ಸವ ಮೆರವಣಿಗೆಯಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಆಚರಣೆ ಅನ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಗೋರಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ "ಉರುಸ್" ಅಥವಾ ಉತ್ಸವದ ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಗೋರಿಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳು ವಲೀಗಳ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ತೊಟ್ಟಿಲು ಆಚರಣೆ :

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಜಾನಪದೀಯ ಅಂಶಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿ ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲು ಆಚರಣೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಸೀಮಂತದ ನಂತರ ಮಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಮಗು ಹುಟ್ಟುವವರೆವಿಗೂ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ದಿನದಿಂದ ಸೂತಕ ಕಳೆಯುವವರೆವಿಗೂ, ಸೂತಕದ ಮನೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಕಟ್ಟುಣ್ಣಿನ ಯಾವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನೂ ಆಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೊಂದು ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಸರಿಡಬೇಕಾದರೆ ಮಗುವಿನ ಜಾತಕ ಬಲ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಳಿದು ಆ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿ ಅಕ್ಷರ ಮೊದಲು ಬರುವಂತೆ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಅವರ ಪಾದೋದಕದಿಂದ ಸೂತಕ ಕಳೆದು, ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಕಳಶದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಜಂಗಮರು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೇಳಿ ಮಗುವಿಗೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಾಸಯ್ಯನನ್ನೋ ಅಥವಾ ಜೋಯಿಸನನ್ನೋ

ಕರೆಯಿಸಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಸುವರು. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಮನೆಯ ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆ ಆಯಿತೋ, ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕುಳಿ ತೋಡಿ ಮಾಡಿರುವ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಎಡೆ ಇಟ್ಟು, ಮಗುವನ್ನು ಅಡ್ಡ ಬೀಳಿಸಿ, ಜಿರಲೆಯೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು “ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗಸು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಊಟದ ನಂತರ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೇಯಿಟ್ಟಿರುವ ಬಜೆ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನವೇ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಹೆಸರನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಆರನೆಯ ದಿವಸಕ್ಕೆ “ಛಟ್ಟಿ” ಎಂಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ರೀತಿಯಂತೆ ಜಿರಲೆ ತಂದು ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಚೆಮುಕಿಸಿ, ಮಗುವನ್ನು ಅಡ್ಡ ಬೀಳಿಸಿ, ವಿಧಿ ಮಾತೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ನಲವತ್ತನೆಯ ದಿನ ಬಾಣಂತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಸೂತಕದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸೂತಕ ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸೋದರತ್ತೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಮಗುವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸೋದರತ್ತೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ವರವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಜನಪದರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ, ಬೇಸರಿಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆತನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ದೀವಿಗೆಗಳೆಂದು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಜನಪದರು ಒಂದೇ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಜೋಗುಳ :

ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸುವುದು ಒಂದು ಕಲೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಯಂದಿರು ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಲಗಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ “ಲಾಲಿಪದ”, “ತೊಟ್ಟಿಲು ಹಾಡು” ಹೀಗೆ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಮಗುವನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ, ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿ ಪ್ಯುದುವಾಗಿ ತೂಗುವ, ತಟ್ಟುವ ದೃಶ್ಯ ಅವರ್ಣನೀಯ. ಮಗು ರಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು,

ಅಮ್ಮ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳು ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯಪ್ಪ, ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಪ್ಪ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಪ್ಪ, ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟೇನು ಬಂಗಾರದ ಗಿಲುಕೆಯ ಎಂದು ಹಾಡುವ ಜನಪದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಬಡವಳಾಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಇಂದ್ರ, ಚಂದ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ, ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹಾಡುವ ಧ್ವನಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಚಕಿತಗೊಳಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಸಹನೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಸೇವೆಯ ಪ್ರತೀಕಳಾದ ತಾಯಿಗೆ ಮಗುವೇ ಸರ್ವಸ್ವ, ತನ್ನ ಜೀವದ ಉಸಿರು. ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಮಗುವಿನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮದ ಚಿಂತೆ ಇವಳಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿನ ಅಳು, ನಗು ಮೋಹಕತೆ ಎಲ್ಲವೂ ಇವಳಿಗೆ ಹಿತ ; ಬಲುಸೊಗಸು :

ಸೋಜಾರೇ ತಾನೆ		ಮಲಗು ನನ ಕಂದ
ಮೋತಿಯೋಂಕೇ ದಾನೆ ಸೋಜಾರೇ		ಮುತ್ತುಗಳ ಮಣೆ ಚಂದ ಮಲಗು

ಹೀಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಿದ್ರೆ ಆವರಿಸುವವರೆವಿಗೂ ಅದನ್ನೇ ಪುನರಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ಕೊನೆಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ಧ್ವನಿ ಕಿರಿದಾಗಿಸಿ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಗುನುಗುವ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ :

ಆಗೇ ಆಗೇ ಗೈಯ್		ಬಾರೇ ಬಾರೇ ಹಸುವೆ
ಕಾಲೀ ಗೈಯಕ ಬಸುವಂತ ಪಾಡ		ಕಪ್ಪಾದ ಹಸುವಿನ ಬಸವನಂತಹ ಕರು
ಆಗೇ ಆಗೇ ಗೈಯ್		ಬಾರೇ ಬಾರೇ ಹಸುವೆ

ಇಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಹೇಳುವ ವೈಖರಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನಪದರು ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭರೀ ನಿಮಾ ಪಾಮ್‌ಮೇ		ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ
ಲಭಮೀ ದರ್‌ವಾಜೇ ಮೇ		ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ
ಚರಾಘ್ ಲಗಾವೋ ಬೇಬಿ		ದೀಪ ಹಚ್ಚು ಬೇಬಿ
ತಾನಾ ಗಂವಾರೇಮೇ		ಕಂದ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ
ನನ್ನೇ ನನ್ನೇ ಪಾಡೇ		ಎಳೆಯ ಹಸುಳೆ ಕರುವಿಗೆ
ಪಾನಿ ಪೀನೆ ಫೋಡೇ		ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಬಿಟ್ಟರು
ಸಿಂಗೋಮೆ ಸಿಂಗೋಟಿಯಾ		ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೋಡ್ಡಣ್ಣ
ಗಲ್ಲೇಮೆ ಗುಂಗುರು		ಕುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಜ್ಜೆ

ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ "ಲಕ್ಷ್ಮೀ" ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ “ಲಕ್ಷ್ಮೀ” ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳಕು ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು :

ಆಗೇ ಆಗೇ ಗೈಯ್ ಮಾಕ್ಕು ದೂದು ದೇ
ಕಾಲೀ ಗೈಯಕಾ ಕಾಜಲ್ ನಿಕಲ್ ಆಯಾ
ಯೇ ಮೇರೆ ತಾನೇಕೆ ನೈನೋಮೆ ಪಿನಾಯ ||ಆಗೇ||
ಅಲ್ದಾ ಅಲ್ದಾ ಕರ್ಮೋ ಸೋಜಾ ಮೇರೆ ತಾನೇ
ಆಯೀ ತೆರೇ ಬಹಾನೇ ವಖ್ತ್ ಗಮಾನೇ
ಕಾಲೀ ಗೈಯಕಾ ಮಸ್ಕಾ ಕಾಜಲ್ ಮೇ ಲಗಾಯಿ
ಯೇ ಮೇರೆ ತಾನೇಕೆ ನೈನೋಮೆ ಪಿನಾಯ ||ಆಗೇ||

ಬಾರೇ ಬಾರೇ ಹಸುವೆ ಕೊಡು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹಾಲು

ಕಪ್ಪು ಹಸುವಿನ ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದಿತು

ಈ ನನ್ನ ಕಂದನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿತು ||ಬಾರೇ||

ಅಲ್ದಾ ಅಲ್ದಾ ಎನ್ನುತ್ತ ನೀ ಮಲಗು ನನ್ನ ಕಂದನೆ

ಬಂದೇ ನಿನ್ನ ನೆವದಿಂದ ಸಮಯ ಕಳೆಯಲು

ಕಪ್ಪು ಹಸುವಿನ ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ

ಈ ನನ್ನ ಕಂದನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದೆ ||ಬಾರೇ||

ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿ ಪ್ಯಾರಾದ ನಂತರ ಪಲ್ಲವಿ ಹಾಡುತ್ತ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾಗಿ, ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಜನಪದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಜಾಣ್ಮೆ, ಚುರುಕುತನ ಗಮನಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಲಾಲಿ ಪದಗಳು ಬಾರದಿದ್ದಾಗ ಮಾತೃ ಹೃದಯ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಿಲ್ಲ ಕೊನೇಪಕ್ಷ ಲೂ ಲೂ --- ಲೂ ಲೂ --, ಜೋ --- ಜೋ-- ಎಂದು ಗುನುಗುತ್ತದೆ. ಮಗು ಈ ಹಾಡಿನ ಗೇಯತೆಯ ಇಂಪನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಮಲಗುತ್ತದೆ. ಸರಳ ಮಾತಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಈ ಲಾಲಿಪದಗಳು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವರ್ಗ, ಜಾತಿ, ಸಮೂಹ, ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಂಧವ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಗುವಿನ ಅಳುವಿನೊಂದಿಗೆ ಇಂಪಾದ ಲಾಲಿ ಪದಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಭಾವ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಶಿಷ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತೋ ಅಂತೆಯೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ “ಕರುಳಿನ ವಚನಗಳು”, ಗುಂಡ್ಲಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಐತಾಳ್‌ರ “ಮಾತೃ ಸಂಹಿತೆ”ಯಲ್ಲಿನ

ವಾತ್ಸಲ್ಯಭಾವದ ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮನನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಕಂದನ ಕೊಡು ಶಿವನೆ, ಬಂಧನ ಪಡಲಾರೆ.

ಹವ್ವಲೇ ಹವ್ವಿ ಮುದ್ದು ಹೆಣ್ಣು ತಾವರೆ ಮುದ್ದು

ಹಣ್ಣುಳ್ಳ ಮರಕೆ ಗಿಣಿ ಮುದ್ದು ಕಂದಯ್ಯ ನೀ ಮುದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲ್ಲ.

ನನ್ನಯ್ಯನಂತೋರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಕಳು

ಹೊನ್ನೆಯ ಮರದಡಿ ಆಡುವಾಗ

ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಪವ ಮರೆತಾನು

ಎಂಬಂತಹ ಗೀತೆಗಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಮತಾಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿ :

ಮನೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಮುದ್ದಾಗಿ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬೇಸರಿಕೆಯ ಮನದಲ್ಲೂ ಆನಂದದ ಚಿಲುಮೆ ಪುಟಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಶಿಶುಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಿದ್ದು ಆರೋಗ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಬಾಧೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಜನಪದರು "ಬಿದ್ದೀಳ್" ಎತ್ತುವುದು, ದೃಷ್ಟಿನಿವಾಳಿಸುವುದು, ಕರಡಿ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಹಿಂದು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಬಿದ್ದೀಳ್ ಎತ್ತುವುದು :

ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಎಡವಿ ಮೊಕ್ಕಡೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಚೆಂಬು ನೀರು ತಂದು ಮಗುವಿನ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ನೀರೆರಚಿ, ಉಳಿದುದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಚೆಲ್ಲುವರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಿದ್ದೀಳ್, ಬಾಲಗ್ರಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೂ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಟ ಹಿಡಿದು, ಜೋರಾಗಿ ಅಳುವುದು, ಜ್ವರ ಬರುವುದು, ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಚ್ಚುವುದು ಈ ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ "ಬಿದ್ದೀಳ್" ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜೀವಂತ ಎರಡು ಜಿರಲೆ, ಮೂರುಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದ ಅನ್ನದ ಉಂಡೆ, ಮೂರು ಬಗೆಯ ದಾರ, ಒಂದು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಮೊರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಸೂರಿನ ಕೆಳಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕುಳಿ ತೋಡಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಲಗೆ ಇಟ್ಟು ಮಗುವನ್ನು ಕೂರಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನುಭವಸ್ಥ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆ ಮೊರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನೂ ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ ಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚುವಳು. ಅನಂತರ ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ನಾನ

ಮಾಡಿಸಿ, ದೇವರಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬೀಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಗು ಖಂಡಿತ ಗುಣಮುಖವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ.

ಬಾಲಗ್ರಹ :

ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲಿಗೆ ಇದೊಂದು ದುಷ್ಟ ಗ್ರಹ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ಬಿದ್ದೀಳ್” ಎತ್ತುವುದರಿಂದಲೂ ವಾಸಿಯಾಗದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳುವುದು, ನಿದ್ರೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಆದಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧೂಪದ ಹೊಗೆ ಹಾಕುವುದು, ಶುಭ್ರವಾದ ಉಡುಪು ಧರಿಸುವುದು, ಮಲಗುವಾಗ ತಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬಾಲಗ್ರಹ ಪುಸ್ತಕ ಇಡುವುದು, ನುರಿತ ಮಂತ್ರವಾದಿ ಕೈಯಿಂದ ಯಂತ್ರ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು, ಬಾಲಗ್ರಹ ತಾಯ್ತು (ತಾವೀಸ್) ಕಟ್ಟುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವುದು :

ಹೆದರಿಕೆ, ಭೀತಿ, ಪುಕ್ಕಲು ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದರೆ ದೈರ್ಯವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮ್ಮ ಜನಪದರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕರಡಿ ಆಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ದೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗ :

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗಲೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳು ಹಟ ಮಾಡಿ ಅಳುವುದು, ವಾಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗಲೂ ಸಹ ಒಂದು ಮೊರದಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಕರಟ, ಅರಿಶಿಣದ ನೀರು, ಎಲೆ, ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನಂತರ ಮೂರು ದಾರಿಗಳು ಸಂದಿಸುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆದು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡದೆ ಮನೆಗೆ ಬರಲಾಗುವುದು ; ಅಥವಾ ಪೊರಕೆ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸುಡಲಾಗುವುದು. ಅದು ಚಟ ಪಟ ಎಂದು ಶಬ್ದಮಾಡಿ ಉರಿದರೆ ಆಗ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವರು. ಹಾಗೆಯೇ ತೆಂಗಿನ ಕರಟದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಕೆಂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಗುವಿನ ಮುಂದೆ ನಿವಾಳಿಸಿ, ಅರಿಶಿಣದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವರು. ಆ ನೀರು ಕೆಂಪಾದರೆ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವರು.

ದಡಾರ :

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ “ದಡಾರ” ಅಥವಾ “ಅಮ್ಮ” ಎಂಬ ರೋಗ ಬಂದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಗುಳ್ಳೆ ಎದ್ದು ಉರಿಯುತ್ತವಂತೆ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಹಟ ಮಾಡಿ ಅಳುವುದು, ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಜ್ವರ ಬರುವುದು, ಊಟ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುತ್ತವಂತೆ. ಇದು ದಡಾರದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಡಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿ, ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಮುಖದ ಮೇಲೆ

ನಿವಾಳಿಸುವರು. ಮಕ್ಕಳು ಮಾಂಸದ ಊಟ ಬಯಸಿ ಕೇಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ನೀರಿಗೆ ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಮುಟ್ಟು-ಮೈಲಿಗೆಯಾದವರು ಇಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಬಾರದಂತೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ಸಮೀಪ ಸುಳಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ರಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ದಡಾರ ಇನ್ನೂ ಉಲ್ಬಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾಟದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಲು “ಮೂರುವಾರ” ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಾರದ ಮಂಗಳವಾರ, ಶುಕ್ರವಾರ, ಭಾನುವಾರ ಬೆಳ್ಳ ಮೊಸರು, ಹಾಲು ಅನ್ನ ಹಾಗೂ ಬೇವಿನ ಕಳಶ, ಅಕ್ಕಿ, ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾರಮ್ಮನ, ಅಣ್ಣಮ್ಮನ ಅಥವಾ ಗುಡಿಸಲಮ್ಮನ ಗುಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಕೆಲ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವವರ ಕೈಯಿಂದ ಮೇಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಹೀಗೆ ಹಿಂದು ಜನಪದದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಮಕ್ಕಳ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಯಂತ್ರ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು, ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದು, ನಿವಾಳಿಸುವುದು, ದೃಷ್ಟಿ ತೆಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಆಚರಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಉಡುಗೆ - ತೊಡುಗೆಗಳು :

ಉಡುಗೆ - ತೊಡುಗೆಗಳು ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೆ, ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನಪದರಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅವರದೇ ಆದ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಿವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ, ಗಂಡಾಗಲಿ ದೇಹದ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಕಾಣದಂತೆ ವೈತುಂಬಾ ಉಡುಪು ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ.

ಪುರುಷರು ಬಿಳಿ ಜುಬ್ಬಾ, ಪೈಜಾಮ ಅಥವಾ ಪಟಾಪಟ್ಟಿ ಲುಂಗಿ ಉಟ್ಟು, ತಲೆಗೆ ಟೋಪಿ ಅಥವಾ ಪೇಟಾ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಟ್ಟಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಪುರುಷರು ಸಲ್ವಾರ್ ಮುಕ್ ಶೇರವಾನಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷರು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಂ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಆಭರಣ ಧರಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ಚಿನ್ನಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬಾರದೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಡು ಬಣ್ಣದ ಕಸೂತಿ ಅಥವಾ ಚಮಕೀ ಹಾಕಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ತುಂಬು ನೆರಿಗೆಯ ಮೊಣಕಾಲಿನವರೆಗಿನ ಜಂಪರ್ ಹಾಗೂ ಸಲ್ವಾರ್ ಧರಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡನಿ ಹೊದ್ದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಬುರ್ಖಾ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬುರ್ಖಾದ ಬಣ್ಣ ಇಂತಹದ್ದೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ.

ದಿರುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಬಣ್ಣದ ಬುರ್ಖಾ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಬುರ್ಖಾ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಉಂಗಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀರೆ ಸುತ್ತಿ, ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಸಡಿಲವಾದ ಜಾಕೀಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಕಾಣದಂತೆ ತಲೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಖಿಂದಾರ್ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮೊಣಕಾಲಿನವರೆಗಿನ ತುಂಬು ನೆರಿಗೆಯ ಲಂಗ, ತುಂಬು ತೋಳಿನ ಉದ್ದನೆಯ ಜಾಕೀಟು ಹಾಗೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡನಿ ಹೊದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತೊಡುವ ಆಭರಣಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೊರಳಿಗೆ ಗಲ್ಲರ್, ಲಚ್ಚಾ, ಕಿರಾಚಿಹಾರ್, ನೆಕ್ಲೇಸ್, ಬೆಖಾರಾರಿ ಪಟ್ಟಿ, ಪೂಲ್‌ಹಾರ್, ಚೈನ್‌ಪದಕ್ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಿವಿಗೆ ಝಮ್ಮಿ, ಕೀರನ್, ಬುಗ್ಡಿ, ಐರನ್‌ಕೀರನ್-ಮಾಟಲ್, ಮಾಂಗ್‌ಟಿಲಾ, ಪಟ್ಟಿಕಾ ತಾರಾ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಷಾಫಿಯರಲ್ಲಿ “ಅಲ್ಫತ್” ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಆಭರಣವನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ತವರು ಮನೆಯಿಂದ ಮಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಭರಣವಿದು. ಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಕೆಲ ಷಾಫಿಯರು “ಧಾಲೀಲಚ್ಚಾ” ಎಂಬ ಆಭರಣವನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೈಗೆ ಬಳೆ, ಬೆಥಳಿಗೆ ಉಂಗುರ, ಕಾಲ್ಗಿಜ್ಜೆ, ಕಾಲ್ಬೆರಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಂಗುರ - ಹೀಗೆ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣ ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಹಾಗೂ ಮೆಹೇಂದಿ ಎಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭೇದಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಪುರುಷರು ಜುಬ್ಬಾದ ರೀತಿಯ ಅಂಗಿ, ಕಚ್ಚೆ ಪಂಚೆ, ತಲೆಗೆ ಪೇಟ ಅಥವಾ ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ, ಕುಬ್ಬವನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟಿಕ್ಕಾ, ಕರಿಮಣಿ ಸರ, ಬೋರ್‌ಮಾಲಾ, ಕಾಸಿನ ಸರ, ಮೇಲ್ಗುಂಡು, ಕತ್ತರಿ ಬುಗ್ಡಿ, ಲ್ಯಾವಂಗ ಬುಗ್ಡಿ, ದೊಡ್ಡುಗ್ಡಿ, ಗುಂಡಿನ ಸರ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳೀಯರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೀರೆ ರವಿಕೆ ಧರಿಸಿದರೆ, ಪ್ರೌಢ ಬಾಲಕಿಯರು ಲಂಗ, ದಾವಣಿ, ಪಂಜಾಬಿ, ಓಡನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತೆ ಇದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಪ್ರಭಾವವು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಜನಪದರ ಮೇಲಾಗಿದೆ.

ಆಹಾರ :

ಊಟ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರತಿ ಧರ್ಮದಲ್ಲೂ ಇರುವಂತೆ

ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು "ದಸ್ತಾರ್" ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ತುಂಬಿರುವ ಹರಿವಾಣ, ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರು, ಪಲ್ಯ, ರೊಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟೆಗಳು, ನೀರು ತುಂಬಿರುವ ಪಾತ್ರೆ, ಲೋಟ, ಕೈತೊಳೆಯುವ ಲಗನ್ ಅಥವಾ ತಷ್ ಇಡಲಾಗುವುದು. ಪುರುಷರು ಟೋಪಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೆರಗು ಅಥವಾ ಓಡನಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೈ ತೊಳೆದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಬಲಗೈಯಿಂದಲೇ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪಂಕ್ತಿ ಊಟದಲ್ಲಿ ಎಂಜಲು, ನೀರು ಎಂಜಲು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಊಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನ್ನದ ಅಗಳೂ ಬಿಡದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡದೆ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನ

ಮುಸ್ಲಿಮರಿಗೆ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾದುದು. “ಪೂರ್ವೇ ಫಾತೇಹಾ” ಎಂಬ ಆಚರಣೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಹಬ್ಬ, ಹರಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ಅಡುಗೆಯನ್ನೆ ಮಾಡುವರು. “ಹಲಾಲ್” ಮಾಡಿದ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಲು ಅರ್ಹವಾದುದು. ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಯ ರಕ್ತವಾಗಲಿ, ಹಂದಿ ಮಾಂಸವಾಗಲಿ ತಿನ್ನುವುದು ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಮೀನು ತಿನ್ನಬಹುದು, ಏಡಿ ಮತ್ತು ಸೀಗಡಿ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವರು ಇವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಮುಸ್ಲಿಮರು ತಯಾರಿಸುವ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರಿಯಾನಿ, ಖುಷ್ಕಾ, ಖುರ್ಮಾ, ಕಬಾಬ್, ಕುಫೈ, ಸಮೋಸ, ದಾಲ್ ಚಾ, ಅಂಡೇ ಪಲಾವ್, ಮುರುಕ್ ಪಲಾವ್, ಬೋಟಿ, ಕಲೀಜಿ, ತಲೆ, ಕಾಲು ಮೊದಲಾದ ಭಾಗಗಳ ಸಾರು ಮಾಡುವರು.

ಫೇನಿಯಾ, ಜಾಮೂನ್, ಸ್ಯಾವಿಗೆ, ಫಿರೀ, ನಾನ್ ಖಢೈ ಮೊದಲಾದ ಸಿಹಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವರು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಡುಗೆಗಳಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಮುದ್ದೆ, ಅನ್ನ, ತರಕಾರಿ, ಸೊಪ್ಪಿನ ಸಾರು, ಹಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಠಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಕುಸಲಕ್ಕಿ ಅನ್ನ, ಕುಸಲಕ್ಕಿ ಗಂಜಿ, ಮೀನಿನ ಸಾರು ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ, ಚಟ್ಟಿಪುಡಿ, ಹಸಿ ತರಕಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗೆ ಆಯಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಡುಗೆಗಳನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಒಟ್ಟು ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲದ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

ಭಾರತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದೇಶ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮುಚ್ಚಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬಹು ಧರ್ಮೀಯರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವ್ಯಾಪಾರೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಚಾರಾಂದೋಲನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮಿಲನಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅರಬ್ಬರು, ಪರ್ಷಿಯನ್ನರು, ಟರ್ಕಿಯರು, ಆಫಘಾನೀಯರು, ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು, ಡಚ್ಚರು, ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಮುಂತಾದವರು ನಾನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ರಂಗಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು. ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಪದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಈ ತೆರನಾದ

ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು

ಅಲ್ಪಾ - ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮದ ಏಕಮೇವ ಅದಿದೈವ. ಇಸ್ಲಾಂ ಜನಾಂಗದ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಲ್ಪಾನ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ಜರುಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಪಾ ಅವರ ಬಾಳಿನ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೂ ಹೌದು. ಈತನನ್ನು ನಿರಾಕಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಿಕಾರ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಜ್ಜಾ - ನಮಾಜ್‌ಗಾಗಿ ಕರೆ

ಅಲ್ಫತ್ - ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕುವ ಆಭರಣ

ಅಂಖ್ಯಾಮುಚಾನಿ - ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟ

ಆಸ್ಮಾನ್‌ಗಿರಿ - ಛಾವಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಕಸೂತಿ ಬಟ್ಟೆ

ಆಶುಖಾನಾ - ಷಿಯಾ ಜನರು ಪಂಜೆ ಇಡುವ ಸ್ಥಳ

ಇಮಾಮ್ - ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರು

ಇಖ್‌ರಾ ಬೀಸ್ತಿ - ಖುರಾನಿನಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸ್ತೋತ್ರ

ಇಫ್‌ತೀಯಾರ್ - ಉಪವಾಸಿಗನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಭೋಜನ

ಇಸ್‌ಬನ್ - ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸುವುದು

ಈದೂಲ್ ಫಿತರ್ - ರಂಜಾನ್ ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾಡುವ ನಮಾಜ್

ಉಸ್ತಾದ್ - ಶಿಕ್ಷಕ

ಊದ್‌ದಾನ್ - ಊದ್‌ದಾನಿ (ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಧೂಪ ಹಾಕುವ ಸಾಧನ)

ಊದ್ ಚೂರ್ನಾ - ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ ಹಾಕುವುದು

ಏಹೇರಾಮ್ - "ಹಜ್" ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಡುವ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ

ಒಡನಿ - ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆ

ಕಲ್ಮಾ - ಅಲ್ಪಾನ್‌ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅನ್ಯರಿಲ್ಲ ; ಪೈಗಂಬರವರು ಸಂದೇಶವಾಹಕರು ಎಂದು ಹೇಳುವರು

ಕರ್ಬಾಲ - ರುದ್ರಭೂಮಿ

ಕಫನ್ - ಕಳೇಬರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆ

ಕಂಗನ್ - ಕಂಕಣ

ಕಟ್ಟಿ ಇಡ್ಡೆ - ಮಂಚ ಹಾಕುವುದು

ಕಡ್ ದೋಡ್ - ಸೊಂಟ ಪಟ್ಟಿ

ಕನೋಲೆ - ಕಡುಬು ಅಥವಾ ತಿನಿಸು

ಕಬಾಬ್ - ಮಾಂಸವನ್ನು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಯುವುದು

ಕಾಫರ್ - ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಲ್ಲದವನು

ಕಾಬಾ - ಮೆಕ್ಕಾ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರ

ಕಿರನ್ - ಕಿವಿಯ ಓಲೆ

ಕೀನಾರೆ - ದಡ

ಕುಫೈ - ಮಾಂಸದ ಉಂಡೆ

ಕುಡ್ಲು - ಕುಡುಗೋಲು

ಖಿತ್ತೇ ಕೀ ಶಾದಿ - ಖಿತ್ತಾದ ಮದುವೆ (ಮಂಜ)

ಮಿಷಿ - ಸಂತೋಷ

ಖಿತೂನೇ ಜನ್ನತ್ - ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾ (ವೈಗಂಬರವರ ಮಗಳು)

ಖಿಜೂರ್ - ಉತ್ತುತ್ತೆ (ಖಿಜೂರ್)

ಖಾಜೀ - ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ನಿಖಾದ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡುವವ

ಗಂಜಿ-ಮಲಿದಾ - ಪಾಯಸ-ಅಕ್ಕಿ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹುಡಿ ಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಕೊಬ್ಬರಿ
ತುರಿಯನ್ನು ಬೆರೆಸುವುದು.

ಗಜ್‌ರೇ - ಕೈಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಹೂವು

ಗಡ್‌ವೇ - ಮಡಕೆ

ಗಲ್‌ಸರ್ - ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಅಥವಾ ಬೇಳೆಯಾಕಾರದ ಉದ್ದನೆಯ ಚಿನ್ನದ ಸರ

ಗುಸೂಲ್ - ಸೂತಕದ ನೀರೆರೆಯುವುದು

ಗುಂಗ್‌ನ್ಯಾ - ಕಡಲೆಕಾಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ತಿನಿಸು

ಗೋದ್ ಭರ್ - ಮಡಿಲು ತುಂಬುವುದು

ಘೋಡೆ - ಗೋದಿ ಹಿಟ್ಟಿನ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ

ಚಕ್ಕರ್-ಗಂಜಿ - ಒಂದು ವಿಧದ ಸಿಹಿ ತಿಂಡಿ

- ಚಳ್ಳಿ - ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು
 ಚಾಂದ್‌ರಾತ್ - ಹುಣ್ಣಿಮೆ
 ಚೊಂಗಿ - ಚಿರೋಟಿ
 ಚೋಬಾ - ಕೊಬ್ಬರಿ ತುರಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಗಸಗಸೆಯ ಮಿಶ್ರಣ
 ಚೌಖೀ - ಹಸೆ, ಮಣೆ
 ಚಂಗೇರಿಕೀ ಟೋಕ್ರಿ - ಬಿದುರಿನ ಕುಕ್ಕೆ
 ಛಟ್ಟಿಮಾ - ವಿಧಿ ದೇವತೆ
 ಛಟ್ಟಿಕಾ ಬರ್ತನ್ - ಗುಣಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹರಿವಾಣ
 ಛಮ್‌ಮೈ - ಆರು ತಿಂಗಳ ತಿಥಿ
 ಛೋತ್ ಕಾ ಘರ್ - ಸೂತಕದ ಮನೆ
 ಜನ್ ಬಾತ್ - ವರನ ಕಡೆಯ ದಿಬ್ಬಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಭೋಜನ
 ಜಮಾತ್ - ಸಮುದಾಯ, ಸಭೆ
 ಜನಾರ್ಘು - ಕಳೇಬರ (ಶವ) ಸಾಗಿಸುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ
 ಜಿಯಾಫತ್ - ಸತ್ಕಾರ
 ಜುಲೂಸ್ - ಮೆರವಣಿಗೆ
 ಜುಬಾ - ಅಲ್ಪಾನ ನಾಮದಿಂದ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದು
 ಜೂಲೇ ನಾಮ - ಜೋಗುಳದ ಹಾಡು
 ಝಮ್ ಝಮ್ - ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು ಮೆಕ್ಕಾದಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ
 ಝಕಾತ್ - ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ
 ಟೋಮ್ರ - ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ
 ತರಾಂವೀ - ರಮ್‌ಜಾನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ರಾತ್ರಿ ನಮಾಜ್
 ತಲ್ ಖೀನ್ - ಷಿಯಾ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರ
 ತಷ್ - ಕೈತೊಳೆಯುವ ಬೇಸಿನ್
 ತಸ್ಬೀ - ಜಪಮಾಲೆ
 ತಾಖ್‌ರಾತ್ - ಅಲ್ಪಾನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ಇಡುವ ರಾತ್ರಿ, ಖುರಾನ್
 ಆವತ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡ ರಾತ್ರಿ

ತಾಜೀಯಾ - ಪಂಜೆ ಇಡುವುದು

ತಾಬೂತ್ - ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಸೀದಿ ಆಕಾರ

ತಾರೀಖ್ ಮಖ್‌ರೋರ್ - ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯದ ದಿನ

ತೇಲ್ ಕಾ ರಸಂ - ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುವ ಶಾಸ್ತ್ರ

ತಬ್‌ರೂಕ್ - ಪ್ರಸಾದ

ದರ್ಗ - ಗೋರಿ

ದರೂದ್ - ಮಿರಾನಿನ ಸ್ತೋತ್ರ

ದಾವತ್ - ಊಟಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನ

ದೀನ್ - ಧರ್ಮ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೊಹರಮ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ಸೇನ್-ಹುಸ್ಸೇನ್ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಹೆಜ್ಜೆ ಆಡುವುದು.

ದುಲ್ ದುಲ್ - ಕುದುರೆ

ಧಡ್ಡಿ ಪಲ್ಲು - ಇಳ್ಳಲ್ ಸೀರೆ

ನೂರ್ - ಪ್ರಕಾಶಮಾನ, ಜ್ಯೋತಿ

ನೇಕ್ - ದಕ್ಷಿಣೆ

ನೋತಾ - ಆಮಂತ್ರಣ

ನ್ಯಾಜ್ - ಹರಕೆ

ಪಂಜೆ - ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಸ್ತ

ಪಂಜೇರಿ - ಗೋಡಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ

ಪಂದಲ್ ಇಡ್ಡೆ - ಚಪ್ಪರ ಹಾಕುವುದು

ಪೇಶಿಮಾಮ್ - ಮಸೀದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರು

ಪೈಗಂಬರ್ - ಸಂದೇಶವಾಹಕ

ಪೂರಿಯಾ - ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ

ಪೌವ್‌ಮೇಜ್ - ಅಳತೆ ತೆಗೆಯುವ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಫಾಖಾ - ಉಪವಾಸವಿರುವುದು

ಫಿತ್ರ - ದಾನ

- ಬರ್ಸ್ - ವರ್ಷದ ತಿಥಿ
 ಬಿಡದಿ ಮನೆ - ದಿಬ್ಬಣದವರನ್ನು ಇರಿಸುವ ಸ್ಥಳ
 ಬಿಸ್ಮೀಲಾ - ಅಲ್ಹಾನ್ ನಾಮದಿಂದ
 ಬುಗುಡಿ - ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ
 ಬೀಡಾ - ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು
 ಭರ್ನಾ - ತುಂಬುವುದು
 ಭಟ್ಟಿ - ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು
 ಮಂಜ್‌ಲೀಸ್ - ಗುಂಪು, ಸಭೆ
 ಮದ್ರೇಸಾ - ಅರಬ್ಬಿ ಪಾಠಶಾಲೆ
 ಮಂಡಬ್ - ಮಂಟಪ
 ಮಾಂಡ್ಲಾ - ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು
 ಮಲ್‌ವಟ್ ಚಿಕ್ - ವಿವಿಧ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ
 ಮಸ್ನತ್ - ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಸುವ ಕಸೂತಿ ಬಟ್ಟೆ
 ಮರ್ಸಿಯಾ - ಶೋಕಗೀತೆ
 ಮಂಜ - ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ
 ಮಂಕ್ಯೂಸ್ ಮೌಲುದ್ - ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪಠಣ
 ಮಾತಮ್ - ಶೋಕಾಚರಣೆ
 ಮುರ್ಷಾದ್ - ಫಕೀರ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುಗಳಿಂದ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದವ
 ಮೆಹೇಂದಿ - ಗೋರಂಟಿ
 ಮಿಸ್ಸಿ - ಹಲ್ಲಿಟ್ಟು
 ಮುಟ್ಟೋಲೆ - ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ವಿಧದ ಸಿಹಿತಿಂಡಿ
 ಮೌಲೂದ್ - ಪೈಗಂಬರ್‌ರವರ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರಶಂಸೆ
 ಯತೇಖಾಫ್ - ಅಲ್ಹಾನ್ ದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ರಾತ್ರಿ
 ಯಾಸೀನ್ - ಮಿರಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದ ಹೆಸರು
 ರಕಾತ್ - ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು, ನಮಾಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ

- ರಜಾಪೂಜ್‌ನಾ - ಮದುವೆಯ ದಿನ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸುವುದು
 ರಜ್ಜ - ಸಜ್ಜಿಗೆ
 ರಸಂ - ಶಾಸ್ತ್ರ
 ರೊಖ್ತಾನಿ - ಶಾಸ್ತ್ರ
 ಲಗನ್ - ಕೈತೊಳೆಯುವ ಬೇಸಿನ್
 ಲಚ್ಚೆ - ತಾಳೀಸರ, ಕರಿಮಣಿಸರ
 ಲಹದ್ - ಕಳೇಬರದ ಮೈ ತೊಳೆಯಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳ
 ಲೋಬಾನ್ - ಸಾಂಬ್ರಾಣಿ
 ವಜ್ಜೂ - ನಮಾಜ್ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆಯುವ ವಿಧಾನ
 ಶರಶರಿಕಾ ವರ್ದಾ - ಮದುವೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ ಮತ್ತು ವಧುವಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವ
 ಕೆಂಪು ಬಟ್ಟೆ
 ಶಾದಿ - ಮದುವೆ
 ಶೆರ್‌ವಾನಿ - ಗಂಡಸರು ಹಾಕುವ ಉದ್ದನೆಯ ಮೇಲಂಗಿ
 ಶುಕ್ರಿಯಾ ನಮಾಜ್ - ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪೂರ್ವಕ ನಮಾಜ್
 ಶಬ್ಬೇ ಖಿದರ್ - ಖುರಾನ್ ಗ್ರಂಥ ಅವತ್ತೀರ್ಣಗೊಂಡ ರಾತ್ರಿ
 ಸಹೇರಾ - ಮುಖಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಹೂವು
 ಸಫ್ರಾ - ಫಾತೇಹಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಸುವ ಬಟ್ಟೆ
 ಸಂದಲ್ - ಗಂಧ
 ಸರ್‌ಪೋಷ್ - ಹೊದಿಕೆ
 ಸುಯ್ಯಾಲೇ - ಗೋದಿಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸಿರುವ ತಿಂಡಿ
 ಸುರ್ಮಾ - ಕಾಡಿಗಿ
 ಹಳ್ಳೆ - ಹಳ್ಳೆಕಾಯಿ
 ಹಲ್ದಿ - ಅರಿಶಿಣ
 ಹುಳುಬಾನ್ - ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ವಿಧದ ತಿಂಡಿ
 ಹದಿಯಾ - ದಕ್ಷಿಣೆ
 ಹದೀಸ್ - ಮಹಮದ್ ಪೈಗಂಬರ್ ರವರ ವಚನಗಳು
 ಹಲಾಲ್ - ಅರ್ಹವಾದುದು

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

1. ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು - ಡಾ. ಜಿ.ಶಂ. ಪರಮಶಿವಯ್ಯ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು.
2. ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳು - ರಾ.ಗೌ. ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್
3. ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ - ಡಾ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ
4. ಜಾನಪದ ಸ್ವರೂಪ - ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕ
5. ಪವಿತ್ರ ಋರಾನ್ (ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ) - ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಮಂಗಳೂರು
6. ಮಳಲಿ ಗಿಡ್ಡಮ್ಮ - ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್
7. ಇಸ್ಲಾಂ ಸಮೀಕ್ಷೆ (ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ)-ಡಾ. ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ಕರ್
8. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಪದ ವೈದ್ಯ - ಡಾ. ಮಳಲಿ ವಸಂತಕುಮಾರ್
9. The Spirit of Islam - Ameer Ali
10. ಜಾನಪದ ಪೂರಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು (ಪ್ರಕಟಣೆ - ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ) - ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
11. ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು - ಡಾ. ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ
12. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾನಪದ - ಡಾ. ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ
13. ಜಾನಪದ ಸೌರಭ - ಡಾ. ಬಿ.ಎಸ್. ಸ್ವಾಮಿ
14. ಹೊನ್ನಬಿತ್ತೇವು ಹೊಲಕ್ಕೆಲ್ಲ - ಸಂಗೋರು ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ
15. ಬೀದಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆದಾವು - ಡಾ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ
16. ಜಾನಪದ ವಿಶ್ವಕೋಶ
17. ತಾರೀಖೆ ಅದಬೇ ಉರ್ದು - ಸೈಯದ್ ಏಜಾಸ್ ಹುಸೇನ್

* * *

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಹೆಸರು	ಸ್ಥಳ
1	ಮುಮ್‌ತಾಜ್	ಧಾರವಾಡ
2	ಗೌಸ್	ಧಾರವಾಡ
3	ನೂರ್‌ಜಾನ್	ಧಾರವಾಡ
4	ಅಹ್ಮದ್ ಬಾಷ	ಧಾರವಾಡ
5	ಗುಲ್‌ಫಾಹ್ಮ	ಧಾರವಾಡ
6	ಉಸ್ಮಾನ್	ಧಾರವಾಡ
7	ಮಲಿಕ್‌ಮಾ	ವಿಜಾಪುರ
8	ರಹೀಂ ಸಾಬ್	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
9	ಶಹಜಾದ್	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
10	ಸದಾಶಿವಯ್ಯ ಸಂಗಯ್ಯ ಪಲ್ಲೇದ್	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
11	ಸಂಗವ್ವ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
12	ಮುಜಮಿಲ್ ಪಾಶ	ವಿಜಾಪುರ
13	ಫಾತೀಮಾಬೀ	ವಿಜಾಪುರ
14	ಅಮೀನಾ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
15	ಸಾದೀಖ್	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
16	ಮಹಮ್ಮದ್ ಬಾಷ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ
17	ಜಲೇಖಬೀ	ಹಾಸನ
18	ಶಕೀಲಾ	ಹಾಸನ
19	ಸಾದಾತ್	ಹಾಸನ
20	ಮುಮ್‌ಜಾಬ್	ಹಾಸನ
21	ಮೈಮೂನಾ ತಸ್ನೀಮ್	ಹಾಸನ
22	ಫಖ್‌ರುದ್ದೀನ್	ಹಾಸನ
23	ಅಸ್ಮಬೀ	ಹಾಸನ
24	ನಸ್ರೀನ್ ಬೇಗಂ	ಹಾಸನ

25	ಮುನ್ನಾ	ಹಾಸನ
26	ಫಾತೀಮಾ	ಹಾಸನ
27	ರೇಷ್ಮಾ	ಹಾಸನ
28	ಅಮ್ಮಜಾನ್	ಹಾಸನ
29	ಜುಬೇದಾಬೀ	ಹಾಸನ
30	ಗೋರಿಮಾ	ಹಾಸನ
31	ಶಾಹೀನ್	ಹಾಸನ
32	ನಸ್‌ರೀನ್	ಹಾಸನ
33	ಸಜೀದಾ	ಹಾಸನ
34	ಖತೀಜಾಬೀ	ಹಾಸನ
35	ಪ್ಯಾರಿಜಾನ್	ಹಾಸನ
36	ಶಾಹೀನ್	ಹಾಸನ
37	ಮಲ್ಲೇಶ	ಹಾಸನ
38	ಶಿವಣ್ಣ	ಹಾಸನ
39	ಮಂಜುಳ	ಹಾಸನ
40	ಗುರುನಂಜೇಶ	ಹಾಸನ
41	ಪ್ರಕಾಶ	ಹಾಸನ
42	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	ಹಾಸನ
43	ಆಯಿಷಾ	ಭಟ್ಕಲ್
44	ನೂರ್ ಫಾತೀಮಾ	ಭಟ್ಕಲ್
45	ಇರ್‌ಫಾನ್	ಭಟ್ಕಲ್
46	ಜಬೀನ್ ತಾಜ್	ಭಟ್ಕಲ್
47	ಜುಲೇಖಾಬೀ	ಭಟ್ಕಲ್
48	ಶಮ್‌ಶೂನ್	ಭಟ್ಕಲ್
49	ಐಶಾಖಾತೂನ್	ಬಳ್ಳಾರಿ
50	ಬಾಬಾಸಾಬ್	ಬಳ್ಳಾರಿ
51	ಇರ್ಷಾದ್	ಬಳ್ಳಾರಿ
52	ನಗೀನ್‌ಮಾ	ಬಳ್ಳಾರಿ
53	ಮಾಜಾನ್	ಗುಬ್ಬಿ

54	ಜೈಬೂನ್	ಗುಬ್ಬಿ
55	ಶಾಜಾದ್	ಗುಬ್ಬಿ
56	ಶಾಕೀಲಾ	ಗುಬ್ಬಿ
57	ಹಲೀಮನ್ನಿಸ	ಗುಬ್ಬಿ
58	ತಬಸುಮ್	ಗುಬ್ಬಿ
59	ನಿರಾರ್	ಗುಬ್ಬಿ
60	ಅಮ್ಮಜಾನ್	ನಿಪ್ಪಾಣಿ
61	ಫಯಲ್	ನಿಪ್ಪಾಣಿ
62	ಅಕ್ಬರ್ ಅಲಿ	ಬೆಳಗಾಂ
63	ಜೈನಬ್ ಬೀ	ಬೆಳಗಾಂ
64	ಬೀಬಿ ಫಾತೀಮಾ	ಬೆಳಗಾಂ
65	ಅನ್ನಿಸ್ ಫಾತೀಮಾ	ಬೆಳಗಾಂ
66	ಅತೀಖ್	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
67	ಮುಬಶಿರ್	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
68	ನವಾಬ್	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
69	ಮೆಹರುನ್ನಿಸಾ	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
70	ಐಷಾ ಖಾತುನ್	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
71	ಮುನ್ನವರ್ ಪಾಷಾ	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
72	ಅಜೀಜ್ ರಹಮಾನ್	ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ
73	ಹಮ್ ಶಿದ್	ಬೆಂಗಳೂರು
74	ಅಮ್ಮಜಾನ್	ಬೆಂಗಳೂರು
75	ಅಬ್ದುಲ್ ರಹಮಾನ್	ಬೆಂಗಳೂರು
76	ಷಾಹಿನ್	ಮೈಸೂರು
77	ಕಮಲಮ್ಮ	ಮೈಸೂರು
78	ಶಂಶೂನ್	ಮೈಸೂರು
79	ಸುಫಿಯಾ	ಮೈಸೂರು
80	ಅಸ್ಮಾ	ಮಂಗಳೂರು
81	ಪಡಿಯಾ	ಮಂಗಳೂರು
82	ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್	ಮಂಗಳೂರು

83	ಅಮ್ಮದ್	ಮಂಗಳೂರು
84	ನೂರ್	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
85	ಸುಫಿಯಾ	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
86	ಮಹಮ್ಮದ್ ಸುಲ್ತಾನ್	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
87	ಹಬೀಬುಲ್ಲಾ	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
88	ಮುಜಕೀರ್	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
89	ನೂರಿನ್	ಹಾನ್ ಬಾಳ್
90	ಅಮೀರ್ ಜಾನ್	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
91	ಫಾತೀಮಾಬೀ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
92	ಆರೀಫಾ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
93	ಕುಲ್ಸುಮ್	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
94	ನಗೀನ್ ತಾಜ್	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
95	ಹಸಮ್ ಬೀ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
96	ಜಮಾಲ್ ಬೀ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
97	ನಜ್ಮಾಬೇಗಂ	ಬೀದರ್
98	ಪ್ಯಾರಿಜಾನ್	ಬೀದರ್
99	ರಬ್ಬಾನಿ	ಬೀದರ್
100	ಸಾಜಿದಾ	ಬೀದರ್
101	ಮುನ್ನಾ	ಬೀದರ್
102	ಹಾಫಿಜಾಬೀ	ಗುಲ್ಬರ್ಗ
103	ಜೈಲಾಬುದ್ದೀನ್	ಗುಲ್ಬರ್ಗ
104	ಆಬಿದ್	ಗುಲ್ಬರ್ಗ
105	ಆರಿಫ್	ಗುಲ್ಬರ್ಗ

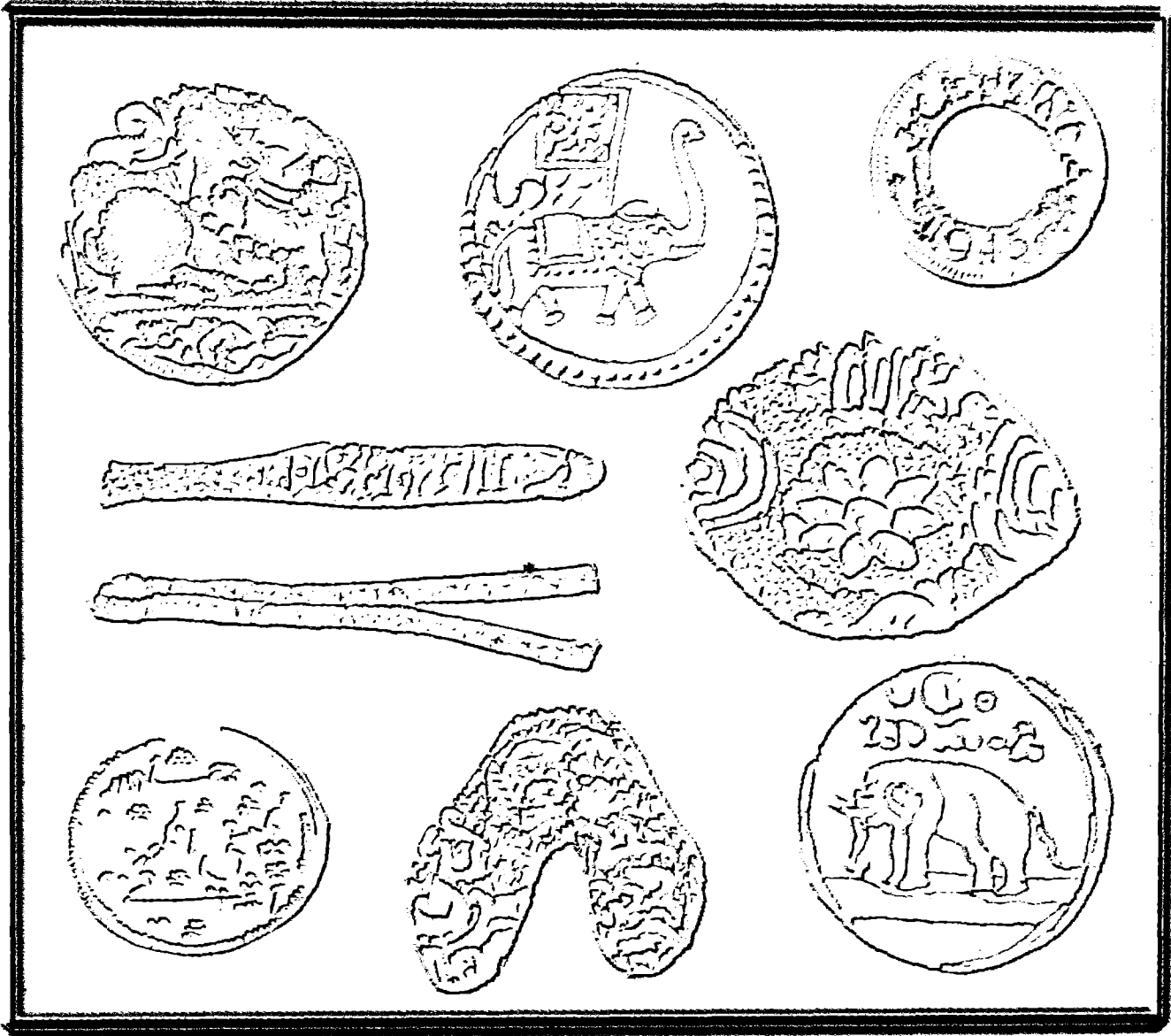
ಡಾ. ಷಹಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ "ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ" ಒಂದು ವ್ಯುಖ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರ ಜೀವನವಿಧಾನ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ಉಪ ಪಂಗಡಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಧಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡೇತರ ನೆಲದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ, ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಜಾನಪದವನ್ನು ಅರಿಯಲು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಷಹಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಅಧ್ಯಯನದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ನೈಪುಣ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡ

ಕನ್ನಡ ನಾಣ್ಯ ಕಾರಂಕಾರಿ

ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಪರಂಪರೆ

ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಪಂಪಮಹಾಕವಿ ರಸ್ತೆ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 018

KARNATAKA NANYA PARAMPARE

(History of Karnataka Coins)

Written by

Prof. A.V. Narasimhamurthy

7A/2, Gokulam Road, Jayalakshmipuram

Mysore - 570 012

Published by :

Administrative Officer

Kannada Book Authority

Chamarajapet, Bangalore - 560 018

©

A.V. Narasimhamurthy

Year : 2003

Pages : xii + 364

Price : 200/-

ISBN No. 81-7713-125-7

Printed at :

Sathyasri Printers Pvt. Ltd.,

164, 5th Main, Chamarajapet, Bangalore 560 018.

Phone : 6525736

ಅಕ್ಷರಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮನ

ಪ್ರೊ. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ತುಂಬು ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖಕ, ಪ್ರಕಾಶಕ, ಓದುಗ ಈ ಮೂವರ ಜತೆ ಸುಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂತರ್ ಜಾಲವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೈತನ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಜ್ಞಾನಸಂಪತ್ತು ಅಕ್ಷಯವಾದುದು. ನಾವು ಬಗೆದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ ತವನಿಧಿ. ಈ ನಿಧಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ ಎಂದೆಂದೂ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಅಕ್ಷರನಿಧಿಯು ಎಂದೆಂದೂ ಅಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಧಿಗೆ ಒಡೆಯರಾದವರು ನಮ್ಮ ಓದುಗರು. ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಓದುಗರೇ ವಾರಸುದಾರರು. ಈ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ನಿಧಿಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನೂ, ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ತೆರೆದು ತೋರಿಸುವುದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೇ? ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಹಲವು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ಕೇವಲ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಏಕೋದ್ದೇಶ್ಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೀಪಗಳನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯ ಮೂಲೆಮುಡುಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಇಂಥ ದೀಪಗಳಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಕ್ಷರ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಬೆಳಗಿವೆ. ಆದರೆ, ದೂರ ದೂರದ ಕತ್ತಲೆಯ ಜಾಗಗಳೂ ಅಜ್ಞಾತ ವಲಯಗಳೂ ಬೆಳಗುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತಿಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಈಗ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಗ್ರಾಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ತಾಲ್ಲೂಕಾಂತರಗಳ ಕಡೆಗೂ ಚಾಚಿಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಹಸ್ರಾರು ಜ್ಞಾನದಾಹಿಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿಳಿಯಾಗಿಸುವ, ಅಕ್ಷರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಜತೆಗೆ, ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳ, ಪುಸ್ತಕ ಜಾತ್ರೆ ಆಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದು ನೆರವೇರಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ನನ್ನದು.

ಜ್ಞಾನದ ಹಂಬಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಉಂಟು. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಅಜ್ಞಾನದ ಕೇಡು' ಎಂದು ಬಸವಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಕಳೆದು ಹೊಸ ಸಹಸ್ರಮಾನದಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ತೊಡಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳು ಉಂಟು. ಒಂದು ಕಡೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಕಾಲವೇನೋ ನಿಜ. ಮೂಲಜ್ಞಾನದ ಬೇರುಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನದ ಕಾಲವೂ ಆಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧವೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಬಗೆಯ ವಾಗ್ವಾದ ಮತ್ತು ಸಂವಾದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ತಳವರ್ಗದ ಜನಸ್ಥಾನಗಳು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ್ದುಂಟಷ್ಟೆ. ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಸಮಾಜದ ಅವಿರತ ಹಾಗೂ ಸದಾಕಾಲ ಹಂಬಲಿಸುವ ಆಶಯ ಆಗಬೇಕು. ಆ ಆಶಯ, ಹಂಬಲ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲೊ, ರೂಪಕಗಳಲ್ಲೊ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಇವೆರಡು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಹಾಕುವ ಅಗತ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಮೃದ್ಧತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ - ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವು. 1820ರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಗೋ ಈಗ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿಲಿಯಂ ಆಡಂ ವರದಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ನಾವಿಂದು ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದ ಹೊರಗುಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಜ್ಞಾನ ಕೌಶಲ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು - ಈ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮರುಜೋಡಣೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಕಾಲವು ನಿರ್ವಾತವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಬರುವ ಕಾಲ ಈ ನಿರ್ವಾತವನ್ನು ತುಂಬುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊತ್ತಿರುವುದೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವ ಕ್ಲೈಬ್ಯುದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಳುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಈ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾವು ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಣೆ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾಲೆಗಳು ಈಗೀಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಈ ಮಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಚಿಂತಕ ಮಾಲೆಯೂ ಒಂದು.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳು ರೂಪಣಗೊಳ್ಳುವುದು ಇಂದು ತುಂಬಾ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನಗಳು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನವು ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಆ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ 'ನೋಟ'ಗಳಿಗೂ ಹೊಸ 'ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ' ಕ್ರಮಗಳಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನಾವು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಂಡರೆ ಹೊಸ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಳೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳು ಹೊಸ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳ ಜತೆ ಸಂಲಗ್ನಗೊಂಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳು ಹಳೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಲಯಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಉಂಟು! ಆದರೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನಗಳ ಪದಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಡೆ, ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ, ಹೊಸ ಲಯ, ಹೊಸ ಭಾವಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಾ| ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದವರು. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳೂ, ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಬಹುಜನ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲಣ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥವೆಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಸಂಗಿಗಳಿಗೆ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಹೊಸಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಸಿದಂತಾಗಿವೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಬಹುದು. ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಕೀತಿಯೂ ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಗಳದೇ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲ. ನಾಣ್ಯ, ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಭಾಗವೇನೋ ಹೌದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಥವಾ ಹೊರದೇಶದ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಮಹನೀಯರು ಪುರಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪರಿವಾರವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಿತ ಕೀರ್ತಿವಂತರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರೇ. ಅವರೂ ಅವರ ಪ್ರಜ್ಞಾಪಂತ ಶಿಷ್ಯರೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನೂ, ಹೊಸ ಪರಿಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಟಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈಗ ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು 'ಶಾಸ್ತ್ರ'ದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಾನವಾದರೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆ 'ಶಾಸ್ತ್ರ'ದಲ್ಲಿ ಆನ್ವಯಿಕ ವಿಧಾನವೇ ಆಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಬಲ್ಲರು. ಈ ಅಂಶವು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಅದು ಇಂದಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ.

ಆಕರಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ವಿದ್ವಾಂಸರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಆಸಕ್ತರ, ಕ್ಷೇತ್ರತಜ್ಞರ - ವಿಶೇಷವಾದ ಆದರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅವು ಆಯಾಯ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆಯೆಂಬುದೂ ಸತ್ಯ.

ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರದಾಯಕವೂ ಆದ ಕೃತಿಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ನಾವು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಜನತೆಯೊಡನೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಎಂಬ ಈ ಬೃಹತ್ ಹೊತ್ತಗೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ; ಇದು ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಚರಿತ್ರೆ ಇರುವಂತೆ, ಶಾಸನಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಇರುವಂತೆ, ಅಕ್ಷರಶಾಸ್ತ್ರದ ಚರಿತ್ರೆ ಇರುವಂತೆ, ನಾಣ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲ-ಚೂಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಜನ, ಭಾಷೆ, ನಿಸರ್ಗ, ವಸ್ತು, ಸಾಮಗ್ರಿ, ಆಚರಣೆ, ಪೂಜೆ, ತಪ, ಧ್ಯಾನ, ಕವಿತೆ, ತತ್ವಪದ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಲಿಖಿತ, ಅಲಿಖಿತ - ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಗಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಬೃಹತ್ ವೃಕ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೃಕ್ಷ ರೂಪಕದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದರ್ಶನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹನ್ನೆರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಆರಂಭ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಈಚೀಚಿಗೆ ಉಪಲಬ್ಧಗೊಂಡ ಆಕರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿವರಗಳು ಬಹು ರೋಚಕವಾಗಿವೆ. ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಕ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದ ನಾಣ್ಯಗಳು - ರಾಜಕಾರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಅಂತಃಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀಮಂತರ, ಸುಲ್ತಾನರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಬರೆದಿರುವ ವಿವರಗಳು, ಪರ್ಷಿಯನ್, ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆ-ಲಿಪಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹೈದರ್, ಟೀಪು ಮತ್ತು ಒಡೆಯರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ವಿವರಗಳು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ವಿದೇಶಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಾಯವು - ಆಧುನಿಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ದಮನಗೊಂಡು ಉತ್ಪಾಂತಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದ ಎರಡೂ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪೊ. ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರನ್ನು ನಾನು ಮನವಾರೆ ಅಭಿವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕನ್ನಡ ಜನ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿದು ಓದಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹೊರಬರಲು ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸದಸ್ಯಮಿತ್ರರು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ, ಮುದ್ರಕರಾದ ಮೆ|| ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಅರಿಕೆ

ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವುದರ ಅರಿವಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾರಣಾಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅದು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಒದಗಿ ಬಂದಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮದರಾಸಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯ ಸಂಘದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸುಯೋಗವೂ ಬಂದಿತು. ಇದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇದಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದು ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನೂ ಕಂಡಿತು. ಅನಂತರ ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ವಿದೇಶೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನನ್ನ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ

ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೊ|| ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅವರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಯೋಗಾಯೋಗವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರೊ|| ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅವರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ವಿವಿಧ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜವಂಶವೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿತೆಂಬುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಶ್ರೀಮಂತವಾಯಿತು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಬಾದಾಮಿ ಚಲುಕರ, ಹೊಯ್ಸಳರ, ಸೇವುಣರ, ವಿಜಯನಗರ ದೊರೆಗಳ, ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ, ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನನ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ದಿವ್ಯ ಆನಂದವೇ ಸರಿ. ಇಂತಹ ರಮ್ಯವಾದ ಕಥೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾಹಿತಿ, ಶಾಸನಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಬರಹಗಾರರ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದ ಆಸುಪಾಸಿನ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಾಣ್ಯಗಳವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಜವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧಕರ ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯ ನಾಣ್ಯ ಸಂಶೋಧಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಕೈಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ

ಶ್ರೀ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು, ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜಾಪತಿ, ಡಾ|| ಬಿ.ರಾ. ಗೋಪಾಲ್, ಡಾ|| ಎಚ್.ಆರ್. ರಘುನಾಥ ಭಟ್, ಡಾ|| ಎನ್. ಹವಳಯ್ಯ, ಸರ್ವಶ್ರೀ ಬಾಹುಸಾರ್ ವಾಸುದೇವರಾವ್, ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪೈ, ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ, ಡಾ|| ದೇವರಾಜ್, ಮಾದೇಶ್, ಸೋಹನಲಾಲ್ ಸಿಸೋಡಿಯ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಾನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನತಜ್ಞರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ನಾಗರಾಜರಾವ್ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಕರಡನ್ನೂ ತಿದ್ದಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸತ್ಯಶ್ರೀ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಅವರು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಡಾ. ರಘುನಾಥ ಭಟ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಆರ್. ಎಚ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪೈ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು ನಾಣ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಬರಹಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವೇನಿಲ್ಲ. ನಾಣ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಅದರ ಅಳತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ಓದುಗರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಉಂಟಾದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದೇವಗಿರಿ
ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ
ಮೈಸೂರು-12

- ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ

2

3

4

5

6

7

8

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

	ಅಕ್ಷರಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮನ	iii
	ಅರಿಕೆ	vii
ಅಧ್ಯಾಯ 1	: ಪೀಠಿಕೆ	1
ಅಧ್ಯಾಯ 2	: ಆರಂಭ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು	36
ಅಧ್ಯಾಯ 3	: ಪೂರ್ವಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು	62
ಅಧ್ಯಾಯ 4	: ಉತ್ತರಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು	77
ಅಧ್ಯಾಯ 5	: ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಕೆಳದಿ ನಾಣ್ಯಗಳು	117
ಅಧ್ಯಾಯ 6	: ಸಾಮಂತ ರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು	197
ಅಧ್ಯಾಯ 7	: ಸುಲ್ತಾನರ ನಾಣ್ಯಗಳು	227
ಅಧ್ಯಾಯ 8	: ಹೈದರ್, ಟೀಪು ಮತ್ತು ಒಡೆಯರ ನಾಣ್ಯಗಳು	271
ಅಧ್ಯಾಯ 9	: ವಿದೇಶೀ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಣ್ಯಗಳು	319
ಅಧ್ಯಾಯ 10	: ಹಿನ್ನಡಿ	354
	ಪದಸೂಚಿ	359

ಅಧ್ಯಾಯ 1

ಪೀಠಿಕೆ

ಹಿನ್ನೆಲೆ

ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ಅವು ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಿಯಾದವು. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಹೋದರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರದೇ ಆದ ನಾಣ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾಣ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ವಸ್ತುವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ನಾಣ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದಂತೆ ವಸ್ತುವಿನಿಮಯದ ನ್ಯೂನತೆ ಮತ್ತು ಇತಿಮಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ನಾಣ್ಯದ ಉಗಮ ಉಂಟಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭ ದೆಸೆಯು ಒರಟು ನಾಣ್ಯಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾದವು. ಇದೊಂದು ರೋಚಕವಾದ ಕಥೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಣ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿದ 'ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ ಮುಂತಾದ ಲೋಹದ ಬಿಲ್ಲೆ' ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಣಯ, ನಾಣೆಯ, ನಾಣಿಯ, ನಾಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ ಅರ್ಥವಲ್ಲದೆ, ಈ ಪದಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ, ಸೊಗಸಾದ, ನವಿರಾದ, ಗೌರವಯುತ ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥಗಳೂ ಉಂಟು, ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದು ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಲೋಹದ ಬಿಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದೇ ಜಾಸ್ತಿ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ನಾಣಯ ಮತ್ತು

ನಾಣಿಯ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ನಾಣೆ, ನಾಣೆಯುಮು; ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ನಾಣೋ; ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ನಾಣಿಯ್ಯ, ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ನಾಣೇ, ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಣುಂ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರೂಪ ಅಥವಾ ಮುದ್ರಾ ಎನ್ನುವ ಪದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಸುವರ್ಣ ರೂಪ, ರೌಪ್ಯರೂಪ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ರೂಪ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾಣ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಧ್ಯಯನವೇ ನಾಣ್ಯವಿದ್ಯೆ, ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಮುದ್ರಾಶಾಸ್ತ್ರ. “ನ್ಯೂಮಿಸ್ಮ್” ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಪದಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಮಿಸ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಧಿ, ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಇದು ಮಾನವನ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ವಿಷಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ನಾಣ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದು ಹೊರಗೆಡಹುವ ವಿಷಯಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಒಂದು ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ ದೊರೆ ಯಾರು, ಅವನು ಯಾವ ರಾಜವಂಶದವನು; ಅವನ ಧರ್ಮವೇನು; ಈ ನಾಣ್ಯದ ಮೌಲ್ಯವೇನು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯವು ಒಂದು ನಿರ್ಜೀವ ಲೋಹದ ಬಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ; ಅದು ತಯಾರಾದ ಕಾಲದ ಒಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕ ವಸ್ತು. ಆ ಕಾಲದ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಆ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಂದು ವಿಧದ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೂ ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವಾದ ನಂಟು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಇತಿಹಾಸದ ಆಕರವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಬಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರನು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಎರಡು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರ ಆಕರಗಳು ತಿಳಿಸದೇ ಇರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಆಕರಗಳಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಇತರ ಆಕರಗಳು ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶದೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೂ, ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶಾತವಾಹನರ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ ತೊಡಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶಾತವಾಹನ ರಾಜರ ಹೆಸರುಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ರಾಜರ ಶಾಸನಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರಕಿವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಶಾತವಾಹನ ರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ ರಾಜರು ಖಚಿತವಾಗಿಯೂ ಆಳಿದವರಾಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಶಾತವಾಹನರ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮುಖ ಅಥವಾ ಚಿಮುಖ ಎಂಬುವನು ಈ ಪಂಶದ ಮೊದಲನೆಯ ದೊರೆ ಎಂದು ಪುರಾಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈತನು ರಾಜ್ಯವಾಳಿದುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳೂ ದೊರಕದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಇವನೊಬ್ಬ ಪುರಾಣಪುರುಷನೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶ್ರೀಮುಖನಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದುದರಿಂದ, ಇವನು ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥನೂ ಆಗಿದ್ದನು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಐದನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ನಂತರ ಅಯ್ಯಣ ಎಂಬ ರಾಜಕುಮಾರನು ರಾಜನಾದನು ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಅನೇಕರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಡೂರು ನಾಣ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಣನ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಅಂಶ ದೃಢಪಟ್ಟಿತು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ತೈಲನಿಗೆ ದಶವರ್ಮ ಎಂಬ ಮಗನಿದ್ದು, ಅವನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲು ಅವನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಸೇವುಣ ರಾಜವಂಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವನ ನಂತರ ರಾಮಚಂದ್ರನು ದೊರೆಯಾದನೆಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮಹಾನುಭಾವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾದೇವನ ನಂತರ ಅವನ ಮಗ ಆಮಣದೇವನು ರಾಜನಾದನು. ಇದನ್ನು ಸಹಿಸದ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಅವನ ಮೇಲೆ ದಂಗೆಯೆದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಕೊಂದು ತಾನೇ ರಾಜನಾದನು. ಆದರೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಈ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಮಣದೇವನ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವೊಂದು ದೊರಕಿದ್ದು, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಇವನು ಮಹಾದೇವನ ನಂತರ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇವನ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕದೇ ಇದ್ದರೆ, ಇತಿಹಾಸದ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಪ್ರದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. 200 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 100ರ ವರೆಗೆ ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಶಾಸನಗಳೂ, ವಿದೇಶೀ ಬರವಣಿಗೆಗಳೂ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದೊರಕಿರಲಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ಈ ಕಾಲವನ್ನು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕಾಲವೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಈ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಬರಹ ಮತ್ತು ಕಾಲಮಾನದಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟಿಯನ್ ದೊರೆಗಳು ಆಳಿದರೆಂಬ ವಿಷಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ಅಂಶ ಅವರ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಂದಿತು. ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ನಂತರ ಇದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಸಿಥಿಯನ್ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಥಿಯನ್ ದೊರೆಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಆಕರಗಳು. ಈ ರೀತಿ ಹತ್ತಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಡಳಿತ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೂ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ರಾಜರ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಳವ, ಯೌಧೇಯ, ಆರ್ಜುನಾಯನ ಎಂಬ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವು ಟಂಕಿಸಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಆಕರಗಳು. 'ಮಾಳವಗಣಸ್ಯಜಯಃ', 'ಯೌಧೇಯಗಣಸ್ಯಜಯಃ' ಎಂಬ ಬರಹಗಳಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಗಣರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಮನಸ್ಸೂ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತ, ಮಹಾಸಾಮಂತ, ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಎಂಬ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಸಾಮಂತರು, ದೊರೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಆಳುವ ದೊರೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೊರಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು : ಆದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಅವರು ಹತ್ತಾರು ಸಾಮಂತರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು, ಆಡಳಿತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಅಂಶವನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ನೊಳಂಬ, ಬಾಣ, ಗುತ್ತ, ನಿಡುಗಲ್, ದಂಡಿನಗೋವ, ನಗಿರೆ, ಸೋಂದ, ಹಾಗಲ್ವಾಡಿ, ಹರತಿ, ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದ್ದು, ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿವೆ. ಆಳುವ ದೊರೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹಾಕದೆ, ಸಾಮಂತರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇವಲ ರಾಜರಿಗೇ ಇದ್ದಿತು ಎನ್ನುವ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಈಗ ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜರು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂಬ ಹೊಸ ಅಂಶ ಈಗ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಹಾಸ ರಚನೆಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲತಃ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ದ್ಯೋತಕ. ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾದ ರಾಜ್ಯ ಮಾತ್ರ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ಆರ್ಥಿಕ ಆಡಳಿತದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಾಜವಂಶಗಳೂ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುವಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲವನ್ನು ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಜಯನಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಟಂಕಿಸಿದಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರ ಯಾವ ರಾಜವಂಶದ ಅರಸರೂ ಟಂಕಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುವರ್ಣಯುಗ ಎಂಬ ಅಂಶ ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸಾಮಂತರು ಮತ್ತು ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಕೇವಲ ತಾವುದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಜಯನಗರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯನಗರದ ಮೊದಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ಅಂದರೆ ಸದಾಶಿವರಾಯನವರಿಗಿನ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅವುಗಳು ಶೇಕಡ 85ರ ವರೆಗೆ ಚಿನ್ನದ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದವು. ಇದನ್ನು ವಿದೇಶೀ ಬರಹಗಾರರೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆನಂತರ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೋಭೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಂಪೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪೆನುಗೊಂಡೆಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಅಂಶವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣದ ಅಥವಾ ಶುದ್ಧ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುವಷ್ಟು ಈ ರಾಜರು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಬಹಮನಿ ಮತ್ತು ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ಸುಲ್ತಾನರ ನಾಲ್ಕಾರು ನಮೂನೆಯ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದ್ದರೂ, ಬರೀದ್ ಶಾಹೀ ಸುಲ್ತಾನರು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಗಳೂ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಇದು ಅವರ

ಕಾಲದ ಹದಗೆಟ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ನಾಣ್ಯಗಳು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದಾದುದು. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿದೆ. ದೇವ - ದೇವತೆಗಳ ಇಲ್ಲವೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ನಾಣ್ಯವೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಶಿವ - ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು - ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ - ಸರಸ್ವತಿ, ಶ್ರೀರಾಮ - ಸೀತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ - ನರಸಿಂಹ, ಗಣಪತಿ, ನಂದಿ, ಹನುಮಾನ್, ಕೃಷ್ಣ, ಗರುಡ ಮುಂತಾದ ದೇವ - ದೇವತೆಗಳು, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಡಮರು ಮುಂತಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವದ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದವರೆಗಿನ ಸಮಯದವರೆಗೆ, ಕಾಲಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ವಾಡಿಕೆ; ಇದು ಅವರ ಧರ್ಮವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ತಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವಾದ ದೇವತೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ ಮತ್ತು ಜೈನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ದಾನ - ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದುರ್ಗಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಆಕೆಯ ವಾಹನವಾದ ಸಿಂಹವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳವಡಿಸಿದನು. ಅವನು ವೈಷ್ಣವನಾದರೂ ವಿಷ್ಣು ಪರವಾದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಲಿಲ್ಲ.

ವಿಜಯನಗರ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಪರಮಭಕ್ತನೆಂದು ನಾಲ್ಕಾರು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅವನು ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂಬುದನ್ನು ಅವನ ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಅನರ್ಘ್ಯ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ನವರತ್ನ ಮಾಲಿಕೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಚಿನ್ನ, ವಜ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಶಸ್ತ ಶಿಲೆಗಳು ಇದ್ದುವೆಂಬುದನ್ನೂ ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಖಚಿತಪಡಿಸುವಂತಹ ಎರಡು ವರಹ ಮೌಲ್ಯದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದನು. ಇದೇ ರೀತಿ ಇವನು ಭಾಲಕೃಷ್ಣನ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದನು. ಜೊತೆಗೆ ಶಿವ - ಪಾರ್ವತಿಯರ ನಾಣ್ಯವನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ಇವಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಗರುಡ ಮತ್ತು ನಂದಿ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದನು. ಮೊದಲ ಎರಡು ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅವನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಒಲವನ್ನು

ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಮಿಕ್ಕ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ್ ಮನೆತನದ ಅರಸರ ಅಧಿದೇವತೆ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಎನ್ನುವುದು ಅನೇಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದು ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಿ ಎನ್ನುವ ಕನ್ನಡ ಬರಹ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಚಾಮುಂಡಿಯ ವಾಹನವಾದ ಸಿಂಹವೂ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

ಹೈದರನು ತನ್ನ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿವ - ಪಾರ್ವತಿಯಿರುವ ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದನು. ಇದೇ ರೀತಿ ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನನು ಶೃಂಗೇರಿಯ ದೇವತೆ ಶಾರದಾಂಬಾ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಶೃಂಗೇರಿಯ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು. ಇದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವ ಟೀಪು ಬರೆದ ನಾಲ್ಕಾರು ಸನ್ನದುಗಳೂ ದೊರಕಿವೆ. ಹಿಂದೂಗಳ ಪ್ರೀತಿ - ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ, ಈ ದೇವತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗಿದ್ದ ಒಲವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯ ಕಂಪೆನಿಯೂ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಿನ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಕುಷಾಣ ದೊರೆ ಕನಿಷ್ಕನು ಬುದ್ಧ ಹಾಗೂ ನಂದಿವಾಹನ ಶಿವನ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದನು. ಕುಷಾಣರ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಮಾ, ವಿಶಾಖಾ, ಸ್ಕಂಧ, ಮಹಾಸೇನ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯರ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ವೈಷ್ಣವ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ಮುಹಮ್ಮದ್ ಘೋರಿಯ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ ನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರು ಇರುವುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಅಂಶ. ಅಕ್ಷರನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾಮ - ಸೀತೆಯರ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ. ಜಹಾಂಗೀರನು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಷ, ವೃಷಭ ಮುಂತಾದ ಹನ್ನೆರಡು ಹಿಂದೂ ರಾಶಿಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದನು. ವೆನಿಷಿಯನ್ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂತ ಮಾರ್ಕನ ಚಿತ್ರವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಸುರಪುರದ ನಾಯಕರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವೈಷ್ಣವ ಮೂರು ನಾಮ ಹಾಗೂ ಶಂಖ-ಚಕ್ರಗಳಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಔರಂಗಜೇಬನು ತನ್ನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿದ್ದ ಕುರಾನಿನ ಬರಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ವಿಗ್ರಹಾರಾಧಕರಾದ ಹಿಂದೂಗಳು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದಾಗ

ಕುರಾನಿನ ಬರಹ ಅಪವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಆತನ ಭಾವನೆ. ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕುರಾನಿನ ಬರಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಲು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ನಾಣ್ಯಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ ರಾಜನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರಾಜನ ಗುಣ - ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ದೇವರಾಯನಿಗೆ ಆನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದಿತು. ಇದು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ದೇವರಾಯನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆನೆಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ 'ಗಜಬೇಂಟೆಕಾರ' ಮತ್ತು 'ರಾಯಗಜ ಗಂಡಭೇರುಂಡ' ಎಂಬ ಬರಹಗಳಿರುವುದರಿಂದ, ಅವನ ಈ ಸ್ವಭಾವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ದಂಡಿನಗೋವನ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕಠಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ವೀರನ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಅವನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೈ ಮತ್ತು ಕಾಲು ಆಭರಣಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದವು. ಈ ಚಿತ್ರ ದಂಡಿನಗೋವನನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ನಾಣ್ಯ ಅವನ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೊರಗಡೆಂಟಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. 'ಇಂಡಿಯನ್ ನೆಪೋಲಿಯನ್' ಎಂದು ಖ್ಯಾತನಾಗಿರುವ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆಜಾನುಬಾಹುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ವಿಶಾಲಭುಜವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶೂರನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವನಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇವನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ ಒಂದು ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನು ವೀಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನು ಹುಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ 'ವ್ಯಾಪ್ರಾಪರಾಕ್ರಮಃ' ಎನ್ನುವ ಬರಹವಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಒಂದು ಹೂವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಗುಪ್ತನ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಇತರ ಗುಣಗಳ ಸಚಿತ್ರ ಪರಿಚಯ ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇವತೆಗಳ ಶಿಲ್ಪಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿ

ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಯಾಕಾಲದ ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ, ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಚಿತ್ರಗಳು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಬಂದಾಗ, ಅವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಕೃಷ್ಣ, ನರಸಿಂಹ ಮುಂತಾದ ದೇವತೆಗಳ ಆಭರಣಗಳು, ಅವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಮುದ್ರೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮುಂತಾದವು ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ನಮೂನೆಯ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿಯ ದೇವರ ಚಿತ್ರವಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಮೂರ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿದಂತಿದೆ. ಇದೇ ದೊರೆಯ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯವೂ ಇದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀರಾಮ - ಸೀತೆ ಹಾಗೂ ಭೂದೇವಿ - ಶ್ರೀದೇವಿಯರಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರತಿಮಾ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಹೊಯ್ಸಳ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯ, ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ದೇವಾಲಯ ಗೋಪುರ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಇವು ಆ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬರುವ ದೇವ - ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ಬೃಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಬಗೆಗೆ ಬರೆಯುವಷ್ಟು ಈ ವಿಷಯ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ.

ನಾಣ್ಯಗಳು ಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಾದುದರಿಂದ, ಸಮಕಾಲೀನ ಲೋಹಗಾರಿಕೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಲೋಹದ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು ತೀರ ದುರ್ಲಭ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಾದಾಮಿ ಚಲುಕರ ಮತ್ತು ಹೊಯ್ಸಳರ ಕಾಲದ ಲೋಹದ ಉಪಕರಣಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಇವು ಕಂಚಿನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲವು. ಇದೇ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ಲೋಹಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸುವ ಇತಿಹಾಸಕಾರನು ಆ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೊರೆಹೋಗಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೆ ಒಂದು ನಾಣ್ಯವನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಆ ನಾಣ್ಯದ ಒಂದು ಚೂರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಆ ಚೂರಿನಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಾಳುಮಾಡದಿರುವ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡದಿರುವ

(ನಾನ್‌ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿವ್) ಹೊಸ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಲೋಹಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮುಂದಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕಸಿಂದೋಗಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ 152 ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷೋದಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ 'ವೇವ್‌ಲೆಂತ್ ಡಿಸ್ಪರ್ಸಿವ್ ಎಕ್ಸ್‌ರೇ ಪುಲ್ಲೆಸೆನ್ಸ್ ಸ್ಟೆಕ್ಟೋಮೀಟರ್-ಸಿಸ್ಟಂ' ಎನ್ನುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳೇನೆಂದರೆ : ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎರಕಹುಯ್ದು ತಯಾರಿಸಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು : ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅಂಶವು ಶೇಕಡ 51 ರಿಂದ 94ರ ವರೆಗೂ, ತಾಮ್ರದ ಅಂಶವು 5 ರಿಂದ 46ರ ವರೆಗೂ ಇದ್ದಿತು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲುಮೈಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಂಧ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬಿರುಕುಗಳು ಕಾಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಲೋಹಗಳು ಬೆರೆತೆಯಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಸವು ಶೇಕಡ 0.31 ರಿಂದ 1.88ರ ವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಜಿಂಕ್ ಮತ್ತು ನಿಕೆಲ್‌ಗಳು ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದಾಗ ಅಂತಹ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದ ಹಾಗೂ ರಾಜವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ, ಲೋಹಗಾರಿಕೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಆದರೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ, ನಾಣ್ಯಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳ ಉತ್ತಮ ಆಕರಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ವ್ಯಾಪಾರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಆಕರಗಳು ಅಥವಾ ಸಾಧನಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಇತರ ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಪ್ರಶಸ್ತ ಶಿಲೆಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ರೋಮಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಮೋಹವಾದರೆ, ರೋಮಿನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಮೋಹ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮಗೂ ರೋಮ್ ದೇಶಕ್ಕೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು. ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿಶದವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆರಂಭದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಶಾಸನಗಳಾಗಲೀ

ಇದುವರೆಗೆ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ರೋಂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಇದ್ದ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧದ ಉಜ್ವಲ ಆಧ್ಯಾಯ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ ಅಗಸ್ತಸ್ ಮತ್ತು ಟೈಬೀರಿಯಸ್ ಅವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೂ ರೋಂ ದೇಶಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆನಂತರದ ದೊರೆಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕುವುದು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತ ಹೋದವು ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಬೈಜಾಂಟೈನ್ ದೊರೆಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಬಾದಾಮಿ ಚಲುಕ್ಕರ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 'ಅಯ್ಯಾವೊಳೆ ಐನೂರ್ವರು' ಎನ್ನುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೊರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಶಾಸನದ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿದರೆ, ಶಾಸನದ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಶಾತವಾಹನರ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಡಗಿನ ಚಿತ್ರವಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅವರು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣವಾಡಿ ದೂರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಮುದ್ರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇತಿಹಾಸಕಾರನಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಿಕೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನಗಳು

ನಾಣ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇದು ಕೇವಲ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆ ಕಾಲದ ಲೋಹಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ

ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೂ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಈ ಅಂಶವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರಕದೇ ಇರುವುದು ದೊಡ್ಡ ನ್ಯೂನತೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೂಪಸೂತ್ರ ಅಥವಾ ರೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದರೂ, ಅಂತಹ ತಾಳೆಗರಿ ಗ್ರಂಥ ನಮಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದೊರಕಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅವು ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ತಯಾರಾದವು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಇದು ಕಾಲಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಣ್ಣ ಹನಿ ವಿಧಾನ (ಡ್ರಾಪ್‌ಲೆಟ್)

ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಿಕಾ ವಿಧಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಹವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕರಗಿಸುವುದು. ಅದು ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದನಂತರ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹನಿಯ ಆ ಲೋಹ ದ್ರವವನ್ನು ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಆದರೆ ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಹಾಕುವುದು. ಕೂಡಲೆ ನಾಣ್ಯದ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಯಿರುವ ಮೊಹರಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಒತ್ತುವುದು. ಇದರಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಆಕಾರದ ಹಾಗೂ ಒರಟಾದ ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿ ಒತ್ತಿದಾಗ ನಾಣ್ಯವು ಬಟ್ಟಲಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೂ ಉಂಟು. ಇದರ ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಲೋಹದ್ರವವನ್ನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಉದ್ದವಿರುವ ಹಾಗೆ ಸುರಿದಾಗ, ವೃತ್ತಾಕಾರದ ನಾಣ್ಯದ ಬದಲು ಉದ್ದನೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಅದು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೊಹರನ್ನು ಒತ್ತಿದಾಗ, ಆ ಉದ್ದನೆಯ ಚೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ತಕ್ಷಣ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಬೆಂಟ್ ಬಾರ್ ನಾಣ್ಯ' ಎಂದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ನಾಲ್ಕು - ಐದನೆಯ ಶತಮಾನ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿವೆ.

ಪಂಚ್ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ

ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಈ ವಿಧಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು

‘ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್’ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪಂಚ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೌಟಿಲ್ಯನು ತನ್ನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಟರೂಪಗಳನ್ನು (ಖೋಟ ನಾಣ್ಯ) ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯೇ ನೈಜ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಬೇಕಾದ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಪುಡಿಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮೂಸೆ (ಮೂಷ) ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕರಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು (ಅಂಗಾರ). ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಿದಿಯನ್ನು (ಭಸ್ಮ) ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೋಹವು ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ದ್ರವರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಕ್ಷಾರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆನಂತರ ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಈ ದ್ರವವನ್ನು ಹುಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದು ಅರ್ಧ ಗಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ (ಮುಷ್ಟಿಕಾ) ತಟ್ಟಿ ತಗಡಿನ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ತಗಡನ್ನು ತೂಕಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು (ಸಂದಂಶ). ಕತ್ತರಿಸುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ತೂಕ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ತೂಕದ ಚೂರು ತಯಾರಾಗುವವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೂಪವಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ತೂಕಕ್ಕೇ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ತೂಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಲೋಹದ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಈ ಒಂದೊಂದೇ ಚೂರನ್ನು ಬಡಿಗಲ್ಲಿನ (ಅಧಿಕರಣ) ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ (ಬಿಂಬ ಟಂಕ) ಮೆದುವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ತಗಡಿನ ಚೂರಿನ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಹ್ನೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಐದು ಸಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ ಮುಮ್ಮುಖವುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಹಿಮ್ಮುಖಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಕಾರ್ಪಾಪಣ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಈವರೆವಿಗೆ ದೊರಕಿವೆ. ಚಿನ್ನವು ತೀರ

ಮೆದುವಾದುದರಿಂದ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಚಿನ್ನದ ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಊಹೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಚಿತತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೊರಕಿವೆ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

ಎರಕ ಹುಯ್ಯುವ ವಿಧಾನ

ಒಂದೊಂದೇ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ತುಂಬ ನಿಧಾನವಾದ ಕೆಲಸ; ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೆಲಸ. ಕೆಲವೇ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬೇಕಾದಾಗ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಲೆದೋರಿತು. ಆಗ ಹಿಂದಿನ ವಿಧಾನಗಳು ಅಸಮರ್ಪಕವೆನಿಸಿ, ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ವಿಧಾನವೇ ಎರಕಹುಯ್ಯುವ ವಿಧಾನ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಇಲ್ಲವೇ ಸುಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಅಚ್ಚನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸ, ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊರೆದು, ಅವುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಒಂದರಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಇಟ್ಟು, ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಕೊರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ರಂಧ್ರದ ಮೂಲಕ ಕಾದ ಲೋಹದ ದ್ರವವನ್ನು ಸುರಿದಾಗ, ಅದು ಈ ಎರಡು ಅಚ್ಚುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸೇರಿ ಪ್ರಸರಿಸಿ, ಎರಡು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಿ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚುಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈ ರೀತಿ ಹತ್ತಾರು ಅಥವಾ ನೂರಾರು ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಂದೇ ಗಾರಿಗೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಅಂದಿನ ರಾಜವಂಶಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇದೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದೇ ಅಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬದಲು ಹತ್ತಾರು ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ವಿಧಾನವು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು (ಬೆಲ್ಲದಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ). ಒಂದು ಚೌಕವಾದ ಅಥವಾ ಆಯತಾಕಾರದ ಕಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ಲೋಹದ ಇಲ್ಲವೇ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲುಗಡೆ ನಾಣ್ಯದ ಮುಮ್ಮುಖ; ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯಲಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ನಾಣ್ಯದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಲ್ಲಿನ ಅಚ್ಚಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೋಹದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಉರಿಹಾಕಿ ಮೇಲಿನ ರಂಧ್ರದಿಂದ ಕಾದಿರುವ ಲೋಹದ ದ್ರವವನ್ನು

ಸುರಿಯಲಾಯಿತು. ಈ ದ್ರವವು ಮೇಲಿನ ಅಚ್ಚಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಅಚ್ಚಿನವರೆಗೆ ಹರಿದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಹತ್ತಾರು ನಾಣ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಉರಿಯನ್ನು ನಂದಿಸಿ, ಇದು ಆರಿದ ನಂತರ ಒಂದೊಂದೇ ಅಚ್ಚನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಹತ್ತಾರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಾರಿಗೆ ನೂರು ಇಡ್ಡಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ, ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಧಾನ ಬಹಳ ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ರಾಜವಂಶಗಳು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಚಾಲುಕ್ಯ, ಗಂಗ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ ಮುಂತಾದ ರಾಜವಂಶಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ಈ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ತಯಾರಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಅತ್ರಂಜಿಖೇರ, ಸಾಂಚಿ, ನಲಂದ, ಕಾಶಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಲಾದ ಸುಟ್ಟ ಮಣ್ಣಿನ ಅಚ್ಚುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕಿವೆ. ಶಾತವಾಹನ ದೊರೆ ವಾಸಿಷ್ಠೀಪುತ್ರ ಪುಳುಮಾವಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಣ್ಯದ ಅಚ್ಚುಗಳು ಕಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ತಲಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಅಚ್ಚುಗಳಿಂದ ರೋಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಟೈಬೀರಿಯಸ್‌ನ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಎನ್ನುವ ಪದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಸಾಧನ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ತಯಾರಾದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಹೇಮಾಚ್ಚು, ನವಿಲಚ್ಚು ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಇದನ್ನೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ನಡೆದುಬಂದಿತ್ತು.

ಉಬ್ಬು ವಿನ್ಯಾಸದ ವಿಧಾನ

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ಮುಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಲೋಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತಯಾರಿಸಿ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ತೆಳ್ಳಗಿನ ಮೆದುವಾದ ಚಿನ್ನದ ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ಮರದ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೊಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿ, ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕೋಸಲ, ವಿದರ್ಭ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ಆರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಟಂಕಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶರಭಪುರಿಯ ವಂಶದ ರಾಜರುಗಳಾದ ಮಹೇಂದ್ರಾದಿತ್ಯ, ಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ನಳವಂಶದ ದೊರೆಗಳಾದ ವರಹರಾಜ, ಭವದತ್ತರಾಜ, ನಂದನರಾಜ ಮುಂತಾದವರ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ತಯಾರಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಯಾವ ರಾಜವಂಶಗಳೂ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ದ್ವಿಮುದ್ರಾ ವಿಧಾನ

ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದುವರಿದ ವಿಧಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ಮುಮ್ಮುಖದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು, ಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದಿದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿಮ್ಮುಖ ನಾಣ್ಯದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಂತರ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣ ಅಥವಾ ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುಮ್ಮುಖದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಡಲಾದ ಬಡಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮುದ್ರೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಅದರ ಬೇಕಾದಾಗ ಬದಲಾಯಿಸುವಂತೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿಮ್ಮುಖದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕೈದಂಡ ಅಥವಾ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ವಿನ್ಯಾಸ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಯಂತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಮೇಲಿನ ಮುದ್ರೆಯು ಕೆಳಗಿನ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತಟ್ಟುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ದಪ್ಪಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಲೋಹದ ಖಾಲಿ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಎರಕ ಹುಯ್ಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂದ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕಾಯಿಸಿದ ಲೋಹದ ಚೂರನ್ನು ಬಡಿಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೈಯಿಂದ ಚಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಲೋಹದ ಚೂರು ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮೇಲಿನ ಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಮುದ್ರೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಕೊರೆಯಲಾಗಿದ್ದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಈ ಚೂರುಗಳ ಮೇಲೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮುಖದ ನಾಣ್ಯವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರ ವೇಗದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಈ ಮುದ್ರೆಗಳು ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಆಚೆ - ಈಚೆ ಹೊರಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ, ಸೇವುಣ, ವಿಜಯನಗರ, ನಾಯಕರು ಮುಂತಾದವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ತಯಾರಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳು ಈ ವಿಧಾನದ ಬಗೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಡಿಗೆ (ರಾಜನ ಮುದ್ರೆ), ಕಮ್ಮಟದ ಆಣೆ, ಅಚ್ಚಿನಮೊಳೆ, ಅಚ್ಚಿನ

ಕಾಣೆ, ಆಣೆ, ಅಚ್ಚು ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ನಾಣ್ಯ ಟಂಕನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಖಚಿತವಾದ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿಯಬರದಿದ್ದರೂ, ಇವು ದ್ವಿಮುದ್ರಾವಿಧಾನದ ಸಾಧನಗಳು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಕೆಳದಿ ನಾಯಕರ ಕಾಲದ ಒಂದು ನಾಣ್ಯ ಟಂಕಿಸುವ ಯಂತ್ರವು ನಗರದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದೆ. ಅದು ರುಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ 'ಟಂಕಶಾಲೆ ಕಲ್ಲು' ಎಂದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಶಾಸನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಸಾಧನಗಳು ದೊರಕಿದರೆ, ಅವುಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಆಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಲೋಹಗಾರಿಕಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇರದಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಿಕಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶದವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿ.

ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಗಮ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಮೊದಲನೆಯದು ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿದ್ದು ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ರೂಪಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾಹಿತಿಗಳ ಅಭಾವವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಏನು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆ. ಇದನ್ನು ಸಿಂಧೂ-ಸರಸ್ವತಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಹರಷ್ಠ, ಮೊಹಂಜೊದಾರೊ, ಲೊಥಾಲ್, ಕಾಲಿಬಂಗನ್, ರೂಪರ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊಹಂಜೊದಾರೊ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹೂಜಿ ದೊರಕಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರುಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರುಗಳು ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ತೂಕವು ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿದ್ದಿತು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕನ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇವು ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದವು. ಇವು ಆಭರಣಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇವು ತೂಕದ ಬಿಟ್ಟುಗಳು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಕೊಶಾಂಬಿಯವರು ಇವು ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರುಗಳು ಆನಂತರದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇವು ನಾಣ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಾದರಿಗಳು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರುಗಳು ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದಾದ ನಂತರ ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುವುದು ಋಗ್ವೇದ ಸೂಕ್ತಗಳಿಂದ. ಇದೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಕರ. ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳನ್ನು ಐಶ್ವರ್ಯ ಅಥವಾ ಧನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸೂಕ್ತಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹಸುಗಳನ್ನು ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೂ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಬಳಕೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಣ್ಯಪಿಂಡ, ಖಾಡಿ, ರುಕ್ಮ ಕರ್ಣಶೋಭನ ಮುಂತಾದ ಚಿನ್ನದ ಆಭರಣಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆಭರಣವಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಕ ಒಂದು ಸರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದಂತೆ, ಅದನ್ನು ನಾಣ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದುದೂ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಿಷ್ಕವೆನ್ನುವುದು ಒಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಪ್ರಮಾಣದ ತೂಕದ ನಾಣ್ಯ. ಇಂತಹ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸರವನ್ನು ನಿಷ್ಕ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ನಿಷ್ಕ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳೂ ಇದ್ದವು. ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ಸರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಪರಂಪರೆ ಇಂದಿಗೂ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಕಾಸಿನಸರ ಇಂದೂ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಭರಣ. ಅಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯರೂಪದ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಸರವೇ ಕಾಸಿನಸರ. ದಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಇತರ ಆಭರಣಗಳಾದ ಖಾಡಿ, ರುಕ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಭವ್ಯನೆಂಬ ದೊರೆಯು ಕಕ್ಷೀವತ್ ಎಂಬ ಋಷಿಗೆ ಒಂದು ನೂರು ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕವಿಗೆ ಒಂದು ನೂರು ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ದಾನ-ದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿರಣ್ಯ ಪಿಂಡ ಎನ್ನುವುದು ಮುದ್ರೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿನ್ನದ ಗಟ್ಟಿಯಾದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕಾರದ ಹಾಗೂ ತೂಕದ ಚಿನ್ನದ ಚೂರುಗಳೇ ನಿಷ್ಕ; ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸರವೂ ನಿಷ್ಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಾಣ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಋಗ್ವೇದದ ಆರ್ಯರಿಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು

ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಋಗ್ವೇದದ ಕಾಲದ ಬಗೆಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಅದು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 2500ಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1200 ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂಬ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದ ಆರ್ಯರಿಗೆ ನಾಣ್ಯದ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಋಗ್ವೇದದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಋಗ್ವೇದ ಕಾಲದ ಅನಂತರ ಉತ್ತರ ವೈದಿಕ ಕಾಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇತರ ಮೂರು ವೇದಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಳು ಮತ್ತು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷ್ಕದ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೂಕದ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಆದ ಸುವರ್ಣ, ಶತಮಾನ ಮತ್ತು ಪಾದಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಗಳೂ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಅನಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಎನ್ನುವುದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ತೂಕ 144 ಗ್ರೇನ್‌ಗಳಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಇದೇ ರೀತಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಶತಮಾನ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಅದು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಯಜ್ಞ - ಯಾಗಾದಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಾಣ್ಯವನ್ನು (ಶತಮಾನ) ದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ದೀರ್ಘ ಆಯಸ್ಸು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯು ಜನಗಳಲ್ಲಿತ್ತು. ಪಾದ ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಅರ್ಥವೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ನಿಷ್ಕ, ಸುವರ್ಣ ಮತ್ತು ಶತಮಾನ ನಾಣ್ಯಗಳ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದ ನಾಣ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪದವೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಲಾ. ಇದು ತೂಕದ ಮಾದರಿಯೇ ಅಥವಾ ನಾಣ್ಯವೋ ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಖಚಿತ ಮಾಹಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ, ಇವುಗಳ ತೂಕ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಅವು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಖಚಿತ ಸ್ವರೂಪ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000 ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾರೆ, ಈ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ನಾಣ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ವೇದೋತ್ತರ ವೈದಿಕ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು, ಬೌದ್ಧ ಜಾತಕ, ತ್ರಿಪಿಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಣಿನಿಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ ಎಂಬ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಕಾಲದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಜಾತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕ ಎಂಬುದು ನಾಣ್ಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಹಾವಾಡಿಗನು ಒಂದು ನೂರು ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಭೂರಿದತ್ತ ಜಾತಕ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ವೆಸ್ಸಂತರ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಖೈದಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಾವಿರ ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕುಹಕ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬನು ಒಂದು ನೂರು ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಜೇತವನವನ್ನು ಅನಾಥಪಿಂಡಕನು ನಿಷ್ಕಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸಿದ್ದನು ಎಂದು ವಿನಯಪಿಟಕ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಯ ಜಾತಕದಲ್ಲಿ ಮಾಷಕ ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಸುವರ್ಣ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಿರಬೇಕು. ಈ ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಪೂ. 500-400. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಣಿನಿಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ನಿಷ್ಕಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪಾಣಿನಿಯು ದ್ವಿನಿಷ್ಕಂ ಮತ್ತು ತ್ರಿನಿಷ್ಕಂ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ನೂರು ನಿಷ್ಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು ನೈಷ್ಕಶತಿಕನಾದರೆ, ಸಹಸ್ರ ನಿಷ್ಕಗಳ ಒಡೆಯ ನೈಷ್ಕಸಹಸ್ರಿಕನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ಶತಮಾನ ಎನ್ನುವ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ. ಇದರ ತೂಕ ಒಂದು ನೂರು ರತ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ 175 ಗ್ರೇನ್‌ಗಳು. ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಬಗ್ಗಿರುವ ಉದ್ದನೆಯ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಶತಮಾನವೆಂದು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ಹೆಸರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯವೆಂದರೆ ಸಾಣ. 1 2 ಮತ್ತು 3 ಸಾಣ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಪಾಣಿನಿ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಸಾಣ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಮ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಣ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ 22 ಗ್ರೇನ್ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಪಾಣಿನಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಷ ಎನ್ನುವುದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯ. ಭೀರ್ ಗುಡ್ಡದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ 2-3 ಗ್ರೇನ್ ತೂಕದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಮಾಷ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಣಿನಿಯು ಹೆಸರಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಣ್ಯವೆಂದರೆ ಕಾರ್ಷಾಪಣ. ಇದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನಾನುರಾಗಿಯಾದ ನಾಣ್ಯವಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಕಾರ್ಷ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕಾಳಿನ ತೂಕವಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಇದು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾಣ್ಯ. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಷಾಪಣವೆಂದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದೆ. ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಫಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಕಾರ್ಷಾಪಣ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಷಾಪಣದ ತೂಕ 80 ರತ್ತಿ ಅಥವಾ 140 ಗ್ರೇನ್‌ಗಳು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಎನ್ನುವ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ಷಾಪಣಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಕಾರ್ಷಾಪಣಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ಒಂದು ಕಾರ್ಷಾಪಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಾದ ಅರ್ಧ ಕಾರ್ಷಾಪಣ, ಕಾಲು ಕಾರ್ಷಾಪಣ, ಎಂಟನೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಷಾಪಣ ಮತ್ತು ಹದಿನಾರನೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಷಾಪಣವನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವು ತೂಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿವೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ತಾಮ್ರದ ಕಾರ್ಷಾಪಣಗಳು, ಮಾಷ ಮತ್ತು ವಿಂಶತಿಕ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ವಿಂಶತಿಕ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ವಿಂಶತಿಕ ಮತ್ತು ಪಾದ ವಿಂಶತಿಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಪಾಣಿನಿಯು ನೀಡಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪಾಣಿನಿಯ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಐದನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೌಟಿಲ್ಯನು ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಟಂಕಶಾಲೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಲಕ್ಷಣಾಧ್ಯಕ್ಷ ಎಂದು 'ರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ, ಲೋಹಗಳ ಶುದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳನ್ನು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಿಡುವುದು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾಣ್ಯಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಕ್ಕಾಗಿತ್ತು. ಟಂಕಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖೋಟ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಕಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಟರೂಪ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಖೋಟ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೌಟಿಲ್ಯ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಗೆಗೂ ಇವನು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ

ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳೇ ಸುವರ್ಣ, ರೂಪ್ಯ ರೂಪ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ ರೂಪ. ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕಾಲು ಭಾಗ ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಇತರ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಣ, ಅರ್ಧಪಣ, ಪಾದಪಣ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಭಾಗ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮೌಲ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾಮ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಷಕ, ಅರ್ಧ ಮಾಷಕ, ಮತ್ತು ಕಾಕನಿ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮಾಷಕಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಕನಿಗಳು ಸಮನಾಗಿದ್ದವು. ಲಕ್ಷಣಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಕೈಕೆಳಗೆ ರೂಪದರ್ಶಕ ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಆಡಳಿತ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಮುಂತಾದವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅನೇಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ದೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ತೀರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲ; ಅವು ಸುಧಾರಿತ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂಬುದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಮತ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸುಧಾರಿತ ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದರೆ, ಇದರ ಉಗಮ ಆಗಿ ಇದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಐದಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇದ್ದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಆಕರಗಳು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಗಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅವರು ನಾಣ್ಯಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ವಿದೇಶೀಯರಿಂದ ಕಲಿತರು ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೇಮ್ಸ್ ಪ್ರಿನ್ಸೆಪ್ ಮತ್ತು ವಿಲ್ ಸನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯರು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗ್ರೀಕರಿಂದ ಕಲಿತರು. ವೈದಿಕ ಕಾಲದ ನಿಷ್ಕ, ಹಿರಣ್ಯ, ಶತಮಾನ ಹಾಗೂ ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಷಾಪಣ, ಪಣ ಮುಂತಾದವು ಈ ಮೇಲಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಕಾರ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತೂಕದ ಲೋಹದ ಗಟ್ಟಿಗಳು. ಗ್ರೀಕರ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತೀಯರು ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಿನ್ಸೆಪನ ವಾದ. ಆದರೆ ಗ್ರೀಕರ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಭಾರತೀಯ

ಪ್ರಾಚೀನತಮ ನಾಣ್ಯಗಳಾದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ದ್ವಿಮುದ್ರಾ ನಾಣ್ಯಗಳು; ಆದರೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಮೂನೆಯವು. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ವಿಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬರಹಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ; ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ; ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ದಿನಸಿತ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಯತಾಕಾರ, ಚೌಕಾಕಾರ, ತ್ರಿಕೋನ, ಪಂಚಕೋನ ಮುಂತಾದ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಭಾರತದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ತೂಕದಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಹೋಲಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಹಿಮ್ಮುಖಗಳುಂಟು. ಆದರೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಮುಮ್ಮುಖ ಮಾತ್ರ ಉಂಟು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಿನ್ನತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರೀಕರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು ಎಂಬುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನು ಭಾರತದೇಶದ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಗ್ರೀಕ್ ಚರಿತ್ರಕಾರನ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದಲೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಕರ್ಟಿಸ್ ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಚರಿತ್ರಕಾರನ ಪ್ರಕಾರ, ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ದೊರೆಯು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉಡುಗೊರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸೇರಿದ್ದವು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯರು ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರನ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಆದ ಮೇಲೆ ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಲಿತರು ಎನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿನ್ಲೆಂಟ್ ಸ್ಮಿತ್, ಕೆನ್ನೆಡಿ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯರು ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಬಿಲಾನ್ ಜನಗಳಿಂದ ಕಲಿತರು. ಬ್ಯಾಬಿಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಶೆಕೆಲ್ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಆರನೆಯ ಶತಮಾನ. ಅವು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು ಎಂದು ಇವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಶೆಕೆಲ್‌ಗಳಿಗೂ ಯಾವ ರೂಪದ ಸಾಮ್ಯವೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಆರನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನವು. ಆದುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಬಿಲಾನಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಖ್ಯಾತ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಅಲೆನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯರು ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಕೆಮೇನಿಯನ್ ಪರ್ಷಿಯನ್ನರಿಂದ ಕಲಿತರು. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಇವರ

ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಂದರೆ ಪರ್ಷಿಯದ ಸಿಗ್ಲಾಯ್ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಭಾರತೀಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು ಎನ್ನುವುದೇ ಇವರ ಮುಖ್ಯ ವಾದ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗಿರುವ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಂದಲೇ ಈ ವಾದವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮೇಲಿನ ವಿದೇಶೀಯ ಉಗಮದ ವಾದಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಳ್ಳಿಹಾಕಬಹುದು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ವಿದೇಶೀಯರಿಂದ ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಹಾಗೂ ಅನುಕರಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಿಂಧೂ-ಸರಸ್ವತೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೊನೆಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದಾದ ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರುಗಳೇ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳ ಪುನರ್ರದ್ಯಯನ ನಡೆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆತು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲಮಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 1000 ದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನತಮ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂಬ ಗೌರವ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಎಷ್ಟೇ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದು ರೋಚಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ತೃಪ್ತಿ ತರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಬರುತ್ತಿವೆ. ನಾಣ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾವಿರಾರು ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತಿವೆ. ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಹಾಗೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ನಾಣ್ಯಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವವರು ತೀರ ವಿರಳ. ಆದುದರಿಂದ ಇತಿಹಾಸದ ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಡಕಲಾಗಿ ಕಾಣುವ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ

ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸ ತರುವ ಸಂಗತಿ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆಯೆಂದು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳು ತೀರ ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬರಹವನ್ನು ಓದುವುದು ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಇವು ತುಂಬ ಸೊಕ್ಕವಾಗಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಸೂರ (ಲೆನ್ಸ್) ದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು ಮತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬರಹಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬರಹಗಳು ವಿವಿಧ ಕಾಲದ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಿಪಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಉತ್ತಮ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಹಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಬೇಕು. ಇತಿಹಾಸದ ಜ್ಞಾನವಂತೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಜೊತೆಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯವೂ ಇರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದೇವದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಕರವೆನಿಸಿದರೂ, ನಾಣ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಬಲು ರೋಚಕವಾಗಿದ್ದು, ಅನೇಕರು ಇದನ್ನು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಹೊಸ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಆ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳ ಮತ್ತು ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಸುತ್ತರ್ಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಸಕ್ತ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವನ್ನು ಈಗ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು 1884ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಇಲಾಖೆ ಶಾಸನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ' ದಂತಹ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯೆನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಇದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ನಂತರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಆರ್ಕಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳಿವೆ. 1956ರ ವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ವರದಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಆನಂತರದ ವರದಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ, ಕರ್ನಾಟಕ

ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಧ್ಯಯನವಿಲ್ಲದೆ ಇವೆ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ಸ್ಥಿತಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. 1856ರಲ್ಲಿ ಹಾಕ್ಸ್ ಎನ್ನುವವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ್ದ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದರು. ಬಹುಶಃ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥವಿದು. 1883ರಲ್ಲಿ ಬಿಡೀ ಎನ್ನುವವರು ಚಾಲುಕ್ಯ, ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪುಸ್ತಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1884ರಲ್ಲಿ ಸರ್ ವಾಲ್ಟರ್ ಇಲಿಯಟ್ ಅವರು 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಸದರ್ನ್ ಇಂಡಿಯ' ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಇದಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಅವರು ಮದ್ರಾಸಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಕ್ಯಾಟಲಾಗನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ರಾಜಮನೆತನಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದೆ. 1889ರಲ್ಲಿ ಟಫ್‌ನೆಲ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಣ್ಯಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ.

1891ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಆಗ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಲೂಯಿ ರೈಸ್ ಅವರು ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಆರ್.ಪಿ. ಜಾಕ್‌ಸನ್ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ನಡೆಸಿ, ತಮಗೆ ದೊರಕಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕವೇ 'ಕಾಯಿನ್ ಕಲೆಕ್ಟಿಂಗ್ ಇನ್ ಮೈಸೂರ್'. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಪು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ್ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಎರಡನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು 'ಕಾಯಿನ್ ಕಲೆಕ್ಟಿಂಗ್ ಇನ್ ಡೆಕನ್'. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಹುಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯ ಕಂಪೆನಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಜಿ.ಪಿ. ಟೈಲರ್ ಅವರು 1914ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ದಿ ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನ್'. ಎರಡನೆಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಹೆಂಡರ್‌ಸನ್. ಇವರು 1921ರಲ್ಲಿ 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಹೈದರ್ ಅಲಿ ಅಂಡ್ ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನ್' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಇದು ಉತ್ತಮವಾದ

ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದ್ದು ಸುಂದರ ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಮಾಣ ಪೂರ್ವಕವೆನಿಸಿದೆ. ಟಂಕಶಾಲೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಇವರು ಟೀಪುವಿನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ 1908-1921ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನ, ಚುಟು, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ್ ಮತ್ತು ಟೀಪು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆನಂತರ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು 'ಡೆಕ್ಕನ್ ನ್ಯೂಮಿಸ್ ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್' ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿದರು. ಅವರ ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟವಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿದ್ದ ಚಾಲುಕ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಸೇವುಣ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕದಂಬ, ವಿಜಯನಗರ ಮುಂತಾದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಮಹದುಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಬೇಕಾದುದು ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕ 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕರೆನ್ಸಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ'. 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಲೇಖಕರು ಬರೆದಿದ್ದ 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಸ್ತೃತ ಹಾಗೂ ಪರಿಷ್ಕೃತ ರೂಪದ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ, ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ. ಇದೇ ಲೇಖಕರು 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಕರೆನ್ಸಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಇನ್ ವಿಜಯನಗರ ಎಂಪೈರ್' (1991) ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ನಾಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನಾಣ್ಯಗಳ, ಶಾಸನಗಳ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಯಾತ್ರಿಕರ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ಪುಸ್ತಕ 'ಸ್ಪಡೀಸ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯೂಮಿಸ್ ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್' (1996). ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೂವತ್ತ ನಾಲ್ಕು ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳಿವೆ. ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವಿಧ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವವರಿಗೆ ಇದು ಬಲು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಲೇಖಕರು 'ಆರ್ಲಿ ಹಿಸ್ಟಾರಿಕ್ ಆರ್ಕಿಯಾಲಜಿ ಅಂಡ್ ನ್ಯೂಮಿಸ್ ಮ್ಯಾಟಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' (1991) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಪುರಾತತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ

ಶಾಸ್ತ್ರದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಲೇಖಕರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ 'ಆರ್ಕಿಯಾಲಜಿ ಆಫ್ ಕರ್ನಾಟಕ' (1978) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ದೀರ್ಘ ಲೇಖನವಿದೆ.

ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಹೆಸರೇ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಇದು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನ. ಎರಡನೆಯದು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಿಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಮೂರನೆಯದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ವಿದೇಶೀ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನ. ಕೊನೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹರೂಪದಲ್ಲಿವೆ.

ಗಣೇಶ್ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜಾಪತಿಯವರು ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದು 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ವಿಜಯನಗರ ಎಂಪೈರ್'. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊಸ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆ. ಇದೇ ಲೇಖಕರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯೂಮಿಸ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಸ್ಟಡೀಸ್' ಮತ್ತು 'ಕಾಯಿನ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೊಯ್ಸಳಾಸ್' ಉಪಯುಕ್ತ ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಇದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಖಂಡೋಬ ರಾವ್ ಅವರ ನಾಣ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ. 1999ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಂದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಂ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಮತ್ತು ಆರ್. ಗೋಪಾಲ್ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಎನ್. ರಮೇಶನ್ ಅವರು ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್. ಇದು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರದ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ. ಇದೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥ. ಇದೇ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೇವುಣ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆರ್. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ವಲಿ ಖಾನ್ ಅವರು, ಇದೇ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಹಮನಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ. ರಾಮರಾವ್ ಅವರು ಇದೇ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜರಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕ್ಯಾಟಲಾಗ್. ಇದು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥವೆನಿಸಿದೆ.

ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗೋಸ್ಕರ ಇರುವ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಭಾರತೀಯ ಮುದ್ರಾ ಪರಿಷತ್ ವಾರಾಣಸಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. 1910ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಾಣ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ 'ದಿ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ದಿ ನ್ಯೂಮಿಸ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಎನ್ನುವ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉತ್ತಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದುದರಿಂದ, ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ರಾಜವಂಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಈ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆಯು 57 ಸಂಪುಟಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು ಅವರು ಆಳುಪ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೊಗಸಾದ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರು ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಮಾನೌಮೀಚೌಪದದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ನಾಣ್ಯ ವಿಷಯಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳು, ಬನವಾಸಿಯ ನಾಣ್ಯದ ಅಚ್ಚು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಯಾದವ ಭಿಲ್ಲಮನ ಪದಟಿಂಕಗಳು, ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇಂದಿಗೂ ಈ ನಾಣ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಲೇಖಕರು ಈ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಘ ಮದರಾಸಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. 1990ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನದೇ ಆದ 'ಸ್ಟಡೀಸ್ ಇನ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಯಿನ್ಸ್' ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈವರೆಗೆ ಈ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆಯ ಹನ್ನೆರಡು ಸಂಪುಟಗಳು ಹೊರಬಂದಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುವಾರು ನೂರು ಲೇಖನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿ. ನುರಿತ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯುವಕರ ಲೇಖನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು, ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ, ಗಣೇಶ್, ಗಿರಿಜಾಪತಿ, ಆರ್. ಗೋಪಾಲ್, ಎಂ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ, ಹವಳಯ್ಯ, ರಘುನಾಥಭಟ್, ರವಿಶಂಕರ್, ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪೈ, ವಾಸುದೇವರಾವ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ವಿವಿಧ ಲೇಖನಗಳು ಈ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಎರಡೂವರೆ ಹಣ ಎನ್ನುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಣ್ಯ, ಕಂಠೀರವ ನಗರಸರಾಜ ಒಡೆಯರ ನಾಣ್ಯಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ನಾಣ್ಯ, ಅನೇಕ ಸಾಮಂತರ ನಾಣ್ಯಗಳು, ವೀಣಾಧಾರಿ ಸರಸ್ವತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಹರತಿ ನಾಯಕರ ನಾಣ್ಯಗಳು, ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯ, ವಿಜಯನಗರ ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯ ಆಕರ. ಇದರ ಮೊದಲ ಆರು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಜನೇರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಖ್ಯಾತ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಪರಮೇಶ್ವರ ಲಾಲ್ ಗುಪ್ತ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಆರಂಭದಿಂದ 'ನ್ಯೂಮಿಸ್ಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಡೈಜೆಸ್ಟ್' ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಈ ನಿಯತ ಕಾಲಿಕೆಯ 24 ಸಂಪುಟಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಬನವಾಸಿಯ ಪದ್ಮಟಂಕಗಳು, ಶಾಸನೋಕ್ತ ಗದ್ಯಾಣಗಳು, ಮುಘಲ್ ನಾಣ್ಯಗಳು, ನೊಳಂಬ ನಾಣ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನಾಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜವಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಅನೇಕ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಇಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ರಾಜವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಉಲ್ಲೇಖನಗಳು, ಆಕರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಮೊರೇಸ್ ಅವರ ಕದಂಬಕುಲ, ಎ.ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿಯವರ ಸೇವುಣರ ಇತಿಹಾಸ, ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ್ ಅವರ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಅಳತೇಕರ್ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಇತಿಹಾಸ, ಆರ್. ಗೋಪಾಲ್ ಅವರ ಹೊಯ್ಸಳ ಶಾಸನ ಗ್ರಂಥ, ಚಿಟ್ಟಿನ್ ಅವರ ಕೆಳದಿ ನಾಯಕರನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಗ್ರಂಥ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ಗೋವ ಕದಂಬರ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಸೇವುಣ ವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಆಳುಪರ

ನಾಣ್ಯಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಹೊಯ್ಸಳ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಳದಿ ನಾಯಕರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಪುರಾತತ್ವ ಉತ್ಖನನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ ಇದರಿಂದ ಉತ್ಖನನದ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರಗಳ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉತ್ಖನನ ವರದಿಗಳು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತುಂಬ ಅಮೂಲ್ಯವೆನಿಸಿವೆ. ವೀಲರ್ ಅವರು ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಮತ್ತು ಶಾತವಾಹನ, ಚುಟು ಹಾಗೂ ಮಹಾರಥಿ ಮತ್ತು ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಬನವಾಸಿ ಮತ್ತು ವಡಗಾಂವ್ ಮಾಧವಪುರಗಳ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ಮತ್ತು ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ತಲಕಾಡಿನ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಐಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಸನ್ನತಿಯ ಮತ್ತು ಕಂಗನಹಳ್ಳಿಯ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಉತ್ಖನನಗಳ ವರದಿಗಳು ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ತರಗಳ ಮೂಲಕ ಖಚಿತ ಪಡಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ನಾಣ್ಯಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ತುಂಬ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಉತ್ಖನನದ ವರದಿಗಳನ್ನು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ; ಎರಡನೆಯದು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ವಿವರಣೆ. ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವೇ ಆದರೂ, ಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರವು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಉದ್ದ, ಅಗಲ, ತೂಕ, ಹಿಮ್ಮುಖಿ - ಮುಮ್ಮುಖಿಗಳ ಚಿಹ್ನೆ ಮತ್ತು ಬರಹಗಳು ಹೇಳಲಾಗದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆರಡು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇತರೆ ಯಾವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೂ, ಆ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ವರಹ, ಗದ್ಯಾಣ, ಹಣ, ಪೊನ್, ತಾರ, ಕಾಕನಿ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತಾರು ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ನಮಗೆ

ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಗಳು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ, ಅಗ್ರಹಾರಗಳಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ದಾನವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಂದಾಯ, ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಾಗಲೂ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದ ರಾಜವಂಶ ಅಥವಾ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಟಂಕಶಾಲೆಗಳು, ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಲೋಹ, ಮೌಲ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತವೆ. ವರಹ ಗದ್ಯಾಣ (ವರಹದ ಚಿಹ್ನೆಯಿರುವ), ಅರ್ಧ ಕಾಟಿ ಗದ್ಯಾಣ, ದೊಡ್ಡ ಗದ್ಯಾಣ, ಚಿಕ್ಕ ಗದ್ಯಾಣ, ಶುದ್ಧ ಗದ್ಯಾಣ, ಬಾರಕೂರು ಗದ್ಯಾಣ, ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿ ಗದ್ಯಾಣ, ಕುಳ ಗದ್ಯಾಣ, ಫಟ್ಟಿ ವರಹ, ಶುದ್ಧ ವರಹ, ಚಕ್ರ ವರಹ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರತಾಪ, ಗಜ ಬೇಟೆಕಾರ ಹೊನ್ನು ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪ, ಉಪಯೋಗ, ಟಂಕಶಾಲೆ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಕೇವಲ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಈ ವಿವರಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣಗಳು, ಒಂದು ಹಣಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಗೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಶಾಸನಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಕ್ರಿ.ಶ. 1298ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ದಾನಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರ ಮೊತ್ತ 11 ಗದ್ಯಾಣ ಮತ್ತು 40 ಪಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊತ್ತವನ್ನು 15 ಗದ್ಯಾಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಗದ್ಯಾಣಗಳಿಗೆ 40 ಪಣಗಳು ಸಮನಾಗುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ 10 ಪಣ ಎನ್ನುವುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಲೂರಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 36 ಹಾಗಗಳು 9 ಪಣಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ಪಣಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹಾಗ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಶಾಸನಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

ಬಾರಕೂರು ಗದ್ಯಾಣ, ಮಂಗಳೂರು ಗದ್ಯಾಣ, ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿ ಗದ್ಯಾಣ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬಾರಕೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಲೊಕ್ಕಿಗುಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಟಂಕಶಾಲೆಗಳಿದ್ದವೆಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ

ಮೇಲೆ ಟಂಕಶಾಲೆಗಳ ಹೆಸರಿನ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಶಾಸನಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಚಲಾವಣೆ ತುಂಬ ವಿರಳವಾಗಿತ್ತು, ವಸ್ತುವಿನಿಮಯವೇ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಲಾದ ನೂರಾರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಗದ್ಯಾಣ, ಸುವರ್ಣ, ಹಣ, ಹಾಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮೇಲಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿರಾಧಾರವಾದುದು ಎಂದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹತ್ತು ಹಲವು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸುವ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಆಗ ಅಂತಹ ಅಧ್ಯಯನ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜವಂಶಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಮುಂದೆ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಆ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಎನ್ನುವ ಕೃತಿಯವರೆಗೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ರಚಯಿತರಿಗೆ ತಾವು ಹೆಸರಿಸಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪರಿಚಯವಿದ್ದಿತು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರು. ತಿರುಪತಿ ಗದ್ಯಾಣ, ಬೆಣ್ಣೆಮುದ್ದೆ ಹಣ ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಈ ಕರ್ತೃಗಳು ಬಳಸಿರುವುದರಿಂದ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಪಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಸಾಯಿರ ಗದ್ಯಾಣದ ಪೊನ್ನೇ ಸಾಲು ಮಗ್ಗಲಂ ಬೇಡ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಪಂಚತಂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಸಾಸಿರ ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಕಥೆಯಂ ಪೇಳ್ವಳಲ್ಲ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಚರಿತಂ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಅವನ ಕೋಳಿ ಗೆಲಲುಮದರೊಡನೆ ಸಾವಿರ ಗದ್ಯಾಣವನು ಈವೆನಲು'

ಎಂದಿದೆ. ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಸಕಲ ವೈದ್ಯ ಸಂಹಿತ ಸಾರಾಣವ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪಣವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದು ತೂಕದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಕಾಸು ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಮೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ 'ಈಶ ಲಾಂಛನವ ಹೊತ್ತು ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವ ಬೇಡುವವನಲ್ಲ' ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಚಾಮುಂಡರಾಜನ ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಸಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ವೀರಭದ್ರವಿಜಯವೆಂಬ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರನಂತೆ ಕಾಸಿಗೆ ಮನಮಿತ್ತನೆಂದು' ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಪುರಂದರದಾಸರಿಗೂ ಕಾಸುವೀಸದ ಪರಿಚಯ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ 'ಕಾಸುವೀಸಕಾಗಿ ಹರಿಯದಾಸನೆಂದು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. 'ಕಾಸುವೀಸದ ಆಸೆಗೋಸುಗ ಘಾಸಿಮಾಡಿವಿತರನು' ಎಂದು ಶರಣಲೀಲಾಮೃತವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. 'ಪಳಂಗಾಸು' ಎನ್ನುವ ಪದ ಅನೇಕ ಹಳಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಟಿ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಭರತೇಶ ವೈಭವದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ 'ಕಾಟಿಗೆ ಸರಿಗಂಡು ದಿವ್ಯ ಭೂಷಣವ ಕಿರೀಟಯಿತ್ತನು ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ' ಎಂದು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೇಖಕರಾದ ಗಳಗನಾಥರೂ ಭಗವತಾಮೃತ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 'ಕುಬೇರನಲ್ಲಿ ಕಾಟಿಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ' ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೊಯ್ಸಳ ಇಮ್ಮಡಿ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಕಾಗಿಣೆ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದು ನಾಲ್ಕು ವೀಸಗಳಿಗೆ ಸಮ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (ಕಾಗಿಣೆ ನಾಲ್ಕು ವೀಸಮುಮಾಗಿರಲ್). ನಾಗಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 'ಕಾಗಿಣೆಗೆ ಮರಂ ಬೀಳ್ತೆಗಿಕ್ಕುಂ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಘಾಣಂದಿಯ ಶ್ರಾವಣಾಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ನಾಣ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ (ಕಾಗಿಣೆ ನಾಲ್ಕು ವೀಸಂ). ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವಪುರಾಣ, ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾಮೃತ ಮತ್ತು ಬೊಮ್ಮರಸನ ಸೌಂದರಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅರೆಕಾಣೆ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಮಂಗರಸನು ತನ್ನ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಕಲಸಿ ದುಗ್ಗಾಣೆಯಂದದಿ ಮಾಡಿ' ಎಂದು ದುಗ್ಗಾಣೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ದುಗ್ಗಾಣೆ ಬಲು ಕೆಟ್ಟದಣ್ಣ' ಎಂದು ಪುರಂದರದಾಸರು ಈ ನಾಣ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯನ ವಡ್ಡಾರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ, 'ಎಂಟು ದಮ್ಮದ ಪುಳ್ಳಿಯಂ ತಂದು' ಎಂದಿದ್ದು ದ್ರಮ್ಮ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಬಗೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. 1730ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಮಾನೌಮಿಚೌಪದ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಒಡೆಯರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಉತ್ತಮ

ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಚಿನ್ನವಯ್ಯ ಎಂಬ ಟಂಕಾಧಿಕಾರಿಯ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಟಂಕಶಾಲೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಂ.ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅಧ್ಯಯನವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಇಣುಕು ನೋಟ ಮಾತ್ರ. ಸಮಗ್ರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಮಾಹಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಚಿತ್ರಣ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಶೋಧಕನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದೇ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈವರೆಗೆ ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮಣಿಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು ಎಂಬುದರ ಅರಿವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಅಂಗವಾದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ.

ಅಧ್ಯಾಯ 2 .

ಆರಂಭ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು

1. ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಮೊದಲ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇವುಗಳನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ಡ್ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರೇ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಳಿದುಬಂದಿತು. ಕೆಲವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಾಂಕಿತ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನ. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆನಂತರ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಚೂರು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾರಿ ಕತ್ತರಿಯ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಈ ಲೋಹದ ಚೂರು ಅನೇಕ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಕೆಲವು ಗುಂಡಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಚೌಕಾಕಾರ, ಆಯತಾಕಾರ, ತ್ರಿಕೋಣ, ಐದು ಮೂಲೆ ಅಥವಾ ಆರು ಮೂಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಾದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಾಗೂ ತಾಮ್ರದ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಪಂಚ್‌ಗಳಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಅಥವಾ ಐದು ಸಾರಿ ವಿವಿಧ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಚಿಹ್ನೆಯು ತೆಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಚೂರಿನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂಬುದು. ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿಹ್ನೆಯು ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ

ಮುಖ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಮ್ಮುಖ ಖಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮುಖ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾವಿರಾರು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗ, ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ನಾಣ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ. ಇದು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಎರಕ ಹುಯ್ದು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಆನಂತರ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಅದು ಮುಂದಿನ ಹಂತ. ಆದುದರಿಂದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಲಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುವುದು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೇ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೊದಲು ದೊರಕಿದಾಗ, ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಅಂತರಾರ್ಥ ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಇವು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಮುದ್ರೆಗಳು ಅಥವಾ ಚಿಹ್ನೆಗಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೊರೆ ಅಥವಾ ಅವನಿಂದ ನಿಯಮಿತನಾದ ಅಧಿಕೃತ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಹಾಕಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಿತು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವನು ಬರೆದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಹಾಕಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಜನ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗಣರಾಜ್ಯಗಳೂ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ 'ರಾಜಾಂಕ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಗಮನಾರ್ಹ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಮುದ್ರೆ ರಾಜನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಸಂಘಾಂಕ' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಹ್ನೆಯು ಒಂದು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಂಘವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿಹ್ನೆಗೂ ಒಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ವ್ಯಷಭವು ಮಗಧದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಬೃಹದ್ರಥ

ರಾಜವಂಶದ ಚಿಹ್ನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಚಿಹ್ನೆಯು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಆ ನಾಣ್ಯ ಬೃಹದ್ರಥ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಬೆಸ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ನೂರಾರು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನದಿಯ ಚಿಹ್ನೆಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ವೇತ್ರಾವತಿ ನದಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ನಾಣ್ಯ ಪರಿಕ್ಷಕನು, ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವಷ್ಟು ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ನಂತರ ಹೊಸ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮರೆತರೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ. ಮೊದಲನೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು; ಎರಡನೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ಈ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು; ಮೂರನೆಯದು ಅವನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು; ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದು ಟಂಕಶಾಲೆಯ ಗುರುತು. ಖ್ಯಾತ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಡಿ.ಡಿ. ಕೋಶಾಂಬಿಯವರು ಸಾವಿರಾರು ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಆಕೃತಿಗಳು; ಸ್ತೂಪ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಬಿಲ್ಲು - ಬಾಣ ಮುಂತಾದವು; ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ವೃಷಭ, ಸಿಂಹ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಆಡು ಮುಂತಾದವು; ಭತ್ತಿ, ಕಟಾಂಜನ, ಮರಗಿಡಗಳು, ರೆಂಬೆಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು; ತ್ರಿಶೂಲ, ಲಿಂಗ, ಸೂರ್ಯನಕಿರಣ ಮುಂತಾದವು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳು. ಕೆಲವನ್ನು ಅನೇಕರು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೋಶಾಂಬಿಯವರು ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಇವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲ; ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಲಿಂಗವು ಶೈವಧರ್ಮದ ಚಿಹ್ನೆಯಾದರೆ, ಭತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ತೂಪ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸೇರದೆ ಇರುವ ತ್ರಿಕೋಣ, ಚೌಕ, ಆಯತಾಕಾರ ಮುಂತಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇವು ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಮುದ್ರೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೆ ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬರವಣಿಗೆ (ಚಿತ್ರಲಿಪಿ) ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಿಂಧೂ ನಾಗರಿಕತೆಗೂ, ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು

ಕಲ್ಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೋಲಿಕೆಯೊಂದೇ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎರಡೂ ವರ್ಗದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಕಾಲದ ಅಂತರವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇತಿಹಾಸ ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೂ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು, ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಕನಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಂರವರು, ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಭಾವಲಿಪಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೂರ್ಯನ ಚಿಹ್ನೆಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸೂರ್ಯದೇವ ಎಂಬುವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ; ಆನೆಯ ಚಿಹ್ನೆಯು ಗಜಸಿಂಹನನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ; ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಮಾನವನ ಚಿಹ್ನೆಯು ವೀರದೇವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿಹ್ನೆಗೂ ಒಂದು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವು ಸರಿಯೇ - ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಖಚಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಣ್ಯದ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಕೆಲವು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕೆಲವರು ಗಮನಿಸಿ, ಇವು ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಉಗಮವಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಕ, ಯ, ಮ, ಮುಂತಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೂ ಈ ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೂ ಸಾಮ್ಯ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕವೇ ಹೊರತು, ಒಂದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಗಮವಾಯಿತು ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವ ಹೊಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆಧಾರಗಳು ಸಾಲದು. ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ವೃತ್ತಾಕಾರ, ಚತುಷ್ಕೋಣ, ಪಂಚಕೋಣ, ತ್ರಿಕೋಣ ಮುಂತಾದವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತದ ಬೀಜಮುದ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದೂ ಕೆಲವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಕ್ಷಶಿಲಾ ನಾಣ್ಯರೂಶಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಸಂಗತಿಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಐದನೆಯದು ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಒಂದು ವಂಶದ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬನೇ ರಾಜನ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌರ್ಯ ವಂಶದವರು ನವಿಲಿನೊಡನೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ (ಮಯೂರ

ಪೋಷಕಾಃ). ಆದುದರಿಂದ ನವಿಲಿನ ಚಿಹ್ನೆಯುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೌರ್ಯವಂಶದ ರಾಜರು ಟಂಕಿಸಿದರೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶೂರಸೇನ, ಗಂಧಾರ, ಮಲ್ಲ, ಕೋಸಲ, ಕಲಿಂಗ, ಪಾಂಚಾಲ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜವಂಶಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ತೂಕ, ದಪ್ಪ, ಲೋಹದ ಗುಣ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನತೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ಗುಂಪಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಹಿಮ್ಮುಖದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ತೀರ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಗಮಗಳು ಹಾಕಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಸತತ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸವೆದುಹೋದಾಗ ಅವುಗಳ ತೂಕ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿಗಮಗಳು ತಮ್ಮ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರೂಪದರ್ಶಕ ಎನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಕೌಟ್ಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ರಾಜರುಗಳು ಬೇರೊಬ್ಬ ರಾಜನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಇಲ್ಲವೇ ರಾಜನ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿ, ಅದು ಅಧಿಕೃತ ನಾಣ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕಾಲಮಾನದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ : ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಭೀರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಸ್ತರಶಾಸ್ತ್ರದ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದವು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಆರನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ, ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿರಬೇಕು

ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಣ್ಯಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದಲೂ ಈ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಬಹುದು. ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೌರ್ಯಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌರ್ಯಪೂರ್ವ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಈ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಪಂಚ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಷ್ಟೇನೂ ಉತ್ತಮವಲ್ಲದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದು ಮೊದಲ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೌರ್ಯ-ಪೂರ್ವಕಾಲದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವಿಷ್ಟೂ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು. ಸುಮಾರಾಗಿ ಇದೇ ಕಾಲಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದಾದ ಪಾಣಿನಿ, ಪತಂಜಲಿಯರ ಕೃತಿಗಳು, ಬೌದ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಂತರದ ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಶತಮಾನ, ಅರ್ಧ ಶತಮಾನ, ಪಾದಶತಮಾನ, ಪಾದಾರ್ಧ ಶತಮಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಣ, ಅರ್ಧಸಾಣ ಎಂಬ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಶತಮಾನ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ ಒಂದು ನೂರು ರತ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಸಾಣ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ 12.5 ರತ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧದ ನಾಣ್ಯವೇ ವಿಂಶತಿಕ, ದ್ವಿವಿಂಶತಿಕ ಹಾಗೂ ತ್ರಿವಿಂಶತಿಕ, ಅರ್ಧವಿಂಶತಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾದವಿಂಶತಿಕ. ಮತ್ತೊಂದು ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯವೇ ಕಾರ್ಷಾಪಣ. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಚಿನ್ನದ ಪಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ, ಕಾಲು ಹಾಗೂ ಎಂಟನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದ ಮೌಲ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಮಾಷ ಮತ್ತು ಕಾಕನಿ ಎನ್ನುವುದು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ತ್ರಿಮಾಷ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ಕಾಕನಿ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇತಿಹಾಸ ಆರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದರು. ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣರವರು ಪುರಾತತ್ವ

ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೊದಲೇ ಇದ್ದವು. ಮಿಕ್ಕ ಐದು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮದ್ರಾಸಿನ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದ ಸ್ಥಳಗಳ ವಿವರಗಳು ತಿಳಿದುಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವು ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು. ತೂಕವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇವು ಕಾರ್ಷಾಪಣ, ಅರ್ಧ ಕಾರ್ಷಾಪಣ ಮತ್ತು ಕಾಲು ಕಾರ್ಷಾಪಣಗಳೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ತೂಕ ಹೀಗಿದೆ : ಕಾರ್ಷಾಪಣ - 3.3 ರಿಂದ 2.9 ಗ್ರಾಂ; ಅರ್ಧ ಕಾರ್ಷಾಪಣ - 1.70 ರಿಂದ 1.50 ಗ್ರಾಂ; ಕಾಲು ಕಾರ್ಷಾಪಣ - 0.85 ರಿಂದ 0.7 ಗ್ರಾಂ. ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಹಿಮ್ಮುಖ ಖಾಲಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಬರುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯ, ನವಿಲು, ವೃಷಭ, ಆನೆ ಮತ್ತು ಚೈತ್ರ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವು; ಅವು ಕಾರ್ಷಾಪಣ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಅವುಗಳ ತೂಕ 3.1 ರಿಂದ 2.9 ಗ್ರಾಂ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಸೂರ್ಯ, ನವಿಲು, ಬೆಟ್ಟ, ವೃಷಭ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಕಪ್ಪೆಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೌರ್ಯ ಮತ್ತು ಆನಂತರದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು ಎಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ತಾಲೂಕಿನ ಹೆಬ್ಬಾಳೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1940ರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದವು. ಒಟ್ಟು 225 ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪಿ.ಎಲ್. ಗುಪ್ತ ಅವರು ಈ ನಾಣ್ಯರಾಶಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕು ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಮೌರ್ಯ-ಪೂರ್ವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇವು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದವು; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಚಿಹ್ನೆ ಸೂರ್ಯ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 2.8 ರಿಂದ 2.5 ಗ್ರಾಂ. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ 53 ನಾಣ್ಯಗಳು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ ಸೇರಿವೆ : ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆರರಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 3.0 ರಿಂದ 2.5 ಗ್ರಾಂ. 98 ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಇವು ಚೌಕ ಇಲ್ಲವೆ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪನಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 3.1 ರಿಂದ 2.7 ಗ್ರಾಂ. 29 ನಾಣ್ಯಗಳು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪನಾಗಿದ್ದು, ನಾಜೂಕಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 3.1 ರಿಂದ 2.6 ಗ್ರಾಂ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು

ರಾಯಚೂರು ನಗರದ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದ ಬಳಿ 1935ರಲ್ಲಿ ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ 63 ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಪತ್ತೆಯಾದವು. ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳಾದುದರಿಂದ, ಇದರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಚೌಕಾಕಾರ ಹಾಗೂ ಪಂಚಕೋಣಾಕಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪವಾಗಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದ ಐದು ನಾಣ್ಯಗಳು ತೆಳ್ಳಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದು, ಸೂರ್ಯನ ಚಿಹ್ನೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಆರು ಬಾಹುಗಳ, ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಪಂಚ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 2.9 ರಿಂದ 2.7 ಗ್ರಾಂ. ಎರಡನೆಯ ಸ್ತರದ 40 ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 3.3 ರಿಂದ 2.8 ಗ್ರಾಂ. ಹನ್ನೊಂದು ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ಇವು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಮ್ಮುಖದ ಚಿಹ್ನೆ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ತೂಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 3.1 ಗ್ರಾಂ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಲ್ಕು ನಾಣ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ದಪ್ಪಗಿವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಪಂಚ್ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳ ತೂಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 3.1 ಗ್ರಾಂ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭೀರ್ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ನಾಣ್ಯ ರಾಶಿಯು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಣ್ಯರಾಶಿ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿಕ್ಕಸಿಂದೋಗಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯರಾಶಿ ಬಲು ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದುದು. ರೈತರು ಹೊಲವನ್ನು ಉಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ನಾಣ್ಯರಾಶಿಯು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 5534 ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಆ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಒಟ್ಟು ತೂಕ 16.69 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ, ಈ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ 'ಚಂತಸ' ಎನ್ನುವ

ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಮತ್ತು ನಂದಿಪಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಲಿಪಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. ಎರಡು-ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯರಾಶಿಯು ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿತ್ತದೆ. 'ಚಂತ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಸರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, 'ಚಂತಸ' ಎಂದರೆ 'ಚಂತನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು' ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಚಂತ ಈ ನಾಣ್ಯರಾಶಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಚಂತ, ಶಂತ, ಚಾಂತ, ಶಾಂತ ಎಂಬ ರೂಪ ಹೆಸರುಗಳು ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಇಕ್ಷ್ವಾಕು ದೊರೆಗಳ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ (ಚಾಂತಮೂಲ ಅಥವಾ ಶಾಂತಮೂಲ). ಆದುದರಿಂದ ಇವನೊಬ್ಬ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡನಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿವಿಧ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೌರ್ಯ ವಂಶದ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಲುತ್ತವೆಯಾದುದರಿಂದ, ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಬೃಹತ್ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ಸಿಂದೋಗಿಯ ನಾಣ್ಯರಾಶಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದದ್ದು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹಲವಾಗಲು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ 144 ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಕುಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೊರಬಂದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 133 ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಉಳಿದ 11 ನಾಣ್ಯಗಳು ಪೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವು ಮೌರ್ಯ ವಂಶದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

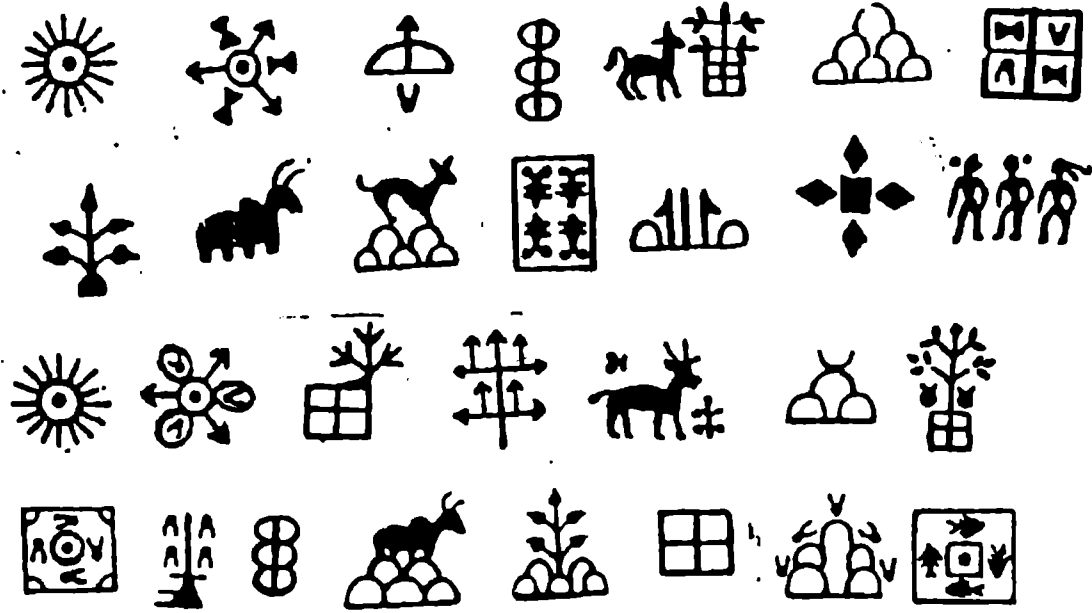
ಪುರಾತತ್ವ ಭೂ ಉತ್ಖನನಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿರುವುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗತಿ. ಇಂತಹ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕಾಲಮಾನ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ಜನಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಭೂಸ್ತರಗಳ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಸ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎರಡನೆ ಸಾರಿಯ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್

ಮಾಡಿದ ಒಂಬತ್ತು ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದಲೂ ಮಿಕ್ಕ ಏಳು ತಾಮ್ರದಿಂದಲೂ ತಯಾರಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಪ್ಪಗಿದ್ದರೆ ಮಿಕ್ಕವು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು. ಅಗಲವಾದ ತಗಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಆಯತಾಕಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ನಾಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಚಿಹ್ನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಐದು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ 2.6 ರಿಂದ 3.4 ಗ್ರಾಂ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಒಂಬತ್ತು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ, ಆರು ಬಾಹುಗಳು, ಮೂರು ಹಂತದ ಬೆಟ್ಟ, ಆನೆ ಮತ್ತು ವೃಷಭ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಮೌರ್ಯ-ಪೂರ್ವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಇದರಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಇದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಸಮಾಧಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನಗಳ ವಸತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಈ ಮೆಗಾಲಿತಿಕ್ ಕಾಲದ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೇ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಪಿ.ಎಲ್. ಗುಪ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆಧಾರಗಳು ಬೇಕು.

1947ರಲ್ಲಿ ವೀಲರ್ ಅವರು ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ ದೊರಕಿತು. ಇದು ಆಯತಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ತೂಕ 2.6 ಗ್ರಾಂ. ಇದರ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯ, ಡಮರು, ಬಾಣ, ವೃಷಭ ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ವಿನ್ಯಾಸ. ಈ ನಾಣ್ಯ ಮಧ್ಯ ಆಂಧ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪುರಾತತ್ವ ವಿಭಾಗದವರು ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ 1969 - 72ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಿದರು. ಈ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ ದೊರಕಿದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯವು ಶಾತವಾಹನ ಕಾಲದ ಗಜಪುಷ್ಪಾಕಾರದ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಎರಡು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದೊರಕಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಒಂದು ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯ ದೊರಕಿತು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ತರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದು. ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ

ಮೇಲಿನ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯವು ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಸೂರ್ಯ, ಆನೆ ಮುಂತಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದ ಇದು ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಬೆಳಗಾಂ ನಗರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಇರುವ ವಡಗಾಂ ಮಾಧವಪುರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು 1972ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಎಂಟು ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಶಾತವಾಹನ ಕಾಲದ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಕೋಣೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಸಮಕಾಲೀನ ಮಡಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದವು. ಈ ಸ್ತರದ ಕಾಲ ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚೌಕಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಆಯತಾಕಾರವಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಸೂರ್ಯ, ಬೆಟ್ಟ, ವೃಷಭ ಮತ್ತು ಏಣಿ. ಕೆಲವು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಲೇಪವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದಿತೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವು ನೋಡಲು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವೇನಾದರೂ ಖೋಟ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಎನ್ನುವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ನಾಣ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಅವಶೇಷಗಳ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ ಆದರೆ, ಈ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು.

ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಾತವಾಹನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ನೆಲೆಯಾದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದ ಮಡಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕಿವೆ. ಅಶೋಕನ ಶಾಸನವೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ. ಆದುದರಿಂದ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ನೆಲೆಯು ಇಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಎಂಟು ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಇನ್ನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇವು ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಬಹುದು: ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ನಾಲ್ಕು-ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಕ್ರಿ.ಶ. ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಆಧಾರಗಳು ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಇವು ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದಂತೂ ಖಚಿತವಾದ ವಿಷಯ. ಪುರಾತತ್ವ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡೆದರೆ, ಈ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

2. ಮಹಾರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಮೌರ್ಯವಂಶದ ಪತನ ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಂತ ರಾಜರು ತಲೆ ಎತ್ತಿದರು. ಈ ರಾಜರು ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಆಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಮಹಾರಾಜರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ - ಕಾರವಾರ - ಬನವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮೌರ್ಯರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ದಖಿನಿನ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಮಹಾರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ

ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಇವರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಹೆಸರುಗಳ ಹಿಂದೆ 'ಸದಕನ' ಎಂಬ ಪದವಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಸದಕನ ವಂಶದವರೆಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು.

ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಈ ವಂಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾರಿನ ರಾಜರು ಇದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅವರೆಂದರೆ

ಸದಕನ ಕಲಲಯ ಮಹಾರಥಿ

|

ಸದಕನ ಕನ್ಯ ಮಹಾರಥಿಪುತ್ರ

|

ಸದಕನ ಚುಟುಕನ್ಯ ಮಹಾರಥಿ

|

ಮಹಾರಥಿ (ಹೆಸರು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ)

ಕ್ರಿ.ಪೂ. 150ರ ನಾನಾಫಾಟ್ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಲಲಯ ಮಹಾರಥಿಯ ಹೆಸರು ಕಾಣಬರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಮಹಾರಥಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆನಂತರದ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳೊಡನೆ ದೊರೆತಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಕೆಲವರು ಗೌತಮೀಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿಯ ಸಾಮಂತರು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಳಿದರೆಂಬುದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಾಲದು.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಈ ವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದ ಕೀರ್ತಿ ಮೆರ್ವಿನ್ ಸ್ಮಿತ್ ಎಂಬ ಇಂಜಿನಿಯರಿನಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ದೊರಕಿದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಆತನು ಅನೇಕ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿಗೆ 1888ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಆನಂತರ ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯಿತು. ಮೈಸೂರು ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯ ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 1931ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜರ ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಆನಂತರ ಇದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ ಮಾರ್ಟಿನ್ ವಿಲರ್ 1947ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಿದರು. ಈಗ ಈ ರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಾಲಮಾನದ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತವು. ಇದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕಾಲಮಾನದ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಲು ಕಾರಣನಾಯಿತು.

1954ರಲ್ಲಿ ಎಂ. ರಾಮರಾಯರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಒಂದು ಯಾದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ.

ಮಹಾರಾಜರಿಯವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸೀಸದಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದವು. ತುಂಬ ತೂಕವಾಗಿರುವ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ನೋಡಲು ಬಲು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಅಗಲ ಒಂದಂಗುಲದಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಅಂಗುಲಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯಂತ ಭಾರವು 14 ಗ್ರಾಂ ತೂಗಿದರೆ, ತೀರ ಸಣ್ಣವು 5 ಗ್ರಾಂ ತೂಗುತ್ತವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೃಷಭದ ಚಿತ್ರವಿರುತ್ತದೆ; ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ತ್ರಿಕೋನ ತಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಹೆಸರು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ವೃಕ್ಷ ಇಲ್ಲವೇ ಕೇವಲ ವೃಕ್ಷಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಮೊಢಲನೆಯ ದೊರೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತನಾಗಿರುವ ಸದಕನ ಕಲಲಯ ಮಹಾರಾಜರಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಮು : ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡುಬ್ಬವಿರುವ ವೃಷಭ : ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಸದಕನ ಕಲಲಯ ಮಹಾರಾಜರಿಯ ಎಂಬ ಬರಹ

ಹಿ : ಆರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಅದರ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿ; ಕೆಳಗಡೆ ತರಂಗದಂತಹ ಗೆರೆ; ನಂದಿಪಾದ ಮತ್ತು ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳು; ಎರಡು ಮೀನುಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಧ್ವಜ

ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಅನೇಕ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ - ಪುಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ.

ಸದಕನ ಚುಟುಕನ್ನ ಮಹಾರಾಜರಿಯ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ.

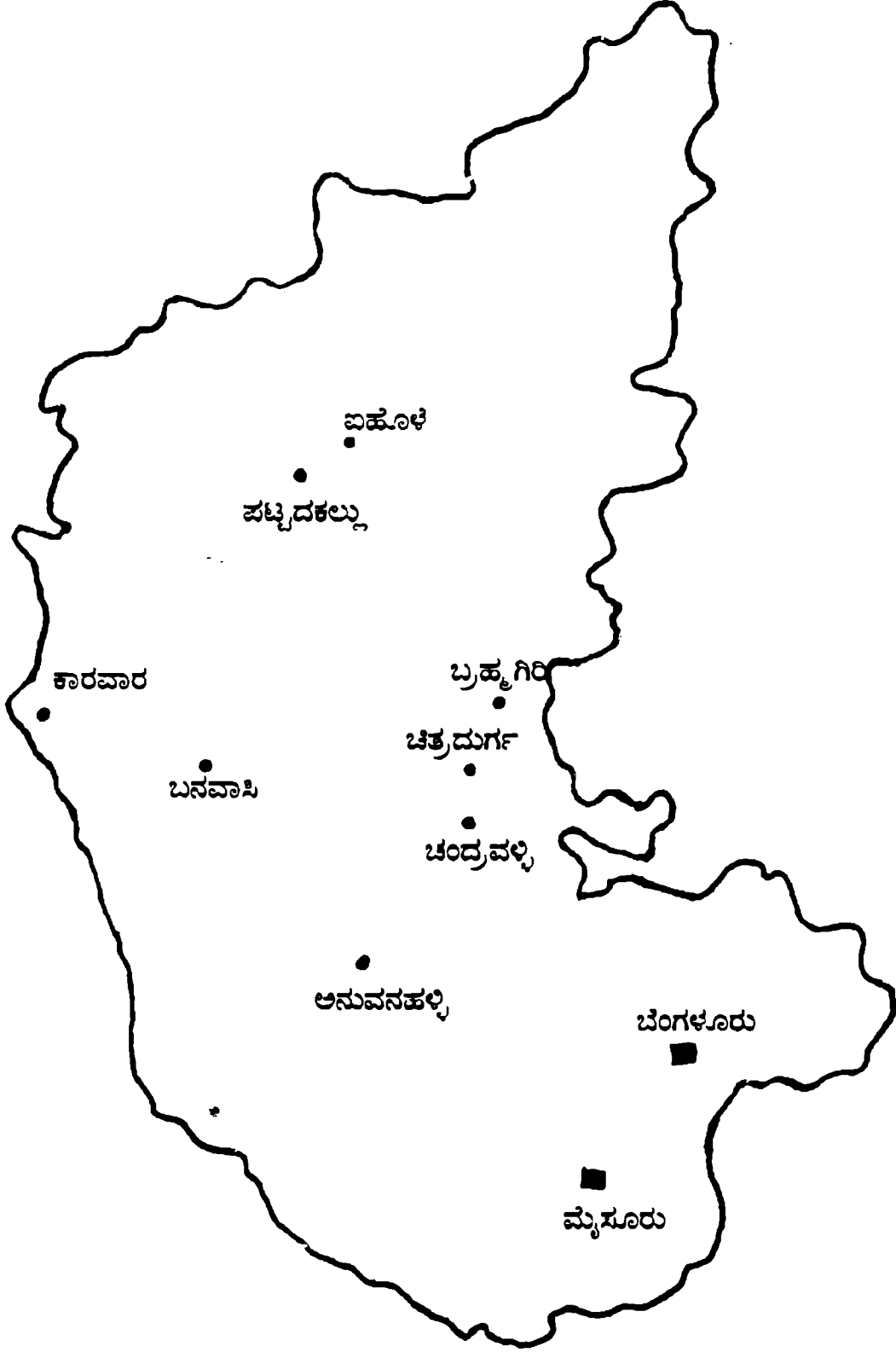
- ಮು : ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡುಬ್ಬವಿರುವ ವೃಷಭ; ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಸದಕನ ಚುಟುಕನ್ವ ಮಹಾರರಿ ಎಂಬ ಬರಹ
- ಹಿ : ಆರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಅದರ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿ; ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷ

ಸದಕನ ಮಹಾರರಿಪುತ ಎಂಬ ರಾಜನ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ.

- ಮು : ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡುಬ್ಬವಿರುವ ವೃಷಭ; ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಸದಕನ ಕನಸ ಮಹಾರರಿಪುತಸ ಎಂಬ ಬರಹ
- ಹಿ : ಐದು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ವೃಕ್ಷದ ಚಿತ್ರ; ಕೆಳಗಡೆ ಗೆರೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಮಹಾರರಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ದೊರಕಿವೆ.
- ಮು : ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡುಬ್ಬವಿರುವ ವೃಷಭ; ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಮಹಾರರಿಸ ಎನ್ನುವ ಬರಹ
- ಹಿ : ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷ; ಮೂರು ಕಮಾನಿನ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿ; ಕೆಲವು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ವೀಲರ್ ಅವರಿಗೆ ಇದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಬಹುದಾದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬರವಣಿಗೆಯೂ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ. ನಾಣ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ತೂಕ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಇವೂ ಮಹಾರರಿ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇವೂ ಮಹಾರರಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಬರಹವಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಚೀನವಾದುವು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಬರಹವಿಲ್ಲದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಟಂಕಿಸಿ, ನಂತರ ಬರಹವನ್ನುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಹಾರರಿಗಳು ಟಂಕಿಸಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಚುಟು ವಂಶದ ಅರಸರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಮಹಾರಾಜರ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚುಟು ವಂಶದ ಮೂವರು ದೊರೆಗಳು ಆಳಿದರು. ಈ ರಾಜರ ಹೆಸರು ಆನಂದ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆನಂದ ವಂಶದ ದೊರೆಗಳು ಎಂದೂ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಇದುವರೆಗೆ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ಅರಸರ ಹೆಸರುಗಳು ನಮಗೆ ದೊರಕಿವೆ. ಅವರೇ ಚುಟುಕುಲಾನಂದ, ಮುಡಾನಂದ ಮತ್ತು ಶಿವಲಾನಂದ. ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾರವಾರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಬನವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಶಾತವಾಹನರು ಇವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು. ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಅಂದರೆ ರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಇವರು ಸೇರಿದವರು ಎಂಬುದು ಇವರ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದವನು ಮೆರ್ವಿನ್ ಸ್ಮಿತ್ ಎಂಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್. ಅನಂತರ ಜನರಲ್ ಪಿಯರ್ಸ್‌ಗೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತವು. ಆಮೇಲೆ ಚುಟುಕುಲಾನಂದನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತವು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಬನವಾಸಿ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಚುಟುಕುಲಾನಂದ ಮತ್ತು ಮುಡಾನಂದರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ವರದಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶಿವಲಾನಂದ ಎಂಬ ರಾಜನ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸಮೀಪದ ಅನುವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಚುಟುಕುಲಾನಂದನ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕಿದೆ.

ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸೀಸದಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದವು. ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಒಂದಂಗುಲದಿಂದ ಒಂದೂಕಾಲು ಅಂಗುಲದವರೆಗೆ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನೋಡಲು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ತೂಕ 13 ರಿಂದ 16 ಗ್ರಾಂ. ಇರುತ್ತದೆ.

ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟದ ಚಿತ್ರವಿದ್ದರೆ, ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ವೃಕ್ಷವಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

ಚುಟುಕುಲಾನಂದನ ನಾಣ್ಯ :

ಮು : ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಎಂಟು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಕೆಳಗಡೆ ತರಂಗದಂತಹ ಗೆರೆ; ಸುತ್ತಲೂ ತ್ರಿಕೋನ ತಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ರಾಣೋ ಚುಟುಕುಲಾನಂದನ ಎಂಬ ಬರಹ

ಹಿ : ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷ, ನಂದಿಪಾದ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಮುಂತಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಮುಡಾನಂದನ ನಾಣ್ಯ :

ಮು : ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಎಂಟು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ ತ್ರಿಕೋನ ತಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ರಾಣೋ ಮುಡಾ(ಳಾ)ನಂದನ ಎಂಬ ಬರಹ

ಹಿ : ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷ, ತ್ರಿರತ್ನ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಮುಂತಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಶಿವಲಾನಂದನ ನಾಣ್ಯ :

- ಮು : ಮೂರು ಹಂತಗಳ ಎಂಟು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ ರಾಜ್ಯ ಶಿವಲಾನಂದನ ಎಂಬ ತ್ರಿಕೋನ ತಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಬರಹ
- ಹಿ : ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷ; ಬಿಲ್ಲು - ಬಾಣ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೀಸದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖ - ಹಿಮ್ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಚಿಹ್ನೆಗಳೇ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಬರಹವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಾಮ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಬರಹವಿಲ್ಲದ ಚುಟುವಂಶದ ನಾಣ್ಯಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಬಹುಶಃ ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಟಂಕಿಸಿ, ಅನಂತರ ಬರಹವುಳ್ಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಾಗ, ಸ್ತರಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

4. ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಶಾತವಾಹನರು ದಖನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖರು. ಇತಿಹಾಸ ಆರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಶಾತವಾಹನರ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪ್ರಮುಖ ರಾಜವಂಶದ ಹಾಗೂ ಸಾಮಂತರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯ ಕಂಡುಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ದೊರಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಶಾತವಾಹನ ರಾಜರ ಹೆಸರುಗಳು ಹಾಗೂ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಹೆಸರುಗಳು ತಾಳೆ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇವರ ಕಾಲಮಾನದ ಬಗೆಗೂ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಶಾತವಾಹನರ ರಾಜ್ಯ ಆಂಧ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ವಿದಿಶಾಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

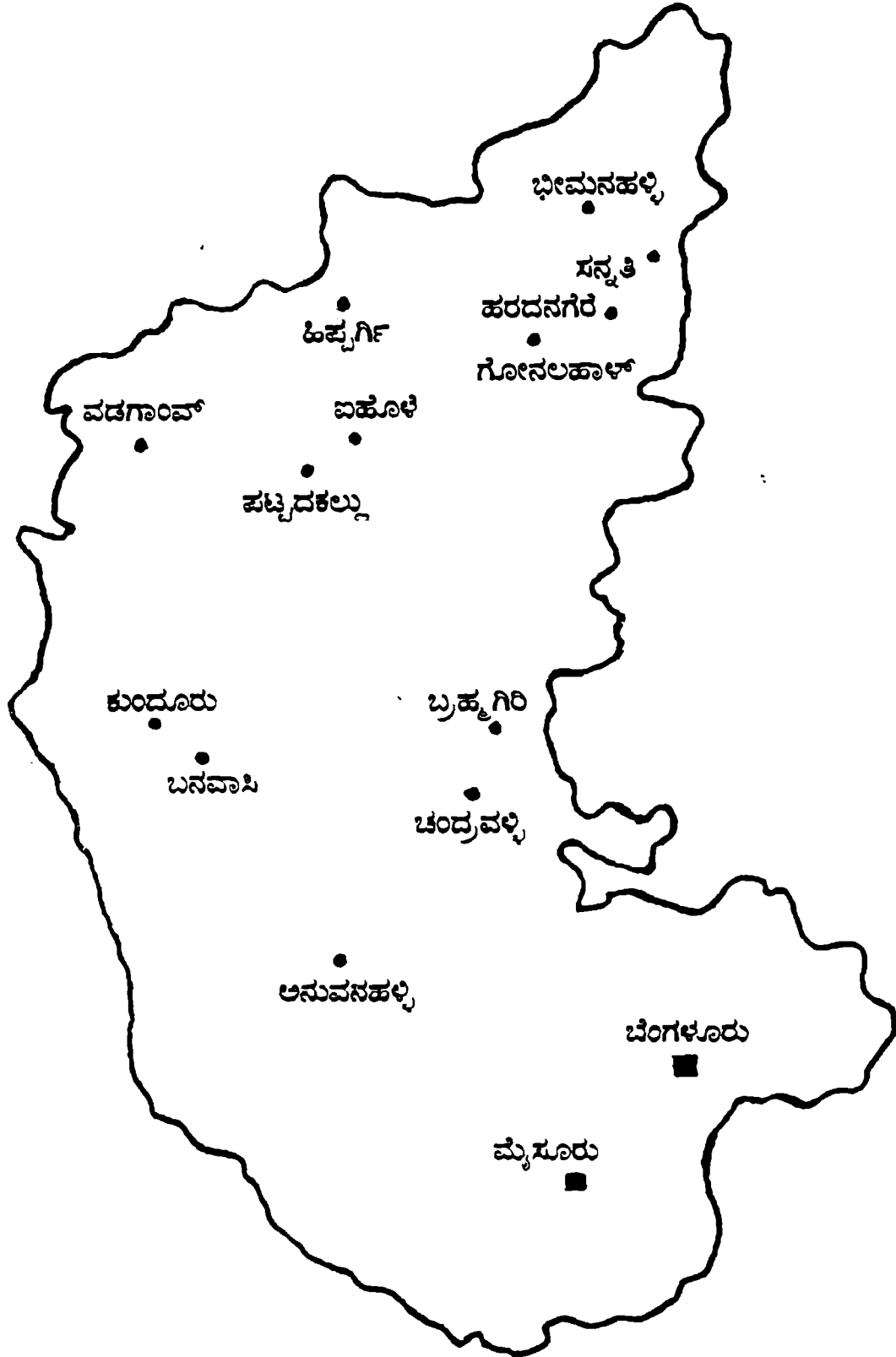
ಶಾತವಾಹನರು ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ, ಸೀಸ ಮತ್ತು ಪೋಟಿನ್ (ಮಿಶ್ರಲೋಹದ) ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದರು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವಿದಿಶಾದಲ್ಲಿ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ, ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹುಯ್ದು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಚೌಕಾಕಾರದ ಹಾಗೂ ಆಯತಾಕಾರದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ, ಸಿಂಹ, ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಬೆಟ್ಟ, ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಬರಹ ಇರುತ್ತವೆ. ಬರಹವಿಲ್ಲದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ದೊರಕಿವೆ. ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಳಿದ ದೊರೆಯ ಚಿತ್ರಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಡಗಿನ ಚಿತ್ರಣವಿದ್ದು, ಅದು ಆ ಕಾಲದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳ ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕೈದು ಮೌಲ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. 1.5 ಅಂಗುಲ, 0.9 ಅಂಗುಲ ಹಾಗೂ 0.6 ಅಂಗುಲವಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಳತೆಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಅನೇಕವಿವೆ. ಇದೇ ಮಾತು ಇವುಗಳ ತೂಕಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಭಾರವಾದ ಇವರ ನಾಣ್ಯ 20 ಗ್ರಾಂ ತೂಗಿದರೆ, ತೀರ ಸಣ್ಣ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ ಕೇವಲ 1.8 ಗ್ರಾಂ. ತಾಂತ್ರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಾತವಾಹನರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದುವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರಭಾವ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಹೆಸರು ಇದ್ದರೂ, ಒಂದೇ ಹೆಸರಿನ ಅನೇಕ ರಾಜರು ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಖಚಿತವಾಗಿ ರಾಜನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಇವು ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ದೊರೆ ಶಾತವಾಹನನ ನಾಣ್ಯಗಳು : ಮೊದಲಿನ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೆನಿಸಿದ ಈತನ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶಾತವಾಹನ ದೊರೆಗಳ ಆರಂಭದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದು ಇದರಿಂದ ಖಚಿತವಾದಂತೆ ಆಯಿತು. ಒಂದು ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ 10 ಗ್ರಾಂ.; ವ್ಯಾಸ 21 ರಿಂದ 23 ಮಿ.ಮಿ.

ಮು : ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಅದರ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜ; ಸುತ್ತಲೂ ರೌಢೀ ಸಿರಿಸಾತವಾಹನನ ಎಂಬ ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಲಿಪಿಯ ಬರಹ

ಹಿ : ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ; ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಚಿಹ್ನೆ

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ 13 ರಿಂದ 17 ಗ್ರಾಂ.; ವ್ಯಾಸ 2.2 ರಿಂದ 3.3 ಮಿ.ಮಿ. ಇದರ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ತಿಕದ ಚಿಹ್ನೆಯಿದೆ. ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬರುವ ಮೂರು ಕಮಾನಿನ ಬೆಟ್ಟ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು. ಇದು ಹಿಂದೆ ಆಳಿದ ಮೌರ್ಯರ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಾತವಾಹನರು ಮೌರ್ಯರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎರಡನೆಯ ದೊರೆ ಶಾತವಾಹನನು ತನ್ನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜಸ್ತಂಭವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಊಹೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಶಾತಕರ್ಣಿ : ಈ ದೊರೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸನ್ನತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಹಿಪ್ಪರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಇವನ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

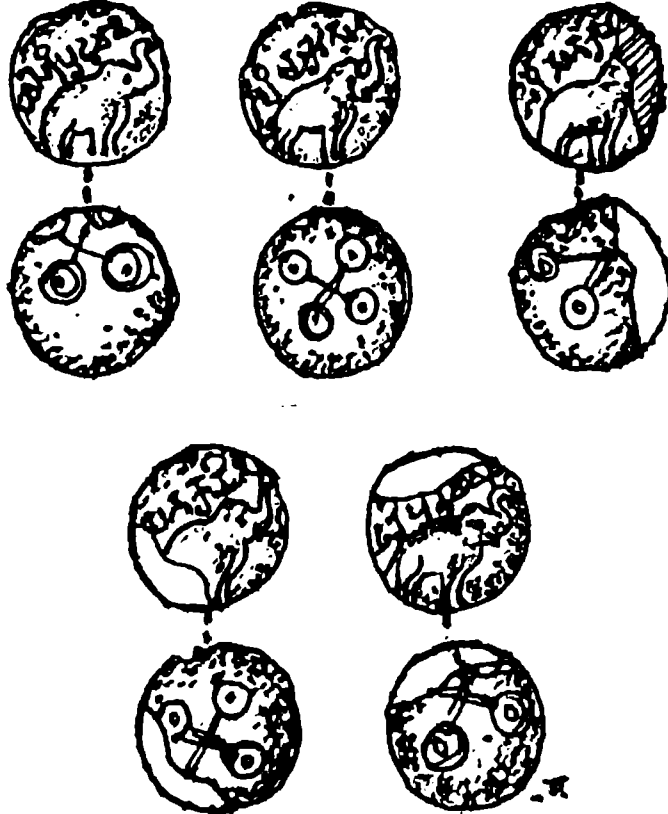
ನಮೂನೆ 1 : ಅಳತೆ 19 × 15 ಮಿ.ಮಿ. : ತೂಕ 3.1 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ ರಾಜೋ ಸಾತಕರ್ಣಿಸ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಬರವಣಿಗೆ

ಹಿ : ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ನಮೂನೆ 2 : ಅಳತೆ 17 ಮಿ.ಮಿ. : ತೂಕ 2.3 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ ರಾಜೋ ಸಾತಕರ್ಣಿಸ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ಬರಹ

ಒಂದನೆಯ ಪುಳುಮಾವಿ : ಈ ದೊರೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ.

ಅಳತೆ : 20 ಮಿ.ಮಿ. ತೂಕ 3.6 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ... ಪುಳುಮಾವಿಸ ಎನ್ನುವ
ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ಬರಹ

ಹಿ : ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳೊಡನೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ಗೌತಮೀಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿ : ಈ ದೊರೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಬನವಾಸಿ, ಸನ್ನತಿ ಮತ್ತು ಹರದನಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ.

ನಮೂನೆ 1 : ಅಳತೆ 17 ಮಿ.ಮಿ.; ತೂಕ 4.4 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಡುಬ್ಬುವಿರುವ ವೃಷಭ; ಶ್ರೀವತ್ಸ ಚಿಹ್ನೆ; ಸುತ್ತಲೂ... ಪುತ
ಸಿರಿಸಾತಕರ್ಣಿಸ ಎನ್ನುವ ಬರಹ

ಹಿ : ಎಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರದ ರೆಂಬೆ

ನಮೂನೆ 2 : ಅಳತೆ 10 ಮಿ.ಮಿ.; ತೂಕ 4.3 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಮೇಲಿನ ನಾಣ್ಯದಂತೆ

ಹಿ : ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ನಮೂನೆ 3 :

ಮು : ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ; ಸುತ್ತಲೂ ರಾಣೋ ಗೋತಮಿಪುತ್ರಸ
ಸಿರಿ ಸಾತಕರ್ಣಿಸ ಎಂಬ ಬರಹ

ಹಿ : ವೃತ್ತಾಕಾರದ ತುದಿಗಳಿರುವ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ವಾಸಿಷ್ಠೀಪುತ್ರ ಪುಳುಮಾವಿಯ ನಾಣ್ಯ : ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಈ ದೊರೆಯ ನಾಣ್ಯವು ದೊರಕಿದೆ. ಅಳತೆ ಅರ್ಧ ಅಂಗುಲ : ತೂಕ, 1.6 ಗ್ರಾಂ.

ಮು : ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ನಿಂತಿರುವ ಆನೆ ಹಾಗೂ ಬರಹ... ಪುಳುಮಾವಿ

ಹಿ : ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ವಾಸಿಷ್ಠೀಪುತ್ರ ಶಾತಕರ್ಣಿಯ ನಾಣ್ಯ : ಇದು ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದೆ.

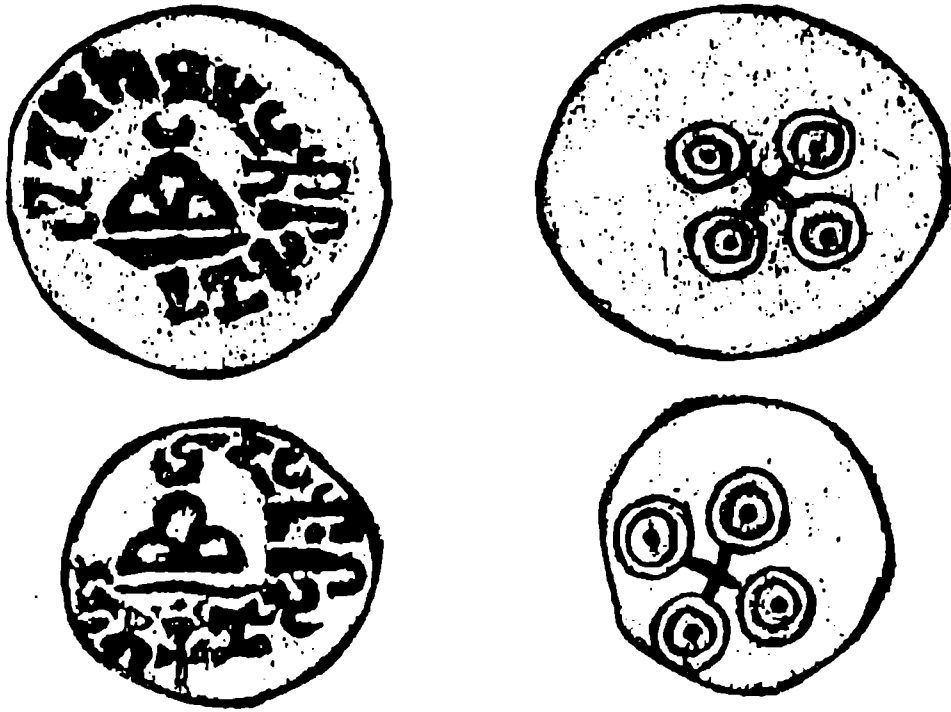
ಮು : ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿರುವ ಆನೆ ಹಾಗೂ ಬರಹ... ರಾಣೋ ಸತಕರ್ಣಿ

ಹಿ : ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ

ಯಜ್ಞಶ್ರೀಶಾತಕರ್ಣಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಚಂದ್ರವಳ್ಳಿ, ಕುಂದೂರು ಮತ್ತು ಬನವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಿರಿ

ಯಣ ಸಾತಕರ್ಣಸ ಎಂಬ ಬರಹ; ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ ಇದೆ. ಹಿಪ್ಪರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ನಾಣ್ಯವೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಳುಮಾವಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಆನೆ ಹಾಗೂ ಸಿರಿ ಪುಳುಮಾವಿ ಎನ್ನುವ ಬರಹವಿದೆ. ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆಯಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರದನಗೆರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗೌತಮೀಪುತ್ರ ಸಿರಿ ಶಾತಕರ್ಣಗೆ ಸೇರಿದ ಸೀಸದ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಅವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಮಾನುಗಳ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಗೌತಮೀಪುತ್ರ ಸಿರಿ ಸಾತಕರ್ಣಸ ಎಂಬ ಬರಹ; ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ತುದಿಯಿರುವ ಉಜ್ಜಯಿನಿ ಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳ - ಅಂದರೆ 20, 15 ಮತ್ತು 10 ಗ್ರಾಂ. ತೂಕದ - ನಾಣ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು. ಇವುಗಳ ಅಳತೆ 3.1 ರಿಂದ 2.3 ಸೆಂ.ಮಿ. ಹರದನಗೆರೆಯು ಸನ್ನತಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಹರದನಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಾಣ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನೂತನ ಶಿಲಾಯುಗ, ಹಾಗೂ ಮೆಗಾಲಿತಿಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅವಶೇಷಗಳೂ ದೊರಕಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಆದುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಶಾತವಾಹನ ನೆಲೆಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಖನನ ನಡೆದರೆ ಶಾತವಾಹನ ಕಾಲದ ಇತರ ರಾಜರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 850 ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಸೀಸದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ನಾಣ್ಯಸಿರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ

ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವಂತೆ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವ ಆನೆಯ ಚಿತ್ರವಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಿರಿ ಶಾತಕರ್ಣಿ (116-145), ಶಿವ ಶ್ರೀ ಪುಳುಮಾವಿ (145-162), ರಘೋ ಶಾತಕರ್ಣಿ (162-165), ಶ್ರೀ ಯಜ್ಞ ಶಾತಕರ್ಣಿ (165-194) ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಿರಿ ಪುಳುಮಾವಿ (203-210) - ಈ ರಾಜರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆನೆಯ ಚಿತ್ರವಿರುವ ಹಾಗೂ ಹಕುಶ್ರೀ ಎಂಬ ಬರಹವಿರುವ ನಾಣ್ಯವೂ ಇದೇ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ನಾಣ್ಯದ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಾಗ ಮತ್ತು ಕಟಾಂಜನದಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷದ ಚಿಹ್ನೆಯಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸದಕ ಎಂಬ ಸಮಕಾಲೀನ ಬರಹವಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶಾತವಾಹನರ ಕಾಲದ ಅನೇಕ ನೆಲೆಗಳು, ಶಿಲ್ಪಗಳು, ಶಾಸನಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಯ ಶಾತವಾಹನರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇದ್ದಿತೆಂಬುದು ಖಚಿತ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಶಾತವಾಹನ ನೆಲೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉತ್ಖನನ ನಡೆದರೆ, ಶಾತವಾಹನ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಶಾತವಾಹನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳಕು ಬೀರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ 3

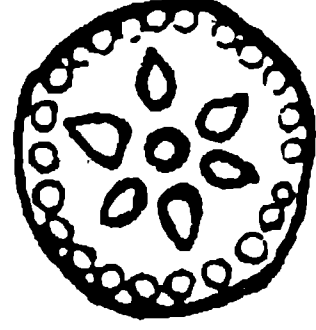
ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳು

1. ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಶಾತವಾಹನರ ಪತನಾನಂತರ ಮಯೂರಶರ್ಮನು ಕದಂಬ ವಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಬನವಾಸಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಪಲ್ಲವರಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಕೀರ್ತಿ ಮಯೂರಶರ್ಮನಿಗೆ ಸೇರಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಲ್ಮಿಡಿಯ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಬರೆಯಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ರಾಜರುಗಳ ಹೆಸರಿನ ಬರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ನಾಣ್ಯವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, ಇವರ ನಾಣ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಖಚಿತತೆಯಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮಾತು ಖ್ಯಾತ ಮೌರ್ಯ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಪದ್ಮಟಂಕ ಎಂಬ ನಮೂನೆಯ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದವರು ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರು ಎಂದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ನಮೂನೆಗೆ ಸೇರಿದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಇವು. ತೆಳುವಾದ ಚಿನ್ನದ ತಗಡನ್ನು ತೂಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಪದ್ಮವನ್ನು ಪಂಚ್ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಪದ್ಮಟಂಕ ನಾಣ್ಯ. ಚಿನ್ನವು ಮೆದುವಾದುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಪಂಚ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಈ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿ ಬಟ್ಟಲಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಇರುವುದೂ ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಬರಹವಿಲ್ಲದ ಈ ರೀತಿಯ ಪದ್ಮಟಂಕಗಳು ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರಿಗೆ ಸೇರಿದವು ಎಂದು ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮೌರ್ಯರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯು ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರಿಂದ

ಮುಂದುವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆನಂತರ ಇದೇ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಮತ್ತು ದೇವಗಿರಿಯ ಸೇವುಣರು (ಯಾದವರು) ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಚಿನ್ನದ ಪದ್ಮಟಂಕ ನಮೂನೆಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿರುವುದು, ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಬನವಾಸಿಯ ಕದಂಬರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುವ ಜಾರ್ಜ್ ಮೋರೇಸ್ ಅವರು ಅನೇಕ ಪದ್ಮಟಂಕ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಮುಂಬೈನ ರಾಯಲ್ ಏಷ್ಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮವಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಚಿಹ್ನೆಗಳೂ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದಂತೂ ಖಚಿತವಾಗಿ ಶಂಖ; ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ವಸ್ತಿಕವಿರಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದು ನಾಣ್ಯದ ಸುತ್ತಲೂ ಚುಕ್ಕಿಯ ವೃತ್ತವಿದ್ದು, ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮವಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದಲ್ಲಿ 'ವಿರ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಬರಹವಿದೆ. ಹಿಮ್ಮುಖದಿಂದ ಇದು 'ರವಿ' ಎಂದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಾಣ್ಯ ರವಿವರ್ಮನಿಗೆ ಸೇರಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ 'ಬಗಿ' ಎನ್ನುವ ಅಕ್ಷರಗಳಿವೆ. ಇದು ಭಗೀರಥವರ್ಮನ ನಾಣ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕದಂಬ ಎಂಬ ಬರಹವಿದ್ದು, ಅದರ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ರ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವಿದೆ. ಮೋರೇಸ್ ಅವರು ಇದು ರಘುವರ್ಮನಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಖಚಿತತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಿಲ್ಲ.

ಮೈಸೂರು ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಚಿನ್ನದ ಪದ್ಮಟಂಕಗಳನ್ನು ಎಂ.ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮ ಸುತ್ತ ಹೂವಿನ ಒಂದೊಂದು ದಳ : ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೂ ಹೂವಿನ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪಂಚ್ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದ ಪಂಚ್ ಅನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪದ್ಮಟಂಕ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿದವು. ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಮುಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಚೌಕಾಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮ ಚಿಹ್ನೆ ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಹಿಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಷ್ಪಾಲಂಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸವಿದ್ದಿತು.

ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಳ ಪದ್ಮದ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಯಿದ್ದಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಬನವಾಸಿ ಕದಂಬರು ಮೌರ್ಯರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪದ್ಮಟಂಕವೆಂದು ಈಗ ಕರೆಯಲಾಗುವ ಪಂಚ್ ಮಾಡಿದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಪದ್ಮಟಂಕ ಎನ್ನುವ ಪದ ಮಾತ್ರ ಸಮಕಾಲೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

2. ತಲಕಾಡು ಗಂಗರ ನಾಣ್ಯಗಳು

ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಗಂಗವಾಡಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಒಡೆಯರಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಂಗರು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಆಳಿದರು. ತಲಕಾಡು ಇವರ ರಾಜಧಾನಿಯಾದುದರಿಂದ, ಇವರನ್ನು ತಲಕಾಡು ಗಂಗರು ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಲಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆಯವರು ಉತ್ಖನನ ನಡೆಸಿ ಅನೇಕ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ಕಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ, ಗಂಗರು ಕರ್ನಾಟಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ನಾಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಸಿಂಹವರ್ಮನ ಪೆರೂರು ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದಾನಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಷಾಪಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಕೊಂಗಣವರ್ಮನ ನೊಣಮಂಗಲ ತಾಮ್ರಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಜಿನಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಾಲು ಕಾರ್ಷಾಪಣ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ನಾವು ಆಗಲೇ ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ ಪಂಚ್ ಚಿಹ್ನೆಯ ಮೌರ್ಯರ ಕಾಲದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಷಾಪಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಆ ನಾಣ್ಯ ಉಳಿದುಬಂದಿದ್ದು ಈ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನೀತಿಮಾರ್ಗ ಎರೆಗಂಗನ ಕೆರೆಹಳ್ಳಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧಾಯ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಷ್ಕಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಿಷ್ಕ ಎಂಬುದು ಬಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಗದ್ಯಾಣವನ್ನು ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ ಪೆರ್ಮಾನಡಿಯ ಕ್ರಿ.ಶ. 919ರ ಕೃಷ್ಣಾಪುರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಾಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಇಮ್ಮಡಿ ಮಾರಸಿಂಹನ ಕುಕ್ಕನೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೀನಾರ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೋಮನ್ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ದೀನಾರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಥವಾ ಈ ಪದವನ್ನು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಸಿರಬೇಕು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳಿಗಿದ್ದ ಪರಸ್ಪರ ಮೌಲಿಕ ಸಂಬಂಧ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದ ಮೌಲಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದೇ ಸಂಬಂಧವು ಗಂಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲು ಆಸ್ಪದವಿದೆ. ಆದರ ಪ್ರಕಾರ :

1 ಗದ್ಯಾಣ	=	10 ಪಣ	=	60 ಗ್ರೇನ್
1 ಪಣ	=	4 ಹಾಗ	=	6 ಗ್ರೇನ್
1 ಹಾಗ	=	1.5 ಗ್ರೇನ್		

ಗಂಗರ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಮೂನೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಬರಹವಿಲ್ಲದ್ದು; ಎರಡನೆಯದು ಬರಹವುಳ್ಳದ್ದು. ಗಂಗರ ರಾಜಲಾಂಛನ ಆನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಶಾಸನಗಳ ಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆನೆಯ ಚಿತ್ರವನ್ನುಳ್ಳ ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬರಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಗಂಗರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬರಹವಿಲ್ಲದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೂಕದ ಪ್ರಕಾರ 60, 6 ಮತ್ತು 1.5 ಗ್ರೇನ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಅವುಗಳೇ ಗದ್ಯಾಣ, ಪಣ ಮತ್ತು ಹಾಗ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಮು : ಅಲಂಕಾರದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಎತ್ತರದ ಆನೆ; ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡಿದೆ; ಸೊಂಡಿಲಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ವಿನ್ಯಾಸ; ಮೇಲ್ಗಡೆ ದೇವ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಬರಹ

ಹಿ : ವಿಶಾಲವಾದ ಪುಷ್ಪಾಲಂಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸ

ಇನ್ನೊಂದು ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯದ ಮೇಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸವಿದೆ; ಇದರ ತೂಕ 1.5 ಗ್ರೇನ್; ಅಳತೆ 0.15".

ಮು : ಅಲಂಕಾರದ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಆನೆ; ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಯಸರ

ಹಿ : ಎರಡು ಸಾಲಿನ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಬರಹ.

ಮತ್ತೊಂದು ನಮೂನೆಯ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯದ ತೂಕ 36 ಗ್ರೇನ್; ಅಳತೆ 0.6".

ಮು : ಅಲಂಕಾರದ ಮಾಡಿದ ಆನೆ; ರಾಜದಂಡ; ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರು

ಹಿ : ಅಗಲವಾದ ಪುಷ್ಪಾಲಂಕಾರ ವಿನ್ಯಾಸ; ಅಂಕುಶ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೊರಕಿದ, ಶ್ರೀಪುರುಷನಿಗೆ ಸೇರಿದ ತಾಮ್ರದ ನಾಣ್ಯವು ಬಲು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಇದರ ಅಳತೆ 0.6"; ತೂಕ 62 ಗ್ರೇನ್.

ಮು : ನಿಂತಿರುವ ಆನೆ; ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರು

ಹಿ : ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಕನ್ನಡ ಬರಹ; ಅಂಕುಶ

ಶ್ರೀಪು

ರುಷ

ಡಾ. ಷಹಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜಾನಪದ' ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕರ ಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರ ಜೀವನವಿಧಾನ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ, ಉಪ ಪಂಗಡಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಧಾರ ಸಹಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿ ಕನ್ನಡೇತರ ನೆಲದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ, ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದ ಜಾನಪದವನ್ನು ಅರಿಯಲು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಷಹಾಸೀನ ಬೇಗಂ ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರೀತಿ, ಅಧ್ಯಯನದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ನೈಪುಣ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥದೊಂದು ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಡಾ. ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪಗೌಡ